

PAMĚTNÍK POČÍNAJE OD ROKU 1866 PRO OBEC

HODIŠKOV

U ŽDÁRA NA MORAVĚ

Tento památník obsahuje 172 stran což se potvrzuje dne 1/1 1922

Stanislav Straka

starosta obce

1866

Prusko – rakouská válka

Po bitvě u Králového – Hradce v měsíci červnu, která jak dějepisně známo porážku rakouského vojska končila ustupovalo vojsko rak. stálým chvatem, jakož prus. vojsko, chtěje vítězství svých zbraní co jen nejvíce využítovati toto osudy pronásledovali, a to vždy v síle soustředěné, takže kdekoli rak. vojsko na odpor se postavilo, vždy přesili ustupovati musilo, ač statečně každý vojin jednotlivě hrdině každou píď půdy hájil. Tak blížila se 10. cervence Pruska vojska.

U Obyčtova a Hodiškova stálo 50 Huscaru na předních strážích, co Patroulle, Na louterku u Sazomína stály as dvě Batt. rak. jsouce lesem kryté, u Ostrova Escadrona kyrysníků, tu blížila se nepřátelská jízda pr. ulani, též delostřelectvo pruské, a u Vatina svedena šarvátka, delostřelectvo – navzájem též čině vystoupilo, několik mužů v této šarvatce padlých (z obou stran) na hřbitově Jamském pohřbena! Rakušané zajavše při této příležitosti as 20 Prušáku ustoupili z míněné posice a Prušáci obsadili okolní vesnice – taktéž Hodiškov

O řázení Prušáku sloužiš následující Výkaz requisice a jiných škod válečných učiněných – dříve však chci udati Výkaz requisice ect. od ck. rakouského vojska učiněné:

Dne 5. cervence 1866 na svátek sv. Cyrilla a Methoděje obec Hodiškov musela dáti přípřež pro ck. vojsko rak: 4 povozy 2 spřezné totiž:

čís. 1 p. Alex Linsbauer – 1 par vyjel z domova 5./7. a přijel domu dne 9./7. ujel aneb byl propuštěn čítal sobě co náhradu deně 4 zl. uhrnem = 20 zl. r. c. za 5 dní

čís. 2. Frt. Košťál, vdova, odjezd dne 5./7. příjezd dne 7./8. za 34 dní – deně po 4 zl. sobě 136 zl. náhrady čítala

čís. 4. Josef Košťál, odjezd dne 5./7. - příjezd – neb ujel dne 13./7. pár koní deně 4 zl. za 8 dní žádal sobě náhrady 36 zl. r. č.

čís. 9. Tomáš Sochor, odjezd dne 5./7. – příjezd (od Prešburku) dne 7./8. za 34 dní náhrady á 4 zl = 136 zl. r. č.

čís. 14 Kateřina Kondrat, tehdejší vdova po Josefa Kondrat, odjezd (parem koňma) dne 5./7. příjezd dne 7./8. za 34 dní jak horejší úhrnem 136 zl. počítala

Cela výprava trvala 116 dní po dvou koních á 4 zl. součíní dohromady 464 zl. rč.-

Výkaz tento na rozkaz velitelství podán býti musel, a cena obhadní určena, kdežto se občanstvo domýšlelo, že náhradu udanou obdrží, náhrada však byla to, co kdo dostal to měl – a tím musel být spokojen – ač byl jeden každý mimo toho škodu: na svém zdraví, na svém povozu utrpěl – při tom koně sedřel – takže sotva domu dojel při ježdění deně pouze (co vojak) fasoval každý okres měl svého kondouktera, který je vyplácel. Při odjezdu na hoře jmenovaných, obecní úmluvou stvrzeno, že

ostatní rolníci, majitele volů, slušně škodu za příprež nahradí – kteroužto náhradu mají dáti podnes! – jen když bylo po válce!

Strach a hrůza předcházela všude před Průšáky!

Jak tito v Čechách řádili – to osvětluje dějepis – a dosvětšuje jen v malé míře – kterak bezpříkladně surově s lidem zacházeno – před Průšáky utíkali též všickni mládí lidé – neb rozšířila se pověst, že Průšáci z těchto své vojsko doplňují – což však na pravdě se nezakládalo – ck. úředníci utekli – kanceláře zavřely v největších však ouskostech zanechavše občanstvo vše řízení obcím; - jakmile však bylo po válce, již zde byli četníci s bodáky – úředníci s perem za uchem – a nyní placte vy (ubozí) rolníci, co ste zameškali – sice exekuce a šatlava Vás nemine! jen s Vámi tam do těch díř žalařních – aby ste zapoměli cítit a myslit a stali se tak našimi úplnými otroky!

Dne 9. července ráno přijela rakouská patrola do Žďáru a okolních vesnic až k nám do Hodiškova – na kopec, do zálom, do kosov, u Chlumka atd. pozůstávajíc z Huscaru do Žďára triskem ujížděli – rak. povozy – mnozí uřezavše prostranky na koník (koňmo) pryč ujíždějíce pro Boha volali: utíkejte lidičky – již jest zde Prus – Jaký pláč a naříkání nastalo nyní v rodinách – kde kdo co měl od šactva a stravy – peněz a obyčí atd. zazdíval do sklepů – do země – do skal a kde jen věděl – a kdo mohl, chystal se k útěku – do lesů a ví Bůh kam utíkat chtěl – kolik kdo katí, vest, kazajek na bydle měl, vše oblékl, hůl vruce na zádech ranec, v něm upraženou jíšku maje – napečené pekáče (placky) a s pláčem loučil stým, kdo utíkati nemohl – Sem do Hodiškova přijeli - příběhli – ze Sazomína s dobyt看kem a vozma, naložené brambory, slámu, hrnce k vaření – a rozličné haraburdí i staré dřevěnky – v ruce sobě nesli a domnívali se (ti ubozí) že v lesích jako u nás v maňkovech a j. jich žádný nenajde.

Dne 10ho července okolo 1 hodiny odpůldní vrazil Prus – přes Jamy – Zálomy do Hodiškova 2 Eskadrony jízdy s dobytými paláši a revolvery – u Starosty Josef Chrast čís. 30 kdež sme všickni občane se sešli – před domem na kopečku, očekávajíce Průšaky – na týči majíce bílý šátek – volajíce o milost.

Velitel oddělení volá představeného: pro mužstvo kvartíry! dobytek k porážce! Koňům oves a nám pivo! 5 důstojníků, 150 vojínů, 155 koní ubytovalo se u p. Linsbauera čís. 1, obec na své útraty poslati musela pro sud píva do Hradešína cena 16 zl pak koupilo se 1 brav (prase) 13 zl. 50 c. a p. Linsbauer dal tele v ceně 10 zl. Frt. Košťálová čís. 2 přinesti musela 4 m bramborů á 50 x – 2 zl. Tomáš Sochor čís. 9 donesl 2 centy sena á 2 zl a 1 cent slámy = 1 zl. z čís. 14 Kondrátu 2 centy slamy á 1 zl = 2 zl. od čís. 15 Košťál též 2 ct sena á 2 zl = 4 zl.

Okolo Hodiškova rozdělena byla stráž pr. v Jrávy borovině pak v Jirovy smrčině u Kříbu v Chrastově borovině, kdežto se jim z Hodiškova dodati muselo: dříví k vaření, které se z panské paseky vzalo, pak potrava pro vojsko a koně; druhý den brzy ráno odtáhli k Bobrové; okolo poledne přijeli od té samé eskadrony, která u Linsbauru ubytovaní byli 4 muži na koněch a dva slezli dolu a otevřeli maštal p. Linsbaura a vzali jeho mladé koně železné šímle a přivázali ke svým a vylouskli poklonu p. Linsbaurovi, který sepjatýma rukama na ně se mlčky díval, jakoby řekli: no děkujem ti, jsou to pěkní koně adieu! a vícekrát své koně naspatřil, koně tyto měli cenu 600 zl.

Výkaz obec Hodiškov vydala dne 23. září 1866 za utrpenou škodu a ubytování a zdravování mužstva a koňstva; pro 1 muže čítano: seně 40x, důstojník 80x, á kůn 50x, což vše úhrnem = 793 zl na kteroužto sumu pouze pan Linsbauer obdržel: 2 koně v Brně za svoje ukradené, které v nejdražší ceně státi mohli sotva 200 zl. r. m.

V tažení (v čas příměří) Prus. voj. v Hodiškově ubytování nebyli – až po uzavřeném míru na zpáteční cestě po vyjednaném míru.

Dne 5ho srpna přitáhla od Podolí přes Maňkovy pěší garda přes 500 mužů s celou pagází, kary děla, zavazadla, nemocné atd. p Linsbauer obdržel jich 100, každý celoláník po 50ti mužů, půlláník po 30ti, čtvrtláník po 20ti, familiant po 10, domk. po 5ti mužích.

Dne 6/8 odtáhli a přitáhli druhé od té samy gardy v té samé síle; dne 7./8 přitáhli kním ještě 1 eskadrona červených husarů, které tam sníma po 2 dní zustali - celkém ubitováno měli j. následuje:

Čís. 1. Linsbauer: 16 důstojníku á deně: 80x = 12 zl. 80 k, 194 vojínů o 40 koní = 77 zl 60x; 64 koní á 50 = 32 zl. vydali 3 míry žita á 4 zl = 12 zl. a 1 kus dobytka = 45 zl na které dostal kvitance – dohromady čítal sobě: 170 zl

Čís. 2. Františka Košťál: 100 vojáku á : 40x = 40 zl 34 koní á 50c = 17 zl; 1 ¼ žitné mouky = 4 zl 50 c; 3 míry žita á 4 z 12 zl, 17 m ovsa á 3 zl 17 pitku pro oves á 20 z = 3 z 40 x = úhrnem = 127 zl 90 k

Čís: 3. Josef Musil, domkař: 15 vojáku á 40x 6z

Čís: 4. Josef Košťál: 4 mr. ovsa á 3 z = 12 z; 1 nrr mouky 2 z 60x – 4 pitle pro oves á 20x 80 z. 92 vojáků á 40x 36 z 80x; 14 koní á 50x = 7 zl, dohromady 60,20 zl

Cis. 5. Jan Kalab, domkař: 15 vojaku á 40x – 6 zl

Čís. 7: Jan Kalab domkař: 15 vojaku á 40x – 6 zl

Čís. 9. Tomáš Sochor rolník: 1 kus dobytka á 50 zl, obdržel kvitance, 1 m žita 4 zl, 1 ¼ mouky 4 zl 50 c; 1 dustojník 80x; 101 vojáku á 40x = 40,40 zl, 14 koní á 50x = 7 zl dohromady 106 zl 70 c

Čís. 10. Josef Chrast, domkař, 15 vojínů á 40x = 6 zl

Čís. 11. Čeněk Kment: 15 voj. á 40x = 6 zl

Čís. 12. F. Kudílek: 15 voj. á 40x = 6 zl

Čís. 13. V. Kondrat: 15 voj. á 40x = 6 zl

Čís: 14. Jos. Kondrat 1 kus dobytka á 50 zl, 1 mř. žita 4 zl 4 mř. ječmena á 3/50 úhrnem = 14 zl. 2 důstojníci á 80x = 1,60; 110 vojínu á 40x = 44 zl. 14 koní – dohromady 120 zl 60 c

Čís: 15. Frant. Košťál: 1 kus dobytka = 55 zl ½ m. mouky 1 zl 80c; 105v oji – á 40x = 42 zl; 10 koní á 50c 5 zl, dohromady 103 zl 80 c

Cís 16: Josef Kalab: 15 voj. á 40x 6 zl

Čís: 18. Františka Ondráček, vdova, 1 kus dobytka = 30 zl; 1 m. ovsa: 3 z. 1 důstojník 80x; 111 voj. á 40x = 44,40 z; 10 koní á 50x = 5 z. dohromady: 83 zl 20 c

Čís 19. Josef Německy: 15 vojínů á 40x = 6 zl; zvl. Rezník 15 vojínu – 6 zl.

Cís: 21. Fr. Juda: 2 kusy dobytka á 30 zl. = 60 zl., 3 měřice žita á 4 zl = 12 zl; 14 m ovsa á 3 zl = 42 zl; 1 ¼ m mouky = 4 zl 50 c; 3 pitle = 60 c; 97 vojínu = 38 zl 80 c, 10 koní = 5 zl dohromady = 173 zl 40 c

Čís: 24. Jíří Sochor, domkař: 15 vojínu á 40 = 6 zl

Cís: 25. Josef Sochor, rolník 2/4 ovsa 1 zl 50 c; 1 důstojník = hejtman 80x; 14 vojínů: 5 zl 60 c, 2 koně 1 zl dohromady: 8 zl 90 c

Čís: 26 fl Chrást: 15 vojínu: 6 zl; čís: 27. Čeněk Smejkal 50 vojínu 20 zl

Čís: 27. f Horky: 50 voj. 20 Zl čís. 28 Josef Kalab: 50 vojínu: 20 zl; čís. 29: Jos. Klima: 18 vojínů: 7 z 20 c, tam byl dobytek porážen;

Čís: 30. Jos. Chrast: 21 vojínů: 8 z 40 c, byl představeným,

Cís: 31: Jak. Sochor: 6 vojínů: 2 zl. 40 c;

Cís: 32: Jak. Kondrat: 15 vojínů: 6 zl; čís: 33 Mart. Novotný 15 voj. 6 zl; čís: 34: Jan Sochor: 5 vojínů = 2 zl;

Na 1 muže se počítalo bez masa za ubytování deně 40 c,

Na důstojníka deně 80 c; na 1 koně 50 c;

Obec Hodiškov vydala do 4ho srpna 1866 pro Kralov. prus. vojsko:

21 důstojníku	16,80 zl
1319 vojínů	527,60 zl
172 koní	86
7 kusu dobytka	290
11 mír žíta	44
7 mír ječmene	24,50
36 ½ ovsa	109,50
5 ¼ mouky	18,90
24 pitlu pro obilí	4,80

Úhrnem	1122,10
ck.rak.	793,50
Summa	1915,60

Na tuto sumu se obdrželo: 2 koně (natura) v ceně 200 zl; a hotovost za dobytek, obyčí atd. Summa:

Rok 1866 byl pro nás v pádu válečnem žalostný a osudný co se úrody dotýče – může se za výdatnou a velmi hojnou nazvati; ač bohužel, to, co nám příroda v hojnosti více jak jina léta propujčila válka vše zničující cástečně na mnoze docela pohltila – co lenu se dotýče – zvlášte nám jest podotknouti, že se výborně vydařil – to dokazuje zřejme tehdejší jeho cena: až 40 zl – takým pádem sobě mnohý hmotně vypomohl, anžto výtěžek značný vyplýval – tj . Nestane války tehož času

1867

Rok tento byl pro urodu polní rokem přímeřeným, na len však neúrodný, nýbrž velmi smutným, an byl tento všecken vypráhlý.

1870

Byl popis lidí a dobytka, Hodíškově a Kříby čítaly 177 mužských, 187 ženských – 304; domácích 289, cizích 75, v bytech 73; dobytek: 17 koní, a sice: 12 kobyl, 5 valachu, 4 hříbata, 2 býci, 84 krav, 10 volů, 68 telat, 7 ovcí, 10 kozí a 33 vepřů, konečně 30 ůlu včel.

V tomto roku zvolen za starostu jednohlasně: Josef Sochor čís. 25, kterýžto svou činnosti v každém oboru hospodářském – příkladem budiž každému netečnému rolníku. On zničil tu nechvalnou důměnku, že nashromážděný material z jmění obecního, určen k vystavení a zbudování krásné a důstojné kaple sv. Cyrilla a Methoděje není k rozházení a k volnému pobrání – nýbrž vskutku k upotřebení k vyznačenému účelu! On zbudoval krásný pomník své obětavosti a neštítel se trochu namáhavé práce jak mnohý jiný jenž tento krásný účel, by raději v jeho prvním zárodku byl zničil! Poznej nevděčný a sobecký lide! Co to jest obětavost! láska k náboženství, jež pouze zkutky vyznavače vyznačují! láska k vlasti k svému národu a mateřskému milému jazyku. P. Josef Sochor zbudoval pomník důstojný jeho náboženského vřelého citu – a zavděčil se vlasti tím, že tyto naši slovanské zem. patronové sv. Cyrilla a Methoděje, na trůn oltární v tento stánek posvátný povýšil, bychom na těchto prosbami sobě vyprosili, by nás ve víře upevnili a pro vlast nás bojovati, trpěti a zvítěziti naučili! vtičme tedy toto v našich srdcích nehynoucí heslo! Bůh a vlast!

Poznámka pisatele těchto řádku: Antonín Klima, občan obyčtovský

1872

Johan Straka, syn rolníka dom. čís: 2 z Obyčtova vysvěcen na kněze!

Frť. Kudílek rozený z Ostrova, domkař pod čís. 12 v Hodiškově obdržel dne 17 září t. r. povolení a cestovní list k vystěhování do Ruska na Kavkas i s jeho manželkou Marii – pak dcerou Františkou a Annou a byla tato rodina z popisu lidí, žádosti obce Hodiškovské pod čís: 5108 od ck. hejtmanství dne 1. října t. r. z Rakouska vymazána.

Těž Jan Sochor, ženatý domkař a tesař pod čís. 34 v Hodiškově s manželkou Františkou rodem z Radešina pak synem Františkem, dcerami Františkou Kateřinou a Lulisu jak horejší – společně z výkazu čili Seznamu práva obč. požívající vymazána – odcestovali společně svícero rodinami z Jam.

Dne 23tého října br. dílem splácen – dílem s radostí, že z otroctví tamějšího vyvázli – a do Rusie zavítají; však tato radost se obrátila se záhy v žalost; dvě rodiny z Jam v únoru roku 1873 co na penězích měli – by se mohli vrátiti nazpět přišli - a sice Jos. Kalab, rodem z Hodiškova čís. 32 a manželka z čís. 4 též jmenem Františka Chrást; ostatní rodiny peníze nemajíce - v horách na Kavkazi těžce se živíce, bydleti nemíce! neb přes moře zdarma jich nepřevzou. Jedna rodina, která před mořem v městě Odessa, když peněz k převozu přes moře neměla, tamto zustati a výživu sobě co rukodelníci pracovati musela a v roce 1875 v zimě co žebráci z nadzminěného města do obce Jam postrkem na útraty obce přihnání byli.

1873

Světová výstava ve Vídni

Zadána žádost na paní hrb. Clamgallas zam. Žďáru v příspěvek na kapli – jenz nově zbudovati (místo zouvaku) obec Hodiškovská se uvolila; na žádost tuto obdržela obec 50 mír vápna ještě téhož roku!

Vysvěcení patera Jos. Ondráčka – z Obyčtova.

Na radu ctěného p. A. Linsbaura architekta v Praze, byl p. Cejnek z Bobrové (stav mistr) vybídnut by sestavil rozpočet na zmíněnou stavbu kaple; tento rozpočet obnášel úhrnem i s hmotou 1636 zl 49 c a obci Hodiškovské dne 15./12 k rukoum dodán.

V obci Hodiškově dne 7./7 o 2. hodinách odpuldne (částečně) potlouklo a sice od Kosov záhumenice a 1/5 žita Jos. Sochora čís. 25, F. Juda čís. 21 byli u banky „Slavie“ a p. Linsbauer u rolnického spolku pojištění a též slušně nahrazení, ostatní sousede pojištění nebyli .

1874

Dne 22./2 stala se smlouva mezi zastupitelstvem obce z jedné a p. Jos. Cejnkem mistrem zed. a tesař.: z druhé strany stavební toužebně očekávána stavba kapla za umluvenou cenu od práce mimo stavební hmoty: 600 zl. r. č. i s nádeníky – hmotu dovézt na místo. Pozemný obrisy (základní) dle plánu zhotoveného od p. Linsbauera architekta z Prahy byly vykopány a první kámen položen do základu dne 18. května u přítomnosti zastupitelstva obce tu klečícího a modlitbičku k svatým patronům Cirylla a Methodeje se modlil a svecenou vodou pokropil a obraz když patronům pod první kámen uhelní na rohu od přední spodní strany se slovy: svati bratří Cirylo a Methodeji přispějte nám ku pomoci – položen byl. Dne 25ho května t. r. v pondělí položen byl základní kámen, který od zkále Šabarta, mlína u Bobrové dělaný byl v ceně 14 zl. 50 c, který jako níže novinami „Hlas“ oznámeno a zde doslovně popsáno jest.

Hmota stavební obnášela 40 sáhu kamene, který od p. Františka a jeho manželky Františky co drzitele gruntu čís. 15 v Hodiškově za jeho humny na útraty obce vylamány a darovany byl – cihel 28000 na horním vypustku od mistra cihlařského Vociťka z Bobrové horní dělana a palene byly – 200 mír vápna z Kláštera a Fryšavy, dříví na desky, stavbu, lešení atd. 7 trámu 2 podzednice, 8, krovu, 3 tížiny a 2 kopy latí – dovážka hmoty a ruční práce z lásky od dobrodinců věnována – Bůh budiž odměnitelem za každou sebe menší obětavost i nepřátelům naším, kteří se s chloubou, nýbrž hanou na stánek Boží – tuto kapli pohlíželi.

Naše nejprvnejší dobrodinci jsou: p. A. Linsbauer a celý rod; k stavbe dále věnovali:

pánové: Tomas Sochor č. 9 odkázal požadavky své za obci vezící v účetní knize z roku 1864: 155 zl a jeho syn p. Josef Sochor tehdejší bohoslovec v Brně svou laskavosti pro stavbu kaple naší od dobrodinců bohoslovců Brněnských a jiných přispívatelu částku 38 zl. byl věnoval – díky mu! od paní hrb. ClamGallas – Zamku Žďára 50 mír vápna a 3 sáhy dříví k vypálení cihel darovala. Od vrchnosti Radešínské: 2 sáhy, od vrchnosti Křížanovské: 5 zl. od hraběny panství NovoMestského: 20 zl , od důst. p. kanovníka v Bistřici bývalého nekdy p. faráře v Obyčtově: 5 zl. Kondis, od důst. prelata Panschab (kláštera dominikánského v Brně 3 zl; Důstojny kanovník 2 zl. důst. p. P. Procházka 3 zl, d.p. J. Šrefl 1 zl. D. p. J. Klima 3 zl. Pa Musil 2 zl a p. Jos. Reháček 2 zl slavna obec Řečice: 13 kusů stavebního dříví z lesa „Mankovech“ sl. obec Jamy 1 dřevo na 5 klad na desky ku stavbě, p. J. Šamla rolník v Hliným 2 klády, V. T. Neuwingr levírník v Polaku 1 sah dříví k pálení cihel – p. J. Kment mlinář ve Obyčtově obstaral rezání jmenovaného dříví zdarma, Jan Sochor od čís. 34 vyztěhovalec do Ruska odkaz 57 kr. p. Frt. Pikula 10 kr., Evžen Pikula 20 k oba z Obyčtova; pozdější dobrodinci jsou oni, kteří na křížovou cestu venovali přispěvek 22 zl úrok z kontribučenského fondu a sice:

P. V. Linsbauer: 6 zl. 20 k, p. Františka Kostel čís. 2 1 zl. 72 k, čís. 4 Jos. Košťal 2 zl. 9 k, čís. 9 p. Tomáš Sochor: 4 zl 4k; čís. 14 p. Vac. Květon 83 zl, čís. 15 F. Kostal: 2 zl 17 k, čís. 18 Jos. Ondráček 2 z 5 k, p. J. Juda: 1.5 z, Jos. Sochor 83 z, čís. 30 Josef Chrást 8.3 z

Na stavbě kaple pracovali palýr a tovaryši zedniční Fr. Němec z Strašku

Vazba stavena byla v Novém Městě od mistra tesarského p. Šira palýr tesarský pracoval: p. Čenek Musil z Fryšavy, tovaryši F. Němec, Filip Kroutil z Maršovic A. Švenda Jos. Koudela z Nové Vsi, Jan Herodes, p. Mička; Rezbu řebene a okrajů střechy vyřezával truhlářsky mister N. Čejka z Nového Města – 25 zl.; kříž byl dělaný v Praze: 50 zl; kužele a krance pokrýval klempíř N. Šiler z Rečice.

Jos. Sochor, syn rolníka dom. čís. 9 v Hodiškově vysvěcen na kneze.

1875

V tento rok pracovali cihlaři, ti samí v tom samém hliníku, co pracovali na cihlích pro kapli v Hodiškově v roce 1873: tři bratří: Josef, Ján a František Prašil z Rosoch a byli dne 10. června 1875 o 10 hod. večer v kůlni od cihel zasutí: Jan a Josef do smrti zabytí a František těžce raněn, byl ráno druhého dne od lidí tamto jdoucích vytažen – když o pomoc volal a bolestí naříkal. Zabytí pak bratří byli do kaple co mrtvole položeni (na kterouzto kapli) v roce 1873 cihle delali. Josef byl svobodný, Jan 6 neděl ženatý, rodiče odvezli pak své syny k pohřbu do Rosoch

1902

V roce 1902 soudila se obec s p. Leopoldem Linsbauerem o celistvost honitby obce naší. Pan Linsbauer nemaje dle zákona 215 ha scelených pozemků v první instanci prosoudil, odvolal se pak k nejvyššímu soudu ve Vídni kterýž rozsudek první instance potvrdil, čímž byla naší obci zachráněná celistvost honů. Při procesu a konané komisi zastupoval naší obec zemský advokát Drbohlav z Německého Brodu. Ze zástupitelstva obce nejvíce se o to starali: František Ondráček (jež se pak z přílišného požívání alkoholu a zadluženosti oběsil na sýpce svého domu). Pak starosta Jos. Nevrkla.

1907

V roce 1907 dne 11. května ráno o třech hodinách vznikl v Obci Obyčtově zlomyslnou rukou založený požár, který v male chvíly strávil tři selská stavení. Rychtu a několik domku a tež školu faru i Kostel svěží na věži schořely tež zvony které se rozlyly a byly aš v roce 1908 teprve zhotoveny nový, když byla věš postavena a zavěšený dne 6 června před svatodušními svátky a poprvé v sobotu na ně zvoněno, toto dávám do památníku aby měly při fařene Obce nač pamatovati které musily na stavbu Chrámu přispívati na jednu korunu přímých daní v roku 1908 167 procentní přirášku

za nešeno dne 7 června 1908

naš zvonek, zvaný „sv Antonínek“ byl tehdy zapůjčen do provizorní zvonice do Obyčtova.

1911

Rok tento byl velice suchý tak že byla uroda malá a nasledovala velká drahota neboť se urodilo málo žita též ovsa i take zemáku žito bylo vceně asi 22 k aš 24 k 1 metrický cent, oves 22 k a brambory 8 kor, slámy bylo málo jak nastlaní tak krmné otavy skoro žádné a nebylo čím dobytek krmiti

1912

Rok 1910 a 1912 byly roky velmy mokré tak že úroda na polovic na polích schnila obzvláště oves a otavy/vměsici říjnu začalo mrznout zrovna na začátku tak že brambory pomrzly na poly v brázdách (to bylo roku 1912)

V jaru v tomto roce bylo nutno opravit naši kapličku uvnitř i venku; vzláště když bylo oznámeno, že nejdůst. p. biskup bude v Običtově udílet svátost biřmování. Po úradě obecního výboru za starostování Jos. Nevrkly rolníka č. 4 bylo k dílu přikročeno. Starý napoloschnilý oltář sundán a stůl oltářní vystavěn dle starého plánu z cihel, poněvadž kaple nachází se na místě bažinatém.

Obraz oltářní, představující naše ap. slov., Cyr. a Methoděje byl opraven a na své místo opět postaven. Dvě sochy po stranách oltáře se nacházející, pro velkou sešlost byly odstraněny (sv. Cecilie a sv. Kateřina) a nahrazeny sochami sv. Jáchyma a sv. Anny nákladem 240 K. Zhotoveny firmou Bohumil Bek v Hoře Kutné. Rovněž i vnitřek a venek kapličky byl znovu vkusně vybělen. Asi 2 roky před tím byla kaplička cínovými plechem pokryta.

1913

Začátkem roku tohoto zvoleno nové představenstvo, v jehož čele byl Meth. Ondráček rolník č. 25. Bohužel činnost jeho byla přerušena zákeřnou nemocí, zemřev asi za půl roku po svém zvolení. Představenstvo převzal první radní Frant. Šamla č. 16 a po doplňovací volbě zvolen starostou. V tomto roce konaly se volby do zemského sněmu. Za náš kraj zvolen K. Sáblik rolník ze Slavkovic proti Frant. Janovi rolníku z Hlinného. Rok byl většinou mokrý ale na úrodu dosti dobrý.

1914

Tento rok jest velmi významný.

Nátlakem okresního hejtmanství zřízen byl na zdejší škole hromosvod nákladem 125 K. Kolem parku zřízen drátěný plot.

28. června došla nás truchlivá zpráva v zákeřném zavraždění Jeho Cís. Vys. arciknížete Františka Ferdinanda následníka trůnu a jeho choti Žofie vévodkyně z Hohenbergu rozené hraběnky Chotkovy.

Atentát stal se v Sarajevě, zločinnou rukou srbského vraha Princiče.

Rakousko chtějíc na národě srbském zadostiučinění dalo Srbsku podmínky, které Srbskem přijaty nebyly.

Tím byl dán základ k válce mezi Rak. a Srbskem jejíž vypovězení bylo 28. července od Rakouska Srbsku. Nastala ihned v Rak. částečná mobilizace českých pluků. Následkem toho říše Ruská nechtíc Srbsko nechati ponížiti začala shromažďovati vojsko na hranicích Rakouských. Poněvadž Rakousko s Německem jsouc spojeno, vypovědělo Německo Rusku 3. srpna válku. Potom i Rakousko Rusku dne 7. srpna válku vypovědělo. Následkem toho nařídil J. V. císař rakouský všeobecnou mobilisaci. Na návsi obce zdejší bylo velmi hlučno, neboť vyhláška o mobilisaci byla každou chvíli k očekávání.

V noci z 1. srpna na 2. přijel o 3 hod. noční zvláštní posel od c. k. hejtmanství s napětím očekávanou zprávou přinesl. První zprávu ihned po obdržení podal p. starosta p. Erichu Linsbauerovi syna majitelky zdejšího dvora, který jsa záložním důstojníkem u dělostřelectva musil ihned službu nastoupiti. Jak se rozednilo, byla vyhláška veřejně oznámena. V ní bylo, že všichni vojíni až do 38. roku do 24 hodin službu vojenskou mají nastoupiti.

Z naší obce nastoupili:

Erich Linsbauer	syn majitelky dvora	č. 1
Frant. Řezníček	domkař	č. 3
Theodor Juda	domkař	č. 13
František Jašek	nádeník u dvora	č. 15
N. Sáblik	nádeník u dvora	č. 15
Frant. Skryja	rolník	č. 18
Jak. Konrád	domkař	č. 24
Dominik Rejtek	domkař	č. 29

Jakub Sochor	domkař	č. 34
Karel Kovář	šafář u dvora	č. 44
Jos. Pavlíček	učitel	č. 49

Všichni uvedení odejeli na voze p. Linsbauera který laskavě ho zapůjčil na nádraží do Nového Města v 2. hodině noční dne 3. srpna. Loučení jejich s manželkami a dětmi bylo dojemné.

Při dostavení se k dopl. velitelství v Jihlavě uznáni kromě Jak. Konráda a Frant. Jaška schopnými. Tito dva byli propuštěni.

Mezi tím rozrušila se válka světová skoro po celé Evropě.

Po všeobecné mobilisaci naše armáda nastoupila službu z části na hranicích srbských, z části ovšem větší na hranicích haličsko-ruských. Postupovala do Ruska směrem k Lublínu. Následkem ruské přesily bylo naše vojsko udatně bojujivší nuceno ustoupiti do posic jim na počátku války vykázaných.

V Srbsku bylo nepřátelství zahájeno bombardováním Bělehradu jehož dobytí stěžovala řeka Dunaj mezi Bělehradem a Zemí tekoucí. Poněvadž potřeba branné moci dále stoupala, byla nařízena další mobilisace 2 výzvy od 38 roku do 42.

Vyhláška zněla:

nováčci r. 1914 odvedení	dne 24. srpna
39letí	3. září
40letí	6. září
41. letí	9. září
42.letí	12. září

Z naší obce v této výzvě nastoupili:

r. 1914 odvedení:

pěší pl. č. 87	Frant. Nevrkla	rol. syn č. 4
děl. pol. pl. č. 5	Bohumil Smejkal	syn strojved. č. 50
drag. pl. č. 6	Meth. Juda	syn cestaře č. 13

Z domobranců:

Frant. Kříž	rol. č. 30
Frant. Kabrda	nádeník č. 35
Jos. Hlávka	nádeník č. 37 Křiby
Jak. Dočekal	domkař č. 20

.....

Následkem stoupající potřeby vojska byly nařízeny nové odvody.

Tyto týkají se ročníků (1892, 1893, 1894)

Odvody konaly se 13. října v Jihlavě

K odvodu dostavili se:

Karel Nevřkla	rol. syn č. 4	(neodveden)
Prokop Václav	syn děl. č. 10	(odveden)
Ant. Hlávka	č. 24	(neodveden)
Karel Novák	č. 32	(odveden)
Frant. Matýs	syn kováře na Sukách	(odveden)
Frant. Jelínek	syn děl. v Bobrové	(odveden)

Z těchto odvedených musili se dostaviti 26. října ke svým vykázaným plukům ve francouzsko-německém bojišti.

zúčastnily se bojů proti francouzům a Belgii. naše dělostřelecké pluky. Hlavně naše motorové baterie měly při obléhání Antverp velký účinek. Antverpy za 12 dní padly.

V říjnu slyšíme zase o nových odvodech jež v listopadu započnou a sice 15 list. a končí 31. prosincem.

Tyto týkají se všech neodvedených nebo od vojska propuštěných domobranců od 24. do 36. roku. Ze zdejší obce dostaviti se mají k takzvané „přehlídce“ 21. listopadu do Žďáru (v Národním domě):

Adolf Novák	syn domkaře	č. 5
Jos. Sochor	rol. syn	č. 9
Kristin Květoň		č. 26
Macek Ludvík	kočí ve dvoře	č. 10
Ant. Čepl	domkař	č. 11
Frant. Sochor	kočí ve dvoře	č. 15

Jos. Novotný	domkař na Křibech	
Alex. Novotný	syn domkaře na Křibech	
Ant. Jobánek	dělník	č. 21
Ant. Košťál	kovář ve dvoře	č. 43
Stanislav Straka	rolník	č. 48

Při přehlídce 21. listopadu konané, bylo naší obce dostatečně ušetřeno, že ze jmenovaných propuštění všickni až na Adolfa Nováka č. 5 který byl jako rekrutant v minulých odvozech propuštěn, a nyní odveden. Smutno bylo jeho staříckému otci, jenž sám se starou matkou zůstane.

Dne 28. listopadu přišlo od c. k. hejtmanství nařízení, aby všecko obilí v zásobě se nacházející, bylo sepsáno.

Každý nejmenší majitel musil oznámiti svoje stávající zásoby (oves, žito, bramb. a mouka).

Na to přišlo nařízení od c. k. ministerstva, že země Morava má dodati pro c. k. vojsko 7672 vagonů obilí.

.....

Dne 15. prosince došla zpráva od Jak. Sochora radního zdejšího, že se nachází v ruském zajetí. Občané Frant. Řezníček a D. Rejtek následkem velkých námah propuštěni na několik týdnů na zotavenou. Frant. Skryja a uč. Pavlíček nacházeli se tou dobou u Krakova a Cěnstochové v rus. Polsku.

Pak následující II. výzva od 38-42 roků nacházela se tou dobou: Frant. Kříž, Fr. Kabrda a Jos. Hlávka v pevnosti v Těrstu u moře Jaderského.

Přičiněním p. star. Frant. Šamly učiněna sbírka peří pro naše raněné vojíny v naší obci. Darovány 4 shlavce i s povlaky. Bylo zasláno „Červenému Kříži“.

Přičiněním prozatímního spr. školy p. Jos. Judy rodáka Jamského učiněna sbírka listí ostružinového (na čaj pro vojíny, asi 1 ½ kg). Listí prostřednictvím předsedy místní školní rady zasláno správě měšťanských škol ve Žďáře.

Těž prostřednictvím spr. školy učiněna sbírka peněžní na různé potřeby vojákům jako ponožky, nátepníčky a. t. p. Za sebraný obnos 25 K koupěna vlna a dítky školní potřeby ty upletly (10 párů nátepníček a 5 párů ponožek).

Za tento dárek přišel pak v lednu od c. k. ministerstva vojenství na učitelství sbor uctivý dík.

Nevšední byla píla našeho starosty p. Fr. Šamly č. 16 který při tak velkém střídání dopisů a mnohém sprostředkování s úřady ve všem obstál ku spokojenosti občanstva.

Při udělování podpor ženám záložníků docílil, že vyjma Fr. Křížovou dostávaly slušné podpory. Podpory dostávaly: Jůdová 1,6 K, Hlávková 2 K, Rejtková 1,2 K, Řezníčková 1,6 K, Kovářová 2,4 K, Sochorová 1,6 K, Sábliková 1,6 K, Skryjova 0,8 K, Kabrdova 2 K, Dočekalova 2 K (denně).

Dne 30. listopadu musil opět rukovat Jak. Dočekal propuštěn v září dočasně skrze nemoc dítek na spálu onemocnělých. (Nebezpečí šíření nákazy nikoli snad ošetřování neb pod.) Zemřely mu touž nemocí 2 dítky. Spála byla v naší obci povážlivě rozšířena. Dom. Rejtkovi zemřely 2 dítky. Ačkoli i jiné dítky onemocněly pozdravily se.

1915

Počátkem ledna došla svolávací vyhláška svolávající domobrance v list. odvedené

Vyhláška zní:

1.) Rak. státní občané pokud nebyli již povoláni,

roč. 1884-5-6.....dne 1. února 1915

1878-9, 1880-1-2-3.....dne 15. února 1915

2.) Uherští státní občané:

rození 1883-4-5-6.....15 února 1915

1878-9-1880-1-2.....1. března 1915

Dne 10. ledna došla zpráva od Jos. Pavlíčka uč. t. č., že nachází se v ruském zajetí v Omsku na Sibiři. (Lístek psán v druhé polovici listopadu. „Rychlost“ poštovní dopravy!) V té době došla též zpráva od Jos. Nevrkly rol. s. č. 4 z Karlových Varů v Čechách, v níž sděluje, že jest v rezervní voj. nemocnici a léčí omrzlinu nohy. Asi v té době dostali jsme zprávu o Boh. Smejkalovi synu stroj. č. 50, že se nachází ve Styrsko-hradecké voj. nemocnici následkem nakažlivé nemoci úplavice. Oba tito onemocněli na severním bojišti.

Občasné zprávy ostatních zdejších domobranců tou dobou oznamovaly, že se nachází v bojích v Karpatech u měst: Nový Saudec, Tarnov, Gorlice a u řeky Dunajce. Domobranec Theodor Juda domkař zdejší (u vozatajstva) nacházel se dle jeho dopisů v městech Tomášově a jiných v okolí Varšavy a řeky Polní zbrojmistr Potiorek a šl. generál Frank velitelé na srbském bojišti vyznamenáni byli od J. V. císaře záslužnými kříži po pádu Bělehradu. Všeobecně se myslilo, že odpor Srbů je zničen a že budeme jako vítězi nad Srby sklízeti plody vítězství. Proto byl též pád Bělehradu v celé rakouské monarchii způsobem náležitým oslaven. Když pak vojsko naše vyklidilo území až ku Drině, tedy získanou část Srbska vzdal se pol. zbrojmistr Potiorek svého místa. Nástupcem jeho stal se člen cís. rodiny arcivév. Evžen Dlužno podotknouti, že Srbsko docílilo úspěchů za pomoci nám

nepřátelských států. Hlavně z Ruska, Francie a Anglie bylo podporováno finančně a válečným materiálem.

Po těchto bojích, jež obě strany dosti vyčerpaly nastal na bojišti jižním delší klid.

Dle zpráv zajatého zdejšího učitele Jos. Pavlíčka měli se zajatci v Rusku celkem dobře a bylo s nimi slušně zacházeno.

Jindřich Smejkal syn strojevedoucího č. 50 sloužil v čase vypuknutí války jako aktivní voják, byl prvně v bitvách u Lublína a Krasníku v Rusku kde se vyznamenal svou statečností před nepřítelem a byl vyznamenán. Po bitvě u Rávy Ruské musel ze zdravotních ohledů (nachladil se a dostal revma) jít do nemocnice kdež byl upoután na lože 3 neděle pak dostal dovolenou sedmidenní k rodičům na zotavenou a musel opět nastoupit službu u svého pluku v Jihlavě (byl desátníkem). Posledně psal z vesnice Zákličím za Krakovem, kdež vypisoval velké boje s Rusem. Pak došla zpráva od jeho kamaráda z jeho čety že vedl noční hlídku a z té se nevrátil. Snad zahynul neb přišel do zajetí?

Dne 5 března přišla opět nová výhraška odvodů (přehlídky) domobranců nevojáků 37 až 42 letých totiž v roce 1873 až 1877 narozených.

Z naší obce dostaviti se musí:

Josef Sláma domkař č. 19 (neodveden)

Vincenc Novotný krejčí č. 31 (neodveden)

do nár. domu ve Žďáře dne 19 dubna.

Dne 15 února dodati se musel na dráhu do Žďáru oves pro c. k vojsko od nás požadovaný. Přišli erární pytle do kterých se oves po 51 kg nasypal a asi 8 povozů jej tam dovezlo. Od dovozu dostalo se 3 hal. za 1 kilometr od jednoho potahu. Do každého pytle se musel dáti lístek o adresou dodávajícího rolníka, kterým byl zjištěn každý pytel od koho pochází.

Dne 11 března bylo zase požadováno zajištěné žito pro c. k vojsko jež na přednějším místě tohoto spisu je dle jednotlivců (je rozvrženo 30 q). Dodáno bylo opět zdejšími povozy do mlýna Sazomína, Josefu Trojanovi mlynáři který je dle válečných úkonů musel semlet na 82 % z jednoho metráku a dodati do Žďáru na dráhu Žďár pro c.k. vojsko na zásobování a otruby zase pro vojenské koně. K žitu mísila se asi 15 % kukuřice. Dne 21 února vyšlo Císařské nařízení, kterým se upravuje obchod obilím a moukou. Všechno obilí se uzavřelo a nesměl žádný nic prodati ani skrmiti ani dáti bez dovolení do mlýna. Vyjimka byla v § 3 tohoto nařízení že každá osoba smí strávit ze své zásob: budto 240 gramů mouky neb 300 gr žita (neb) měsíčně 7,2 kg mouky na osobu, neb 9 kg obilí ku semletí což musel ku semletí ohlásiti na c. k okr. hejtmanství. Ovsu skrmiti směl hospodář 3 kg denně pro 1. koně. Obilí toto bylo dne 28 února přesně spočítáno tím že každý majitel zásob přes 20 kg dostal listinu kterou musel přesně vyplniti a svým podpisem stvrditi. Prováděcího komisaře při soupisu v naší obci dělal p. učitel prov. na zdejší škol Jos. Jůda ježto byl k tomu ustanoven okr. hejtm. Okresní hejtmanství z toho

činila okresní přehledy místodržitelství pak přehledy zemské, ministerstvo pak celkový přehled říšský. Byly ustanoveny přísné tresty až do 5000 K za zatajování.

.....

Počet osob byl v okrese při soudobém sčítání 62 071 a koní bylo 3083 kusů.

Dle císař. nař. připadne na každou osobu od 1. března do 1. srpna čímž se počítali již naše žně totiž za 5 měsíců 36 kg mouky, když to násobí počtem osob v okrese dostaneme sumu 22 345 q 56 kg jež se má spotřebovati. Dle soupisů máme na 38 803 86 q moučných výrobků čímž přebylo na okrese našem asi 16 458 q 30 kg. Ustavil se ve Vídni ústav válečný mlecí jež bude přebytečné obilí odebírat a jiným okresům jež ohlásili schodek dodávati.

Bohužel že pro oráče a naše pracovní síly ustanovená dávka je malá takřka poloviční proti přiměřené dávce.

Dne 10 března došla ze záložní nemocnice ve Štemberku že se tam nachází nemocný Václav Prokop syn zdejšího kočího u dvora. Měl omrzlé nohy a pokažený žaludek. Utrpěl to v Karpatech. Dne 15 března došla zpráva od Františka Kříže rolníka z čís. 30 že je raněn na obě nohy a nachází se v záložní nemocnici v Bílsku ve Slezsku. Byl raněn dne 8. března v bitvě u Gorlice v Haliči.

Krušný byl pohled tou dobou v naší vesničce do budoucího jara. Mnoho žen zůstalo osamoceno. Tak v čís. 3 nebyl žádný mužský, rovněž tak v čís. 29, dále v čís. 37 na Kříbech kde zůstala stará vdova, v čís. 20, v čísle 34 kde mezi pobytem synovým v zajetí v Rusku zemřel starý otec Jan Sochor tak se syna svého příchodu nedočkal.

Těž čís. 25 zůstalo takřka bez hospodáře jenom stará výměnkářka Anna Ondráčková zůstala s dětmi. Prosili jsme Pána Boha by nám v těch těžkých chvílích byl nápomocen. Nařízeno bylo ministerstvem orby že nesmí zůstat ani píď půdy nezaseto. Pro podzimní sklizeň byly zvoleny na obci tak zvané žňové komise, u nás zvoleni byli:

p. Jiří Wenke	prokurista zdejšího dvora
p. Jiří Strankmüller	zdejší hostinský č. 14
p. Frant. Šamla	zdejší starosta jako předseda
p. Tomáš Konrád	rol. č. 24
p. Stanislav Straka	rol. č. 48

Tato komise starajíc se v podzimu by vše bylo domu s pole sveženo, což hlavně přičiněním zdejšího správce p. Jiřího Wenke bylo docíleno neb kde se potřeba jevila zapůjčil, pozůstalým manželkám žací stroj s potahem by spíše to posekly.

Tato komise měla se starati i o jarní práce. Bohužel že hledělo se do budoucnosti se strachem kde vemou se patřičné pracovní síly. Díky Bohu že ještě byla naše obec uchráněna že při klasifikaci koní v Jamách v červnu 1914 byl pouze jeden kůň uznán schopný k vojenské službě a to z čís. 1 jeden z páru kočárových koní. Za klasifikované koně byly vypláceny pěkné ceny 1100 až 1400 Korun. Při druhé klasifikaci koní koncem února 1915 uchráněna byla naše obec docela. Mezi tímto časem byli

povolávání rolníci (též i na začátku mobilisace) s koňmi na tak zvaný „fůrpon“ z Jam byli povolání tři po jednom páru, z Obyčtova dvě po páru koní, z naší vesnice byli jsme opět ušetřeni že žádný nemusel jeti. Podotknouti dlužno že jest co děkovati obezřetnosti a výmluvnosti zdejšího starosty Fr. Šamly č. 16. Tím byl aspoň uchráněn potah ku jarnímu setí. Z druhých vesnic byli povolávání též neodvedenci dle zákona o válečných úkonech na zákopy a různé práce od nás též nikdo do konce března t. r. povolán nebyl.

Zvláště již byl každý rozrušen když uslyšel náš pověstný buben který každou chvíli rachotil a (schovanec stařečka Karla Jůdy který již přes 20 let obci sloužil a nyní již tak na ty výhlašky neviděl) výhlašky by oznamoval. Zmíněný stařeček z čís. 13 který měl již 3 syny na vojně nikdy nikoho nerozhněval a byl vždy veselý a přes vysoký svůj věk (75 let) každého těšil. Byl to zkrátka starý voják z roku 66 který bojoval u Hradce.

Výhlašky byly pak vždy vyvěšeny na dřevěném štítě starosty č. 16. kde byly hloučky lidí zvláště za poledne ze dvora z práce jdoucích prohlíženy. Na zdejší hostinec č. 14 přišel do nájmu v roce 1910 Fr. Jobánek rodák z Mirošova okr. Novoměstský který hostinec vedl do konce r. 1913 kdy následkem špatného hospodaření byl dán jeho majetek do exekuční dražby, hlavně od J. Schúcka obchodníka z Dolní Bobrové na něj vedené (za líhoviny) kdež mu bylo prodáno vše co mu náhle zabavili. Prodej odbýval se na dvoře č. 9 kde byla kolna pro automobil p. uč. Šustáčka. 1 gramofon též se prodával koupil jej p. Schúck obchodník z Dol Bobrové. Ten samý hostinský koupil dražené též jednu čtvrtku (25 l) piva jez nechal načepovati dal celému davu kupujících píti, při tom nechal p. Schúck na koupený gramofon hráti. Rodina postiženého hostinského stála na tarasu nebo zápraží domu č. 9 a plakala. Dojímavý to byl pohled. Zanesl jsem tuto údalost sem právě v tak vážném roce jak je letoší nebo pro budoucnost bude poučný. Dříve byla v této domácnosti rozkoš a blahobyt na konec pláč, zase při pohledu na rozkoš a zábavu druhých. Jmenovaný Jobánek odstěhoval se pak do pronajaté světničky č. 20 kde se živil nádeničinou až do dnešní doby. Byl snámi též u prohlídky v listopadu 1914 a dne 20 března odstěhoval se na ujednané místo na dvorec benediktům Rajhradských v Šlapánicích u Brna. Dotyčný p. Jobánek asi za ¼ roku zemřel zhoubnou nemocí tuberkulosou.

Z jara t. r. byli velké povodně ježto přišly velké spousty sněhu a pak do toho začalo tři dny pršeti. V první polovici března bylo nutno vylívati (obecní stříkačí pumpovati) dvakrát vodu ze školního sklepu a mnoho jiných občanů mělo ve sklepech vodu.

Letoší rok nechal na sucho nájemce p. Jiří Wenke rybník „Pancinu“ který byl několika sousedy zvláště samotným nájemcem částečně na saněch vyvážen. Vyváželo se lovisko se strany od Sochorových č. 9.

Dne 22 března došla zpráva od Frant. Kříže z čís. 30 že byl nemocný převezen z Bílska do Vídně do hlavní vojenské nemocnice.

Při dostavení se domobranců 37 až 42 letých z naší obce dne 19 dubna k odvodu, nebyl žádný za schopna uznán. Z jiných obcí braly však mnoho až 70 procent. Ze sousední farní obce Obyčtova šli čtyři a všichni uznaly schopnými.

Dne 15 dubna narukovali, nastoupili službu vojenskou odvedenci roč. 1896 z naší obce. Tří zůstali v Jihlavě u pluku 81 – Horký, Německý a Sochor, Nevrkla byl přidělen ku horskému dělostřelectvu Vídeň. Nov. Města. Domobranec Německý maje od NovoMěstského lékaře vysvědčení že má srdeční vadu předložil toto při konečné přehlídce v Jihlavi a nic mu nespomohlo.

Dělostřelec Bohumil Smejkal z č. 50 dostal po nemoci dne 10 dubna 12 denní dovolenou.

Pěšák Václav Prokop z č. 11 dostal po nemoci úplavici též dne 14 dubna 14 denní dovolenou. Hoši při příjezdu dosti dobře dopadali.

Domobranec Frant. Kříž jež byl na bojišti raněn dostal z lázní Teplic – Šenava kde se léčil dne 1 května 14 denní dovolenou. Všichni dostali dovolenou v zájmu setí.

Mezi 15 až 30 dubnem byli na dovolené domobranci Jakub Dočekal a Jakub Konrád jež na žádost byli na setí pozemků propuštění na krátký čas. 10 dubna dostala naše obec vyplacené peníze ze odebraný rekvírovaný oves 90 metr. c. po 24 K á 1 q. Dne 1 května pak došly peníze za odebrané eráru žito 30 q. 34 K á 1 q.

Když přišly peníze za toto obilí každý byl spokojen neb měl každý nějakou výplatu a slušný obnos v celku každý na dodání zúčastěný bral. Obývatelstvo bylo ten čas se vším přes veškeré přežilé trampoty spokojeno až na ten smutek a tesknoutu v celé obci po těch kteří museli odejít a tam na bojišti krev za vlast vilévati.

Dne 26/4 přišel četnický strážmistr z Ostrova a vyřídil rozkaz že se má všechen ostnatý drát při ohradách použitý odtrhati a k účelům vojenským dodati.

Z obce naší museli tento drát dodati předně obec která měl tímto drátem obehnaný park ve středu obce ve váze asi 70 kg pak z čís. 48 35 kg, z č. 9 18 kg a č. 1 dvůr několik kg.

28/4 spísoval se v obci všechen hovězí dobytek. 15 a 20 dubna konala se v naší obci na popud ministerstva vojenství, sbírka kovů t. j.: mědi, olova, cínu a niklu. Výnos od c. k. ministerstva vydaný ohlašoval že nepřátelé nás chtějí vyhladověti a vůbec k obraně neschopné učiniti jelikož zabraňují dovoz materiálu ku výrobě střeliva. Školní dítky naší obce majíce po dva dni prázdno chodili od domu k domu a sebrali asi 15 kg různých věcí jako puklic, koleček od hodin, staré patrony, lžíce, vydličky, a svícny z naznačených kovů. Z čís. 1 dvůr bylo asi ½ kg naznačených věcí z kovů temuž účelu odevzdáno. Starosta pak zaslal společně ony věci na c. k okr. hejtmanství.

Na jaře roku tohoto bylo ve zdejší obci mnoho žita vyhynuto hlavně žito cizí petkuské velkozrné. Muselo se zaorati a seti jařice. Jařice stála na jaře tohoto roku 70 korun 1 q. Dne 21. dubna konali zde Dr. Paul ochranné očkování jež všichni hojně použili. Hlavné školní děti všichni byli očkováni.

Dne 1 května přišla nová výhláška oznamující že budou konány nové odvody ročníků 1892, 93, 94 pak ročníků 1891 až včetně 1877.

První byly loni u prohlídky v Jihlavě a zůstali z naší obce neodvedení:

Karel Nevrkla syn rol č. 4 (odveden)

Ant. Hlávka (nar. ve Vídni z č. 24) (odveden)

ze starších ročníků musejí se opět dostaviti kteří byli propuštěni v listop. min. roku:

Jos. Sochor	syn rol. č. 9	
Kristin Květoň	č. 26	
Ludvik Macek	kočí u dvora č. 10	
Ant. Čepl	domkař č. 11	
Frant. Sochor	kočí u dvora č. 15	(odveden)
Jos. Novotný	domkař v Kříbech	(odveden)
Alex Novotný	služebník v Obyčtově	
Ant. Košťál	kovář u dvora	(odveden)
Stanisl Straka	rol. pisatel těchto řádků	(odveden)

Odvody ustanoveny od 25 května do 15 června v celém Rakousku. Ve výhlášce stojí že mnoho mužů ještě nevykonalo svou vlasteneckou povinnost hájiti vlast jelikož se prostředně dříve odvádělo. Proto nařízena nová přehlídka našich ročníků. Dne 21 května přišlo oznámení že se přehlídka našich ročníků koná 25 května v národním domě ve Žďáře.

Dne 15 května vykonali jsme s p. starostou soupis přebytečného žita v obci by se mohli zásobit tím zdejší chudí. Shledáno celkem 8 metr. centů jež se dílem prodalo asi 1 ½ q osobně, ostatní pak zaveženo bylo do mlýna p. Jalušky v Radostíně kde se nechalo semletí na jednu mouku asi 80 kg z metr. centu, pak mouka bude dána zdejšímu obchodníkovi Konrádovi který ji bude za hotové každé soboty nemajetným od obce udaným osobám dle min. nař. 240 gr. na jednu osobu prodávati. Jinde v tento čas již žádný k jídlu dostati nemohl kdo neměl od hejtmanství chlebový lístek.

Dne 19 května přišla výhláška od hejtmanství o novém soupisu ovsu, jež jsme s p. starostou vykonali. Zároveň s výhláškou o soupisu bylo nařízeno že musí obec dodati dalších 80 metr. centů ovsu. Při soupisů shledáno že žádaný oves může se dodati.

Který oves byl dodán a hlášen do 25 května nařídilo min. voj. přídavek k ceně maximální 5 korun tedy 29 korun za 1 metr. cent.

Domácím koňům byla pak snižená denní dávka ovsu na 1 kg pro jednoho koně denně. Bylo to kritické jak může silný tažný kůň býti o 1 kg ovsu denně. Pohlíželo se do budoucnosti se strachem.

Povážlivější ještě bylo že od 1 května až do 22 přes velká parna důkladně nezapršelo tak že na polovici vyhynutá žita zůstala seděti při zemi, jsouc na píď dlouhá počínala metati. Ovse žlutly a všechno ostatní jako louky a jetele vyprahali. Lidé bohužel velmi zřídka chodili do naší milé a pěkné kapličky a prosili o déšť, neb do budoucnosti byla z tohoto vyhlídka na hlad.

Různí obchodníci kupovali zde ve vesnici brambory neb veliká cena brambor 15 – 16 Kor. za 1 metr cent. byla pro lidi lákavá. Proto musel starosta veřejnou výhláškou prodej brambor zakázati by se u mnoho chudých lidu ve zdejší obci předešlo hladu.

Při prohlídkách domobranců od 24 do 36 roků byly naše řady důkladně probrány následkem vypovězení války ze strany dlouholetého spojence našeho Italie – Rakousku.

Odvedení byli:

Karel Nevrkla	rol. syn č. 4
Anton. Hlávka	nar. ve Vídni z č. 24
Frant. Sochor	kočí u dvora z č. 15
Anton Košťál	kovář u dvora č. 43
Josef Novotný	domkař Kříby č. 33
Stan. Straka	rol. č. 48

Superarbitovanému Jos. Sochorovi rol synu č. 9 nařízeno bylo dostaviti se ještě k nové přehlídce do Brna.

Tímto byla naše obec dostatečně zase vyčistěna.

Odvedení měli narukovati dne 21 června k společnému vojsku do Jihlavy.

Dne 25 května oznámeno bylo naší obci okresním hejtmanstvím že musí ubytovati 10 vystěhovaleckých rodin z jižního bojiště naší říše, ponejvíce Tyrolané, jež se museli před hrůzami válečnými z domova svého vystěhovati. Představený musel opatřiti pro ně byty jež byly upraveny v továrně p. Linsbauera, postele byly v obci z vypůjčovány a slamníky pak každý jednotlivec v obci musel darovati.

Dne 2 června přijelo v noci na voze p. Ondráčka 10 vystěhovalců totiž celá jedna rodina, otec, matka a osm dětí. Byli ubytováni v čís. 50 v továrně p. Linzbauera. (Zajatci, Vystěhovalci pocházeli z Tridentu a dostávali státní podporu 70 hal. na osobu denně. Potřebnou výživu si sem tam v dědině kupovali jako brambory, mléko, a mouku koupili vždy v sobotu s chudými.

Dne 12 června po úmorném suchu a vedru snesla se po poledni velká bouře nad naší obcí provázená s krupobitím. Kroupy padaly u velikosti holubího vejce. Padla toužebně očekávaná vlaha ale při tom horzné škody způsobily kroupy. Celá východní strana naší obce byla stlučena. Utrpěli čís 1 skoro celé žito bylo stlučeno (asi 70 mír) pak čís 2, Košťál, čís 3 p. Řezníček, č 4 p. Nevrkla částečně, c. 18 zadní díl žita čís 21 p. Jůda všechno, č 14 p. Strankmüller z polovice, č. 29 p. Rejtek díl k Řečici. Ostatní žita byla též částečně proražena kroupami. Nejvíce utrpěli kat. obce Řečice, Svratka, Podolí a Bobrová kde vše bylo stlučeno. Čím dál byla smutnější vyhlídka do budoucna.

Nová výhláška dne 2 června oznamovala odvody 18 letých od 20 června do 15 července. Od nás se musí dostaviti:

Adolf Bár nar. ve Vídni schov. z č. 13 (odveden)

Antonín Míchal syn domkaře z č. 40 (odveden)

Dne 18 června přišla výhláška že odvedení dne 25 května mají narukovati z polovice dne 21 června a druhá polovice dne 15 července.

Dne 21 června odešli do Jihlavi Nevrkla, Novotný, a Hlávka odejel do Vídně.

Dne 15 června přišlá výhláška oznamovala hlášení se domobranců od 43 do 50 let.

Z naší obce se musí dostaviti k přehlídce od 43 až do 50 let

Jindřich Smejkal rol. Kříby 27

Frant. Šamla Hodiš. č 16

Jan Míchal č. 40 domkař

Tomáš Konrád č. 32 domkař

Vinc. Novotný krejčí

Jan Sochor zdejší příslušník

Ant. Ptáček kočí u dvora

Jos. Pelz vystěhovalec v naší obci (italián)

Ant. Stehno poklasný u Velkostatku

Při prohlídce ve Žďáře dne 21 června by hoře jmenovaní 18 letí Bár a Míchal odvedení.

Naše statečná armáda prolomivše v Haliči Ruskou frontu dobyla zpět v půli měsíci Přemyslu a za týden na to po rozhorčených bojích dobyla Lvova, jež bylo slavnostně v obyvateľstvu přijato. Za příčinou toho bylo uděleno zdejší škole v sobotu dne 26 června prázdná a byly vyvěšeny na škole a dvoře prapory v barvách národních a císařských.

Dne 20 června dovežena byla rýže jež c. k okr. hejtmanstvím byla udělena za příčinou podělení chudších tříd obyvateľstva. Bylo jí doveženo 500 kg. Stála 1 kg = 1 K 36 hal., jež muselo býti ihned zapláceno. Po umožujících parnech dostavily se dne 26 června deště (přehánky) jež celý týden nepřetržitě trvaly. Ovsy které počaly právě metati přece se trochu tímto deštěm spravily a vytáhli ale které byly ranější a vymetány ukazovaly na drahotu velikou. Brambory byli všude dosti obstojné. 26 a 27 června odejeli naši mladí hoši Sochor Petr, Frant. Horký k tak zv. „Marschkampanii“ na bojiště.

26 Psali ze zákopů Rudolf Ondráček, Karel Jůda a Václav Prokop, že jsou v zlých bojích na Hal. bojišti.

Dne 27 června dal o sobě věděti zdejší rádní Jakub Sochor že se nachází zdrav v Tomsku v Sibíři, psáno to bylo dne 15/5 1915.

Nová výhláška jež přišla koncem června oznamovala že polovice odvedených ročníků 21 až 36 totiž 30 až 36 letí kteří měli narukovati dne 15 července budou nastupovati dne 16 srpna by se mohli provésti v brzku ve všech krajích žně. Žně žitné v naší obci započali v tomto roku dosti brzy dne 25 července. Ovsy však byly ještě zeleny.

Obilí bylo z letoší žně zrovna na polích zvláštní výhláškou zabaveno a nesměl hospodář z něho nic prodati jenom určité množství pro sebe rodinu a osev si nechati ostatní odebíral zmíněný státní obilní ústav za maximální ceny jež v tomto roku byly ustanoveny takto:

oves 1 metr. cent. = 26 K

žito 1 metr. cent. = 28 K

ječmen 1 metr. cent = 26 K

Žita mohla spotřebovati 1 osoba 30 dkg (zrna) denně ku semletí. Ovsu pak se mohlo spotřebovati 1 kg pro 1 koně denně pro jinou drůbež ničeho. Zadku z obilí mohlo se odejmouti 5 procent a mohl se volně spotřebovati.

Dne 15 srpna odchází pisatel těchto řádků k vojsku a přeje dalšímu vedení této matriky mnoho zdaru!

První pisatel nachází se tou dobou v bojích na Itálském bojišti.

16 srpna 1915 přejímám po p. St. Strakovi vedení tohoto památníku který ten den ráno v 3 hod. odejel vlakem do Jihlavy ke službě domobranecké spolu s Košťálem, kovářem u velkostatku a Sochořem kočím rovněž u velkostatku. Zmíněný kovář ještě téhož dne v noci přijel zpět domů na dobu 6 týdnů jakožto zkušený topič ve škrobárně a obsluhovatel benzinov motoru a hosp. strojů u velkostatku.

Při přehlídce domobranců od 42 – 50 roků dne 21 srpna 1915 odvedení byli: Tomáš Konrád čís. 32 Johan Sochor znám pode jménem „Hanin Honza“ a Stehno poklasný u velkostatku.

22 srpna přišel zpět předešlý pisatel pan Stan. Straka propuštěn jsa na ústní žádost u c k pěš pluku č. 81 na sklizení ovsa atd. obdržel neurčitou dovolenou na zavolání.

24 srpna byl Tomáš Konrád po druhé na c. k. hejtmanství volán že prodal na jaře brambory 1 q za 12 K které jemu byly nabídnuty kupujícím (nařízená cen byla 9 Kor za to byl jemu dne 24 srpna vyměřen trest v obnosu 30K Hezká věc!

27 srpna vyhlášeno v obci že bez povolení c. k okresního hejtm. žádný hovězí kus dobytka prodán býti nesmí ani telátko.

25 srpna došel lístek od Rudolfa Ondráčka čís. 25, že se nachází v ruském zajetí a pracuje v jednom velikém dvoře při polní práci prý jich jest tam 35 na lístku tom podepsání ještě Menšík k Nové Vsi u Nov. Města a Míchal ze Březí u Nov Veselí. Byl nezvěstný od 28 června, lístek ze zajetí psán 25 července došel tedy za měsíc od jiných zaj došli lístky a po 2-3 měsících. Adresa zněla následovně: Rud. Ondráček Krigsgefangene (válený zajatec) Vojednopený Berezně Hovatý chersonská Gubernic Ekomia Zackyn Rusko.

28 srpna nařízeno c. k. okres. hejtm. vyvěsiti všude prapory na ulicích na oslavu dobytí pevnosti Brestu Litevského. (Jedna stará babička když spatřila zase vyvěšené prapory říkala mi, že již naše vojsko dobylo Petrohrad.)

29 srpna přišel domů Frant. Nevrkla syn rol čís. 4, který v zimě r 1915 onemocněl na severním bojišti omrznutím od 24 ledna léčen v nemocnici v Karlových Varech. Súčastnil se bojů u Tarnova. Ve službě válečné má ještě dva bratří. Nyní obdržel neurčitou dovolenou. Tři prsty u pravé nohy jemu byly uříznuty.

Po celý téměř měsíc srpne vyjma předposlední týden stále přšelo tak že žita sklízená v tom měsíci byla v velikém množství srostlá a tudíž i mouka z oněch žit velice špatnou byla. Měsíc září rovněž začíná se svými dešti oves na poli a otavy pomalu hnijí, zlatá je sedlačina v tak kritickém roce.

Když docházela zásoba ječmene rumunské mouky nepoctivé, kterou rakousko obdrželo za náš poctivý cukr a tabák, aby se u nás těch věcí hrozně nedostávalo/mouka ta byla mletá z nejhoršího ječmene s přísadou brouků, červů, much a kdo ví jaké neplechoty přišlo nařízení /lidé těšte se dobrou chuť přejí sbírání sušení a odvádění pýru/pejř u nás řečeno/který se měl semletí a přidávati do mouky/co všechno v té válce nesníme slámu, pýr, pokrutiny červi brouci muchy a t d. zlaté živobyti pro pány ti to jistě nejedí. Časopis Moravský hospodář k tomu píše ze dne 1. září 1915. Mouka z pýře: V různých časopisech bylo pojednáváno v mouce pýřové. Dr. Krause z Dahleu dovozuje na základě chemického rozboru a drobnohledného prozkoušení, že pyř vůbec k výrobě mouky se nehodí, neb obsahuje jen nepatrné množství škrobu, cukru a hlenu mimo soli a nestrávitelné buničiny. Za velkého hladu byl pyř v Rusku mlet ku výrobě mouky, kterou však se jen žaludek naplní, avšak velmi málo výživných látek tělu dodá.

Deštivé počasí, které trvá již delší dobu, zle působí na průběh žní, které vlastně ještě skoro v polovině Moravy trvají. Zvláště chudé kraje jsou postižený tímto neštěstím neboť tam obilí jest na poli ještě a porůstá na hrstích i v mandelích. Může se také státi ještě, že neustálé deště budou zle působiti na brambory, které rády při takovém počasí hnijí. Pak by chudší kraje byly postiženy dvakráte. Obilí jest letos následkem sucha chudá a jeho vydatnost značně menší. Také sklizeň po hektaru je značně menší.

Jelikož jsem byl na čas propuštěn od vojenské služby chápu se opět péra bych zvětčil další příhody naší milé vesničky v tomto válečném čase. Brambory se tak tak dostali domů avšak byli v velkém množství shnilé takřka dvě třetiny. Jelikož zdejší továrna nechtěla nahnilé brambory přijímati až počne škrabati, dováželi brambory nahnilé zdejší lidé až do Petrovické škrobky kde za ně platili 3 K 80 h. Zdejší obec jich mohla míti na 300 q. Ve všem velice byla poškozena. Nařízením c. k okresního hejtmanství ustavila se ve zdejší obci komise tříčlená sestávající z pánů: Jiří Wenke správce dvora zdejšího, Josef Nevrkla rolník č. 4 a Stanislav Straka rol. č. 48 kteří měli odhadnouti přesnou úrodu na polích stojící. Hlasovali jednotlivě kolik může míti a vynésti míra každého jednotlivého obilí a z celkové sumy vzala se prostřední suma, byli pak číslice následující: Zaseto bylo 50 hektaru žita, 28 hektaru bylo potlučeno, 22 hektaru bylo částečně zachováno avšak přes polovici vyhynuto a odhadnuto 1 hektar vynes 1 q 52 kg zrna celkem 76 q žita; 3 hektary obseté ječmenem ha-vynese 10,85 q zrna celkem 32,5 q ječmene; 90 ha ovs = ha vynes 11,65 q zrna celkem 1048,5 q ovs. Při sklizení byl odhad dosti správným. V měsíci listopadu byla naše obec třikráte vyzvaná by dodala pro zásobování měst (Vídň, Brna), určité množství brambor, jednou 20000 kg, podruhé 10000 kg a po třetí již 4000 kg. Naše obec postižena velkou hnilobou jak jsem s předu naznačil nemohla tomuto

přání vyhověti a starosta sám osobně byv u c. k okresního hejtmana toto ospravedlňovat tak že mu bylo uvěřeno. Pak bylo nařízeno že všechny brambory zde sázené jsou jedlé a z těch továrních by se dodalo 4000 kg. Následkem však brzkých mrazů ve zdejších kraji v tak brzký čas, odváželi rychle vše k továrně tak že doma každý měl pro sebe a na sázení. Opět šel neunavný starosta na okresní hejtmanství by tuto věc vyložil a oznámil že v pádu nutné potřeby by si okresní hejtmanství zabavilo brambory u továrny kde jsou všechny sveženy. Avšak zdejší továrník se hned po tom ospravedlnil že má povolenou od c. k. ministerstva orby seškrabati 150 vagonu brambor továrních na škrob takže má právo i pro sebe je rekvirovati. Tak zůstala obec od dodávky ušetřena. Bramborům byla vyřknuta maximální cena. Tovární brambory – 7 K 1 q. Jedlé bílé 8 K q. Okolní obce dodávali pro města brambory všechny. Byl nařízen rychlý výmlat a dodávka obilí válečnímu obilnímu ústavu. Naší obci nařídila okresní hejtmanství dodání 20 q žita, Obyčtov 150 q, Jamy 200 q atd. Ihned náš starosta svolal občany by se přiznali kdo by mohl dodati co má přebytečné. Pro 1 osobu mohl si každý nechati 140 kg na rok (zrna). Všude dle udání byl nedostatek, jenom čtyři q žita přihlásili dobrovolně (nikoli přebytečné) Křížová Františka č. 30 210 kg, Kateřina Sochorová č. 34 110 kg a Stanislav Straka č. 48 100 kg eráru dodati. Bylo to starostou oznámeno subkomisionáři p Růžičkovi z Vatína který měl nákup v naší obci. Tomuto zdálo se že jest na naší obec dodávka malá oznámil to okresnímu hejtmanství.

Mezi tím se vagonovalo žito na stanici Žďár a pisatel těchto řádků dovezl společně 420 kg žita do Žďáru na dráhu při velké nepohodě toho dne 19 listopadu neb byli veliké chumele sněhové a mnoho sněhu. Po tom nařídilo pak okresní hejtmanství prohlídku v naší obci: úředník od hejtmanství, starosta obce, V Růžička z Vatína jako odhadce a četnická asistence. Prohlíželi půdy, sýpky spížirny atd. Kde se co našlo vše se sepsalo. Avšak výsledek byl opět skrovný. Uznali že naše obec má nedostatek a že ani ty 420 kg neměli odtud bráti. Jelikož hlavně dvůr byl načisto bez žita, usnešeno by se objednálo prostřednictvím okr. hejtmanství seťové žito, objednávka byla vyřízena dosti pozdě. 8000 kg žita bylo dodáno sem od dvora Moraveckého po 28 K 80 h. Selo se již skoro v listopadu. Žito objednali hlavně potlučení

Dvůr	45 q
č. 2 Košťál	14 q
č. 18 Skryja	8 q
č. 21 Jůda	6 q

a ostatní chalupníci po 1 q a půl q.

Jelikož zde bylo hlavně pro chudé obyvateľstvo málo moučných výrobků k dostání ustavil se výbor t j. aprovisační výbor který si vytkl za úkol objednávat mouku a chudině a potlučeným ji prodávati. Výbor aprovisační složen byl takto: Frant. Šamla starosta předsedou, Mořic Smejkal (jež strojvedoucí továrny jednatelem, p. Jiří Wenke místopředsedou pokladníkem zvolen byl p. Josef Nevrkla rol. c. Skladiště mouky nalézalo se ve skladišti na škrob v továrně Linzbauerově kde se každou neděli pro obyvatele potřebné prodávalo.

První čas od 15/10 do 15/12 dodáno bylo do naší obce k rozprodeji 50 q mouky nulky, jednotky a dvojky pšeničné mouky.

Těž 240 kg krupice přišlo k rozprodeji pro děti naší obce.

Pro vystěhovalce taliány bylo dodáno od c. k okr. hejtmanství 150 q turkyňové krupice.

Od 15 listopadu do 10 prosince byli zde na dovolené vojíni naší sousedé kteří již rok byli na válečném poli a to: Frant. Kabrda od oddělení strojních pušek z Itálské fronty, Josef Hlávka od vozatajského oddělení z Haličské fronty, Frant. Sáblik dělník u dvora od zákopnického odd. z Haličské fronty, Jůda Teodor od vozatajského odd. z Haličské fronty, Frant. Kříž č. 30 který byl nyní přidělen k tak zvané „Wachkompanii“ v Jihlavě který přišel ve výzbroji odňatém ruským zajatcům. Jelikož byli z domku č 13 Jůda všichni mladí hoši ve frontě, Teodor , Karel, Method a Adolf Baar a starý otec který (to dlouhá leta ponocování za stával nemohl již toto činiti, bylo usneseno obecním výborem by po čas války konala se ponůcka pořídka. Počala od 1 listopadu 1915. Jelikož byla „halapartna“ totiž bodlo k ponocování staré dal starosta zříditi nové které vyrobil zdejší kovář u dvora Košťál Anton. Bodlo to bylo vzato k užívání dne 9 prosince, byv dřívě stařečkem Jůdou z č. 13 vzato do Obyčtova do chrámu Páně, kde bylo administrátorem tamější fary nástupcem pak p. Václ. Havlíkovi posvěceno a do užívání dáno. V listopadu přišla zpráva z nemocnice v Bělehradě v Srbsku že tam leží těžce raněn na nohu Bohumil Německý z č. 30 pisatel prvních řádků v této hrozné válce v této knize. V Srbsku totiž bojovali naše vojska za pomoci německého vojska a Bulharského vojska které se s našimi spojilo když prorazili čáru Bělehrad – Niš. Byla to tam hrozná válka jedna z nejkrvavějších neboť Srbové národ malý a válkou Balkanskou v roku 1912 proti Turecku vytrápený bojoval chrabře avšak pod velikou přesilou našich spojených vojsk musel ustupovati tak že 5 prosince 1915 byl vytlačen ze svého území na balkánskou půdu.

Na krátké dovolené byli zde Jakub Dočekal č. 20 od nemoc. oddělení Vídeňské koňské nemocnice Bohumil Smejkal odd děl. odd z Vídně, Frant Sochor dělník u dvora který pak s pochodovou setninou odtáhl na haličskou frontu. Jeho žena Frant. Sochorová dostávala podporu 1,6 K denně. Dále brali podporu na své syny Karel Jůda č. 13, 80 h denně, Moric Smejkal tovární mistr 80 h denně.

Dne 11 prosince byl náš starosta opět na c. k. hejtmanství kde žádal opět o mouku pro zásobování obyvateľstva a obdržel poukaz na 6 metr centů. žitné jednomleté mouky které se od okresního aprovisačního výboru ve Žďáře obdrží. Během listopadu dodali valečnému obilnímu ústavu oves: Tomáš Konrád č. 30 6 q, Jakub Konrád č. 24 6 q, A Novák č 5 5q, Kateřina Sochorová č. 34 6 q, Anna Ondráčková č. 25 6 q, Stan. Straka č. 48 13 q, Jos Nevrkla č. 4 4,50 q Albina Rejtková č 29 11 q, Jiří Strankmuller č. 14 6 q, Frant. Křížová č. 30 13q, Ant. Čepel č. 11 3 q, Č. Honzík č. 12 7 q, Fr. Šamla starosta č. 16 10 q. Pan Jiří Wenke zaprodal 400 q ovsa přímo válečnému obil. ust. na potřebu k setí. Během listopadu řádila v zdejším kraji velká zima a vanice tak že nebylo možno ani vylezti, následkem čehož zůstalo mnoho práce v poli neuděláno. Hlavně dvůr zdejší následkem malého množství pracovních sil sotva vybral brambory a přeorávka mu zůstala. Zůstalo však mu bohužel přes polovici otavy na lukách která se pak úplně zkazila. Začátkem prosince nastalo zase tak teplé počasí že ty spousty sněhu které v listopadu napadli byli během 4 dnů pryč, led se úplně na rybnících roztál, tak že bylo úplně jarní počasí. Tímto přechodem rychlým silně se rozmohli v obci osýpky u dětí tak že skorem všechny to odstonali. Následkem toho muselo býti pro nedostatek žáků a pro nakažlivé rozšíření této nemoci, škola na 4 dny uzavřena od 5. do 9 prosince.

Dne 10 prosince počalo se vyučovati po důkladném desinfikování celé školní budovy. Chodilo 12-14 dětí.

Pracovalo se pilně v poli co bylo zanedbáno brzkého zámru. Dne 6 prosince narukovali odvedení roč. 38 až 42. Od nás šel Ant. Ptáček kočí u dvora. Byli však výnosem minister. vojenství propuštěni do 15 pros. 1915 by se mohla podělati zanedbaná polní práce následkem příšlé pohody. Josef Sláma č. 19 který byl odveden s Ptáčkem rukoval již 16 listopadu do Hallu v Tyrolích!

Po celé leto až do 8 prosince nařízena byla v naší obci přísná kontumace psů, až tento den to bylo zmírněno.

Ku konci prosince t. r. nastala úplná obleva tak že ozimní obilí krásně bujelo a rostlo. Ve zdejších dvoře p. Linzbauera se celých čtrnáct dní oralo tak že všechny nepřeoraná jabliska byla zoraná a jabka (zemáky, za pluhem sbírány. Po 17/12 zemřela žena narukovaného záložníka Vincencie Slámová z čís. 19 ve věku 38 let, při porodu dvou chlapečků; jeden zůstal na živu a druhý zemřel s matkou. Její muž po trojím telegrafickém oznámení byl puštěn z Hallu v Tyrolích na pohřeb ale přijel až druhý den po pohřbu. Za týden odejel zanechav zde 4 nedospělé dítky a hospodářství samotné. Na svátky vánoční byli na dovolené vojíni: Bohumil Smejkal syn továrního mistra, Anton Míchal z čís. 40 který byl přidělen k dělostřelectvu ve Vídni.

O vánocích přišla smutná správa z nemocnice v Bělehradě že zemřel tam střelným poraněním do nohou Bohumil Německý syn Jak. Německého z čís. 30. Sešť neděl ležel raněn od 15 října do 30 listop. kdy zemřel. Byl to hoch 19 let když šel do boje prozíravý a nadaný a nenadál se že v tak daleké cizině složí své kosti. Též psal v předu této knihy o této hrozně světové válce. S Bohem buď druhu mileny! Rok 1915 končí za hrozného třeskotu zbraní na všech frontách zvláště na Haličských hranicích kde Rusové hroznými masami lidu útočí na naše voje. Pomocí silného dělostřelectva rozstříleli naše zákopy v šíři 30 km a pak útočili, byli však za velkých ztrát našimi odraženi. Bohužel že i našich chrabrých vojínů tam padlo. V těchto hrozných chvílích vstupujeme do nového roku

1916.

Bůh dej by nám přinesl tento rok kýžený mír! Začátkem tohoto roku nastoupil na zdejší farnost nově jmenovaný farář Karel Čupr.

jež měl dřívější působiště v zámku Žďáře na Moravě. Dne 5 ledna o sv. třech králech byl slavnostně přivítán před kostelem všemi lidmi v průvodu s korouhvemi. V neděli po novém roce měl pohřeb dlouholetý kostelní hospodář Frant. Straka rol a host. č. 2 z Obyčtova. Dne 4 ledna přišla vyhláška o nastoupení služby vojenské odvedenců z roč. 1865 až 1872 dne 17 ledna 1916. Od nás nastoupí A. Stehno poklasný u dvora a Jan Sochor nádeník živící se pořádku. Dne 5 ledna přišlo místodr. nařízení týkající se prodeje mouky, místo legitimací by se užívalo lístku; na každý týden přišel na osobu jeden lístek znějící na 1,40 kg. Smutné to bylo závádění když zde ve vesnici tolik chudého dělného lidu a měl býti živ z 1 kyla 40 dek mouky. Však následkem nedostatku obilí u obil. válečného ústavu bylo nutno se uskrovniti. V okolních městech byli někdy 14 dnů bez mouky.

Dne 5/1 zemřel Barboře Kabrdové chlapec 5 roků stár který dosud nechodil. Dne 11/1 Zemřela Janu Míchalovi dcera ¾ roků stará na osypky.

Začátkem t. m. byl náš starosta zase na c. k. okr. hejtmanství by vyprosil pro zdejší obyvateľstvo mouku. Podařilo se mu opět vyprositi že dostal poukaz na 7 q jednomleté mouky žitné ze mlýna p. Frýba ve Žďáře.

Tato polovice měsíce byla mírná na zimu až ku konci polovice první začalo silně se chumeliti. V této polovici měs. byl soupis másla, sádla, vajec, brambor, tvarohu, sýra, sena, slámy by se mohlo vše rozpočítati pro všechno obyvatelstvo k zásobování. Seno a slamu pak odbírala vojenská správa k zásobení vojenských koní.

20 ledna obdželi jsme poukaz na 4 q žitné mouky ze mlýna v Petrovicích.

Počátkem února t. r. zajel pan Jiří Wenke správce zdejšího dvora na cís. kr. místodržitelství by zde vyprosil větší množství mouky pro zdejší obce obyvateľstvo, jelikož zde na c. k. okresním hejtmanství nás odbývali s malým množstvím na dlouhou dobu. Podařilo se mu dosíci že dostal od pobočky válečného obilního ústavu v Brně ujištění že dostane obec Hodiškov jeden vagon žita ku semletí ve mlýně J. Čermáka Velké Mezeříčí. Dne 10 února přišlo oznámení že se má pro mouku tuto jeti. Jeli tam pro ní pan Jiří Wenke tři potahy, Josef Nevrkla, Rudolf Ondráček, Ant. Skryjova, Jindřich Smejkal z Kříbu a Ciril Sochor. Dovezeno 82 metr. centů mouky, jež byla semleta s 20% ječmene, mouka byla pěkná a složena byla do skladiště škrobu p. Linzbauera v továrně.

Na mouku bylo třeba 3403 korun a dovoz stál 100 korun, což bylo osobně vypůjčeno Stan. Strakou na jeho osobní účet v Reifeisence v Občictově, na což mu opět obecní výbor zdejší Dluhopis vystavil.

Pěněžní přeměny a prodej mouky řídili p. Moric Smejkal a Stanislav Straka.

Dne 10 února přišlo oznámení že mají se dostaviti k přehlídce radní a starosti. Od nás dostavili se p. starosta Frant. Šamla, radní první p. Jindřich Smejkal z Kříbu a Frant. Růžička z č. 31 jež byl dříve na pracích tesařských. Byli u přehlídky v Jihlavě. Odvedení byli

Frant. Šamla	starosta
Jindřich Smejkal	radní I.

Frant. Růžička byl pro nějakou vadu puštěn. Mezi tím přišla výhlaška že domobranecký zákon se prodlužuje do 55 let.

V naší obci opět byli k prohlídce povinni:

Jan Jůda	č. 21
Jos. Nevrkla	č. 4
Jakub Německý	č. 30
Jos. Poledna	č. 15
Tomáš Sochor	č. 39
Josef Skryja	č. 24
Moric Smejkal	č. 50

Bohužel že by již byla naše vesnice úplně proseta.

Podpory dále dostávaly z dalších odvedených Jos. Konrádová č. 24 – 2 K denně, Slamovy dívky – 2 K. Sochorová č. 15 – 1 K 80 h. Ptáčková – 2 K, Smejkal – 1,2 Skryjová č. 18 dostala o 20 h. podporu zvýšenu. Košťálová č. 45 který dne 1 ledna musel opět narukovati dostávala 1,80 h denně.

Paní učitelová Pavlíčková odstěhovala se ze zdravotních ohledů svých dětí na dobu zimních měsíců ke svému otci do Nového Města. Topení ve škole zastával Frant. Ondráček č. 18 a také tam v noci spával.

Po odvodu pana starosty Fr. Šamly podal obecní výbor zbývající zde, na c. k. okresní hejtmanství žádost by byl starosta Fr. Šamla jako nepostrádatelný v obecním úřadě ponechán.

V první polovici února počalo silněji mrznouti což učinilo dobře ozimímu žitu jež stále následkem tepla rostlo, že se zastavilo. Pak se nachumelilo sněhu a byla přiměřená sanice. Dne 15 února přišla od c. k. okresního hejtmanství výhláška narukování ročníků 1866 a 1867 pak narukování starostů a radních kteří byli dne 4 února odvedeni: Z odvedených narukovali

Jindřich Smejkal	radní I z Kříbu
Tomáš Konrád	z č. 32

starosta zdejší Frant. Šamla byl na příkaz okr. hejtmanství ponechán ve službě starostenské až do vyřízení žádosti jež obec zaň podala k c. k. ministerstvu vojenství.

17 února došel od c. k. okresního hejtmanství přípis že následkem nouze v obcích okolních t. j. Svatce, Řečici, Bohdalci, Sazomíně Ostrově musí naše obec obdrženou moukou zásobiti. Marně šli na c. k. okresní hejtmanství starosta Frant. Šamla a člen výboru Stan. Straka a podali žádost že tato mouka byla přípisem váleč. obilního ústavu výhradně pro obec Hodiškov věnovaná, bylo jim sděleno jak mouku obcím předělenou neodevzdají bude obci Hodiškovu vůbec všechno vzato. Bylo nám líto skutečně že musíme zaopatřenou mouku dáti avšak v této kritické době nesmělo se pod přísným trestem proti c.k. okresnímu hejtmanství vzpírati.

Bylo nám tedy vydati obcím R. Svatce 24 q, Řečici 20 q, Bohdalci 10 q, Sazomínu 6 q, Ostrovu 6 q tak že nám zbylo z celé té pěkné zásoby 16 q mouky. Dále bylo nařízeno c. k. okr. hejtm. nová zpráva spotřeby a mlýnských výrobků.

.....

Zároveň stímto nařízením přišel zemský a říšský zákoník o spotřebě a prodeji mouky. Tím se omezil prodej mouky na 1 kylogram pro osobu na týden. Čím dál smutnější vyhlídka.

Dne 24 února nařízena klasifikace koní na 10 hodinu do Žďáru, byla vykonána při které z dostavivších se koní z naší obce nebyl žádný odveden, což bylo pro naši obec velmi prospěšno stran blízkého jarního setí.

Dne 29 února přišla výhláška v níž se nařizuje soupis kávy a cukru. Jelikož v naší obci nebyl tou dobou žádný obchod v činnosti nenalezl se zde žádný cukr ani káva ovšem v domácnostech se nehledalo. Dne 15 března byly vydány lístky na cukr pro osobu na měsíc 1 kg cukru, musel si jej choditi kupovati do Žďáru.

Tím byla zase učiněna překážka vaření kávy jen na nejnnutnější.

Dne 19 března byl nařízen c. k. místodržitelstvím soupis zásob mouky a žita a všech moučných výrobků a při tom součet osob všech přítomných ve vesnici. Těch se napočítalo 242 proti 262 v roce 1910 sčítání lidu. Mezi tím již odešlo na bojiště asi 42 lidu (můžů). Přibilo od r. 1910 asi 20 lidu. Mezi 15 únorem a 15 březnem obdrželi jsme na přímé požádání našeho starosty 5 metr. centů kukuřičné mouky ze mlýna Velké Mezeříče; pak 2,80 q mouky žitné jednomleté ze mlýna p. Frýba ze Žďáru.

Dne 30 března přišla výhláška nových odvodů 18 letých. Z naší vesnice měli jít dva a jelikož jsou odtud již delší dobu pryč hlásili se k odvodu s obcema kde bydlí. Dne 1 dubna byl soupis sena slámy dobytka. Dne 10 dubna přišla nová výhláška nových odvodů od 18 do 50 let, tedy těch můžů kteří byli již některý 6 kráte u přehlídky; museli se hlásiti u představenstva obce a dostali každý odvodní lístek s písmenem O. Museli se hlásiti i supravitovaní kteří byli ve válce raněni a dříve uznáni neschopnými

K odvodům se přihlásili:

Frant. Jašek	děl. u dvora	byl při první mobil. propuštěn
Ludvík Macek	kočí u dvora	
Květoň Kristin	kočí u dvora	
Anton Čepl	č. 11	
Jan Sochor	nádeník	
Jos Pelz	itál. vystěhovalec	
Frant. Nevrkla	rol. syn č. 4	jež v Karpatech omrzl na nohy
Jos. Sochor	rol. syn č. 9	
Stanisl. Straka	rol. č. 48	byl roku 1915 propuštěn od vojska
Alex. Novotný	syn z č. 37	Kříby
Adolf Novák	syn z č. 5	byl roku 1915 propuštěn od vojska

Tato přehlídka nařízena za tím účelem by se mohl doplňovati stav vojska neustálými boji oslabeného. Dále se měli ještě dostaviti

Frant. Růžička	z č. 31	byl dříve jako tesař u vojska
Vincenc Novotný	z č. 31	krejčí

Nejhůře činilo svízeľ zásobování aprovisačnímu výboru který se spravedlivě o vše staral ale vždy za tuto námahu sklízal nevděk. Jelikož se žita nebylo možno mouku všechnu dostati dávána sem od c.k. okr. hejtmantství mouka kukuřičná která se lidu nezamlouvala a stále mluveno proti ní ačkoliv na konec museli se s ní spřáteliti. Chleba se z této mouky moc drobil a byl těžko stravitelný.

Koncem dubna nařídilo c. k. místodržitelství nové prohlídky zásob potravin aby se z našlého přebytečného obilí mohl zásobiti moukou ostatní lid. Chodili odhadci s četníky a prohlíželi sýpky a špižírny, hledali v seně a slámě a kde co našli skovaného velkými pokutami bylo trestáno.

V naší vesnici prohlíželi p. Ant. Mička rol. a starosta z Ostrova, p. Adolf Maděra nadučitel z Ostrova a strážmistr Ostrovský. Jelikož naše obec byla postížena krupobitím našli u nás tak jako dříve všude velký nedostatek. Jenom ovsa našli ještě zbytky po setí v celé vesnici asi 16 q. který se musel odevzdati eráru. Brambory též žádné přebytečné nenašli jelikož byly mnoho nahnílé a po přebrání na sázení zůstalo jich každému malé množství k svoji výživě.

Kde vyděl velký nedostatek a nářek p. nadučitel Maděra v naší vesnici v některém čísle, konejšil je že se jím dostane mouky jakou si budou přát. Třeba prý nůlku. Ovšem ze čtveráctví to sliboval.

Dne 1 května konal se soupis všeho zasetého a nasázených brambor celkové výměry hektarové v naší obci; vykonalo se to přesně dle katastrální mapy a pozemkových archu každého jednotlivého majetníka pozemků by se věděla přesná výměra jednotlivé oseté plodiny v obci. Toto bylo žádáno ministerstvem orby, a pan Wenke prokurista zdejšího dvora vykonal za součinnosti starosty p. Šamle tento důkladný soupis by až budou po žních úřady žádati „dáli Pán Bůh“ sklizeného zrna mohlo se s určitostí říci tohle jsme namlátili, tohle potřebujeme dle úředních předpisů na výživu a přebytek odevzdáváme státu k zásobování armády. Toto bylo rolníky chváleno. Dříve se učinil vždy nepřesný soupis někdo třeba udal více jak měl zaseto obiliny a pak žádali úřady větší zásobu jak skutečně v obci byla.

Ovšem že každý již prosil Boha by byl brzký mír aby vše přišlo do starých koleji by mohl přebytek svůj volně odprodati jak před válkou. V tuto dobu co toto píše zkrátka nic nebylo člověka ani sám nebyl svůj, vše náleželo státu a úřadům. Všechna úroda byla na začátku vzrůstu ministerským nařízením zabavena a muži voláni k přehlídkám dodatečným a ženy měly zase nesmírnou zkoušku života že všechna starost o rodiny a práce ať jakákoliv ležela na bedrách žen. Osetí v naší obci vykonalo se zase všechno při málo lidech s nadlidskou pílí těch jež zde zůstali zvláště budiž zde zvláště podotknuto srdnatých a obětavých žen a dívek které samy s potahy jezdily by se vše zaseto. Dík brzkému pěknému počasí které hned v březnu (začátkem) nastalo a mohlo se hned seti (oves) který byl u zdejšího dvora všechn v tomto měsíci zaset, práce se mohly všechny vykonati tak že většinou 15 dubna bylo vše zaseto a brambory v našem obvodu zasázeny.

Na dovolené k výpomoci setí od 1 do 15 dubna zde byli: Dominik Rejtek od 32 pěst. pluku z Nového Saudce, Jos. Novotný č. 37 Kříby od pracovního oddělení z Vídně. Karel Nevřkla od 14 domobr. pěst. pluku z Hallu v Tyrolích. Josef Sláma od 14 pěst. dom. pluku v Hallu v Tyr. byl zde od 15/4 do 30/4, Jindřich Smejkal z Kříbu od dělostř. pluku z Vídně dostal delší dovolenou za příčinou podání žádosti okolních obcí i naší za kováře a ranhojiče; Anton Košťál kovář u dvora od automobilového oddělení z Vídně byl zde od 10/4 do 5/5. Začátkem května před přehlídkou žádáno od nás 200 q brambor na zásobení Vídně. Starosta Šamla došel na c. k. okresní hejtmanství kde nedostatek brambor omluvil a nemuseli jsme žádné dodávati. V tom čase dostala naše obec zapláceno za vloni rekvírovaný drát ostnatý 29 K 28 hal.

Dne 10 května opět na prosbu starosty Šamle dostala naše obec na zásobení lidu zdejšího 4 q žitné mouky ze mlýna Jos. Čermáka z Vel. Mezeříče, a z aprovisace Žďárské 160 kg kuk. mouky, 80 kg kuk. krupic pro taliány. Začátkem května žádali jsme jako deputace p. Jiřího Wenke prokuristu zdejšího

dvora (v deputaci byl Stan. Straka rol. č. 48 a Frant. Šamla starosta) by nám přenechal z volné ruky paseku pařezu ve Vubci, jelikož dříví nebylo žádné k dostání, p. Jiří Wenke přání našemu vyhověl a paseku obsahující 17 tálů nám za přiměřený obnos 420 K přenechal což si společně rozebrali. Začátkem května byla celý týden vykonávaná sbírka na červený kříž tak zvaný týden červeného kříže jež vynesla v naší obci asi 70 K. Za členy červeného kříže z naší obce přistoupili: Ze dvora 3 osoby, Představenstvo obce, Místní školní rada p. uč. Jůda, pí Pavlíčková, což bylo zasláno společně p. uč. Jůdou k c. k. okr. hejtmanství. Roční příspěvek obnášel 4 K.

Počátkem tohoto měsíce přišla od vojinů bojujících na Itálské frontě zpráva že Frant. Řežníček z čís. 3 jež rukoval v první mobilisaci zabit byl šrapnelem vystřeleným od nepřátel, trefen byl přímo do srdce ihned byl mrtev a od vojínu a voj. kněze pochován. Měl prý u sebe 30 K jež manželka jeho a 3 sirotci dostanou. Musím též se zmíniti o rakouských vál. půjčkách. Náš stát potřeboval k bojování být finančně ozbrojen proto vypsál v roku 1915 na začátku jednu (první půjčku jež vynesla 3 miliardy 380 milionu Kor. Druhá byla vypsána v půli roku 1915 jež vynesla 3 miliardy 690 milionu Kor. Třetí byla vypsána koncem roku 1915 a vynesla 6 miliard 205 milionu Kor. Čtvrtá válečná půjčka byla vypsána koncem dubna 1916 a vynesla 6 miliard 200 milionu Korun, celkem do 15 května 1916 bylo na všechny půjčky tyto vybráno 20 miliard Korun. V naší obci se první a druhé vál. půjčky žádný nesúčastnil. Na třetí vál. půjčku upsali od nás: obec 200 K, Jan Jůda č. 21 500 K, Frant. a Františka Křížovi č. 30 1000 K, Ciril Sochor č. 9 500 K, Stan. Straka č. 48 300 K p. Jiří Wenke 2000 K Kateřina Sochorová č. 34 100 K.

Na čtvrtou vál. půjčku z naší obce upsali: Františka Horká Kříby 1100 K, Ciril Sochor č. 9 1000 K, Jos. Nevrkla č. 4 200 K Stanislav Straka č. 48 200 K Reifeisenka v Obyčtově zúčastnila se druhé půjčky 2000 K, třetí 10000 K a čtvrté 10000 K.

C. k okresní hejtmanství nám přidělilo na naši žádost že nemáme co jíst dne 6 června 2,10 q mouky pšeničné II. která byla pouze na týden a opět nebylo nic, na opětnou žádost bylo nám přiděleno 5,60 q ječmenné mouky z mlýna p. Frieba ze Žďáru; mouka tato byla z Rumunského zadního ječmene a bylo to stuchlé tak že z toho nemohl ani chléb jísti. Na stížnost naši přidělilo nám c. k. okr. hejtmanství 3 q mouky žitné by se mohla s tímto míchat. Bylo to smutné stravování. Z oznámených mužů kteří jsme šli k odvodu dle Výhlášky O. byli odvedeni: Ludvík Macek u dvora, Jan Sochor potulný dělník, Jos. Sochor č. 9, Alex Novotný Kříby, Adolf Novák, Stanislav Straka. Den narukování bude prý určen.

Jelikož je zde nouze o dělný lid následkem odchodu mužů k vojsku žádá představenstvo obce po předchozí poradě všech hospodářů by c. k okr. hejtmanství sem přidělilo válečné zajatce na polní práce asi 10 ruských zajatců na něž musilo se složit u okr. hejtmanství na každého 32 K celkem 320 K jako záloha. Bohužel zajatci byli slíbeni hned na sena a nedošli následkem velké poptávky po nich. Vesnice Ostrov, Jamy, Hlinné měli tyto zajatce hned z jara. Tento měsíc červen odbývala se v naší obci sbírka hadrů pro válečné účely jež vynesla 43 kg hadrů a kaučuku již byla p. učitelem Jůdou zaslána do Vídně Válečné pomocné kanceláři. Každý měsíc odbývaná byla ve škole sbírka mezi dětmi na červený kříž rakouský. Začátkem tohoto měsíce přišla zpráva od kamarádů Frant. Řežníčka rol. č. 3 že padl na Itálském bojišti pumou hzenou s aeroplánu. Bolno bylo při tom manželce jeho která zde zůstane se třemi malými sirotky.

Nadešlo nám 2 července naše pouť mariánská v Obyčtově jež se odbývala na smutnou tuto dobu dosti slavnostně bylo přítomno asi 6 procesí. Dne 5 července jsme pak odbývali naší pouť cirilometodějskou slavnostně ovšem bez hudby. Procesí přišlo z Obyčtova a my šli na proti.

Žně se ukazovali dosti slibně. Květ na žitu utrpěl dosti nestálým počasím tím bylo žito zubaté avšak klasité a dosti slibné. Dne 5 července přihnala se větrná bouře od západu jež někde stromy vyvracela, zde též proletovali kroupy avšak s deštěm a škody neudělali. Za to kolem Německého Brodu až Přibyslav silně potlouklo, pak Letovicko v Moravě mnoho ten den utrpělo kroupami.

Sena se dostali přes nedostatek lidu dobře domů s nadlidskou námahou zde pozůstavšich a při pěkně panujícím počasí. Na jetele se udělalo deštivo. Následkem mokra chytla se klasů žitných sněť, jakýsi žlutý prášek podobný paprice usadil se u každého zrníčka v klásku tak že žito bylo na celkové podívání zčernalé. Při té hrozně trampotě válečné stále nové nebezpečí na lidstvo se vyskytovalo. Lidé prorokovali že z toho můžou povstati nemoce. Při neztenčené prudkosti bojovalo se na všech stranách tak jako by lidstvo mělo touto válkou již všechno zahynouti. Na Itálském bojišti odehrávaly se v květnu a červnu hrozně boje které si vyžádali mnoho a mnoho lidských životů že si to nedovede ani člověk představit, celé regimenty dle zpráv listů přišly dělostřelbou a strojními puškami k zničení. Na Ruském bojišti pohnulo se válčení do nejhroznějšího stadia začátkem června kdy celá fronta rozložená od Uherských Karpat až přes Halič, Ruské Polsko az k Rize (Ruské město na severu u Baltického moře) byla v činnosti. Tam byly zaměstnány ohromné milionové armády přes to že již třetí rok války nastupoval bylo lidského materiálu stále dosti následkem ústavičných přehlídek. Jaké tam byly v červnu tento rok boje nedá ani péro vypsat. Hlavně první bod byl v Haliči u Stanislavi, Druhý u Kovelu v Rusku a třetí u Dvinska v Rusku. Tam bojovalo se o každou píd' půdy tak houževnatě tak že celé pluky se načisto potíraly navzájem. Hrozná děla na tuto frontu ze všech dílu světa svežena dělala pravou spoustu. Ty nejpevnější betonové stavby pevnostní byly těmito štřelami v prach rozmetány. Z úst účastníku bitev mluveno že nejlítější bouře přírodní není nickou proti hrozně této vřavě. Pančeřové automobily přeřezávali sedmero natažení ostnatých drátů by nepřítel nemohl do opevněného pásma. Důmysl lidský překonával mžikem jedno po druhém a lidstvo výrobce všeho toho pletlo si to na sebe. Dne 2 července byl Josef Sochor v Brně v Garnison špitáli uznán za neschopného k službě vojenské.

5/8 Přišlo do obce od c. k. okr. hejtmanství nové archy k soupisu obilí pro každého jednotlivce. Odhadlo se dle hektaru kolik je zaseto a kolik bude obilí sypati. V komisi zasedali p.

Jiří Wenke	č. 1
Jos. Nevrkla	č. 4
Jindř. Smejkal	č. 27
Fr. Šamla	č. 6
Stan. Straka	č. 48
Moric Smejkal	tovární mistr

Odhadnuto že vynesete letošní žerň 1 hektar žita 10 q 50 kg
 1 hektar ovsa 1250 kg
 1 hektar ječmene 1250 kg
 na 1 hehtaře luk 10 metr. centy
 na 1 hehtaře jeteliska 12 metr. centů

úroda však při mlácení ukazovala že nebude takové úrody jak se myslilo, z jednoho mandele namlátilo se $\frac{3}{4}$ míry zrna.

Dne 23 července přibilo do naší obce 10 itálských zajatců v průvodu německého vojáka o půl noci. Naše obec žádala na výpomoc o 10 ruských zajatců a poslali nám sem itály. Tito byli vyhladovělí po dlouhé cestě tak že jim bylo nutno sháněti chléb. Z čís. 48 byl jim poslán chléb a v čís. 14 jim uvařili každému 3 vejce čímž se posilnili. Byli pak zavedeni do připravené místnosti v továrně kde se vyspali. Ráno se o ně rolníci rozdělili 6 mŕzu zůstalo ve dvoře č. 1

č. 10205	Stellitáno Giovanni
č. 10206	Cento Giuseppe
č. 10208	Beruti Teodoro
č. 10211	Giberti Giuseppe
č. 10214	Riecheto Rosilio
č. 8756	Ritucci Michele
V čís 2 u Košťálů byl č. 10207	Patrorini Pietro
V čís 21 Jůda č. 10209	Rinaldi Giuseppe
V čís 25 Ondráček č. 10212	Coppa Ricordo
V čís 48 Straka č. 10215	Gibelli Davide

Zajatci byli ku pracím hospodářským čilí ačkoliv neuměli tyto práce všechny jako sečení obilí a sena a orání uměli mizerně teprve se museli učiti. Nejhůře bylo s řečí žádný se sními nemohl domluvit jenom se ukazovalo. Pan Wenke domluvil se se dvoumi francouzky tyto pochazeli z Marseilu ve Francii kde pracovali a jako Italští příslušníci museli při mobilisaci nastoupiti službu.

Při dvoře si zajatci v továrně vařili sami totiž jeden vždy šel dřive z práce a než přišli druzí tak uvařil ostatní čtyři jedli u rolníku. Obuv a šat měli po několika měsíční službě ve frontě ošumělý a roztrhaný tak že jim to bylo nutno často zpravovati.

Dva zajatí byli šaržanti jeden šikovatel a desátník. Každou neděli muselo s sními ku prohlídce k okr. lékaři Dlouhému do Nového Města.

Nad nimi ustanoven za dozorce přísežného Stanislav Straka č. 48.

Zajatci pocházeli ze zajateckého tábora v Dolních Rakousích.

8/8 konala se po obci sbírka na vdovy a sirotci po padlých vojínech jež vynesla 80 kor.

20/8 Touto dobou byly u nás nejpilnější žňové práce žitné jež měli pěknou pohodu tak bylo sucho že nebylo možno úhory sorati, do konce 15 srpna byly skoro všechno obilí žitové sklizeno.

12/8 Nastali pak práce sečení ovsu na které přišlo jisté počasí neustálých deštů, tak že ovsy počaly na zemi hníti.

15/8 Přišla výhlaška (nových) narukování domobranců ročníky od 1895 do 1885 deset ročníků na den 28 srpna.

Od nás musí rukovati Adolf Novák syn rol. č 5.

16/8 Museli se znovu vypracovati výkazy o zásobování obyvateľstva. Kolik zásobených a kolik nezásobených. Dle toho bylo toho času v naší obci celkem 258 osob. Osob které neměli svoje zásoby bylo 98 osob, 43 těžce pracujících a 55 lehce pracujících. Tohoto času byla ve všem veliká dražota

1 kg vepřového masa	8 K
1 Kg hovězího masa	7,50 K
1 kg telecího masa	7,80 K
1 kg jahel stál	3,60 K
1 kg pšeničné mouky	2 K
1 kg hrachu	1,60 K
1 kg jetelového semene	6,60 K

Dobytěk vykazoval nejvyšší ceny v jaru 1916.

Za 1 pár volků 8-9 metr. centů se platilo až 2400 zl.

za 1 pár koní mladých 8000 K

1 pár selat stál 320 K

1 kráva dojná se platila 3000 K

Pak přišlo od místodržitelství nařízení maximální ceny na všechno:

1 vejce dřív 20 h. max cen 14 h.

1 kg másla 9-10 K max cena 6,50 K

1 kg sádla 10 K max cena 8,50 K

nastali max. ceny na dobytek jelikož je erár nemohouc zásobovati armádu masem sám odbíral.

16/8 Odebrány byly z naší obce 3 kusy hovězí od Cir Sochora č. 9, Prok. Košťála č. 2, a Františka Skryje č. 18 vzato to bylo v první třídě. 320 K za 100 kg živé váhy, druhá třída byla 300 korun az 100 kg živé vahy.

16/8 Přislo nařízení k dodání jednu dvanáctinu krmení sena a slámy z obce (200 q) mělo se totiž dodávati každý měsíc určité množství.

16/8 Oznamovali naše zprávy, že byla naším vojskem vyklizena Gorlce na Itálském bojišti.

20/8 Na oslavu jubilea 68 let panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa vykonal starosta Fr. Šamla sbírku ve prospěch vdov a sirotků po padlých vojínech jež vynesla... .

21/8 Přišla výhlaška narukování domobranců v dubnu odvedených. Dle ní musil narukovati dne 10 října Stanislav Straka č. 48 který byl v loni propuštěn. Adolf Novák narukoval dne 1 září. Zároveň odvedený Ludvík Macek ještě povolán nebyl. Zároveň dostal obeslání k velitelství do Jihlavi na den 8 října Frant. Nevrkla rol. syn č. 4, který byl při prohlídkách propuštěn, měl jíti znovu k prohlídce, jako bývalý raněný voják.

24/8 Přišla výhlaška že se zabavuje všechna úroda maku a lnu (semene) k spracování na tuky.

26/8 Přišla výhlaška a soupisy všech mastnot a tuků v domácnosti a nařízeny ku koupi nositi másenky (lístky na maso a sádlo (máslo)).

Nařízeno že maso se smí požívat 4 dny v týdnu ostatní tři dny v pondělí, středu a pátek bylo požívání masa přísně zakázáno.

Začátkem září vypovědělo naší říši Rumunsko válku. Rumunsko napřed od nás vytáhlo dosti zlata a zásob cukru a tabáku které jsme od nás museli dáti za jeho obílí kolikráte špatné k zásobování našeho obyvateľstva jelikož naše obílí nestačilo.

Zároveň vypověděla Italie válku Německu jež byla bezvýznamu poněvadž nemohli nic spraviti s Rakouským chrabrým vojskem.

Celý rok bombardovali Gořici město na hranici Itálsko-Rakouské než mohli za nejtěžších svých ztrát do ní vtáhnouti ač již byla na prach rozbita.

28/9 přišla výhlaška o dodání 1600 q brambor pro Vídeň z naší vesnice.

Pan Wenke správce zdejší továrny staral se u vyšších úřadů by docílil by se brambory mohly zpracovati na škrob v zdejší továrně avšak bohužel následkem slabé úrody a velkého zásobování měst nebylo mu to dovoleno.

Továrna tímto (totiž firma A. Linzbauerová s tím dosti utrpěla.

Úroda se sklízela v naší vesnici dosti hladce vzájemným vypomaháním.

Brambory se dobývali do konce září dosti za sucha konec se pak udělal deštivý.

Bramborů byla prostřední úroda a byli na osmina shnilých.

15 září zahájen byl školní rok službami Božími. Do školy nastoupilo nově 12 dětí. Vyučování opět se ujal p. učitel Jůda z Jam o něhož místní školní rada podala žádost by nebyl volán k službě vojenské a byl odveden a měl dne 10 října nastoupiti službu vojenskou.

1/10 Musela naše obec dodati eráru 3 kusy hovězího dobytka a to: č. 2 Prokop Košťál 1 kus

č 9 Ciril Sochor 1 kus

č 18 Ant. Skryjová 1 kus

Odvedený dobytek vagonoval se na nádraží Žďárském.

15/10 Nařízení k dodání od naší obce 36 q žita. Z naší obce dováželi se tohoto času přebrané brambory tovární i jedlé za 9 Kor. do Žďáru a přímo do vagonů se nakládali do 30 října dodala naše obec 5 vagonu po 10000 kg a dvůr 3 vagony po 10000 kg na dráhu.

30/10 Náš p. Učitel Jůda z Jam byl povolávacím lístkem povolán k službě vojenské do Jihlavi a škola naše zůstala opuštěna.

1/11 Dodány byly opět od naší obce 3 kusy hovězího dobytka a to č. 30 Fr. Kříž 1 kus

č. 48 St. Straka 1 kus

č. 5 Fr. Novák 1 kus

Dobytěk byl komisařem od okr. hejtmanství sepsán a 25% jej bylo zrekvírováno na dodání eráru do 3, 6 a 9 měsíců. Sepsány byly také zbývající kusy prasat koz a králíků; též počet husí byl sepsán.

V letě tohoto roku řádila v naší obci i okolí zhoubná nemoc červenka u prasat tak že velké škody nadělala. Podařeným znamením času bylo když zdejší pí. učitelové Pavlíčkové zdechli vepř na tuto nemoc, (kterýžto vepř byl dříve silně zverolékařem injektován) zverolékař poručil jej zakopati. Zakopali jej do zdejší školky a druhý den ráno byl vepř pryč. Neškodilo ani že již vepř zapáchal a byl prošlý jedovatou injekcí.

1/11 Konal se soupis 17 letých mladíků kteří se mají dne 1 ledna 1917 stavěti k odvodu. Zde byli:

František Ondráček č. 18

Ladislav Honzík č. 12

V Okolních obcích řádila zle cholera drůbeže. V Obyčtově a Jamech husy, kachny, slepice mnoho pozdechali. Naše obec byla tohoto uchráněna. V měsíci říjnu byly zde na dovolené

Bohumil Smejkal č 50

Fr. Kabrda č 35

Teodor Jůda č 13

Ciril Konrád č 24

Karel Nevrkla č. 4.

1/11 Invalida Frant. Nevrkla kterému na bojišti 1915 omrzli nohy byl opět (na, k vojsku povolán.

Tento měsíc nastala veliká nouze o petrolej tak že museli třískama svítiti. Petrolej byl pro stát zabaven.

Těž velká nouze byla o kuřivo. Tři pakle na měsíc bylo šnůpkou pro silné kuřáky proto byly sbírány listy ze stromů hruškových a jabloní, toto sušeno a kouřeno.

16/11 Opět pisatel do této knihy loučí se se svou rodnou vesnicí by učinil povinnost dostaviti se k sboru vojenskému. Tohoto času sám odchází z vesnice. Při presentaci v Jihlavě byl přidělen k těžkému dělostřelectvu do Terezína.

1/12 Vypsána byla pátá válečná půjčka rakouská od c. k. okres. hejtmantví přišlo sdělení že se musí obec a starosta pak sbor učitelský přičiniti by byla co největší vypsána.

Sbor učitelský byl zase bohudík starý tím že náš oblíbený učitel p. Jos. Jůda byl c.k. okr. hejtmanstvím po 14 denní vojně vyreklamován na další 3 měsíce pro naši školu. Tím nastalo pravidelné vyučování.

Došla truchlivá zpráva z c.k okresního hejtmantví na obecní úřad že dokončil dne 21/11 život svůj náš staříčkový mocnář císař František Josef první. Zemřel v císařském paláci ve Vídni kde teď ve válečné době stále bydlel. Třetí den na to bylo nařízeno že musí vojsko a všechny úřady přísahati novému panovníku následníku trůnu Karlu Františkovi který po úmrtí Františka Josefa nastoupil na trun. Císař František Josef zemřel v 86 roce věku svého. Nový císař Karel František při svém nastolení byl stár 27 r.

22/11 Zemřel dlouholetý člen obecního zástupitelstva a dlouholetý starosta naší obce Josef Nevrkla rolník č. 4 jež byl rodák z Jam. Za jeho starostování prodělal se soud o právo obecní honitby s naším velkostatkem jež dopadl ve prospěch obce, byla opravena kaple novým plechem pokryta a oltář opraven. Oltář byl úplně znovuzřízen jež o tom pracovali se St. Strakou rol č. 48.

Na pátou válečnou půjčku bylo z naší obce upsáno (Tato půjčka šla již dosti přísným tempem) Dvůr neb p. Jirí Wenke prokurista firmy

	10000
Marie Wenke	5000
Prokop Košťál	-
Ciril Sochor	1000
Jan Jůda	1000
Jakub Dočekal	1000
Jindřich Smejkal	2000
Kateřina Sochorová	1000 K
Františka Křížová	1000 K

Františka Horká	1000	
Stanislav Straka	1000 K	
Obec Hodiškov výpůjčkou u obecní spořitelny města Žďáru		1000
Sláma Jos	1000	
pí Pavlíčková	1000	
Novák	50	

Byl doma na dovolené Stanislav Straka od těžkého dělostřelectva z Terezína na 7 dní.

O vánocích byli na dovolené Anton Košťál z Vídně od Telefonního oddělení, Frant. Nevrkla a Adolf Novák který po novém roce odejel z Jihlavi z marškompanii do pole.

Rok 1916 loučil se jak byl započal, co jsme v něj naskládali nádeží že přinese kýžený mír avšak on neutuchajíc nesl po celý svůj čas řmění děl a strojních pušek na všech frontách a odevzdával to roku nastávajícímu v neztenčené síle. Obývatelé naší malé vesničky v duchu vzpomínali svých milých otců a bratrů, synů na bojištích a v zajetí jakož i padlých by je v myšlenkách doprovázeli do roku budoucího.

S tím bolestným pocitem vstupovali jsme do nového roku

1917

očekávající že snad tento přinese nám kýžený mír. Psalo se že naše statý čtyrspolkové podali mírový návrh avšak tento neby od státu dohody přijat tím nádeje na mír byla zase zmařena. Naopak ještě se válka počala rozširovati tím že Státy Severoamerické následkem že Německá vláda zostřila ponorkový boj na moři, začali se vůči Německu ostře chovati až podaly Německu své ultimatum že mu vypovídají svůj boj tím se válka rozšířila i na zámořské státy. Nařízeny nové odvody 18 letých jež od nás byli:

Ladislav Honzík

Jos. Ptáček

Frant. Ondráček

Frant. Novotný Kříby

Provedena byla v naší obci jako i v jiných obcích generální prohlídka obilí a zásob. Do naší obce za tím účelem přišli úředník od c.k. okr. hejtmanství, pět četníků, subkomisionář Růžička z Vatína vše lidem

bylo odvážováno dle nového místodržitelského nařízení byla rolníkům snížena denní dávka chlebovin z 240 gramů na 200 gramů.

přebytečné obilí bylo pak zabaveno a muselo se dodat do Žďáru do mlýna p. Frieba.

Z naší obce odebráno bylo:

č. 1	p. Linzbauer	5 1/2 q žita
č. 21	Jan Jůda	3 q žita
č. 4	Jos. Nevrkla	2 q žita
č. 9	Cír. Sochor	2 q žita
č. 20	Jak. Dočekal	1/2 q žita
č. 30	Frant. Kříž	1 1/2 q žita
č. 2	Prokop Košťál	3 q žita
č. 25	Rudolf Ondráček	1 1/2 q žita

Tím byl v naší vesnici opět vyživovací plán citelně ochuzen a obývatelé byli nuceni v stravování hodně se zdržovati a uskrovnovati se. Bylo nutno nadržovati jídlo povětšinou s brambory. Ač i na brambory bohužel (snad již ty nešťastné léta nesla vše) přišla pohroma. Po mírném prosinci 1916 kdy se na poli oralo až do vánoc přišel leden 1917 se strašnými mrazy kterých není pamětníka. Mrazy se udržovali přes 18 až do 25 stupňů. Následkem toho vnikaly takové mrazy skoro do všech sklepů kde brambory citelně pomrzly a byly dosti nechutné k požívání. Leden i únor držely silné ty mrazy a spousty sněhu.

Mnoho ptactva a zvířete ve zdejších lesích pomrzlo. Bylo nařízeno dodat opět pět kusů dobytka pro vojenské účely naší obcí; byly však následkem že jsou drobné a slabé do naší obce vráceny. Nařízeno c.k. okr. hejtmanstvím by obce zpracovala celkové výkazy našeho katastru pozemkového a to jak mnoho je zaseto žitem, mnohdi se bude seti ovšem, jařící, pšenicí, brambory a jetelinou. Nařízeno c.k. okr. hejtm. by se obývatelé přihlásili jak mnoho chtějí seti maku k vojenským účelům na dělání olejů. Jelikož se žádný nepřihlásil neboť zdejší kraj málo na seti maku je pohodlný nařídilo c.k. okr. hejtm. nucený osev jisté plochy makem v každé obci.

Byla opět provedena v naší obci prohlídka zásob ještě přísnější předešlých. Jelikož se v městech nedostávalo potravin pro obývatelstvo bylo stále hledáno po vesnicích snad skryté zásoby.

Do naší vesnice dostavili se za tím účelem: pět vojáků a dva komisaři za tím účelem ustanovení: p. Kleveta nadučitel z Jam a p. Maděra naduč. z Ostrova. Pak byl ustanoven od obce nestranný odhadce p. M. Smejkal tovární mistr zdejší, pak důvěrník obce p. Jindř. Smejkal rol. z Kříbu starosta p. Šamla a zapisovatel p. Jos. Sochor. Bylo nařízeno by vojáci vše důkladně prohlédali všechny kouty stavení i podlahy trhati. Po prohlídce jež trvala v naší obci 2 celé dni nenalezeno mnoho neb naše obec již co měla přebytečného beztoho dodala. Jenom následkem snížení obilí na seti hlavně ovsa (sníženo na 1 míru ze 45 kg na 40 kg) bylo po odvážení téhož asi 16 q ohlášeno k dodání válečnému obilnímu ústavu, pak bramborů po odhadu na sázení a kvóty na osobu do nového 70 kg, pro svinstvo 1 1/2 kg denně bylo zabaveno v naší vesnici asi 30 metr. centů. Brambory byly však přičiněním našeho

starosty od c.k. okr. hejtmanství odkoupeny nazpět pro zdejší chudé obývatelstvo. Brambory byly placeny erárem po 11 Kor. metr. cent. a obec musela zaplatiti za ně nazpět 13 K za metr. cent.

Zemřel 28/2 Jan Kondrát svobodný již dav svoje věno k dispozici Dominiku Rejtkovi rol. č. 29, smluvil sním že jej za to do smrti vyživí a ošatí. Zemřelý byl na jedno oko slepý které ztratil v roku 1866 byv v bojích v Italii u dělostřelectva.

Nařízeno c.k. okr. hejtmanstvím nucené dodávání tuků t.j. sádla a másla.

Na každé od 1 listopadu zabitě prase má se dodati 2 kg 90 dkg. sádla vyškvařeného. Každá pak dojná kráva má dodati týdně 42 dkg másla. Každá hodpodyně dostala pro dodávku zvláštní knížku. Tuky mají se dodávati Hospodářskemu družstvu do Žďáru za ustanovenou maximální cenu.

Byl to zase trapný okamžik pro naše horské obývatelstvo neb zde jest špatná píce a krávy málo dojí zvlášť když se sními musí tahati, tak že sotva pro svou potřebu mléka dají. Obývatelstvo tone obavou že nebude moci stůj co stůj tomuto nařízení vyhověti jelikož jsou nařízeny pro nedodržení příkazu přísné tresty 5000 K pokuty neb 6 měsíců žalář.

Dávka mouky v aprovisaci obecní snížena byla dle nařízení úředního na ½ kg týdně na osobu.

31. března 1917 odchází p. Straka ze 14 denní dovolené.

25 března opět dodáváno z naší obce 5 kusů hověz dobytka do Žďáru tentokráte se nehledělo již na určitou váhu a tlustý dobytek všech pět kusů bylo odebráno za cenu 2-3 Kor za kg živé váhy. Z toho viděti že již méne na vybírání. Prodávali nasledující:

Košťál Prokop	čís 2	1 kus (kráva)
Nevrkla Frant.	čís 4	1 kus (kráva)
Sochor Cyrill	čís 9	1 kus (jalovice)
Skryjová Antonie	čís 18	1 kus (jalovice)
Jůda Jan	čís 21	1 kus (kráva)

30 března zvýšená kvota ze 36 kg na 45 kg na jednu měřici pole zrna jen na našem horácku za to ale zase to někdo musil odnést komu se to množství mělo ubrát. Ubralo se totiž za prvé těm kdož neměli dostatek žita a byl jím přidělen oves na výživu do nové sklizně. 1 dubnem počínaje nesmí se oves nechati semleti na mouku (v únoru přísně nařízeno mletí oves a ječmen a přimíchávati do žitné mouky 40%) změna nařízení každou chvílí!

Za druhé to ještě museli odnést naše dobrá zvířata „koně“ kterým snížena dávka dení na ½ kg (půl kg) dříve 1 kg to zase navrhl člověk asi takový který tuším ani koně neviděl na tož aby věděl co kůň potřebuje. Můžeme nyní na jaře žádati na těch našich koních práci tak namahavou v setí a při dlouhých dních „zlatá sedlačina“.

1 dubnem nařízeno ponechati zásoby zemědělcům do 1 července zásoby (živobytí) do 15 srpna ponechané všechny odvésti odevzdati na výživu pro městské obyvatele, které tane u velikém nedostatku současně nařízeno aby učitelstvo a p. starostové lid poučovali, aby se snad nestrachoval (nebouřil) před příští bídou a nedostatkem že prý je zásob životních dosti jen aby byli lidé klidní (všeho dost a okolní obce i města jsou již až 3 týdny úplně bez mouky! Jak se to rýmuje? Jedině naše obec má ještě zásobu ječmené mouky 800 kg to jest vyjímka svědčící o přesném vydávání a rozdělování mouky dle toho co komu patří. Vojno povol!

2 dubna prvně odváděno máslo do Žďáru 4 kg 25 dg mělo být 26 kg „nezbývá“, 2 kg sádla (pí Venková) a 70 slepičích vajec mělo být 90 avšak ty se měli dodávati později.

Zdá se mě, že žijeme v době takové, která byla před rokem 48 totiž v době roboty, ale pardon abych nekřivdil tehdy se musilo odvádět zdarma a nyní „zač to stojí“, za peníze! nebude, nebude! Je prý všeho dost!?! Vydána svolávací vyhláška kterou se svolávají domobranci uznání za zpusobilé ke službě se zbraní aby se dostavili k výcviku ročníky 1891 až 1878, 16 dubna a ročníky 1877 až 1872, 2 května. Z naší obce mají nastoupiti Květoň Kristin a Sochor Jos. 16 dubna. Vydána vyhláška kterou se nařizuje veškerým z jakých-koliv důvodu zproštěných vojenské povinnosti aby se přihlásili u obecního úřadu místa pobytu a sice v době od 10 dubna do 28 dubna povolen zakázaný vývoz prasat 3 hejmanství novoměstského. Nepřihlásivší se budou s třicátým dubnem bez ohledu povolání ve službě vojenské.

8 dubna

Třetí válečné velikonoce

Když jsme loňského roku četli v novinách obvyklé články velikonoční, nevěřili jsme snad ani ve snách, že dožijeme se ještě třetích válečných velikonoce. Čekali jsme mír v roce 1916, stejně jako celý svět nevěřil, že válka bude prodloužená až do roku 1917. Dožili jsme se však trpkého zklamání. Válečná furie řadí dále, protože nepřátelé naší příkře zamítli velkomyslnou nabídku čtyřspolkových mocnářů, protože nezřekli se stále ještě svých dobývacích plánů a pořád ještě kladnou požadavky, směřující k rozbití naší monarchie. Rakousku a Německu nezbylo nic jiného, než pokračovati v existenčním zápase, který nám čtyřdohoda vnutila. A národy naše přinášejí ochotně své oběti, protože právě události sběhnuvší se na sklonku minul roku dokázaly, že vedeme skutečně zápas obranný, že bojujeme v svou existenci. Po třetí bude se pěti píseň při vzkříšení „Vstalt' jest této chvíle“ zatím co v dálce od nás hřmí děla střílí se z pušek padají tisíce lidu buď úplně aneb poranění. Válka zuří plná prudkosti dále pomalu i lid už si i na tu válku zvyká jako by to býti musilo. Bůh dej, aby velikonoce v roce 1918 byli v míru v míru skutečně trvalém oslavovány a s námi pospolu i co v zajetí jsou zaspívali „Vsalt' jest této chvíle“.

dne 7 dubna na bílou sobotu, která letos byla skutečně bílou neboť byla hrozná chumelenice, napadlo hrozně spousty sněhu místy $\frac{3}{4}$ metru všechny úvozy byly úplně zaváty tak že ani slavnost vzkříšení páně nemohlo se odbývati s průvodem od kostela (průvod šel pouze z božího hrobu k oltáři z Hodiškova přítomno bylo asi 15 lidí (všichni lidé pravili že takový nečas na vzkříšení páně nepamatují (Snad se převrací svět.

Na svátky velikonoční byli na dovolené vojíni

Kříž Frant.	z čís 30
Jůda Karel	z čís 13
Košťál Anton	z čís 43
Honzík Ladisl	z čís 12
Míchal Ant	z čís 40
Ptáček Jos	z čís 41

Po Velikonocích byli na dovolené Ptáček kočí u velkost. a Jůda Teodor čís 13 cestař 14 dní obá z italského bojiště

10 dubna Zemědělci na Moravě mají odvést svoje zásoby pro dobu od 1 července do 15 srpna.

Zmínili jsme se již o tom, že množství obilí na setí bylo na Moravě sníženo o 10%, tj o 4 kg na měřici a že dávka ovsu pro koně na den byla stlačena na ½ kg. Ještě hůře však budou zemědělci postižení jiným opatřením, které bylo učiněno v posledních dnech. Podle něho mají zemědělci odvést všechny zásoby, které jim patří pro jejich domácnost a hospodářství na dobu od 1 července do 15 srpna. Při posledních vojenských rekvizicích ponechávalo se totiž zemědělcům množství obilí a moučných výrobků pro jejich výživu a výživu členů jejich domácnosti až do nových žní, to jest až do 15 srpna. Novým výnosem byla tato lhůta zkrácena do posledního června a nařízeno, že zemědělci mají do 5 dubna odvést mlýnské výrobky a obilí, které jim patří na dobu od 1 července do 15 srpna. Obilí toto se mělo odvážeti jelikož nebyly pytle až 16 dubna. Nedá se popřít, že tímto novým opatřením budou zemědělci velmi těžce postižení, neboť nebudou mít pro nejpilnější dobu polních prací v měsíci červenci a v srpnu pro sebe a pro příslušníky své domácnosti a svého hospodářství potřebné mlýnské výrobky. To jest radost co?

duben 1917

Poukazy na to, že bude do 1 července mouka z nové sklizně, není úplně správný, neboť ani v normální době nebývá 1 července na trhu nová uherská mouka!

Tím méně bude tak za nýnejších mimořádných poměrů. Nejhůře budou novým opatřením postiženy chudé horské kraje, které mají žně teprve v polovici srpna, takže budou mít novou mouku nejdříve až koncem srpna neb počátkem září. Nové opatření bylo zostřeno ještě tím že zemědělci mají odvést nejen všechny zásoby na dobu od 1 července do 15 srpna, nybrž že se jim ponechá jen pro jednu třetinu osob těžce pracujících přídavkový lístek!

Obě tato opatření spolu se snížením dávky na osev a pro koně dotknou se velmi těžce zemědělství a to nejen samostatných zemědělců, ale také zemědělských dělníků, neboť dokud má sedlák, mají také dělníci u něj pracující. I na sklizeň mohou mít tato opatření nepříznivý vliv, poněvadž se bude za těchto poměrů nedostávat pracovních sil pro zemědělství, které držely se při zemědělství, beztoho pouze tím, že byla tu za nýnejších poměrů snadnější možnost obživy. Český odbor zemědělské rady

moravské ve všech těchto případech zakročil, avšak dostalo se mu sdělení, že od opatření těch nelze upustiti.

10 dubna Nařízením c. k. místodržitelství mění se vyhláška v povolání domobranců „S“, vyhl. ročníku 1891 až 1872 v ten smysl že domobrancí ročníků 1891 až 1887 nastoupí 16 dubna od nás Jos Sochor čís 9. a domobrancí ročníků 1886 až 1872 nastoupiti mají až 14 května (dříve 2 května) od nás Květoň Kristin. Čistá věc před setím odejít a kdo bude síti a potom nemá býti hladu!

16. IV. 16 dubna 1917 byly odvezeny do stanice Žďáru přebytky obilí, nalezené při všeobecné vojenské prohlídce ve dnech 25/3 – ¼ hlavně oves, jehož bylo asi 39 q. Vezli jej všichni majitelé koňských potahů. Toho dne byla právě veliká metelice a vánice, ba bylo to přímo hrozné počasí, ale co platno, proti rozkazu c. k. okrs. hejtmanství nedá se ničeho dělati, než vždy se po dobrém podrobiti. Přebytečné brambory byly zásluhou p. starosty Šamle, který u c. k. hejtmanství si vyžádal, že mohl je rozprodati mezi zdejší chudé lidi za cenu 14 K za 1 q.

16. IV. Téhož dne musel v tomto hrozném počasí nastoupiti vojenskou službu poslední pisatel tohoto památníka rolnický syn Jos. Sochor z č. 9. do Jihlavy. Nic nebyly platny žádosti, že chodění na c. k. hejtmanství že otec jest starý ani vál. zajatce ve statku po velkostatku největším není.

14. V. 14 Května 1917 opět narukoval dle výhlašky „S“ Květoň Kristin z č. 26, domkař a dělník u velkostatku, odvedený s Jos. Sochozem dne 25/III. Původně ročníky tyto totiž 1886-1872 měli nastoupiti 2 Května, avšak lhůta prodloužena do 14 května. Narukoval do Jihlavi, ale odtud byl přidělen k pluku 14 (Brněnském) do Hallu v Tyrolích. Zanechal doma 70 letou matku a sestru, toho času obě těžce nemocné. Otec jeho zemřel mu v pozeňnaném věku 79 roků před 2 měsíci (22. března).

14. V. Toho dne byl také ze Žďáře odvod koní. Naše obec zase zůstala ušetřena. Kůň nebyl odveden žádný, kdežto v Običtově odvedli 3, v Jamách 1. Tím byly pro naši obec zabezpečeny potahy pro seti.

15. V. Dne 15. května rekviroval komisar od c. k. hejtmanství pro naši obec ustanovený pan učitel Toman z Vysokého hovězí dobytek a sice 12% všeho dobytka v obci, to jest 17 kusů. Rekvisice hovězího dobytka postupuje u nás neúprosnou cestou, čímž chlévy se stále více prázdní. Ježto není již dostatek jalovic, odvádějí se sací telata i tahounky, ba zapisují se pro dodání telata v krávě. S rozdělováním kde se má dáti to silně skřípe, neboť nutno bráti ohled nejen na počet již odvedených kusů, nýbrž i na výměru pozemkovou, ježto by hospodářství mohlo býti ochuzeno nedostatkem hnoje.

17. V. Následkem nedostatku cenných kovů pro výrobu děl, střeliva a voj. potřeb musely býti též snímány zvony, obsahující v sobě měď, bronz, mosaz a j. kovy. Naše obec též musela 1 zvon odevzdati. Sdělení bylo provedeno dne 17. května 1917. Byl sňat starý zvon železný, na jehož vysoké stáří se nikdo v obci nepamatuje (zvon ten stál již před založením kaple na „zouváku.) a druhého dne odvezen byl do Običotva, kde měl se současně odělanými 2 zvony z kostela odvezen na nádraží do Žďáru. Avšak při zdělávání zvonů dohlíželi 2 strojníci a náš zvon, ježto je zcela železný, nevzali.

Na setí, velice opozděné bylo velmi krásné počasí, tak že se dobře a úplně zaselo. Osení též dobře přes velmi dlouhou zimu přestálo, ovšem též některé žito, které buď bylo vyplaveno nebo vyhynulo muselo býti zaoráno. Obavy, které se vyslovovaly při zmenšení osiva na 36 kg (pro naše Horácko bylo povoleno 45 kg) se počínají uskutečňovati. Agrární tisk předem poukazoval, že ono množství nestačí a

nastaneli trochu sušší počasí, že jařiny vystaveny budou nebezpeční „vyhoření“. To se nyní vskutku dostavilo. Jařiny sice dost rychle vzešly, jsou však velmi řídké. Při tom však o četných moravských krajích 4 neděle již nesprchlo, tak že půda je vyprahlá na popel. Jařiny bezmocně se krčí u země a nedostaví se déšť, bude po nich. Nejvíce prý suchem trpí Sev. Morava, kdežto na jižní a záp. Moravě není lépe. Také stav jetelů se poslední dobou suchem zhoršil.

Na kratší neb delší dovolené zde byli, ovšem již bylo skorem zaseto tito rolníci: Honzík Lad. č. 12 (který dne .. června odjíždí do fronty), Kříž čís...., Teodor Juda 13, Cyril Konrád č. 24, Nevrkla Karel čís. 4, Nevrkla Frant č. 4, J. Dočekal č. 20, J. Sláma čís. 19. Vzlášť pozoruhodná dovolená jest Fr. Nevrkly: Měl totiž od ministerstva orby povolenou dovolenou již od 26 března ale přišel teprve 19 května.

29. IV. Dne 29. došla již úplně aprovisační mouka a žádné posud obci nebyla ještě přidělena. Chudý lid musel býti živ toliko z trošky bramborů, o které se jim obec včas postarala a mléka. Než i toho bylo nedostatek. Následkem nedostatků tuků v městech byly obce nuceny dodávati mléko, příp. máslo, sádlo, oleje a od 1 června též tvaroh. Sádlo muselo se dodati z každého vepře zabitého do živé váhy 60 kg 2 kg sádla.

Másla muselo se dodávati z každé krávy týdně 21 dkg, = 3 dkg denně. Vajec se dodávalo dosti málo – ze tří slepic na měsíc 1 vejce. Tvarohu tolik jako másla. Ovšem, dostatečné množství se nikdy nesešlo – másla sejíti se mělo 25 kg týdně ale sešly se vždy 4-5 kg, vajec z 90 kusů měs – 25 kusů. Držitelé dobytka patrně nedodávali asi následkem velmi nízkých cen, neboť za máslo před dodávkou se platilo 12 K, ale vyž. úřad vyplácel 7,70 K, za vejce dříve 22 h – nyní 14 h, ale i tím že pastva je dosud špatná a staré píce málo a na slepice nezůstalo ani trochu zadku.

20/V. Následkem nedostatku paliva pořádal prok. zdejšího dvora p. Wenke dražbu na smrčí. Každý chtěl si něco zavčas pro příští zimu zaopatřit, tudíž cena velmi stoupala, na př. provol cenu 2 K lid vydražil na 14-16 K.

26/V. Byl odváděn dobytek zrekv. do Žďáru. Dodávali: Cyrill Sochor 9 (jalovici) 210 kg

Stanisl Straka 48 (volka) 220 kg

Počátkem května došla opět svolávací výhláška „T“ Dle níž měli opět jíti k odvodu narození v letech 1891-1867 vč. od 15/V-14/VI.

29/V Odvod byl konán ve Žďáře dne 29/V. Z naší obce šli:

Jan Michal, domkař 40

Fr. Ružička, domkař

odveden nebyl nikdo. Brzy na to přišla vyhláška že ti co byli u odvodu do 31/V mají nastoupiti 14 června, od 1/VI nastoupí 28 června. Z naší obce není žádný.

Též nutno poznamenati, že naše okres. město Žďár bylo, ježto má továrnu na obuv a vyrábí mouku z řepy prohlášeno za průmyslové.

3. VI. byl soupis všech koní, hovězího a vepřového dobytka.

Od 10 května do 8 června byla opět nařízena v Rak-Uh. Válečná půjčka (již šestá) 5 ½ % kursu 93,50 K, splatná a) r. 1927 (nejmenší úpis 1000 K) b) r. 1940 (nejmenší úpis 50 K). Hejtmanství vyzvalo obec. představenstvo a sbor učitelský, by vysvětlováním, počítáním a p. se přičinilo, by na VI vál. půjčku se upsalo co nejhojněji. I sám okr. hejtman jezdil po obcích a vysvětloval. K nám však nepřijel. Obec sama musela dle dobrozdání c.k. hejtmanství vypsati 5x více všech daní = 8000 K. Dle nařízení ministerstva financí byla půjčka prodloužena ještě do 22 června, 12 hodin v poledne.

4. VI. Dne 4. června byl odveden četníky domkař Josef Novotný z Křibu č. 34 jako vojenský sběh k voj. velit. do Jihlavy. Uprchl dne 26/3, krátce před odjezdem marškompanie do pole domů a více se k voj. službě nehlásil. Na voj. vel. se všeobecně myslelo že je v poli, on však žil klidně ve dne v přírodě, v noci doma. Byl již doma více jak 2 ½ měs.

13/VI Následkem nedostatku potravin muselo se sáhnouti i k polním travinám – jetele který byl používán za náhradu zeleniny. Dne 13/VI byla bubnována výhláška c.K. okrs. hejtmanství ze dne 2/VI by zemědělci dodávali jetel hospod. družstvům, který prý pak bude použit jako náhražku za špenát a k sušení za zeleninu. Cena zeleného jetele byla stanovena 22 K za 1 q. Z naší obce neodváděl nikdo, jelikož jetel byl následkem velikého sucha příliš nízký a toho času již měl květ.

Dodávání tuků a tvarohu jest velmi nestálé, jeden týden dají asi 2, druhý týden zase jiní 2, takže se vždy sejde ne více než 3 kg. Následkem toho došlo již několikrát nařízení c. k. hejtm. o liknavém dodávání tuků a tvarohu, vždy s tresty až i 500 K, který má stihnouti toho, kdo zdráhá se dodávati. I starosta obce musel ti, kteří vůbec nedali udati, což dne 26 června přišel vyšetřiti úředník od c. k. hejtm.

Začátkem června došla zpráva od Sochora Petra, vojína a syna kočího u velkostatku, že se nachází v ruském zajetí.

21/VI Vojín na dovolené Josef Sláma chytil dne 21/VI. v poledne ruského vál. zajatce, kteří prosili v obci o chléb. Jednoho chytil za rukáv, kdežto druhému se podařilo utéci směrem k Poláku. Zajatec byl na práci v Liberci, stavěli vlak. Utekli prý z hladu. Celou cestu z Liberce sem byli neustále v lese a živili se travou. Zajatce odvedl starostovi, který uvědomil o tom p. strážmistra z Ostrova a zajatce ještě téže noci po důkladném výsledku musel odejeti s p. strážmistrem do Jihlavy.

23/VI Dne 23. června odejel transport vojska z Jihlavy marschbatalion 5 kompagnie s níž odchází z obce Hodiškova násl. vojíni: Desátník Jůda Karel z č. 13 (po druhé do fronty), Fr. Kříž z č. 30 (po třetí), Ladislav Honzík 12 a Jos Ptáček. Tato marschkompagnie jest již třicátá odcházející z Jihlavy. Ve dnech 29-30 června meškalo zde na dovolené 6 vojínů (zajímavé) a to: Jakub Konrad, Václav Prokop (oba z fronty), Karel Nevrkla ze Štokravy u Vídně, Jos. Sochor z Jihlavy, Frant. Nevrkla a Anton Košťál z Vídně z Arsenalu.

1/VII. Dnem prvního července zrušují se ustanovení nakupovači telat pro zásobování v zemi. Telata se nyní dodávají s dobyt看 jatečným prostřednictvím brněnské ústředny. Pozbývá tudíž pan Alois Freudlovský z Ostrova krásný „kšeftiček“, ale co horšího, že bude se muset dostavit k vojenské službě. (Všichni musí okusit!) Vojno povol!

Po 14 dní t. j. ve dnech od 20 června do 5 července trval v naší obci soupis všech polí, což bylo nařízeno ministr. orby. Každá jednotlivá osevná plocha se přesně měřila na hektary a čtvereční metry, by prý zemědělci neobelhávaly úřady. Těž i u každého obilí byla zaznamenána byla třída jež byla 1 – 5. V naší obci spisoval p. Karel Svítal, respicient c. k. finanční strážě v Novém Městě s odhadem p. tov. mistrem Moricem Smejkalem.

Dnem 1 srpna zabavují se zemědělcům veškeré brambory na poli. V měsíci srpnu meškali na dovolené vojini Teodor Jůda, Tomáš Konrád, Karel Nevrkla, Kabrda Jos, Sochor Josef a Rudolf Smejkal. Vyhláškou povolávají se k opětné přehlídce narození v létech 1899 – 1897 v měsíci září z Hodiškova Fr Ondráček čís 18.

Srpen 1917 Nařízením c k okr. hejtm. zakazuje se lidem všeho druhu kdo nemá svých vlastních pozemků procházeti a choditi do polí ve dne a hlavně večer a pak trhati trávu v bramborách jelikož se velice často stává že lidé chudších vrstev místo trávy brambory trhají.

Nařízeno prozatímě: „Obci Hodiškovu“ dodati 104 q sena pro účely válečné. Morava má dodati kontingent sena na ni připadající 4 500 vagonů a rovněž tolik slámy. Okres Nové Město sám 162 vagonů sena a to jest jen prozatímě. Kontingent poloviční tak že celkem z novoměstského okresu má se vyvézti 324 vagonů sena a rovněž tolik slámy. Bude-li se musit definitivně dodati toto množství sena a slámy bude to znamenati nedozírnou katastrofu moravského dobytkařství a hlavně v novoměstském okresu z kteréžto se sena nikdy nevyváželo jelikož louky dávají takové množství sena s kterýmž se jakž takž dobytek velice bídne mohl vyživiti a pak jetel v našem okresu také málo kdy rekordního výnosu dosáhne. Když ozývaly se hlasy jak po takové dodávce sena vyživíme svůj dobytek utěšují nás tím, že dobytek, který se nebude moci vyživiti odeberě se v ceně 2 K 40 h za jeden kg živé váhy. Velice hezká věc. Řepa letos rovněž žádná. Současně s odebráním dobytka sena a slámy hrozí hrozný úpadek hospodářství polnímu jelikož následek bude ten že se nenadělá potřebné množství hnoje kterého nikdy s dostatek nebylo ku pohnojení pozemků (vždy se musil úmělý hnůj na dohnojení přikupovati a následek bude se jeviti ve hrozně neúrodě hlavně žita a jiného obilí a protějšek bude se jeviti tím že nastane nejhroznější věc totiž hlad pak mor a všelijaké jiné zhoubné nemoci, které budou skončiti světový požár světovou válku.

Dle nařízení uvedených smějí držitelé domácích zvířat ze svých zásob sena a slámy spotřebovati pro kus a den nejvýše následující množství: 1. Nakrmení: a) pro jednoho koně 10 kg sena, b) pro jeden kus velkého dobytka: 1. hovězí dobytek přes 1 rok 5 kg sena a 5 kg slámy. 2) hovězí dobytek pod 1 rok 4 kg sena a 2 kg slámy c) pro jeden kus malého dobytka (kozy a ovce) 1 kg sena 2) Ke stlaní: a) pro koně a velký dobytek 4 kg slámy denně; b) pro jeden kus malého dobytka (ovce, kozy a vepře 0,5 kg slámy denně C. k. mor místodržitelství odporučuje trhati ze stromů zelené listí ke krmení dobytka ano vylezu někomu na strom a on mě natluče, a ke stlaní hrabati v lese jehličí to zase chytí mě hajný a udělá pokutu. Řekne se velice lehce.

Na dobu války byl zaveden „letní čas“, t.j. posunutím hodin 1/V 16 o 1 hodinu napřed, čímž mělo býti docíleno úspory svítiva a užiti plněji denního světla.

30/ září 1916 hodiny opět posunuty zpět a vše vešlo do starých kolejí slunečního času. Tak tomu bylo i r. 1917. Letní čas zaveden již 1/IV 1917 a skončil 15/IX 1917.

Následkem nových hrozných podzimních bojů na Italsku bylo vojsko, dlící na dovolené telegraficky odvoláváno. Z naší obce odnesl to Jos Sochor č. 9. Musel ihned 4 září nastoupiti a Košťál, kovář u velkostatku dne 7/X. Prvému scházelo do konce dovolené 14 dní, druhému 3 měsíce.

Dne 11 září byl odveden ve Žďáře Frant. Ondráček z č. 18, roč. 1899 (Výhl. „U“) a měl nastoupiti dne 15 října k císař. střelcům.

Jelikož měl podanou žádost u min. voj, povolilo mu okr. hejtmanství čekací lístek na dobu 6 neděl. Dle nařiz. okr. hejtm. byla dodávka sena a slámy prodloužena do 10/10 17. Jelikož bylo krmiva málo, z naší obce vezl pouze velkostatek asi 12 q sena. Zdejší škrobárna domáhala se škrabání brambor. Jelikož žádost se dlouho nevyřizovala, bylo nařízeno, že může každý voziti brambory do Žďáru za cenu 20 K 1 q. Dle nařiz. c. k hejtmanství měla obec dodati 29 vagonů bramboru, velkostatek 64 vagonů. Poněvadž velkostatek dostal povolení škrabati, brambory nevozil. Subkomisionář p. Růžička z Vatiná povolil mu též z obce Hodiškova seškrabati 7 vagonů bramborů. Brambory však přijímal v továrně a vyplácel sám subk. Jelikož byl ve Žďáře velký nával s bramborami, vyžádali si někteří rolníci že mohli brambory klásti do vagonů na stanici Slavkovice, kamž žádná jiná ves nevozila. Též někteří vozili za příplatek 1 K na 1 q do Zámku Žďáru do „Starého dvora“ který, maje velké sklepy, nabídl se eráru že brambory přes zimu uschová.

Dodávky obilí nařizovalo letošního roku hejtm., kdež pro ten účel zřízen byl „hospodářský úřad“. Nařizoval dodávky celkem nemožné a sice dle výměru polí, jež se zde na jaře letošního roku prováděl.

Rovněž poukazy na mletí byly přeměněny, jelikož hejtm. se domnívalo že lidé na staré poukazy 2x melou.

Dále bylo nařízeno by za účelem sepsání byl proveden dne 28 října soupis 17ti letých hochů, totiž ročník 1900, který bude v lednu poviný dostaviti se k odvodu.

Z naší obce jsou: Josef Hlávka č. 28 na Kříbech (syn kočího)

 Josef Prokop č 10 Hodiškov (Krejč. učeň)

 Smejkal Sylvestr č. 27 Kříby (Kovář. učeň)

 Alois Sochor č 9 Hod (Rol. syn)

 Frant. Ondráček č. 25 (Rol. syn)

Na dovolené zde byli Straka č. 48, Kabrda (35) a Karel Nevrkla na dobu 3 nedělní. Téměř Všichni naše vojáci nachází se touto dobou na Ital. frontě. Ital. vojsko postupovalo krok za krokem do naší říše. Již se blížilo k Terstu, když naše vojsko, spojeno s německým učinilo prudkou ofenzivu, kterou dobylo vše co Italové za 12 bitev vyhráli a ještě postoupili až do roviny pádské. Dne 14, 15 a 16 října 1917 konány sbírky ve prospěch péče o pozůstalé po vojínech, 16, 17 a 20 října pak sbírka prádla pro naše vojíny, 2 listopadu sbírka na válečné hroby.

V měsíci listopadu došlo nařízení od hejtm. o rekvisici všeho jatečného dobytka, jehož z Obce Hodiškova se muselo dodati 13%. Rekvíroval se kromě krav veškerý dobytek.

Vláda uvalovala na naše země dodávky největší, takže je obava že za několik měsíců při takovém to hospodaření dojde k úplnému vybití dobytka v našich zemích, ale ještě horší bude že v městech nebude žádný tuk a mléko, jehož již i nyní převelice postrádají.

Jelikož již se zde několik dojných krav dostalo eráru, dodávka másla tudíž vázla. Starosta Šamla stále ještě prosil za náš lid na hejtm., že toto množství másla, jaké si přejí není možno dodati. V těchto dnech přišel úředník od hejtm. přehlédl stav dojníc v naší obci a přímě nařídil že z každé dojnice se musí týdně odevzdati $\frac{1}{4}$ kg másla.

S dodávkou sádla a porážení vepřů bylo také takové. Obyvatelstvu (chov vepřů) bylo nařízeno přísně, by každý poražený kus oznámilo starostovi, který ho musí zvážiti a přísl. dod. sádla vyzvednouti do mrtvé váhy 60 kg muselo se dodati 2 kg tuků. Cena sádla byla stanovena za surové 1 kg 8,60 K za přepuštěné 1 kg 8,75 K.

Měsícem prosincem byla opět dávka cukru snížena z $\frac{3}{4}$ kilogr. na 1 osobu na $\frac{1}{2}$ kg!

K hradění válečných výloh, jež již jdou do miliard korun bylo určeno opět válečná půjčka, tentokrát již sedmá. Doba upisovací trvala od 5/XI 17 do 3/XII 17 – ale byla opět jako všechny ostatní prodloužena do 15/XII 17. Půjčka je 5 $\frac{1}{2}$ % vyhotovena ve dvojí formě: státní poukázky splatné 1 srpna 1926 kursem 94,50 a 40ti letá půjčka. CK. hejtmanství vybídlo opět představenstvo obce a sbor učitelský aby lidu vysvětlováním se přičinilo, by se hojně upsalo. Mezi dny 19/XI – 31/XII souží nás opět soupisy zásob, čili rekvisice za spoluúčasti vojenské. Na náš lid nebylo tohoto opatření třeba, vždyť zkušenosti s loňskými rekvisicemi ukázaly, že ta „mana“ z našeho okresu je dávno pryč. Náš lid dostal své povinnosti ale nemožnosti od něho žádati a vymoci to asi vojenské rekvisice nedokážou. Kde nic není, ani smrt nebere, říká lidové pořekadlo. A naše poslední úroda byla po čertách malá.....

Rekvíruje se vše: seno, sláma, obilí, zemáky, luštěniny. Z hejtm. pak dochází listy by se sbíraly staré látky vzácné kovy – zkrátka berou vše – jen staré železo posud ne.

Nařízen rychlý výmlat. Kdo prý nebude míti vymlátíno bude museti platiti všechny výlohy, jak dlouho se bude museti odhadní komise k vůli němu zdržovati, a obilí na jeho útraty se prý nechá vymlátiti. V naší obci již je téměř všechno vymláčeno.

Sklizeň bramborů pro náš okres byla odhadnuta velice velká 150 kg na 1 ha – na sadbu určeno 22 q na ha pro zemědělce 150 kg na osobu na 1 rok, a ku zkrmení 22% po odečtení sazby.

Opět nastala změna vymílacích předpisů. Z 1 q obilí musí se nyní vymletí 90 kg mouky jednomleté otrub 7 kg rozprach 3 kg.

Dále byly zavedeny lístky na mýdlo a brambory. Tyto nebyly zavedeny, jelikož přičiněním p. starosty Šamly všichni nerolníci byli zásobeni 150 kg na rok. Též p. Starosta vymohl že mohlo se poslati několika známým našich občanů do velkých 2 měst brambory 150 kg na osobu.

Zdejší škrobárna počala dne 25/XI 17 škrabati. Před započítím přišel ze Znojma finanční naddozorce a zůstal zde po celou dobu škrabaní.

29/XI 17 Byli v Jihlavě u přehlídky Frant. Nevrkla a uč. Jos Juda. Oba byli uznáni neschopni ke službě se zbraní.

Zásobování petrolejem bylo v naší obci loňské zimy velice špatné, v létě petrolej pro zemědělce byl vůbec zastaven. Letoší zimy bylo tomu zásluhou starosty odpomoženo. Okr. hejtm. každého měsíce pro naši obec poukazovalo průměrně asi 60 kg petroleje u p. Mužátka, hostinského v Jamách. Tuto dávku rozdělil starosta tak, že kdo má koně obdržel 2 kg petroleje, hov. dob. 1 ¼ kg, bez hov. dob. ½ - ¾ kg za cenu 92 h za 1 kg.

Na žádost p. starosty, že dávka petroleje nestačí, poukázal okr. hejtm. naší obci v měsíci prosinci 1917 15 kg svíček. Na 1 osobu připadly 2 svíčky po 12 h dosti dobré jakosti.

Cukr byl nyní vydáván u pí Růžičkové v Običtově, místo u J. Sigmunda v Ostrově, kde se dosud vydával. Pro děti a nemocné snižená dávka cukru ½ kg neplatí a byly vydány pro ně zvláštní přídávkové lístky na cukr na ¼ kg na měsíc. Ku podpoře českých dětí v českých školách v okresech utiskovaných od Němců byla konána 2/XII sbírka t.zv. „Dětský den“, letos již sedmý. Každoročně sbírka tato vynáší 60-70 000 K.

V sousední obci Običtově nařížena byla již II. rekvizice zvonů. Museli v měsíci listopadu odevzdati opět 1 zvon a zůstal již tam jen jeden. Též naší obci došlo nařízení, že má dodati 1 zvon, darovaný při stavbě kape p. Klímou, farářem. Sdělán s věže bude asi po Novém roku.

Dne 21/XI 1917 bylo tomu rok, co zemřel po krátké nemoci na zápal plic v pozeňnaném věku staříčkový císař František Josef I, zanechav opuštěný trůn habsburský svému mladičkému 29 letému prasynovci arcivévodovi Karlovi. Velikou zásluhu získal si nový císař organizací lidové výživy, která hrozila katastrofou. Ministerstvo výživy, které vzniklo v prvních dnech jeho vlády, bude jistě náležeti mezi nejpřednější dokumenty jeho péče a starosti o lid. Co se týče nařízení v armádě, mají se otcové 6 dětí mladších ročníků propustit z fronty, starších ročníků pak domů, poslední synové, kterým již padli 2-3 bratři nemají býti používáni ke službě ve frontě, zakázal a zmírnil přísné vojenské tresty v armádě jako „uvazování“, „špangle“, jakož i voj. souboj. Dále též svolal parlament, který již nebyl 5 roků svolán, čímž získal si úctu zahraničních vlád. V ten den byly konány slavné bohoslužby, jakož i 2/XII. jakožto den nastoupení císaře Karla II.

Rekvizice byla u nás ve dnech 13, 14 a 15 XII. Soupisním komisarem byl p. odb. uč. J. Fischer ze Žďáru, odhadcem p. Kratochvíl, hostinský z Nov. Veselí, 1 vojín a 1 svobodník jakožto průvodčí komise. Komise postupovala přísným tempem, avšak nenalezeno nic, jen u Košťálů čís. 2 nalezeno asi 30 kg ovsu, který propadl jakožto neohlášený.

Na jaře 1917 bylo v této knize zapomenuto napsati, že na ital. bojišti padl zdejší 30letý občan a domkař Fr. Řezníček z čís. 3, zabit byv pumou z aeroplanu. Přiřazen se sem před několika roky z Kněževse. Byl to dobrý a pracovitý člověk. Zanechal po sobě ženu a 2 dítky.

Dne 12 prosince přichází zpráva, že spojené vojsko Angloitalské dobylo Jeruzalem (svaté město), který po 400 let byl v moci Turků, našeho nynějšího spojence. R 1517 jej trvale dobyli Turci, 1917 jej zase vydali Anglii. Dávám toto do památní knihy proto, že též i císařové rakouští používali od křížových výprav titulu „Král Jeruzalemský a pak, že ukazuje se opět na obzoru v Palestině nový stát židovský, který chtějí naše i nepřátelské mocnosti opět utvořiti.

Na VII válečnou půjčku občané zdejší obce upsali v celém Rakousku 5,8 miliardy korun, dosud nejvíce ze všech půjček.

V nynějších měsících jest velké nouze o sirky. V obchodech žádných nechtějí prodati za příčinou brzkého zdražení (již nyní stojí krabička zápalek 10 h). Vůbec veškeré zboží ohromně podražilo. Uvádím některé ceny při prodeji ve velkém za 100 kg (natož potom v drobném, kdy řetězovými obchody jsou ještě několikrát ceny vyšší než za 100 kg)

100 kg prutové železo z 22 K na 40 K

nitě ze 196 K na 230 K na 2600 až 3000 K

Kamené uhlí ze 1,10 K na 3,10 K

telecí kůže z 500 K na 2200 na 3000 K

podešvice z hovězí kůže ze 500 K na 1300 K

lněný olej ze 110 K na 3000 – 4000 K

petrolej z 22 K na 50 K

dopisní papír ze 160 K na 535 – 860 K

mýdlo z 90 K na 400 K

škrob z 35 K na 225 – 258 K

sirky z 57 K na 250 K

vata ze 150 na 400 – 1500 – 2600 K

cement z 3,50 na 20 K

Dle úředních zpráv potřebuje město Vídeň pro zásobování obyvatelstva 320 vagonů mouky týdně!

Dále se proslýchá z časopisů, že od Nového roku budou zavedeny vejčenky (1 vejce na 1 osobu na týden!) a tabačenky (od 18 roků).

O vánočních svátcích byla povolena dovolená pro mužstvo v zázemí na 3 dny mimo cest. Na toto povolení byli též doma někteří vojáci z naší obce. Vůbec na dovolené byli: Stanislav Straka 3 neděle, Jos. Ptáček 1 týden, J. Hlávka Kříby 14 dní, Konrad Cyril 14 dní, Anton Košťál 1 měsíc (pro mlácení obilí ve velkostatku), V. Kovář 1 týden, B. Smejkal 14 dní.

C. k. vláda podala na poslaneckou sněmovnu právě ve Vídni od května na poradách dlící předlohu o schválení všeobecného rukování mužstva od 18 do 50 roků. Předloha byla schválena. Čeští poslanci též vymohli že povolání toto se netýká zemědělců. Toto zavedeno bylo po vzoru německém, kde již některé ročníky povolávají. Povolávání počne po novém roku. Ve dnech 22 prosince byl v naší obci za příčinou odvodu koní soupis. Spisovány byly koně od 4 roků výše. Z naší obce sepsáno bylo k odvodu 15 koní, z nichž 4 klisny březí byly osvobozeny, tedy jen 11 koní.

Vánoce 1917

Již čtvrtých válečných vánoc jsme se dočkali. Ani tentokrát neuskutečnily se tužby naše po míru, ani tentokrát nemůžeme oslavovat vánoce mírové. Válečná furie řadí dále a hrozí pokračovat i v roce příštím. Do vánočního plesání zahlaholí křesťanské „Pokoj lidem dobré vůle.“ Teď však již po čtvrté prožívá Evropa vánoce válečné, dychtíc aby to bylo již naposled. Jen na východním ruském bojišti svítá. Nastal klid zbraní a vyjednává se o příměří. Vojáci v zákopech na východě oslavují vánoce 1917 v náladě mírové; oddechli si po strašných útrapách třech válečných let a oslavují svátky v naději, že není daleká doba návratu. Bohužel nesdílí tuto radost vojáci fronty jižní, jihozápadní a západní! Tam pokračuje zoufalý zápas a svádějí se nové bitvy, tam neradují se vojáci z příměří, neoslavují Narození Páně společně, přítel nepřítel jako v zákopech od Rigy až k Černému moři. Vojákům na jihozápadě (Italsku) a západě (Francii) však přinesly vánoce 1917 nejtěžší boje, které převyšují všechny hrůzy dosavadního válčení.

V srpnu 1917 vypukla v Rusku revoluce, cara i s celou vládou sesadila a uvěznila. Pak stala se z Ruska republika. Nějaký čas byl klid až konečně vládní strana se rozdvojila. Jedna strana byla pro mír, druhá pro další válku. Po krutých bojích v zemi mezi oběma stranami zvítětila strana pro mír, již uchopil se prof. Lenin vlastním jménem Zederblem a ihned zahájil s ústředními mocnostmi vyjednávání o příměří. V Brestu Litevském kde se vyjednávání dělo, určily se obě vlády pro 10 dní klid zbraní od 7 prosince 10 hodin dopoledne do 14/XII za účelem vyjednávání o mír. Při tomto vyjednávání byl pak klid zbraní prodloužen do 14 ledna 1918. Ovšem, musí tato nynější mírová strana, všeobecně Bolševici zvaná sváděti boje sbývalými vládci, kteří se nechtějí vzdát svých hodností a může se též státi, že Bolševici budou poraženi a veškeré vyjednávání bude zrušeno a nastanou zase kruté boje mezi oběma mocnostmi až do vítězství. Nyní dochází zpráva že též Bolševici vyhlásují státní bankrot, t. j. oznamují že nezaplatí zahraničních půjček. Od Francie má Rusko vypůjčeno 25 miliard rublů, mnoho též od Ameriky a Anglie, též mnoho však i od Německa.

Ovšem, opět zase nepřátelské státy Francie, Anglie neuznávají tohoto příměří a naopak v důsledku toho vypověděly Spojené Státy Severoamerické 8 prosince 1917 válku. Tímto vyhlášením se maří veškeré naděje lidu že válka smírem s Ruskem vezme konec.

A nyní nám všem v zázemí je bolno, že i vánoce 1917 nemůžeme oslaviti společně se svými bratry a otci. Zapoměli bychom rádi na hospodářskou bídu našeho lidu, která zejména o Vánocích desateronásobně bolí, zapoměli bychom rádi na tyto útrapy, kdybychom již měli doma své bratry, své otce. Seč ani této radosti nebylo nám dopřáno a tak vstupujeme opět do dalšího roku ohromné světové války.

1918

Snad konečně v tomto roce podaří se nám získati míru, a to míru trvalého buď cestou smírnou a pakli opět nepřátelé nepřivolí, ukážeme jim ještě co uviděli při prolomení italské fronty v listopadu.

Již na nový rok dochází výhláška o odvodu domobranců ročníku 1900 (17letých). Mají se hlásiti u ob. úřadu od 2 do 9 ledna 1918 a k odvodu půjdou v době od 14 – 28 ledna 1918. Určitý den a místo odvodu bude určeno prý od ok. hejtm. Odvod se konal 22 ledna 1918 ve Žďáře.

Z naší obce šli k odvodu:

Jos. Prokop krejč. učedník č. 10 (neodveden)

Frant. Ondráček rolník č. 25 (odveden)

Silvestr Smejkal kovář. uč. č 27 (odveden)

Alois Sochor rol. syn č 9 (odveden)

Odvádělo se velmi mnoho, takže málokdo byl šťasten že nebyl odveden. Odvedení mají nastoupiti za 14 dní tedy 6. února k okr. velit. voj do Jihlavi.

O vánocích ložského roku byly velké vánice se sněhovými bouřkami, takže se několikrát musely prohazovati ohromné závěje. Koncem ledna však sních úplně pustil a je teplé počasí, takže jak se zdá nám nastává asi již jaro.

Dne 2 února došla výhláška, dle které se povolávají všichni zproštění (osvobození od služby vojenské) ročníků 1899, 1898, 1897, 1896, 1895 a 1894.

Branci třech nejmladších ročníků mají nastoupiti 1 března 1918, třech starších ročníků 3 dubna. Mimo to zemědělci, kteří budou žádati o dovolenou na setí musí nastoupiti již 11 února, načež pak dostanou v čas setí přiměřenou dovolenou. Mimo to mají okr. hejtmani povoleno v případech nevyhnutelných prodloužiti narukování. Z naší obce je to pouze Frant. Ondráček čís. 18. kterému, jelikož jest jediná mužská síla na statku, prodlouženo narukování okr. hejm. do 1 dubna.

Odvedení ročníku 1900 měli nastoupiti 6 února 1918. Jelikož v obci jest již mužské síly poskrovnu přičinil se p. starosta Šamla že všem třem odvedeným totiž Silvestru Smejkalovi z Kříbů, Frant. Ondráčkovi čís. 25 a Aloisu Sochorovi dalo c.k. hejtmanství čekací lístky na dobu šesti neděl t. j. do 19. března 1918, do které doby se jim mají vyřídit žádosti tak zvané evidenční listy podané na ministerstvo orby a vojenství. Všichni tři odvedení jsou při velkých hospodářství.

Jelikož nedostávalo se potravin, vypukly v měsíci lednu veliké stávky, proti nimž povoláno i vojsko. Následkem toho byla vláda nucena menšiti chlebovou a moučnou dávku, byla opět nová rekvizice obilí v celé říši. Soupis zásob na Moravě počal se prováděti z nařízení místodržitelství. Za předsedy rekvizice zvoleni opět učitelé. Do naší obce dostal se dne 11 února 1918 p. Boh. Votava učitel z Obyčtova. Tentokrát se soupis kousl bez asistence vojenské! Zásoby smějí se počítati pouze do 16 července (při prvním soupisu do 1 srpna) a to tak, že patří těžce pracujícím 300 gr obilí a ostatním osobám zemědělským 225 gr obilí denně. Počet těžce pracujících nesmí přesahovati třetinu všech osob zásobených producentem. Kolik komise určí musí se ihned odevzdati subkomisionáři.

Výsledek mírového vyjednávání ústředních mocností s Ruskem byl ten, že naše mocnosti učinili mír s ruskou zemí Ukrajinou, která se prohlásila samostatnou. Následkem toho i Rusko přestalo válčit a demobilisuje bez ujednání mírové smlouvy. K míru s Ukrajinou vydal též J. Vel. císař Karel I válečný manifest. Tím ubyla naší říši jedna fronta a má již pouze jednu – italskou. Z Ukrajiny bude prý dovážeti hojně potravin ale zásobování v Rakousku je čím dále ostřejší.

Ježto naše obec v měsíci únoru nedodala nařízený počet dobytka, nařízeno naší obci, že do konce měsíce musí dodat ještě 3 kusy dobytka, neb prý bude vymáhán vojenskou asistencí. Obci povoleno sáhnouti i ku užitkovému dobytku. Budeli se takhle pokračovati, doufám že příští zimu nebude již v obci ani 1 kus.

S ruským státem (t. j. s Bolševiky) vedlo pak válku jen Německo samotno. Rak. – Uh. mělo uloženo jíti pomoci Ukrajině pomoci dobýti země, Bolševiky obsazenou. Německo válčilo však jen 14 dní kdy bylo těsně již před Petrohradem. Rusko přijalo pak podmínky německé. Zároveň i Rumunsko učinilo mír s ústřed. mocn. ve Fokšaně a vzdalo se Dobrudže ve prospěch Bulharska. Jak se zdá, již ani z Rekvizicí nevyjdem. Ani neuplynul jeden měsíc a již zase rekvizice sena slámy a bramborů. 16 března 1918 v naší obci byl p. odb. učitel Leihner ze Žďáru jako předseda komise. Byly strženy 2 q z 1 ha a 15 kg z roční potřeby od 1 osoby. A nyní prý zase budou hledat po celém domě co najdou zabaveného!

Zajatci z Ruska se nyní navracející odhalují nyní zprávy o mnohých nezvěstných vojínech, jsouli živi či mrtvi. Tito zajatci byli po návratu ze zajetí ihned zase přiděleni ke svým plukům a po 1 měsíční dovolené musí zase nastoupiti voj. službu. Tak jsme se také dověděli že nezvěstný vojín mladý rolník František Skryja č. 18 padl v r. 1916 na ruském bojišti. Pocházel z Bohdalce a před 8 roky se přiženil na č. 18. Zanechal po sobě vdovu a 3 děti.

Od 15 dubna do 15 září je zaveden opět známý „letní čas,“ ovšem se velmi málo doposud osvědčil.

Jaro začíná letos velmi brzy proti loňskému roku takže kolem 10 dubna již mnozí mají zaseto a brambory nasázeny. Jak se zdá, bude asi letošního roku opět suché počasí.

Od ústředny pro len v Trutnově došlo na starostu obce přísné nařízení, aby ihned sepsalo stav lenu v obci, zároveň nařízení dodávky 9 q! Iněného semene. Ovšem při špatné loňské úrodě Inové snad ani toto množství v obci celé nebylo! Od 14 dubna do 1 května 1918 konají se opět odvody branců ročníků 1899 až 1893. Z naší obce není nikdo, ježto všichni byli vždycky odvedeni.

Ministerstvo orby nařídilo všem c.k. okr. hejtm. a představenstvům obcí, aby do 7 dubna odevzdali veškerý dobytek předepsaný za březen bez ohledu na chovný a že k tomu má se vzíti vojenská asistence.

Zeměd. rada protestovala proti tomuto březnovému stanovisku ministrovu a požádal ho aby té energie které chce proti zemědělcům moravským použítí použil proti Uhrám, které mají dobytka dost, ale které nechťejí Rakousku vůbec nic dáti. Od okr. hejtmanství dochází že jest nutno aby hnízda vrabců byla ničena a jejich vajíčka odstraněna a ničena, jakož i že vrabec zejména v době, kdy má vydatnou stravu poskytuje zcela chutné maso, jehož za nynějšího nedostatku masa dalo by se velmi dobře použítí k upravení.

(ale ovšem zničme-li jejich vajíčka, nebude vrabců a nebude vrabčího masa. Ten úřední sloh je nějak divný.)

Prý budeme míti mír s Ruskem, Ukrajinou, Rumunskem atd. Proč tedy se ve sněmovně chystá ta všeobecná pracovní povinnost? Do mírových dob ji jistě nepotřebujeme. Se stanoviska zemědělského proti ní rozhodně vystupujeme. Sedlák měl po staletí roboty dost má ji již dnes – ještě tušší roboty byla by již nesnesitelnou. Čekáme že všichni, jímž na budoucnosti země i státu záleží, se této předloze opřou. Chceme mír a za míru nepotřebujeme všeobecné povinnosti pracovní od 18 – 60 let. Za míru musí se každý živiti prací svou a kdo nechce pracovati ať nejí. Ale ve 20 století zavádět robotu, to je trochu moc silný tabák středověku.

Dle nařízení ministerstva orby má rolník zákonem zaručenou dávku povinných otrub z dodaného obilí. Ústředna pro krmiva ve Vídni je prostě nedodává. Tedy Ústředna pro krmiva s panem Mendlem v čele nemusí šetřiti zákona? Tak to vše u nás chodí. Jen mimochodem se připomíná, že ústředna pro krmiva podléhá ministerstvu orby. To mluví již za vše.

Na svátky velkonoční bylo zahájeno vaření a barvení vejce! Dle nařiz. moravského místodrž. se zvyšuje cena mouky ode dne 18 května takto:

- 1) pro obchod v drobném prodeji za 1 kg
pšeničná krupice 90 h, pš. mouka na vaření 67 h, chlebová 50 h žitná 50 h, ječm. 50 h, kukuřičná krupice 78 h, kuk chleb. 50 h. Nejvyšší cena chleba má nyní obnášeti za 1 kg 21 h tedy za bochník ve váze 980 g 50 h, ve váze 1260 g 64 h, ve váze 1960 g 100 h.

....

Začátkem měsíce května navrátil se z bojiště itálského Jos Sochor z č. 9. byvši jemu povolená dovolená c k ministerstvem na polní práce do 30 září byl též raněn 20 dubna střepinou itálského granátu do pravé ruky též vyznamenán bronzovou medailí za odvalu na kopci blízce vesnice Assiago „Siselmol“ zvaném. Rovněž zde meškal na dovolené jeho bratr Stanislav Sochor, nadporučík rovněž na bojišti itálském. Na dovolené zde byli Jůda Teodor, Prokop Václav, Tomáš Konrád.

Stanislav Straka obdržel neurčitou dovolenou od doplňovacího velitelství. Ze zajetí ruského byli zde na dovolené Method Jůda a V. Kabrda. Na den 28 května hlášena klasifikace koní do Žďáru.

V měsíci květnu prováděn soupis ploch osevných. Do 20 května panuje veliké sucho jest obava z výživy dobytka a pakliže dobytka se zbavíme bude hospodářská katastrofa v bodu kulminačním (nejvyšším) a pak bude hospodářství v koncích, to znamená, že v koncích bude celý stát ovšem jen v předlitavku, neboť v zalitavsku (Uhry) si umějí poručit kdežto předlitavsku určen je osud poslouchat, dávat a při tom což je nejsmutnějším mlčet jen a mlčet.

Výbor aprovisační má bez práce již dlouhou dobu neobdržel žádného přidělu mouky, však hůře jsou na tom ti jež na aprovisační vybor odkázání byli nemají totiž co jíst. Máme pokračovat s „duchem času“ však hladem se s oním duchem času velice špatně pokračuje. A což nepomohla by nějaká rebelie asi sotva na to zase máme mašinkvéry eh pardon zapomínám, že jsme v předlitavsku musíme poslouchat, dávat a při tom mlčet.

Úřad pro lidovou výživu oznamuje, že za každých 100 kg rekvírovaného obilí dodá zemědělcům 2 kg cukru, aby si osladili bolest, která jim vznikne odběrem obilí a živobytí za 3 měsíce.

Rekvisice konaná dne 17 května sestávající z pp. okr. komisaře, okr. strážmistra, strážmistra z Ostrova, V Růžičky subkom. z Vatína a místního starosty (Šamla) dopadla dosti obstojně, těm pp. rolníkům kteří z dřívějšího výpočtu určené množství nedodali úplně přehlíženy zásoby a dle množství zásob se každému určilo co ještě dodati má. Rolník z č. .. P. K. však nedodal vůbec ničeho tož komise pak přišla na půdu, kde seno uloženo bylo p. okr. strážm. svaliv se přes nějaký pevný předmět holí odhrábnul něco sena a zde objevilo se sl. komisi skutečně překvapení ve způsobě, 4 q žita, 4 q mouky přes 50 kg cukru a dosti veliké množství ovsa, podle všeho onen sklad byl připraven večer k odvezení někam do lesa jelikož komise se čekala až na druhý den a tudíž p. K. svou návštěvou překvapili. Dle výn. minist. měly všechny zásoby býti zabaveny ve prospěch státu a ještě k tomu jako přídavek aspoň 5000 K pokuty. Však za růz. okolností hlavně vlivem p. Růžičky u p starosty ujednáno ještě ve prospěch p. K. neboť z toho množství dodán jen 3 q žita 50 kg mouky a 2 q ovsa cukr jemu byl ponechán a pokuta prominuta.

18 května soupis kuřáků v obci za účelem potřeby kuřiva, které počínajíc 17 červnem jen na lístky prodávati se bude. Ty různé __enky už jsou pomalu k nesčítání.

Následkem velikého sucha jsou vážné obavy jak vyživí se dobytek jelikož nebude sena jetele ovsa a válka zuří stále, vojno povol.

21 května odcizili neznámí pachatelé rol p. Jůdovi něco živobytí šaty boty atd.

23 května přišla zpráva od 14 zeměbraného pluku (Brněnského) v bitevní čáře se nacházejícího, že padl na Itálském bojišti Květoň Kristin z Hodiškova svobodný zasažen byv nepřátelskou kulkou ze kveru.

Ve dnech 26-28-28 nastavší veliké mrazy (z rána bylo úplně bílo) hrozně zničily přímo upálily brambory právě ze zemi vylézající takže úplně černé zůstaly dále veškerý květ hlavně ořechů, jelikož pozdějíc kvetou i v lesích letoší výhonky smřčků. Brambory se tím velice zpozdí ve vzrůstu, a následek bude ten, že jich mnohem méně a menší budou rovněž utrpí i velmi citelně aprovisace neboť na naší českomoravské vysočině se mnoho brambor pěstuje.

28 května při klasifikaci koní ve Žďáře, klasifikován byl jeden kůň z velkostatku p. Linsbauera a odhadnut v ceně 9500 Kor, cena předválečná rovnala by se asi 500 K

Noviny přinášejí zprávy že Italové zahájili ofensivu snad na celé frontě. Vypsána osmá válečná půjčka od 28 května do 2 července (ponejprv podruhé a potřé-bujem peníze).

Pan komerční rada Franz Mendl, president ústředny krmiv nemá ve veřejných svých funkcích šťastnou ruku. Je obklopen lidmi – věcmi, kteří mu dělají velkolepé plány – na př. v zabavení pýru (pejř) o „velkolepé“ akci chroustové atd. a plány, které buď nic neprospějí, anebo ještě víc poškodí. Nejnovější plán, aby seno i sláma byly „obhospodařovány“ i u samozásobitelů – rolníků jest vypočtené sice vědomě, ale z nerozumu na ubytí našeho dobytčářství. Koně a krávy pana komerčního rady Mendla to „vydrží“, i když poslední selský kůň a selská kráva pojdu, v tom není jistě sporu. Ale „mudrci“ ústředny krmivové by měli věděti, že dobytek musí žrát, máme-li míti mléko a máme-li míti maso. Vztít rolníku ještě ty kvoty, které mu beztak v nepatrné míře zbyly, znamená úplnou zkázu dobytčářství – a bez dobytčářství troufalo si lidstvo udržeti jen několik senilních, (senilní – stařecký, vetčný) válečných nadšenců, kteří dnes přišli a nedostávajíce již mléka a masa, k názorům střízlivými a stydí se pomalu za své nesmyslné výklady, kteréž prohlašovali učeně:“ Člověk musí být zachován,

zvířata mohou být vybita“. C k ministerstvo orby by mělo zakročiti na ochranu dobytkařství téměř úplně zničeného – ale tam pánové uvažují o různých změnách ústavy a nemají kdy na vlastní agendu. Nejklasičtější nápad při celé té nové sekatuře se senem a slamou je, že se má odvádět dle počtu kusů dobytka. Kdo má 3 kusy, musí odvést třikrát tolik, jako ten, co má jeden. Přeloženo do češtiny. Má-li někdo jeden kus a 4 metráky, odvedl na př. metrák, má-li kdo 3 kusy a 4 metráky, odvede 3 metráky. Tomu, kdo má jeden kus, zbudou na ten kus – jen to průkladně řečeno – 3 metráky, kdo má 3 kusy, zbudou na ty tři kusy metrák. Takhle se už u nás nyní myslí a jedná. Hotový blázinec. A takto chceme z těžkých poměrů po válce přejít k novému hospodářskému životu, neříkám rozkvětu. Bude nutno mnoho zametat, aby neschopný plevel byl vymýcen!... To jest blahobyť na světě.

Na chrousty měla zuby – centrála krmiv, která ještě onehdy v nich rozeslala novinám říkaní – pro malé děti. Chrousti se dopálili, že mají býti předmětem centrály a letos se raději ani nedostavili. Dle zpráv je jich letos málo. Inu něchtěli nic míti s centrálou a hlavně ne s centrálou krmiv, zajímavé. Čím dále tím lépe!

Louka obecní zvaná „kančík“, pronajmuta letoším rokem za 560 Kor. loni 185 K před válkou 40 – 80 K znamení doby. Fr. Ondráček čís 25 tuto pronajal. 31/5 Oznámením z c.k. okres. hejtmanství povoluje se těm rolníkům, kteří předeps. množství obilí dodali mají-li ještě nějakou zásobu? tuto dáti si semletí, ovšem kdo má kdo nemá musí čekat až přijdou slíbené zásoby z Ukrajiny (mohou čekat třeba několik roků). Není to stím mletím nějaké nápadné, ve mlýnech se to dá lehce zabavit. (Máme celé zaopatření pást se můžeme jít na louku!)

4 června, sucho hrozné trvá stále, při tom ještě větry stále půdu vysušují od jarního zasetí vůbec nepršelo ba hrozno myslit už, a ještě hroznější jest uvažovati jaká nouze o vše panujícím suchem nastane ale přes to se bude rekvírovati stále dále, to jsou ty slasti rolníka, brambory za prvé zmrzly za druhé vyschnou. (Vše slábne, všechno povoluje než ta vojna mizerná povolit nechce. Vojno povol hó ruk.)

9 června v neděli přišel na 60 dní dovolené Rudolf Ondráček čís 25 téměř skoro po tříletém zajetí v Rusku ve stavu dosti vyhublém měl prý se dobře i špatně zkusil prý obojí avšak za těch 14 dní co byl v Hallu u doplňovacího velitelství prý se měl nejhůře (hlad) u nás v „R“ nic nového, zajat byl v bojích o „Lvov“ v červnu 1915 to už jest třetí „Bolševik v Hodiškově.

Úžasná bída vyhání nyní do naší Moravěnky veliké davy lidstva z větších měst ponejvíce z Čech, kupují neb vyměňují za různé věci jako mýdlo, cukr, tabák, cigarety petrolej boty i vlastní oděv který si mnohý dosti draho pořídil, mnozí ovšem kupují pro své rodiny hladem mroucí však většina těchže shání brambory na další obchodování kteréž buďto provádí ve městech sami aneb přenechávají brambor těch nějakému vydríduchu israelského vyznání, který je pak za užasně vysoké ceny dále prodává. 13 června rovněž podobní „bramboráři“ jak my jim zde říkáme chtěli kupovati či snad rekvírovali za 5 prstů v Obyčtově, ukradli jistému rolníku asi 6 q a vynesli si tyto za ves záhy však to zpozorováno brambory jim vzaly a nakupovači z laciného prchli do lesa. Bída a hlad dohání lid ku věcem hrozným, pomalu bude musit u každého baráku po uši ozbrojená stráž. Dosud nabízeno za jeden kilogram brambor až jednu korunu dvacet haléřů.

19. června jsme se konečně dočkali příjemného deště tolik potřebného přšelo pomaloučku půl dne však na takovou vypráhlou půdu by bylo potřeba deště aspoň tří denního, na to dvacátého června následoval zase silný mráz, to může být krásná naděje na letošní úrodu, co jeden den déšť napraví to druhý den mráz dvakrát tolik zničí.

20 června navrátil se ze zajetí ruského Jindřich Smejkal syn strojmistra z továrny. Rok byl v zajetí, 2 roky rodičové od něho žádných zpráv nedostali, ba v rodině již za mrtvého jej měli až najednou k radosti celé rodiny nejvíce matky se doma objevil, byl zajat v boji.

23 a 24 června panoval velice studený vítr, že se lidé musili jako v zimě obléci, z rána docela dobře mohlo zajít člověku za nehty né snad nějaká movitá věc ale mráz, podle toho může také letošní úroda vypadati, aneb snad příroda chce skončit sama ten strašný světový zápas, když jej mocnosti se spoustami vojáků a technických vymožeností všeho druhu skončiti nemohou. Příroda docela klidně bez vojska bez kanonů granátů šrapnelů a jedovatých otravných plynů může z té světové vřavě postaviti v cestu a říci „halt“, jen potud a nic dále já jsem větším pánem týž den 24 června padaly několikrát za den kroupy ovšem u nás v malém množství 25 června ještě úplně studený vítr zima zvláště večer veliká tak že každý říkal bude asi mráz a ten se skutečně 26 června dostavil v plné síle/pole, louky, střechy úplně bílé/ na louce sekáči měli na kosech na 2 prsty ledu, ruce zámly jako v lednu a brambory znovu a to po třetí zmrzly na mnohých polích zvláště „vlkové“ (asi na 50 měřících pole měl zdejší velkostatek úplně černé) no rekvisiční komise bude míti moc malou práci s rekvírováním brambor, rovněž c.k ministr výživy bude musit udělati čáru přes účet ve kterémžto měl vypočítáno z 1 ha dodati alespoň 50 q brambor, dále to bude také trochu silný tabák pro naše žaludky až jim řekneme brambory zmrzly. Boží příroda již začíná končiti válku, dej Bůh letos.

Osmá válečná půjčka mírová prý jest v plném proudu, starostové na úřední schůzi poučování, aby v největší míře pro ni agitovali rovněž učitelstvo vysláno po obcích přiměti každého komu možno co nejvíce upisovati.

.....

1918 Říšský zákoník přinesl ku konci června přejímací ceny za obilí zvýšeny a za rychle dodané obilí povolují se premiové příplatky. Základní ceny jsou: pro pšenici a žito 55 K, ječmen a oves 50 K, hrách 100 K, čočka 120 K, Premie činí u žita, pšenice a ječmene: při dodávce do 15 července 25 K, do 1 srpna 20 K, v srpnu 15 K, v září 10 K, a od 1 října do 20 prosince 5 K. Vyživovací úřad může ceny pro kraje postižené přímými účinky války zvýšit o vyšší výrobní náklady.

Měsíc červenec chce asi vynahradit deště které měli být v květnu a červnu do 6 července prší skoro ustavičně a dosti.

Místo piva voda pila se vesele o naší pouti (5 července) při nezbytné snad taneční zábavě od večera do rána ale tančiti se muselo (veškerý truňk došel hned odpoledne). Účast byla nad míru veliká neboť na vstupném vybráno přes 200 K (os. 2 K) a ještě asi 1/5 osob neplatila. Čistý výnos v obnosu 100 K věnován na stavbu národního divadla v Brně ježto zatím účelem zábava pořádaná byla. (Posláno prostřednictvím časop. Horácké Listy

12 července nařizuje se přísně všem osobám nemajícím vlastní neb pronajaté pozemky před raním počítím a večerním skončením 7 hod prací v polích se zdržovati. Přistížení budou přísně potrestáni, dále zákaz jakého-koli nadržování vojenským sběhům.

16 července přišly (zase o jedny více) tabáčky (Raucherkarte 1918, ještě že na rubu těchto byl čistý překlad napřed, platné do 5 ledna 1919 na které dostane se na týden a kuřáka 9 cigaret neb 1 bal dýmek tabáku, neb ½ bal. cigar. tabáku neb 4 doutníky; 12 kuřáků včetně ital zajatců musí však dosud z nevysvětlitelné příčiny choditi pro kuřivo do Žďáru mezi těmito jest i sám zdejší trafikant.

Následky červnových mrazů se dostavuj vysokou měrou a sice tím že třeba v prostřed žitného pole jest i na několika měřících žito úplně prázdné a brambory mrazem postižené jen keříčkují při zemi a do výše se jim jaksi po čertech nechce snad ještě čekají mrazy! 28 července konečně nám řádně namoklo přšelo celý den a celou noc jen se lilo byl to teprve 1 vydatný déšť od jara buhužel měl přijít dříve.

Krutým neštěstím postižen byl rol Fr Nevrkla, čís. 4 přišel o klisnu 27/7 krásného a dobrého stavěného v nejhorší době, dle nynějších poměrů měla cenu 12000 K.

31 července započato u nás se sečením žita místy ještě ujde úroda místem však dosti špatnou se jeví následkem naprostého nedostatku veškerých hnojiv však výnos zrna v ¼ až ½ menší bude což způsobeno červnovými mrazy. Příroda zase pracuje na ukončení války a to dešti prší každý den pomalu žito na zemi položené bude brzy klíčit a v hajdalácích mu také zrovna moc dobře nebude neboť je zase vítr válí trvalé deště budou mít i vliv na brambory, které budou hníti. I požehnaná haná letošim rokem celkově řečeno vykazuje dosti špatnou úrodu, obilná komora selhává, vojno povol!!!

Kvota samozásobitelů.

Kvota samozásobitelů byla už konečně nařízením, které přináší „Wiener Zeitung“, stanovena. Samozásobitelé jsou rozdělení na dvě kategorie – těžce pracující a lehce pracující. Za těžce pracující jsou považovány všechny osoby, pracující při zemědělství, které čítají přes 15 let. Za lehce pracující považují se ony osoby a síly v zemědělství pracující, které čítají pod 15 let.

Kromě toho stanovena jest kvota pro všechny osoby ostatní na zemědělství súčasněné, a sice 6,15 kg na měsíc. Pro těžce pracující stanoveno jest na měsíc 11 kg obilí, pro lehce pracující 9 kg obilí. Připadá tedy na rok pro těžce pracující 132 kg obilí, pro lehce pracující 108 kg. Není třeba podotýkati, že toto kvantum je malé, nepostačující. Ze 132 kg obilí (žita) může se namletí vymílá-li se na 75-80 procent, nejvýše 105 kg mouky, takže nepřijde měsíčně na výživu těžce pracujícího zemědělce ani plných 9 kg. U lehce pracujících jest tomu ještě hůře. Za takových okolností je vyloučeno, aby zemědělství lidé mohli pracovati tak, jak toho nynější hospodaření stíženo poměry vyžaduje. Hladem se člověku ani ležeti nechce.

18. srpna prší skoro každodenně, čekalo se až nastane nový měsíc, že budou časy, avšak zklamalo vše žito hnije pomalu na polích sem tam když osvíti trochu slunce nějaká fůrka se ukradne oves je rovněž zralý však v takové nepohodě je to škoda sekati, pěkné vyhlídky do budoucnosti.

C. k. ministerstvem přísně zakázáno přepláceti maximální ceny. Za maximální cenu není však bohužel nic na prodej, buďto hodně platit nebo aprovisaci.

Při c. k. okresním soudě ve Městě Žďáře jest soudce snad jen prozatímně, který prý hrozně rád nadává rolníkům:“ Zeměhrysci“!

30 srpna deště trvající již 14 dní prší každý den, stěží dostalo se žito pod střechu (ačkoliv velkostatek má ještě všechno žito na poli) a nyní zase hníjí pomalu ovsy na polích lidé jej obrací jeden den a myslí si zítra bude suchý svážeme jej a druhý den ráno stávají a zatím vydatný déšť vše náležitě skropil a zase se čeká až to oschne obrací se znovu a znovu a zatím znovu a znovu prší lidu málo a práce tím deštěm je dvakrát tolik a potom ledas jaký ničema, říká sedlák se má nejlepší má všeho sedlák děla drahotu pojd' zkusit uvidíš!

19 září počasí je asi 4 dni dosti příznivé tak že se dostali domů poloshnilé otavy a jetel na semeno srostlou (aspoň z jara dříve vyleze ze země.) však velkostatek teprve včera dovezl oves a dnes a zítra ještě žito rozves bude otavu ještě jemu všechna stojí, nyní je zase pilno se setím žito než zase přijdou podzimní deště, čekáme však že nastanou ty václavské časy, však 20 září obloha se zatáhla velikými mraky a panoval hrozně studený vítr.

29 září dostali jsme konečně strusku přidělenou od zemědělské rady prostřednictvím hosp. družstva ve Žďáře bohužel místo 3 vagonů jenom 20 q báb ti nám toho nadělili.

3 října zima deště večer napadlo na 2 prsty sněhu

mluví se o klidu zbraní na bojištích noviny plny zpráv, že německo přijalo všech 14 Wilsonových podmínek, že můžeme čekatí brzký mír, však po několika dnech mírová nálada jaksi ochabuje, neboť vrátiti elsasko-lotrinsko Francii je trochu silný tabák pro císaře Viléma než konečně snad zvykne německo všemu poněvadž asi jiného východiska zbývati nebude. Vilson však chce odstoupení císaře Viléma. Albánie jest pro nás ztracena vykliditi musíme celé zabrané Srbsko, Černou Horu a Rumunsko. Německo vykliditi musí celou Belgii a má stáhnouti svou frontu 10 km za německé hranice. Turecko úplně odříznuto od ústř mocnosti je nuceno na kapitulaci s dohodou.

Španělská chřipka dle jiných mor cholera zle řádí v Čechách i na Moravě lidé umírají v několika dnech a to v dosti veliké míře

18 října brambory se dokluzují však velkostatek má ještě téměř skoro všechny na poli (vybírat) ještě dosti žita sil a polovici otavy má ještě na louce.

C k okresní hejtmanství zaslalo v těchto dnech vyzvání všem sproštěným rolníkům vojínům aby postupně ve třech dobách 12 a 25 října a 10 listop oznámili ve vlastním zájmu mohou-li dodati na prozatímní dodávku obilí, brambor sena a slámy

19 října počasí tak trochu ještě uchází však zrovna pěkné a příjemné není občas si zaprší jiného už se nedá čekatí.

bramborů bílých (zelenáčů) jest o tři čtvrtiny a červených o polovinu méně. Připravujeme se na zítřek na „posvícení“ však nulka je fuč!!!

lije jako z hrnce mohly by se péct koláče kdyby bylo z čeho!!!

28 října stala se ze starého rakouska rázem

česko slovenská republika, a tím také končí světová válka jelikož vojíni dozvědění se o tomto převratu opustili beze všeho bitevní linii a táhli domů.

28 října nastal nám den kterého všichni češi dávno si přáli na co jsme 300 let čekali

„...město vidím veliké, jehož sláva hvězd se dotýká...“ Libušino proroctví

„...vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, o lide český.“ Jan Amos Komenský

„Byli jsme před Rakouskem budeme i po něm“ Frant. Palacký

Jsme volni, svobodni!

Hrud' nám ještě nestačí na to vydechnutí jasové. Je nám jako zemi z jara po dlouhé tuhé zimě, když ledy už jí spínaly, pukly a země opojená svou volností tu v zátopě zářícího slunce, tu v stříbrných prškách dešťů vyhání každou svou pídí, do lístků, stvolu poupat a květů – včera ještě ujařmená, zmučená, žebrácká, pustá – dnes volná, silná bohatá plná zázračné mladé krásy.

Tři sta let poroby na nás leželo!

Pokolení za pokolením vyrůstalo v jejím ponížení, v její hanbě. Vstávali jsme s ní, uléhali jsme s ní. Pod jejím slídivým zrakem a železnou pěstí konali jsme svou práci, jen pod krutým stisknutím jejich hnětoucích prstů, směli jsme dýchat ba i myslit.

Vsechno to tam! Okovy pukly. Jásejme! Jsme volni, svobodni. Jásejme znovu, denně, při každém procitnutí raním! Vzpomínkami na vrcholné to štěstí prohřívejme si za den kolikrát svou práci! Radostnou práci, neboť teď to bude služba né cizímu plemeni, né cizí vládě, ale práce k budování volného, svobodného českého domova. Kdo by nechtěl k této posvátné stavbě přinést vše, co má svého ducha, své srdce, své ruce, své nadšení, svou píli, své vytrvání?

Vlasti mír! Každý spěje k Tobě, by přispěl tím, co má, co umí co může. Přicházejí s nadšením a jakou silou jůni, jdou s uzralými zkušenostmi a nevyčerpatelným bohatstvím vůle k činu můži, přicházejí i starci věkem schýlení s divnou vláhou v zraku, ale i oni touží Tobě sloužit. Přicházejí v souladné touze s jimy i děvušky naše. Jejich srdce je jako růže stolistá, kvete a hoří pro Tebe, Vlasti! Má sladkou ctižádost zápasiti v prvenství v práci a v lásce k Tobě, Vlasti má!

A přicházejí ty, které dosud nejvíce trpěly a teď mezi šťastnými jsou jsou nejšťastnější – ženy české! Sňata s nich hanba, a poroba největší – Již nebudou roditi otroky. Již nebudou ukolébavati krvácejícím vzlykem svých duší synka otroka, jak na rty jim kladl věštec náš, jenž nejvíce Tě miloval a nejvíce trpěl:“ Zrodila jsem tebe s bolem a přec nejsi můj, jako sup již krouží kolem nedočkavě – odvěkou tě s jařmem v týle pod pánovu korouhev, poženou tě v pusté vřavě prolít mladou vřelou krev. Né, né! Dozněla navždy ta píseň.

Radostnou pýchou zardívají se teď tváře Tvých žen, nevýslovný štěstím rozkoše jiskří jich zrak. Né otroci – volné a svobodné děti vykvetou na jejich mateřském srdci!

.....

Konečně v r 1918 dočkali jsme se svátků vánočních za klidu zbraní – které harašily přes 4 roky na různých bojištích na všech skoro místech Evropy, zase jedenkrát slavnostně rozlehál se při jitřní mši svaté zpěv Narodil se Kristus Pán klenbou chrámovou jsouce zúčastnění vojíni ze zajetí vojíni z fronty

s tváří veselou neboť mnohý z nich tři až čtyři roky okem nespatriil matku, ženu, milenku své obydli svou rodnou obec, své známé, nespatriil snad 3-4 roky místa jemu milá a drahá. Zima jest právě příhodná k těm věcem dlouhé večery jsou k tomu právě vhod sejde se milý s milou a se zvojenou láskou mají se rádi šeptají si slova lásky vypravují si dojmy zažité on v širším světě prožité ona zase doma různé vzpomínky různé nehody v bídě hladu drahotě. Jinde zase se sejdou hoši, muži vojáci vypravují o věcech zažitých v zajetí na bojišti za frontou, kde a jak byl kdo zraněn kdo a kde padl, kde a jak byl pochován hledajíce na mapě místa na které bude ve svém životě pamatovati někdo snad do své nejděší smrti, mnohá žena s bolnými vzpomínkami vzpomíná na svého muže kdesi snad na bojišti padlého mnohá dívka s pláčem vzpomíná na svého padlého milence na blažené chvíle spolu prožité mnohá měla třeba přímo před veselkou nyní se třeba nevrátil a ona musí čekati na jiného však nyní jest jich přece jen málo aneb snad mnohém méně třeba se ani neprovdá a proklíná válku, že jí připravila třeba snad o klidnou budoucnost neb domácnost at.d.

Každý díky Bohu vzdává, že se opět nachází ve svém obydlí prost hladu zimy bídy nepohody prost všeho utrpení, meč damoklův již nevysí muži – vojínu nad hlavou nezeje na každého v každém místě v každém koutku každé minuty smrt a zase smrt aneb alespoň hrozná poranění aneb uražení některého z údů jeho. Nyní chápe se každý své práce někde odchodem muže – vojína za 4 roky dosti zanedbané, rolník chápe se svého pluhu by z dvojnásobnou pílí co nejvíce produktů získal hlavně obilí kterého jest nám nyní velice zapotřebí snad více než po dobu války a hlavně aby obývatelstvo naší česko slovenské republiky netrpělo nižádné ujmy řemeslník brousí a čistí své nářadí snad zubem času zrezavělé by si zase vydělával svého živobytí a nastřádal nějaký ten groš, který na vojně z domu vytáhal neboť obnosy ty mnohdy dosáhly abnormální výše.

O takových svízelných nehodách a různých potřebách by se mohlo psáti do nekonečna a potřeboval by člověk k tomu kúpy papírů dnes dosti drahého proto končím s přáním by se podobné krveprolevání toto snad největší co kdy bylo se již nikdy neopakovalo jelikož z války nikdy nic dobrého nekouká a přeji každému vše nejlepší v nastávajícím novém roce 1919.

1919

Rok tento začíná však ještě dosti svízelně pro rolníka zemědělce neboť se zase znovu rekvíroval dobytek kterého už je po čertech moc málo zapsán každému každý kus dobytka hovězího a vepřového s udáním živé váhy a dodávka sádla z poražených vepřů. Sepsány byly i slepice kozy koně huse a t d zkrátka vše.

Znovu v měsíci lednu předepsalo okr. hejtmanství eventuelně vyživovací komise obci Hodiškovu dodati do 4 dnů 15 q chlebovin. Pak ponechání samozásobitelů 16 kg zrní měsíčně na osobu a veškerý přebytek odvésti. Dodávka oněch 15 q vyživov komise rozdělila dosti špatně, rozděleno jak následuje.

Košťál Pr. čís 2, 100 kg; Nevrkla Fr čís 4, 50 kg; čís 5 Novák 30 kg; čís 9 Sochor 500 kg; čís 12 Honzík 30 kg; čís 18 Skryja 150 kg; čís 19 Sláma 30 kg; čís 20 Dočekal 50 kg; čís 21 Jůda 50 kg; čís 25 Ondráček 200 kg; čís 29 Rejtek 50 kg; čís 30 Kříž 50 kg; čís 34 Sochor J. 30 kg; čís 36 Klíma 30 kg; čís 37 Horká 50 kg; čís 48 Straka 50 kg; čís 3 Řezníček 50 kg.

Dodávka před vánoce obnášela 44,80 žita a 400 kg ječmene celkem 48 q 80 kg chlebovin velkostatek dodal 88,56 q chlebovin dodáno tedy z naší obce do nového roku celkem 137 q 36 kg což jest na naši obec číslo ohromné a kdyby se ještě mělo dáti zmíněných 15 q dělala by dodávka 152,36 q a ještě se mluví o jisté velice přísné rekvisici obilí v měsíci únoru.

Vyhlídky na příští zně jsou velice malé neboť na oziminách leží skoro na půl metru sněhu a půda jest úplně dole rozmrzlá.

Osmihodinná doba pracovní

Dle zákona ze dne 19 prosince 1918, čís 91 sb. z. nesmí od 12. ledna 1919 v podnicích živnostenskému řádu podrobených nebo po živnostensku provozovaných skutečná pracovní doba zaměstnanců trvati z pravidla déle než osm hodin ve 24 hodinách nebo nejvýše 48 hodin týdně. Tento předpis platí také pro osoby v zemědělských a lesních podnicích pravidelně zaměstnané, které žijí mimo domácnost hospodářovu a mají plat denní týdenní neb měsíční. Osobám zaměstnaným a bydlicím v domácnosti zaměstnavatelově a na delší dobu než na měsíc najímaným nebo k osobním službám určeným (včetně t. zv. deputátníků) náleží ve 24 hodinách odpočinek 12 hodin, z něhož aspoň 8 hodin musí připadati na nepřetržitý klid v noci a aspoň půl hodiny na odpočinek polední.

Čistá věc dělník 8 hodin a rolník, pracuje třeba 16 hodin denně.

březen 1919

Ceny zemědělských výrobků se mají snížit – volá se všeobecně, a vláda povoluje zvýšení cen umělých hnojiv! Mzda stoupá, doba pracovní se krátí. Jak to uvést v soulad to nevím, to snižovatelé cen nepoví.

Zmenšená dávka. Z ministerstva pro zásobování lidu: Vzhledem k tomu, že se nesplnily předpoklady, na kterých byla svého času spotřební dávka chleba a mouky oproti spotřební dávce zvýšeno, a to jest včasný a dostatečný dovoz mouky od dohody, dále pak předpoklad, že výrobci úplně dodají předepsané kontigenty obilí a konečně, že se domácnosti dostatečně zásobené vzdají výkazů lístků, bylo nutno přikročiti počínaje dnem 9 března 1919 ku zmenšení spotřební dávky v tom směru, že normální spotřební dávka činí týdně 1400 gramů mouky. Z toho připadá 900 gr mouky na chléb a 500 gr mlýnských výrobků. Pro těžce pracující je spotřební dávka týdně 2100 gr z toho připadá 1575 gr mouky na chleba a 525 gr jiných mlýnských výrobků. Tím byl zaveden nový typ chleba o váze 1260 gr. 900 gr mouky chlebové dávka chlebová jest pro těžce pracující jeden a 3 čtvrtiny tohoto normalního typu bochníku. Z jiných mlýnských výrobků má se dle možnosti vydávat, jak při normální dávce tak při dávce pro těžce pracující čtvrt kg na osobu v mouce vařivé, zbytek pak v jiných mlýnských výrobcích (kroupách, krupici, ovesné rýži, pravé rýži, ovesných vločkách. Zároveň s vydáním tohoto nařízení jest poslední dávka pro samozásobitelé ze 16 snížena na 12 kg obilí měsíčně!

.....

Ráj na zemi má chudé obyvateľstvo v Hodiškově, neboť si může snadno a rychle koupiti za 4 Koruny jeden kg žita a za 80 hal jeden kg brambor.

.....

Nařízeno na místodržitelství sepsati přesně výměru osetých pozemků a čím který kus oset jest, prý by se statisticky zjistilo po žních mnoho-li se může skliditi zdali bude nutno objednat chleboviny či se snad případně da něco vyvézti. Soupis prováděl p řidící Votava z Obyčtova za asistence žňové komise.

duben 1919

Pan ministr zasobování, který dal provésti vojenské rekvisice obilí, sahá od 1 dubna 1919 k vojenským rekvisicím dobytka. Věc velmi povážlivá a litujeme že veřejných hlasů našich nebylo dbáno. V Jugoslavii je dobytka nadbytek – otázka jeho nákupu a dovozu před na těch několik měsíců mohlo býti rozřešena. Vyhubil náš poslední zbytek dobytka, je katastrofa nejen zemědělství, nýbrž i státu.

Nařízení soupis veškerého majetku movitého i nemovitého k vůli vyměření dávky z majetku

Po dvou letech obdržela Kateř Sochorová lístek od Jak Sochora dlící v ruském zajetí dne 31 května lístek byl psán v prosinci minul roku v němž píše že již 4 vánoce tráví sám myslilo se, že již nežije.

květen

Na den 15 března nařízena volba starosty a obec. výboru v republice česko-slovenské vyjma slovensko. Volební zákon do obcí jest nový a uplné odlišný od starého. Každý může bez rozdílu pohlaví voliti komu jest 21 roků a za starostu může býti zvolen kdokoliv dosáhl-li 26roků podruh aneb děvečka může být dnes starostou.

Volby jsou aneb mají být rázu politického a tudíž jakousi přípravu ku podzimním volbám poslaneckým a do národního shromáždění že budou různé ba někde zuřivé (vsuvka: Zuřivý byl snad jenom pan J. Sochor?!) je viděti zrovna příklad u nás v takové vesničce kde je 130 voličů. Proletariát vedl soc. dem M Smejkal strojmistr z továrny, který nemá nic jinšího na práci než bořit pokojný lid v naší vesnici obchází každého voliče jako lišák hlavně domkaře maluje jim vše nejlepšími barvami slibuje jim nemožné věci sám ničeho nemaje *) neuvědomělý lid tomu věří a staví se jemu (Sm.) po bok domkaři aby udělali kompromis s proletariátem a pracují proti straně rolnické.

Tyto volby hlavně předák soc dem. Smejkal Mor. udelají v naší obci takový rozbroj jaký zde jakživ nebyl však jméno jeho v paměti podržíme. Dodatek (pukni jako žalud! *) protože nekeřasil jako ty! pane J. S.

Obecní volby v Hodiškově kandidátní listiny dvě a to:

15 června 1919

1. Kandidátní listina od skup. domkařsko-dělnické v Hodiškově

1 Moric Smejkal, stroj. v Hodiškově	č. 50
2 Erich Linsbauer, spr	č 1
3 Dominik Rejtek, domk	č 29
4 Karel Kovář, šafář	č 44
5 Fr. Šamla, domkař	č 16
6 Jos. Poledna, děl	č 15
7 Tom Konrád, dom	č 32
8 Ant. Košťál, kovář	č 43
9 Ant Čepl, dom	č 11
10 Adolf Novák, dom	č 5
11 Ant Stehno, pokl	č 43
12 Jos. Hlávka, děl	č 28
13 Magd. Řezníčková, dom	č 3
14 Jos. Růžička, dom	č 31
15 Jos. Skryja, vým	č 24

Tato kompromisní strana docílila 7 mandátů a 4 náhradníci a soustředila na sebe 72 hlasů

2. Kandidátní listina strany rolnické v Hodiškově

1 Stan Straka, rol v Hodiškově	č 48
2 Jindř. Smejkal, rol	č 27
3 Jos. Sochor, rol	č 9
4 Fr. Nevrkla, rol	č 4
5 Ant. Skryjová, rol	č 18
6 Jos Sláma, dom	č 19
7 Jan Jůda, rol	č 21
8 Fr. Křížová, rol	č 30
9 Jiří Strankmuller	č 14

Tato strana docílila 5 mandátů a 3 náhradníci a soustředila na sebe 50 hlasů

Celkově možno říci že vyhrála strana rolnická neboť str. rol. chtěla provést volbu dle rel. většiny a dávala str. opoziční 8 mandátů avšak dvěma panům to nebylo vhod, že nebyl jeden navržen do v. k. proto podali žádost v poměrné zastoupení a výsledek je že str. rol má o jeden mandát více a počítaje p. Linsbauera má str. rol polovici tudíž se opozičníci hezky zklamali.

Červen 1919

Obec Hodiškov dostala nařízení od okr. hejtmanství dodati 10 q živé váhy hovězího masa 1 kus od 250 kg výše za tím účelem nařízeno okres. hejtmanstvím sestavit rekvisiční komisi eventuelně hospodářskou radu jež sestávala z násl pp. Fr. Šamla, starosta, Straka, rol, Smejkal, str. Jos Sochor, rol. syn a Tom Konrád domkař.

Tato komise zrekvírovala 4 kusy hov dobytka a to u pí. Řezníčkové čís 3, 1 krávu, p. Košťála rol čís 2, jalovici, p Sochora rol čís 9 krávu a Rud. Ondráčka rol č 25 krávu.

Na slovenskou frontu byli povoláni od nás vyreklamovaní vojíni St. Košťál rol syn č 2 a Rud Ondráček rol č 25 a odjeli ač velmi nerádi dne 19 června.

Panuje hrozné sucho téměř od jara nepršelo po 2 dni byl silný mráz zmocňuje se v lidu obava, že to bude míti asi velice neblahý vliv na úrodu polní které mnohonásobnou mírou potřebujeme kde po 4 letech světového požáru, války je všeho a všude nedostatek a dovážené obilí přijde velice draho 1 kg americké pšen mouky 5 Kor. nějakou dobou před válkou stála naše pšeničná mouka také 30 halířů 1 kg.

25 června navrátil se ze zajetí Italského Fr Kříž rol čís 30 v Hodiškově, který byl zajat při poslední ofensivě Italů v říjnu min roku před převratem do česko-slovenské republiky, od té doby psal pouze jedenkrát tak že byla obava, že vůbec nežije, přijel se zásilkou 40 vagonů potravin z Itálie určenou pro naši republi. do Třebíče, Jihlavě a t d. vypadá dobře v začátku zajetí prý se měli celkově dosti špatně snad proto že jich přišlo veliké množství takže nebylo možno zavést pravidelné zásobování aneb proto ano jím říkali taliáni že u nás také byli italští zajatci špatně živení ovšem avšak v taborech u rolníků si to libovali. Italové jej sebrali v městě Trientě.

Červen 1919

V česko-slovenské republice hlásají časopisy žije šestnáct milionů lidí, částka to velice slušná

Za rámeček všem lenochům a proletářům kteří chtějí málo dělat (8mi hodinová doba pracovní) ale chtějí vysoký plat a dobře se mít (v Mor Ostravě má horník až 40 Kor deně a ještě stávkují). Ministr Rašín řekl, že se musí pracovat a šetřit. Bez práce nejsou koláče a u nás by bez práce, chtěli míti dorty. Každý je povinen republice aby ve svém okolí pečoval v odstranění toho ducha lenosti, toho ducha nevážnosti k úřadům, té nebezpečné choroby, která nečiní rozdíl mezi mým a tvým, té horečky, která loupí a drancuje stát zapomínajíc, že stát jsme my tedy i ti drancující.

26 června konečně jsme se dočkali slušného deštíčku od večera do rána, přšelo jen se lilo, však již bylo kritické sucho hrozící hospodář plodinám hlavně ovsu, řepě atd úplným vypráhnutím

Sečení sena je v plném proudu výnos prostřední

Louka zvaná kančík kterou loňského roku vydražil Fr. Ondráček č 24 za cenu 560 K si letošího roku ponechali domkaři za cenu 200 K a pak si říkají, že je sedlák chce zničit k zapamatování.

Muziky muziky – následkem kritické situace na slovensku jest ministerstvem zakázáno až do odvolání pořádání jakýchkoli zábav, tance chtivým tudíž sklaplo právě když je nejvíce poutí. Déšť námi tolik očekávaný se nám již protiví neboť prší neustále ve dne i v noci sena jichž je $\frac{3}{4}$ posečeno hnijí na zemi.

Opět se mění pisatel této památní knihy a to z důvodu malicherných, předešlý pisatel že při volbě starosty v Hodiškově obci to naši nedocílil potřebných hlasů aby byl zvolen rychle po volbě odevzdává knihu památník k vedení druhému. Volba zmíněná 15 června prohlášena 30 června za platnou a za přítomnosti úředníka okresního hejtmanství skládán všemi členy slib věrnosti Československé Republice. Pak volen lístky starosta. Obdrželi hlasů:

Josef Sochor	4 hlasy
Stanislav Straka	7 hlasů
Jindřich Smejkal	1 hlas

Jelikož dostal Stan. Straka nadpoloviční většinu hlasů zvolen starostou na období 1919 až 1922. Náměstkem starosty zvolen 11 hlasy Erich Linzbauer. 1 hlas dosta Moric Smejkal, za 1 radního zvolen 7 hlasy Moric Smejkal za 2ho radního zvolen Frant. Nevrkla. Nové zástupitelstvo započne svoji činnost dnem prohlášení pravoplatnosti volby t. j za 8 dní dne 8 července 1919 o 4 hod odpoledne. Starý starosta který se pro obec za celou válku mnoho napracoval a kterému se dostalo ze strany některých občanů špatného zadostiučinění, žádal výhradně by jej více za starostu nevolili ač pro něj přes všechny pomluvy velký zájem byl v občanstvu by zase úřad zastával. Bude vždy ve vzpomínce lidu.

Každá kronika má obsahovati význačné události rázu všeobecného, by se zachovali v paměti do budoucna příštím pokolením.

Ačkoliv jistý „uvědomělý“ pisatel snížil tuto památní knihu na pouhé zápisky babských povídaček a klevet, událostem skutečně světodějným nedal místa.

Za to podrobně z novin opisoval německé ofensivy. Tak by se naši budoucí potomci z jeho zápisků nikdy nedozvěděli, že během války se utvořila jistá třída lidí, která si vzala za úkol hromaditi kapitály a využítkovati svých spoluobčanů ve svůj hmotný prospěch a to byli keřasi.

Mnozí byli za války nuceni za poslední, krvavě vydřený groš od těchto si opatřiti životní potřeby. Keřasi jsou dvojí: měšťáčtí a venkovští, těmto také říkali agrární, proto také agrární strana překřtila se na republikánskou, aby neměla stále ostudu na krku.

Když ve válce začala panovati vyživovací mizerie, poznali mnozí, kteří byli na vojně, že za nějaký ten pytel „pšeničné“ nebo „půlku prasátka“ dalo se dokázat, že synáček se mohl dostat z vojny domů, tatínek se lehl do postele pěkně, pil rum a lipový čaj a bylo to hotovo...

Pak se upisovali válečné půjčky a šlo to těž a tak pomalu šlo to dále, že všichni ti „sloupy státu“, totiž ti, kteří měli dostatek toho co se dalo převážet nebo „toho co cinkalo v žoku, dostali se z vojny domů. Poněvadž na vojně se člověk ledačemu naučí, třeba tam byl jen 3 měsíce, tak se mnozí naučili obchodovat valečně, čili keřasit, jak jest odborný název.

Chodili lidé z města a prosili:“ Panímámo, pantáto, prodejte brambory, mouku, nebo cokoliv jiného, máme hlad – to co nám dodává stát nestačí ani pro děti!“

Mnohý dobrý člověk neprodal – ale dal. Byli ale jiní, ti však hleděli, aby co nejvíce vytěžili, a tak prodávali 1 q žita za 600 K a 1 q bramborů za 150 K!

Když pak u mnohých bylo peněz jako šupek a slýchalo se, že peníze nebudou mít ceny a lidé putovali zdaleka, jen aby si za každou cenou opatřili nějaké to sousto pro hladové děti doma, které čekaly – co mamínka jim přinese a jejichž otec hníl kdesi v zákopech neb živořil někde pod vojenským komandem rakušáckých oficírů – tu nikdo za peníze nechtěl ničeho prodát.

Tu lidé z města jezdili, přiváželi prádlo, šaty, skvosty i kukátka a jiné tretky. Svlékali se, doma rabovali byty a keťasi se oblékali a plnily komory! Stalo se, že matka byla nucena svléknout košili z těla, jen aby dostala za ni 5 kg bramborů pro své hladovící děti. Bylo to snad v Obyčtově – možná, že byla před tím v Hodiškově a zde nic nekoupila, tak šla potom tam...

Tak přišly na venkov rukavičky, pudry i voňavky. Dnes když zajdeš do vesnické tančírny, páchne to tam jako v nóbl sále „France Procházky.“

Mezitím, co městký pracující a jiný lid honil se po venkově za skývou chleba, jezdili dcery a maminky z venkova do Brna a kupovali:“ To zlatý co se nosí na rukách neb na krku“ a když se jednou stal případ, že zlatník namítl takové panímámě, že to stojí 1200 K, ohrnula rty, vytáhla napěchovanou tašku, hodila na pult 2 tisícovky řka:“ Přidejte ještě něco k tomu, aby jste nemusel dodávat na zpět – však ona nám to ta žebrota co k nám chodí kupovat z hladu – zaplatí!“

I malorolníci na venkově nebyli na tom lépe už ve městě, když zásoby jim vytáhli rekvisice, byli nuceni často svoji výživu doplňovat nákupem, kde se dalo, a také zkusili co je to keťas.

Když pak naše republika vešla v život, myslela všechna necitelná cháska, že bude chráněna jako za „c. a k. vlády“ a když chtěli ve Žďáře keťase věšet, dělali se za Jamama zákopy a v Hodiškově byl prý také poplach a republika ze všech stran posílala se k čertu a mnozí vzdychali, že za Rakouska byl „lepší“ pořádek a že mohla být válka dál, že se mohlo také vyhrát a zvlášť by byli vyhráli keťasi.

Tak jak v rusku bolševíci chtějí přes mrtvoly žen i dětí udržeti vší mocí svoji vládu, tak i v naší republice byly by keťasi udrželi rádi ten starý „lepší“ pořádek, jen aby mohli klidně spát vedle svého naplněného žoku, z krvavých mozolů hladových žebráků..

Přišlo nové volební právo do obcí. Mnohý pán „s bismarkovým vlasem moudrosti“ na lebce, doufal, že bude vládnout v obci mocí diktátora, hrozil, přemlouval, nabízel, běhal a zelenal, ale nic naplat!

Časy se změnily a s nimi lidé – vláda a moc naplněných žoků pozbývá síly. Je konec samovládám v obcích!

Dnes nerozhoduje již jak kdo má naplněný žok penězi, neb zda je domokrat červený jak kohout, klerikál černý jak mouřenín nebo agrárník zelený jak žaludské eso, ale rozhoduje vůle voličů!

Tak i v Hodiškově nevybírali se kandidáti do obecního zastupitelstva podle měšců snad, nebo dle toho, jestli si toho někdo přál snad proto, aby děvčata lépe zabrala.

Nyní aspoň kdo „stůně na starostu, má zatím tři roky času, a může se připravit, dělat pokání a pak to snad načisto vyhraje.

Co to bylo křiku s 8 hodinovou dobou pracovní! Jeden v Hodiškově povídal, však mi zařídíme to až po těch volbách, však oni ti žebráci budou rádi když budou dělat za zapraženou polívku, jen až ten dvůr rozdělíme – Těšili se lidičky! To bude rána hromová jestli ten ministerský předseda Tusar, ten demokrat, necha projít nějaký ten zákon o minimální mzdě zemědělskému dělnictvu a invalidním pojištění – to bude v Hodiškově rozbroj milý Pepíku – jinší než udělal mistr z fabriky!

To jistě utečeš ze statku, dáš ho „hodiškovských demokratům“, a budeš raděj u nich 8 hodin pracovat a jíst koláče a dorty, které ty jim nyní dáváš..

Ale jestli ti dají zapraženou polévku – o je! Ohrožené Slovensko! To bylo povídání, křiku a zase tím byli vinni socialisti – hromy do nich jen lítaly.

Divné, ale bylo, že z těch kteří nejmíc křičeli, ani jeden se nepřihlásil hájit Slovensko dobrovolně, na ně měli být zase jen proletáři dobří. Když počítám jen z Hodiškova, mají tam také většinu.

Když z těch „uvědomělých“ nikdo nešel dobrovolně, jedním tahem zrušil ministr národní obrany několik ročníků sprostění, ale náhodou postihlo to ty, kteří měli pravdě zůstat doma

Také v Hodiškově se počítalo, že se bude dělit dvůr – jak by ne, dyť se agrárníci podpisovali, že chtějí dělit!

Dva se v obci hádali – jeden povídá, že to nejsou agrárníci – když chtějí dělit, tak jsou to bolševici, ti se v rusku také dělili...

Druhý na to a byli to agrárníci, vždyť jeden povídal, že by si také ještě přibrál, aby měl rovinu – 200 mír! A kdo nic nemá ten přece není agrárníkem.

Nedohodli se a hádali se a nemohli rozeznat rozdíl mezi agrárníkem a bolševikem a mezi keřasem a bolševikem – konečně si řekli, že se zeptají nějakého redaktora a nebo v „Lidovém denníku“, ty prý to znají jistě vysvětlit“ Tam co je prý tištěno to je pravda – protože je to tištěno a lež prý se nesmí tisknout! A když to nestačí tak se na to může dát razítko...

Do kroniky přibylo, ale místa ještě dosti pro příští události zbývá.

Pokračuji opět po půl roční přestávce v popisování pamětních událostí, neb jsem pro nával práce nemohl se k tomu dostat, jako nový starosta a tolik mnoho práce písařské, sám pak zastávat svoje hospodářství. Podzim 1919 byl pro zemědělce naše krytický. Ač se pracovalo všemi silami nebylo možno všechnu práci stihnouti. Žita a ovsy sklidily se dosti přiměřeně a byli též obstojné pak ale začátkem září počalo deštivé počasí že nebylo možno žita seti a potrvalo to do 15 září, též oves se klidil až koncem září neb byl mnoho zpožděný následkem zim (celé léto bylo chladné) Setí trvalo až do 15 října a brambory nemohly se stále vybíratí neb stále kvetly. Kteří obývatelé na to nedbali a vybírali učinili dobře ale kdo se opozdil bylo zle. Koncem října přišly veliké chumele a napadlo spousty sněhu tak že mnoho brambor zůstalo v poli a přeorávky zůstaly všechny. Nejvíce brambor zůstalo nevybraných p. Linsbauerovi č. 1 asi 70 měr pole, Marii Sochorové č. 9 asi 5 měr pole, Prok. Košťálovi č. 2 asi 2 měry pole a Ant. Skryjové č. 18 asi 5 měr pole a ještě více malým zemědělcům. Práce s oračkou zůstala všechna. Koncem listopadu pak nastala prudká obleva tak p. Linsbauer vybral přece

ještě asi 40 mír pole ovšem že brambory byly již špatné a musely se seškrabat v továrně. Mnozí rolníci kteří nechali vybrané brambory v krechtách na poli též je měli mnoho poškozené neb jím i v krechtách pomrzly a byly k jídlu nespůsobilé. Začátkem prosince bylo pak silné mražení tak že až brambory ve sklepách zmrzly. Zimy trvaly až do vánoc, pak nastaly zase oblevy a povodně že do sklepů mnoho rolníkům nastoupla voda. Ze sklepa školy musela se voda třikráte pumpovati. Nejvíce si rolníci stěžovali na uzákoněnou osmihodinou pracovní dobu v zemědělství kterou se dělníci drželi ač bylo více potřeba pracovati. Vánoce 1919 byly již veselejší neb bylo více rodin již pohromadě. Od nás z naší obce scházeli otcové a synové kteří vůbec z války nepřišly: Frant. Řezníček, Frant. Skryja, Květoň Kristýn, Bohumil Německý.

O tito odpočívají v dálné cizině; budiž jim země lehkou.

Ostatní všichni se těšili se svými rodinami doma u vánočního stromku.

Volnější a radostnější nastává doba nová.

1920

Ačkoliv nás tíží rekvisice dobytka, chlebovin atd. přece člověk s chutí dává co mu přebývá neb dává to své vlasti svému národu. Dávka chlebovin na samozásobitelé jest dosti velká 20 kg obilí na osobu a měsíc tak že možno bez obav správně žítí.

Vojsko bylo demobilizováno jenom 7 nejmladších ročníků zůstává ještě na vojně k udržení pořádku hlavně na slovensku proti maďarům. Naše obec dostala předpis dodávky na tento rok:

180 metr. centů žita

100 metr. centů ovsa

8000 metr. centů brambor.

Kontigent žita jest skoro příliš velký neboť jest zde mnoho chudých domkařů kteří mají sotva pro sebe tak že bude dodáno asi 1/3 kontigentu žita, za to ovsa již je odvedeno 3 % přes kontigent a to asi 140 q. Brambory byly většinou pomrzly proto většina odvedena byla do škrobárny p. Linsbauera kde byly seškrabány na škrob. Do Žďáru (družstvu) bylo dodáno bramborů asi 220 metr. centů. Dne 1 února padá ústředna dobytkem a rekvisice dobytka odpadá, dobytek je volný v prodeji tím si rolníci mnoho oddechli neb dobytkářství za válku mnoho utrpělo.

Poslední rekvisici dobytka od nás postihlo Rejtek č. 29 1 Kráva, Straka 48 1 Kráva, Sochor č. 9 volek. V tomto roce zřízena byla přesná kontrolní činnost hospodářská v naší obci z Hospodářské rady sestávající

Josef Sláma	předseda
Josef Sochor	jednatel
Tomáš Konrád	člen
Jakub Dočekal	člen
Jindřich Smejkal	člen
Moric Smejkal	člen

Jelikož minulý pisatel kroniky p. Sochor opoměl dáti do knihy této důležitou udalost ze dne 1 května 1919 uvádím toto dodatečně. Dne 1 května 1919 konala se ve zdejší obci slavnost zasazení lipky svobody na památku našeho osvobození. P. Předseda školní Straka dovezl ze školky silničního výboru ve Žďáře darovanou sázenici krásné lipky která byla při slavnosti školní toho dne konané při které že školní budovy vyšel průvod školních dítek s práporky a ovenčeným stromkem na náves proti stavení č. 13 p. Jůdy kde očekávalo mnoho obecnstva, pak dítky pěli české písně, potom přednáška p. učitel Pavlíčka o významu našeho osvobození, po přednášce zasazena byla lipka žáky Josefem Ondráčkem č. 18, Františkem Rejtkem č. 29 a Josefem Slamou č. 19. Předseda školní pak v krátkém proslovu předal stromek tento ochraně obci a veškerého obyvateľstva, kterou řec p. starosta Šamla přijal s poděkováním a apeloval na obyvateľstvo by byli ochranci tohoto stromku by tento se zmohl v lípu mohutnou a mohl hlásati potomkům naším radost kterou jsme projevovali nad naším osvobozením.

Po zapění národní hymny „Kde domov můj“ byl slavnost skončena.

Lipka krásně roste ač byla již puštěnými kozami na jaře 1920 o spodní ratolesti obraná. Jest obehnaná koliky kolem dokola.

Pokračuji se sepsáním důležitých udalostí v naši obci pro rok 1920.

Počasí v roku 1920 bylo dosti suché až v podzimu přišly deště. Obilí bylo dosti obstojné jenom že žita byly řídké následkem vyhynutí proto že na podzim r. 1919 v brzku již v říjnu se nametlo a půda nebyla zmrzlá tím žita chytli pavučinu a vyhynuly. Ovse byly prostřední jelikož následkem jarního sucha zaschly. Bramborů bylo též méně jako jiná léta následkem jarního zaschnutí ale nebylo mnoho.

Obilí bylo opět zabaveno a dodáno bylo na předepsaný kontigent celkem 16 q žita, 130 q ovsa a 9600 q bramborů, bramborů bylo odevzdáno do továrny p. Linsbauera 360 q které tam zůstali ve sklepě až do jara a byli silně pohlinlé, peníze za ně dostali lidé též zjara 1921.

Letos byli první republikánské odvody a od nás šli k odvodu Frant. Ondráček z č. 25, Jos. Hlávka syn dělníka č. 43, Sylvestr Smejkal č. 27, Alois Sochor č. 9, Frant. Ondráček č. 18, Ladislav Honzík č. 12, Frant. Novotný č. 33, Frant. Sochor kočí t č v Střelcích u Brna syn Anny Sochorové z V. Meziříčí. Odvedení byly tři a to Ondráček z č. 25, Hlávka a Novotný. Letošního roku požádali o novou stavbu a předložili plány od stavitele z N. Města a to Prokop Košťál přestavbu hlavního stavení a Frant. Novák č. 5 o přestavbu hlavního stavení. V tomto roce však postavil pouze dle plánu Prokop Košťál č. 2 ostatní zůstalo staré a Frant. Novák dovezl pouze dříví a desky a do stavby se t. r. nedal.

V tomto roce byly nové sňatky a to Josef Sláma s Aloisií Růžičkovou, Magdalena Řezníčková č. 3 s Josefem Klímou z Bobrůvky a Frant. Horký č. 37 z Křibů s Antonii Mašovou z Řečice.

Zemřeli z naší obce v tomto roce: Františka Horká č. 37, Miloš Pavlíček syn učitele (stáří 6 měs), Josef Burian syn krejčího č. 26 (stáří 7 měs), Jiljí Novotný syn domkaře č. 33 (5 měs. stáří), Růžena Žofie Burianová dcera krejčího č. 26 (1 týden stará).

Narození byly v tomto roce: Jiljí Novotný č. 33, Bohumil Kříž č. 30, Jan Košťál syn kováře u dvora č. 43, Bohuslav Matějček syn dělníka u dvora č. 15, Růžena Klímová dcera Anny Klímové (nemanž. dítě), Tomáš Sochor syn dělníka u dvora č. 15, Pavlíček syn učitele, Josef Burian syn krejčího z č. 26.

Počasí bylo z podzimu suché ale počalo brzy mrznouti tak že koncem října byly pole již zmrzlá a zůstalo mnoho nezoráno. Sníh přišel až v půli prosince ale dlouho nevydržel, na sylvestra již zase roztál. Zásobování chudých bylo v obci do vánoc dosti obstojné jelikož obilní úřad dodával nám správně mouku (pro mouku chodilo celkem 70 osob jelikož p. Linsbauer pustil všechny lidi mimo deputátníky z aprovisace svojí z důvodu že mu vyčítali že je správně nezásobuje tím že mu mlynář nemohl zemlít obilí jelikož bylo v podzimu velké sucho až nešla žádná voda tak že skutečně mlynáři zvlášť Obyčtovský nemohl mletí jenom vždy chvíli když nadržel trochu vody. V tomto roce zřízená byla v obci místní osvětová komise zvolená obec. zástup. a to Stanislav Straka, Jos. Pavlíček, Jos. Sochor, Jindř. Smejkal, kteří podjali se úkolu založiti v obci místní osvět. knihovnu. Podařilo se jim že do konce r. tohoto zakoupeno bylo 50 svazku poučných a zábavných knih ku čtení. K vedení knihovny zvolena knihovnická rada a to knihovníkem p. Adolf Novák, pokl. Stanislav Košťál a Ladislav Honzík. Od ministerstva školství bylo darováno subvence na tuto knihovnu v tomto roce 700 Kor od Hospodář. družstva Žďár 100 Kor, od obce 150 Kor.

K účelu příspěvků na knihovnu pořádala zdejší omladina v tomto roce 2 divadla, 2 výlety do lesa kroužku a 1 věneček (učinkovala hudba ze Světnova (10 mužů, čistý výtěžek z těchto zábav jež pořádány byly pod protektorátem místní osvětové komise byl dán do pokladnice m. osv. knihovny.

Začátkem prosince zde vypukla v č. 1 u p. Linsbauera slintavka, zatažena sem nákupem cizích dobytčat. Bohudík přísnou izolací zůstala tato pouze ve dvoře kde prošla všemi chlívky a do obce se nepřenese. Ačkoliv byl v republice v prosinci započat silný bolševický převrat který se však nezdařil přispěním všech mirumilovných pol. stran, v naší obci slavili jsme vánoční svátky v klidu a pořádku s kterými pocity vstupujeme do roku nového.

1921

Jelikož jest zásobování nyní v lednu v kritickém stavu přišel výkupní komisař aby vykoupil ještě co nebylo dodáno. Všichni rolníci majíce na zřeteli pokoj a pořádek v republice dovoluji se dodati zbytky avšak dům č. 2 volí raději aby k němu prohlídka přišla že nemá zásob k dodávce. Když pak komise tam přišla hrozný rámus se tam strhl, výkupní komise nedbajíc toho jde na půdu hledat, jelikož jest dle udání majitele vymláčeno. Komise však shledá menší množství mouky a žita tak že rodina by z toho nemohla ani 2 měs. žiti aj poručí komisař hledati v píci na deskách naházené kde se najde mnoho

pytlů uschovaných při tom majitelka domu omdlévá a ostatní členové silně nadávají. Po skončené prohlídce komisař zapíše nalezené zásoby, a komise odchází za doprovodu hluku a řevu. Po cestě komise rozvažuje že viděla kus obrázku poctivého a čestného republikána.

Dne 15 února bylo sčítání lidu v republice československé v naší obci svěřeno sčítání Josefu Pavlíčkovi učiteli zdejšímu. Napočítáno bylo v Hodiškově: 108 mužů a 123 žen, celkem 231 osob, všichni vyznání římsko-katolického, z toho jest 1 analfabet, 4 umí jen čísti, od roku 1900 kdy bylo sčítání lidu ubylo ve zdejší obce 61 lidu a od roku 1910 = 31 lidu, čísel domů 43, jedno bez čísla, 3 čísla neobydlena.

Dne 1 března zastaven byl rybník Pancina který byl zase pronajat firmě A. Linsbauer za roční nájemné 250 Korun čs. Byl po dva roky na sucho a bylo z něho vyváženo bláto až byl o toto malý zájem tak že se jen něco málo vyvezlo vybíralo se za něj dle fůrek za 1 fůru 10 hal. v roku 1919 strženo za bláto 160 korun a v roce 1920 strženo za bláto 53 korun.

Od 1 března počalo se již seti jelikož bylo v tomto roce pohodlné počasí tak že se v brzku do 15 dubna vše do pole zadělalo!

Rok tento byl na osení velmi kritický zdůvodu že byl velice suchý, žita ani toho tolik nepostrádali ale ovsy, brambory, jetele, otavy a leny. Do 15 dubna bylo vše zaseto jelikož se začalo brzy síti. Na začátku května trochu zaprchlo a pak nepršelo celý květen, červen až v půli červenci začalo trochu pršet.

Zdalo se že ovsy ani nevymetají ale ku konci přece v červenci vyrazili po několika zrnkách. Brambory v tom suchu pak dvakrát zmrzly a byly v zemi jako ve žhavém popeli, vyrazily hlízy malé, které pak následkem velkého horka vyrážely ze sebe plno malých klíčů a jablíček. Bylo podobno na velký hlad. Žita však přece suchu vzdorovali a narostli dosti vysoko, odkvetly až na nepatrné procento pomrznutí, dosti dobře tak že to byla jediná záchrana hladu. Byly tak velká sucha že vyschly všechny studny obecní zdejší až na „Hrouzkovu“ a „Strakovu“. Bramborů vybralo se velmi málo, někteří sotva semeno ze země dostali. Ovsů bylo též velmi málo, tyto takřka následkem velkých such na stojatě uschly, leny sprahly že se lámaly a nic nedržely, sena ještě bylo tak prostředně jelikož byly louky od zimy nataženy vlhkostí, ale otavy nebyly vůbec žádné jelikož louky vyprahly jako když je spálí. Všechny meze byly suché tak že pastva nebyla žádná. Dobytek tím velice trpěl a musel se ponejvíce se sušeným s půdy krmiti na úkor zimy. V okolí zdejších začala řádit mezi dobyt看em slintavka a kulhavka a mnoho dobytka zahynulo. Tak ve Žďáře zahynulo asi 13 kusů hovězího dobytka, v Zámku Žďáře asi 5 kusů, v Sazomíně a Obyčtově asi 7 kusů. Naše obec následkem dobré ochrany a desinfekce neměla zde žádnou nemoc ani ztrátu dobytka. Voda v rybnících byla suchem tak zteplená že na povrchu usadil se zelený povlak a dobytek nechtěl tuto ani pít.

Píce byla tak přeschlá že byla jako dřevovina a neměla v sobě žádnou šťávu tak že dobytek žral tuto z nechutí.

Zdejší továrna p. Linsbauera měla povolení k zeškrabání určitého množství brambor na škrob, jelikož ale byl velký nedostatek brambor byla odkázaná jenom na svoje brambory seškrabati ve váze asi 250 metr. centů.

Letoší pouť cirilometodějskou ve zdejší obci odbyli jsme slavnostně za přispění nové dechové hudby z Obyčtova která při mši sv. účinkovala. Jelikož byla neúroda, zůstalo opět vázané hospodářství státní,

obilím, jen brambory zůstaly volné. Zdejší rolníci museli dodávat pro zásobení chudého obyvatelstva za nízkou cenu žito 1 q 190 Kč a ječmen 1 q 180 Kč. Oves byl úplně uvolněn.

Dodávkou byli povinni následující rolníci:

Dvůr A. Linsbauer	11000 kg žita
Marie Sochor č. 9	1200 kg
František Nevrkla č. 4	600 kg
Stanislav Košťál č. 2	600
Jan Jůda č. 21	400
Rudolf Ondráček č. 25	400
Antonie Skryjová č. 18	560
Jindřich Smejkal č. 27	400
Frant. Horký č. 37	250
Stan. Straka č. 48	150
Frant. Kříž č. 30	150
Domin. Rejtek č. 29	50
Jakub Dočekal č. 20	60
Tomáš Konrád č. 32	60
Jiří Strankmuller č. 14	60
Jakub Sochor č. 34	50

Ostatní domkaři byli od dodávky osvobozeni. Jakmile každý hoře jmenovaný dodal předepsané množství žita bylo mu ostatní obilí úplně uvolněno a mohl s ním volně nakládati. Mletí bylo též úplně uvolněno ale následkem sucha museli si lidé drtit obilí na soukromých šrotovnicích. Ceny obilí následkem neúrody stouply na volném trhu do nebývalé výše:

Tak 100 kg žita stálo 380 až 400 Kč

100 kg ječmene stálo 370 až 390 Kč

100 kg ovsa stálo 300 až 340 Kč

100 kg brambor stálo 100 až 140 Kč

100 kg sena stálo 300 až 340 Kč

100 kg slámy stálo 80 až 100 Kč

Látky a obuv také byly ve veliké ceně tak že chudší lid nemohl se ani obléknouti.

Aprovisace pro chudé opět se vedla a přihlásilo se k této ve zdejší obci 52 osob. Mouku prodával zdejší obchodník Jakub Konrád č. 24 jelikož se musela ze soukromného rozdělování vzítí nařízením okr. pol. správy. Mouka se prodávala chudým černá chlebová 1 kg za 2 Kč. a bílá vařivá 1 kg a 5 Kč. s dávkou 1 ½ kg černá a ½ kg bílé pro osobu na týden.

V roce 1921 byly sezdaní ve zdejší obci: Jindřich Smejkal zřízenec státních dráh ve Wrutkách na Slovensku s Annou Sochorovou dcerou rolníka č. 9 zde. Božena Smejkalová dcera strojníka č 50 zde s panem J. Horákem hostinským ze Svatky Radeš. Honzík Ladislav domkař č. 12 zde s Rousměrova.

Prokop Václav dělník u dvora zde s Marií Míchalovou dcerou domkařky č. 40 zde.

Frant. Nevrkla rolník č. 4 zde s Marií Mičíkovou dcerou rolníka z Olešné.

V tomto roce zemřeli ve zdejší obci v lednu

26/1 Růžena Burianová dcera krejčího č. 26 v stáří 10 dní

16/3 Jan Sláma syn domkaře č. 19 stáří 5 ½ roku

20/3 Rudolf Sláma syn domkaře č. 19 stáří 6 dnů

5/5 Jan Košťál dělník v Hodiškově stáří 62 roků

2/6 Hedvika Kaštánková dcera dělnice u dv. stáří 2 ½ měsíce

30/7 Anna Horká dcera rol. č. 37 stáří 7 dní

7/9 Stanislav Dočekal syn domkaře č. 20 stáří 7 dní

30/9 Josef Německý výměnkář z č. 19 stáří 85 roků. Toho času nejstarší občan v obci.

12/11 Dominik Rejtek domkař č. 29 ve stáří 45 roků tento poslední zemřel tragickou smrtí ač jinak zdravý, celou válnu ve zdraví prožil, lezl po žebříku ve stodole na patro pro slámu sjel s tímto dolů na mlat narazil hlavou na dole stojící mláticí stroj temenem hlavy rozbil si lebeční kost, zemřel za 18 hodin po pádu v rukou malých sirotek a mladé manželky. Byl dlouholetým členem obecního zástupitelstva obce naší a pocházel rodem z Obyčtova. Obecní zástupitelstvo zúčastnilo se korporativně jeho pohřbu a nad jeho hrobem pronesl náměstek p. Linsbauer dojemnou řeč. V tomto roce řádili u dítek malých do 10ti roků plané neštovice které však v žádném případě neskončili smrtí, skoro všechny dítky do 10ti let to vystřídalo naskákali stroupky které se v 10ti dnech když bylo dítě ošetřováno v teple opět vyloupali. K tomu účelu nechala okresní školní rada po 8 dní zdejší školu zavřítí.

Narození byly v tomto roce:

16/1 Burianová Růžena dcera krejčího č. 26

22/1 Jůdová Františka dcera domkaře č. 13

19/2 Klíma Miloslav syn domkaře č. 3

14/3 Sláma Rudolf syn domkaře č. 19

16/3 Kaštánková Hedvika dcera dělnice č. 41

30/3 Konrádová Růžena dcera domkaře č. 24

23/7 Horká Anna dcera rolníka č. 37

31/8 Dočekal Stanislav syn domkaře č. 20

26/10 Nevrkla František syn rolníka č. 4

29/11 Novotný Josef syn domkaře č. 33

Jako celé léto i podzim byl úplně suchý a orání bylo velice těžké jelikož byla země stvrdlá jako kámen, hospodářské nářadí muselo se ostříti každý týden by mohly dobytky toto utáhnouti. Jelikož bylo dosti dlouho bez mrazů mohlo se vše poorati tak že každý měl práci v poli učiněnu. V obecní cihelně u Kroužku zažádali si páliť cihle na stavbu Stanislav Košťál který vypálil 30000 kusů cihel a Adolf Novák č. 5 který vypálil 15000 kusů cihle, za poplatek každý 1 Kč z jednoho tisíce do obce. Cihle vyráběl....

Tito rolníci zažádali o nové stavby nebo přestavby svých domů v roce 1920 a letošící rok posud toto neukončili. Pouze Stanislav Košťál č. 2 postavil nový krov na stavení hlavním a pokryl tento eternitem který měl před válkou zakoupený. Stavbu prováděl stavitel František Šmída z Nového Města.

V listopadu v tomto roce založen byl ve zdejší obci sbor dobrovolných hasičů za podniku zakládajících členů Stanislava Straky rol. č. 48, Karla Nevrkle rol. syna č. 4 a Bohumila Smejkal stolařského pomocníka z č. 50. Po schválení stanov zemskou politickou zprávou a Brně ze dne 11/10 1921 č. 99571 byl uveden sbor v činnost. Při ustavující valné hromadě (počet činného členstva byl 17 mužů) a přispívajících celá obec, byli zvoleni: za náčelníka p. Linsbauer správce dvora č. 1, za podnáčelníci p. I. pod. Rudolf Ondráček č. 25, II pod. Václav Prokop č. 40. Četaři: Stanislav Straka a Bohumil Smejkal. Sboru přispěli v tomto roce příspěvky: Pláňavská pojišťovna 50 Kč, Rolnická 50 kč, Mor. slezká 50 kč.

Tento rok jak byl suchý v letě tak zima počala na sucho mrznouti tak že pozemky do veliké hloubky zmrzly.

Letošícího roku v dubnu počal u nás kulturní boj kdy zdejší učitelstvo přestalo se s dětmi ve škole modliti. Při zaslaném po obci cirkuláři podepsalo 30 rodin že chce míti ve škole modlitbu a tři rodiny odmítli toto podepsati. Z toho vznikl soudní spor Straka č. 48, Ondráček č. 18, který byl podporován ze strany Ondráčka zdejším učitelstvem a skončil smírem když Ondráček odvolal urážku Strakovi vmetenou protokolárně.

Dne 13 října 1933 byl zde u správce školy Slezáka redaktor, který měl k doplnění výpis ze zemských desk o naší obci ze starších let, určený pro zpracování popisů obcí na horácku. Opis této zajímavé listiny zanáším do pamětní knihy jelikož zde není nic starších dat zapsáno:

„Katastrální obec Hodíškov v rozloze 514 ha rozlohou 19.tá v okrese. Je zároveň místní obcí a vzdálená je od okres. města 11,6 km na jv. Přifařena je do Obyčtova 2,9 km na Z. vzdáleného. Doručovací poštovní úřad Město Žďár 12 Km a nejbližší stanice místní dráhy z Nēm. Brodu do Tišnova je v Novém Městě 8,5 km. Katastrem hraničí na s. částečně s Hlinným na z. a částečně na j. s Obyčtovem obcemi vlastního okresu, na s. a v. s Řečicí a na j. s Bohdalcem novoměstského okresu. Dne 1 prosince 1930 bylo tu 43 domů o 222 přítomných obyvatelích a to mužů a žen. Všichni byli čl. státní příslušnosti, vyznání římskokatol. a dle narodnosti bylo 219 čl. a 3 němcí.

Geologický útvar katastru obce tvoří (žůly, ruly zakryté s polovice svahovými hlinami které udržují vlhkost půdy, podél potoků a u rybníků jsou mladší naplaveniny. Silnice od Hlinného probíhá územím svahových hlin až za jižní konec obce odkud dále pokračuje územím rul na povrchu. Východní část obce stojí také na území rul povrchových které tu činní široký pruh až na hranice Řečické a vytvářejí koti 608 m na jejímž v. svahu táhne se od jv.-sz. pruh amfibolické břidlice a amfibolitů. Menší rulový výběžek s takovým pruhem je také na z. od silnice mezi Jamskou a Obyčtovskou cestou. Na sv. a v. od Kříbů prostírá se opět území svahových hlin kdežto na z. k hranicím Obyčtovským jsou ruly povrchové vytvářející tu kotu 548 m.

V katastru je několik rybníků z nichž větší Panský či Pančina jak jej místní lid zove a Lůže s. od Kříbů. Prvním protéká potok který sbírá své prameny ze slatin na úbočí vrchu Chlumku a Zálom ssv. a sz. od vsi se zdvihajících. Celková plocha rybníků je přes 15 ha.

Ves ležící v nadmořské výši 585 m pozůstává ze dvou částí které od sebe dělí rybník Pancina. Na levém břehu potoka je starší část obce, část na pravém břehu kde se nachází zv. Výpustek povstala později. Silnice z Hlinného do Bohdalce postavena roku 1882 vede mimo obec. Z návsi hranatého tvaru vycházejí staré vozové cesty na 4 strany, do Řečice, do Radeš. Svratky, do Podolí a do Obyčtova, poslední byla proměněna v roce 1903 na silnici zásluhou tehdejšího faráře Obyčtovského Václ. Bezděka.

Domy stojí ve skupinách jsou již stavěny z kamene a štíty jsou obráceny do návsi. Před domy jsou zahrádky které byly založeny většinou v novější době ponejvíce na obecních pozemcích při úpravě katastru získaných. Selské usedlosti jsou čtyři kromě bývalé rychty zvané „dvorem“ K němu patří továrna na výrobu škrubu postavená za vsí na j. straně která však poslední dobu nepracuje.

Zvláštní část obce tvoří osada Kříby 562 m nad moř. ležící 1,9 km od obce a 13,5 km od okres. města na silnici k Bohdalcu ležící a ze 4 domků s 20 obyvateli pozůstávající. Dříve tam bývala ovčárna a dvorec Zámku Žďáru.

Dějiny: Nejstarší zprávu o Hodíškově známe z r. 1417 kdy byl 24 dubna 1417 smírčími Vilémem z Pernštejna, Emilem z Bítova, Milotou a Zikmundem z Křížanova urovnán spor o tuto ves mezi Žďárským opatem Janem a Čeňkem z Lipého, má ves s přísl. vydati klášteru ihned roboty z ní může však do své smrti užívat. Z rozhodnutí sporu je patrné že ves byla dříve klášterská ale že jí páni z Lipého již asi delší dobu užívali, proto že v urbáři z roku 1707 se nenachází. Založil ji jistě klášter na území darované mu se vsí Jamami, Bočkem asi současně s Řečicí a sotva to bylo dříve než na počátku 14 století.

Osídlení: Po prvním kolonizátoru byl tu svobodný dvorec s věčným rychtářstvím. Ten prodal asi roku 1444 opat Jan dočasně Ondrovi z Řečice manželce jeho Dorotě a synu Vavřinci. Byl při něm pullán polí s lukami a přísl. právo vaření piva a výčepu a třtina pokut z nižšího práva soudního. K tomu přidal klášter půl podsedku a louku Kecličku, lov ptáku a zajíců v obvodu dědiny a osvobození od poplatků kromě berně a za to měl rychtář hájiti panský majetek (zvláště lesy) vybírati úroky a daně a nositi do kláštera. Když rodiče zemřeli žádal syn Vavřinec o obnovení výsady a opat Linhart mu 17 června 1478 potvrdil tento majetek dědičně. Přidal pak mu čtvrtlán polí a panského rybníka dědičně bez poplatků za to aby on a jeho dědicové spravovali rychtu a ves klášterní Řečici tak aby obě vsi Hodíškov a Řečice byli pod jejich úřadem.

Povinnosti a práva mají v Řečici přenechati komu chtějí. Řečice která byla v této době spojená s Hlinným byla nyní připojena k Hodíškovu.

Jelikož Vavřinec byl ještě svobodník měl podmínku že si nesmí vzíti jiného ochraného pána a sedění své smí prodati jen se svolením kláštera a to člověku svobodnému tedy né již svobodníkovi.

Neznáme dosud rodu ani erbu tohoto svobodníka. Ale nepatřil-li již on k rodu tedy jistě buď po něm nebo spíše snad před ním za pánů z Lipého.

Měl zdejší dvůr vladycký rod Konáčů, který se psal podle toho z Hodíškova. Roku 1515 nacházíme totiž Vaňka Konáče z Hodíškova mezi konšeli v Novém Městě.

Nezanechal asi dědiců neboť když v r. 1539 zemřel dědil po něm vlastní jeho bratr známý humanista a Pražský tiskař vladyka Mikuláš Konáč z Hodíškova, ten si ponechal jen všechny hotové peníze kožich jeden nejlepší a damašku 20 loket a kůň plesnivý a 1 metrák žita a pohledávku Václavovu na Táboře na domě Václava perníkáře vše ostatní s dalšími pohledávkami i dluhy na žádost úřadu prodal snad také příbuzným bratřím Matouši a Jindřichovi z Nového Města za 430 kop.

Členové rodu přecházeli ovšem na okolní dvorce, pokud se píší z Hodíškova známe ze zachovalých náhrobních kamenů alespoň dva: Zikmunda Konáče z Hodíškova který zemřel r. 1568 a pochován je v Bořitově okres Blansko a Štastného Konáče z Hodíškova zemřel r. 1575 a pochovaného v Lipníku okres Hrotovice. Z těchto náhrobků známe i rodový erb: z obou stran štítu ruka držící dolů obrácenou štetku ty jsou skříženy a pod nimi jsou na spodu štítu obláčky za klenota jsou tři pštrosí péra.

Obývatelé: O osadnících máme nejstarší zprávy v urbářích z r. 1462 a pak z r. 1483. Celá plodná půda obce tvořila tehdy mimo zmíněný dvůr jen 8 menších hospodařských celků (čtvrtek) z nichž jeden byl opuštěný. Za to tu byl velký panský les a panské rybníky což spravoval rychtář. R. 1483 užíval jeden osadník panské louky. R. 1607 potvrdil kard. Ditrichstein rychtáři jeho výsady a zavázal jej že musí v případě války vypraviti do pole vyzbrojeného koně s pacholkem.

Teprve roku 1638 udělil tehdejší majitel Maxmilián Ditrichstein osadníkům právo odúmrtí a to ještě s podmínkou že ustanovení toto má teprve r. 1670 nabýti platnosti.

Při zakládání nových pozemkových knih r. 1653 bylo gruntu: Rychtu č 1 měl Řehoř Kaláb který r. 1634 zemřel a vdovu Annu si vzal Jakub Raděnický. Ale již r. 1637 prodává Anna Kalábka rychtu synovi Martinovi Dufkovými. R. 1756 byl na rychtě Bernard Kaláb dvořák který se prokazoval výsadami opata Linharta z r. 1478 a kardinála Dytrichšteina. Při nové politické organisaci v roce 1830 byla tu utvořena místní obec o rozloze 983 jiter s 244 obyvateli a jako první představenstvo zvolení: starostou Tomáš Sochor rolník č. 9 starostoval 12 let, radními Frant. Košťál rolník č. 15 a chalupník Josef Kalab č. 12, výbory Jakub Chrást č. 4, Václav Ondráček č. 18, Jan Košťál č.... Josef Kaláb č. 21 a Josef Konrád č. 30.

Další starostové byli postupně Josef Sochor rolník č. 25

Václav Linsbauer hostinský č. 14

Nevrkla Josef rolník č. 4

Metoděj Ondráček rolník č. 25

Frant. Šamla domkař č. 16

Stanislav Straka rolník č. 48 zvolený v roce 1919 po převratě

v Republice

Stanislav Košťál a

Frant. Ondráček č. 21

Škola: Při teresiánsko-josefinské školské organisaci přidělen byl Hodiškov k farní triviální škole v Obyčtově při níž zůstal do r. 1884 kdy 28 ledna zvlášť zásluhou tehdejšího majitele míst. dvora arch. Aleše Linsbauera povolena a vystavena vlastní škola. Tato rodina byla jejím stálým příznivcem. Od škol. roku 1886-7 přiškolená sem od Bohdalce osada Kříby. Škola byla opatřena vhodnými učebnými pomůckami i žákovskou knihovnou která vznikla po vystavení školy darem 22 svazku a do roku 1910 vyrostla na 208 svazku, knihovna učitelská měla tehdy 44 svazků.

Vyučování žen. ruč. pracím zavedeno výnos. z 6/10 1899 č. 13196 od 1/1 1900. V roce 1910 vyučovalo se 53 žáků.

Budova počala se stavěti v r. 1885 podle plánu arch. Linsbauera Aleše který vlastním nákladem kolem ní zřídil pěkný park. Vysvěcená byla 4/7 1886 a 16/9 počalo se v ní vyučovati. Školní zahrada má rozlohu 11 árů, v roce 1933 bylo žáků 37 a to 19 chlapců 18 dívek. Správcové na škole od založení:

Alois Černý, Frant. Nahodil, Karel Chroust, Richard Ostrý, Josef Šustáček, Josef Pavlíček, Frant. Pail, Jindřich Rozsypal, Jan Slezák.

Obec Hodiškov přifářena je k obci Obyčtovu kam i se pohřbývá. Tamní kostel vystaven byl v roce 1718 opatem kláštera Žďárského Václavem Vejmluvou, je stavěn podle půdorysu želva. Roku 1784 po

zrušení kláštera Žďárského, byla založena fara a první farář zde působil jménem Kvido Schöbl, bydlel v č. 26, nebylo totiž fary. Schöbl zemřel v roce 1811.

Kostel již dvakrát vyhořel v roce 1790 a v roce 1907 kdy při velkém požáru v obci shořela fara i kostel a zvony se rozlili. V roce 1908 byly pořízeny nové zvony sbírkami farníků. Tehdy působil v Obyčtově farář Václav Bezděk.

Horácké listy vydávané v Novém Města na Moravě napsali ze dne 18 prosince 1936 v č. 51-52 tento článek od Ing. Stanislava Sochora ředitele památkového úřadu v Brně zdejšího rodáka z č. 9.

Jak bývalo na Horácku: Přišla mi do ruky úřední kniha kláštera Žďárského kterou asi dal založiti mladý opat Václav Vejmluva roku 1710 a která má takovýto titul: „Kniha do které se veškeré paměti při držaných soudech na panství kláštera Žďárského zapisovati budou ode dne 26 Marty 1710; hned na to následujícího dne jsou tu zápisy o Hodiškově a Obyčtově. Škoda že tyto zápisy se dály jen 4 léta.

Hodiškov: 1710 dne 27 Marty. Jsou všechny grunty obsazeny a dosti dobře svou věc platí a vybejvají tak (se) ještě jak takž se srovnávají. Robotovat chtějí. Lhoty tu nebudou žádný krom co Kundrát, který z gruntu staviti bude lhotu zadá, taková se jemu po zasetí také dá. Podobně Zajícovi. Hodiškovská obec nemůže se porovnat s Kalábem o les, musí se skrz nějakého oficíra prohlížet a strany se porovnat a hnedky zády se postavit aneb na stromech znamení udělat. I ten strany rybníka – že tu zatápí že příhon nemají.

1711 dne 18 Marty. Grunty jsou všechny obsazeny, ještě jakž takž svou povinnost vybavují. Robotovat budou stejně po páru. Lhoty tu nebudou žádný. Strany lesa a rybníka věc je porovnaná.

1712 dne 22 Marty: Grunty jsou všechny obsazeny. Jsou drobet jak v robotách tak v platech zpozdilí. Jest rychtář v tom napomenutý. Robotovat budou stejně po páru. Lhoty tu nebudou žádný mimo Chrásta, který stavěti bude 4 neděle kromě setí.

1713 dne 27 Marty. Grunty jsou zaopatřeny. Ještě se jak tak chovají. Dluhy některý tu jsou, však ne tak velký a přislubují to zapravit. Robotovat budou stejně po páru. Lhoty tu nebudou žádný.

Následuje obec Obyčtov.

Zapsal dne 11 března 1937 Stanislav Straka, rolník z č. 48

PAMĚTNÍK PRO OBEC HODÍŠKOV 1918 - 1976

1918

Rok tento skončila hrozná světová válka.

28 října 1918 přičiněním našeho pana presidenta T. G. Masaryka a presidenta S. S. A. Vilsona byl uskutečněn náš samostatný stát Československá Republika který na začátku spravovala národní rada československá v čele s Antonínem Švehlou, Karlem Kramářem, profesorem Němcem.

V této válce padli ze zdejší obce:

Řezníček František z č. 3

Skryja František z č. 18

Květoň Krystýn z č. 26

Německý Bohumil z č. 30

Kaláb Bohumil z č. 28

zemřeli útrapami válečnými:

Jůda Karel z č. 13

Novotný Alex z č. 33

Většina vojínů navrátilo se ku svým rodinám v obci ač se zdravím podkopaným následkem válečných útrap.

1919

Rok tento konány byly volby do obcí v republice československé a ve zdejší obci konala se volba dle poměrného zastoupení a zvolení byli dne 15 června 1919:

Smejkal Mořic strojník č. 50

Linsbauer Erich správce dvora č. 1

Rejtek Dominik domkař č. 29

Kovář Karel šafář č. 44

Šamla František domkař č. 16

Poledna Josef dělník č. 15

Konrád Tomáš domkař č. 32

Košťál Antonín kovář č. 43

Straka Stanislav rolník č. 48

Smejkal Jindřich rolník a kovář č. 27

Sochor Josef rolnický syn č. 9

Nevrkla Frant. rolník č. 4

Skryjová Antonie rolnice č. 18

Po reklamační lhůtě složilo nové zástupitelstvo slib československé Republice do rukou úředníka okres. úřadu a volen byl starosta a 2 radní: starostou zvolen: Stanislav Straka (prvním radním) náměstkem Linsbauer Erich, radníma Smejkal Mořic a nevrkla František.

1920

Začátky naší samostatnosti byly těžké jelikož bylo ve válce vše vyčerpáno zvláště na zásobování obyvatele, proto byly nařízeny rekvisice obilí a dobytka:

Byla zřízena hospodářská rada aby se starala o nejnútnější zásobování obyvatele což se velice osvědčilo.

Na paměť našeho osvobození zasazena byla školními dítkami na návsi lipka svobody za velmi pěkné slavnosti kterou řídil správce školy Josef Pavlíček. Zřízená byla v tomto roce místní osvětová komise a to Pavlíček Josef správce školy, Sochor Josef rolník č. 9, Smejkal Jindřich rol. č. 27, Straka Stanislav rol č 48 a založená místní veřejná knihovna zakoupením 50 svazků knih. Na knihovnu darovalo ministerstvo školství 700 Kč. obec 150 Kč. Hospodář. družstvo Žďár 100 Kč.

Na dodávku pro zásobování obyvatele dodala naše obec dle předepsaného kontigentu 16 q žita, 130 q ovsu 9600 q brambor.

Počasí bylo v tomto roku suché a příznivé.

1921

Zákonem ze dne 30 ledna 1920 č. 80 sb. z. a nař. nařízeno vésti v každé obci pamětní knihu, dále zvolení letopisecké komise a obecního kronikáře:

2 srpna 1921 ve schůzi obecního zastupitelstva zvoleni byli do letopisecké komise: Linsbauer Erich, Nevrkla František a Rejtek Dominik, za kronikáře obecního zvolen Stanislav Straka rolník a starosta nar. 6/5 1880.

Jelikož zásobování obyvatele vázlo nařídil okresní úřad rekvisice v obci aby donutil obyvatele k dodávce obilí pro zásobování okresu, při čemž byla sehnána část obilí k zásobování místního obyvatele.

15/2 bylo sčítání lidu v celé Republice sčítacím komisařem ve zdejší obci byl správce školy Pavlíček: Napočítáno bylo ve zdejší obci celkem 231 osob z toho 108 mužů a 123 žen, všichni vyznání řím. katol. čísel domů bylo 43.

Letoší rok byl velice suchý tak že obilí bylo málo, stát ponechal vázané hospodářství obilím a nařídil obci naši dodávku 160 q žita k zásobování. Ve zdejší obci bylo přihlášeno k aprovisaci 52 osob.

12/11 zemřel tragickou smrtí člen obecního zastupitelstva Dominik Rejtek domakř č. 29 ve stáří 45 roků. Spadl ve stodole se žebříku a rozrazil si lebeční kost.

15/11 založen byl ve zdejší obci hasičský sbor k němuž přistoupilo 17 mužů.

Popis obce:

Obec Hodíškov leží v mírné pahorkatině obehnaná kolem lesy. Na východ leží les „Vubec“ patřící z části p. Linsbauerovi a z části velkostatku Zámek Žďár, na jižní straně leží les „Hanýška“ majetek Zámku Žďáru, na západní straně leží les zvaný „na Ketlici“ z části majetek p. Linsbauera a velký komplex lesu velkostatku Zámek Žďár, severozápadně leží les u „Starého“ majetek z části p. Linsbauera z části Marie Sochorové č. 9, severozápadně od obce na silnici do Obyčtova leží les u „Obrázku“ část Rudolfa Ondráčka, část Marie Sochorové a část Stanislav Košťála rol. č. 2.

Na severní straně obce při silnici do Hlinného rozkládají se částice lesů Rozsocháč – Mičák majetek Zámku Žďáru. Na severovýchodní straně leží boroviny zvané „Hájek“ majetek to z části Rudolfa Ondráčka č. 25, Frant. Kříže č. 30 a Stanislava Straky č. 48. Na východní straně obce leží les „Borovina“ majetek Antonie Skryjové č. 18.

Tratě kolem obce jsou na východní straně trať „Lopatina“ na jihovýchodní straně jest trať u „Vubce“ a „Vliková“, na Rychtářské, na jižní straně trať u „Soudníka“, na západní straně jsou tratě: „Sochorova“ na severozápad trať „Hlina“ a „Kosova“, na severní straně tratě: „Zahumeničky“.

Přímo v obci leží 3 rybníky zvané: „Pancina“ obecní, prostřední „Návesník“ obecní a horní „Návesník“ majetek p. Linsbauera.

Kolem obce rozloženo jest 6 rybníků, vesměs majetek p. Linsbauera, rybníky jmenují se následovně: na jižní straně „Vlikovský“, „Drážkovský“ a rybník „Pilný který leží u továrny na škrob majetek p. Linsbauera.

Na severní straně leží rybníky: „Kroužek“, „Straků a Kondrátů tyto rybníky přešli v majetek p. Linsbauera koupí: Kroužek od Velkostatku Zámek Žďár, Straků od Josefa Straky č. 48 a Konrádů od Karla Květoně č. 14.

Kolem obce postaveno jest 5 křížů a 2 obrázky: při silnici Jamy-Bohdalec kříž Sochorů, na silnici k Obyčtovu opět kříž Sochorů a v lese 2 obrázky postavené v roce 1875 Josefem Sochořem č. 25.

Na severní straně stojí kříž Straků postavený v roce 1906, na východní straně kříž Ondráčků postavený v roce 1906, v osadě Kříbech při silnici stojí kříž rodiny Horkých č. 37 postavený v roce 1906, u zdejší kaple stojí kříž postavený v roce 1910 nákladem manželů Josefa a Josefy Strakových č. 48.

Při silnici Hodíškov – Obyčtov stojí v katastru obce Obyčtova kříž kamenný postavený rodinou Kunderátovou č. 14 zde.

Vesnice naše čítá 43 domovních čísel a to: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50.

Z těchto čísel má osada Kříby vzdálená od obce 20 minut na jižní straně obce 4 čísla. Asi 10 minut od obce jihozáp. stojí továrna na škrob p. Linsbauera jež vlastní 3 čísla obsazena v hoře jmenovaných a to č. 46, 47, 50.

Obec má jednotřídni školu postavenou v roce 1886 dle plánů architekta Linsbauera. Vedle školy stojí kaple postavena v roce 1874 – 1876 též dle plánů arch. Aleše Linsbauera. Kaple byla v roce 1906 pokryta plechem a uvnitř opravena. Zdejší obyvatelé žijí se zemědělstvím, v zimním období pracují v panských lesích za klešť.

Celková rozloha pozemkového katastru činí 513 hektarů 94 árů 13 m². Z toho jest:

orné půdy: 250 ha 86 ár

luk: 66 ha 51 ár

zahrad: 2 ha 66 ár

pastvin: 14 ha 84 ár

lesů: 151 ha 72 ár

rybníků 16 ha 16 ár

Z toho má velkostatek Zámek Žďár 86 ha 7 ár lesů a 4 ha 18 a rybníka jež leží jižně u osady Křibů zvaný „Lůže“.

V tomto roce je následující majetkové rozdělení:

1 rychetník majetník Marta Linsbauerová vdova po architektu Aleši Linsbauerovi jež vlastní pozemků: 183 ha

Sochorová Marie č. 9	37,79	
Košťál Stanislav č. 2	28,29	
Skryjová Antonie č. 18	26,45	
Nevrkla František č. 4	25,53	
Ondráček Rudolf č. 25	19,55	
Smejkal Jindřich č. 27	17,06	
Jůda Jan č. 21	16,04	
Straka Stanislav č. 48	10,08	
Kříž František č. 30	10,00	
Horký Frant. výměra 8,44 ha		v č. 37
Strankmüller Jiří	6,51	v č. 14
Rejtková Albina	5,70	v č. 29
Sochor Jakub	5,59	v č. 34

Konrád Tomáš	4,61	v č. 32
Novotný Josef	5,00	v č. 33
Dočekal Jakub	3,56	v č. 20
Sláma Josef	3,11	v č. 19
Klíma Josef	3,10	v č. 3
Novák Frant.	3,22	v č. 5
Čepl Antonín	2,54	v č. 11
Šamla Frant.	2,49	v č. 16
Honzík Ladislav	2,16	v č. 12
Jůda Teodor	0,12	v č. 13
Konrád Jakub	0,12	v č. 24
Burian Frant.	0,10	v č. 26
Prokop Václav	0,04	v č. 40
Jůda Metoděj	0,10	v č. 10

Osívalo se dle záznamu z roku 1921. Pšenicí jarní 3 ha, Pšenicí ozimnou 2,40 ha, žitem ozimním 40,60 ha, ječmenem 7,15 ha, ovsem 63 ha, makem 0,50 ha, lenem 5,32 ha, brambory 66 ha, řepou krmnou 4,50 ha, jetelí 44 ha, směskou 2 ha, úhor 10,37 ha.

Podél vesnice vede silnice Žďár – Jamy – Bohdalec, k níž připojuje se blíže vesnice silnice Hodiškov – Obyčtov postavena roku 1895. Nejkratší cesta na stanici dráhy jest 1 ½ hod. dlouhá stanice místní dráhy Něm. Brod – Tišnov – „Slavkovice“.

Poštovní úřad jest Město Žďár odkud každý den donáší posel poštu pro obec.

V obci jsou tři živnostníci a to – kovář v č. 27, krejčí v č. 26 a hostinský v č. 14. Ve zdejší obci rozmohla se ve válečné době ba až doposud výroba vlasových sítěk čímž se chudé obyvateľstvo v zimě živilo, výdělek byl 8 až 10 Kč za tučet .

Náves a veškeré domy obce udržují se ve vzorném pořádku, park kolem školy a kaple kráslí vzhled obce.

Kroje horácké již úplně ze zdejší obce vymizeli a nosí se občanský oblek.

Zdejší továrna na škrob byla odkázaná na zpracování pouze svojích vlastních brambor jelikož většina brambor následkem neúrody byla použita na aprovisaci obyvateľstva státu.

1922

19/3 zemřel zdejší chudý Jan Sochor který chodil v obci po výživě dům od domu.

27/5 v noci okradena byla rodina rolníka Cirila Sochora č. 9, ze světnice sebrali 9 kusů peřin s povlaky, 4 bochníky chleba a beze stopy zmizeli.

tu samou noc ukradli asi ti samí pachatelé Skryjové Antonii v č. 18 jednoho vepře z chlívka, které bylo za humny zabito vyvrženo a odnešeno, krádeže provedli potulní cikáni.

31/5 o půl dvanácté v noci vypukl ve stodole Antonie Skryjové č. 18 oheň který stodolu úplně strávil. Přítomné hasičské sbory z obcí Řečice a Obyčtova jakož i náš hasičský sbor nově založený přičinili se že hlavní stavení č. 18 bylo od ohně ušetřeno, jakož i obytné domky Jakuba Dočekala a Josefa Slámy byli od ohně ušetřeny, pachatel požáru nebyl vypátrán.

V měsíci červenci opravovala obec obecní cesty po vesnici, a veškeru práci dělali obývatelé zdarma.

Letošího roku k podzimu vyskytla se ve zdejších lesích mniška která silně poškodila lesy, byla sbíraná pomocí školních dětí, jež dostávali odměnu 1 Kč za 100 kusů. Počasí během roku z jara bylo suché pak silně bouřlivé, při jedné bouři 27 května udeřil dvakrát blesk ve zdejší obci, ba kroupy padali ničemu však neublížili. Celkově však převládalo suché počasí tak že obilí bylo zase slabé jakož i pícniny na lukách byly slabé. Brambory byly však na úrodu výdatné.

15/10 již počalo mrznouti tak že nebylo možno v poli pracovati a některé brambory zůstali nevybrané až koncem října polevily mrazy tak se brambory teprve vybrali ač jich byla část poškozena.

V roce 1922 činil rozpočet obce potřebu 9116 Kč, úhradu 6927 Kč, schodek Kč 2189, což činilo příražku 169 procent.

13/10 zemřel ve zdejší obci Josef Skryja domkař č. 24.

Dle sdělení bylo ve zdejší škrobárně zpracováno 102 vagonů bramborů, vyrobeno bylo: 2100 metr. centů veleprima škrobu, 200 q zadního škrobu vlhkého, 11 q zadního škrobu suchého a 11 q smetků suchých.

1923

18/3 jednáno v obecním zástupitelstvu o podpoře na výstavbu okresní nemocnice ve Žďáře, ze kteréž akce pak z důvodu finančních ve Žďáře sešlo.

18/3 vydražen byl prostřední návesník p. řídícímu Pavlíčkovi za cenu 40 Kč ročně.

18/3 zemřel ve zdejší obci v č. 10 Švoma Frant. stolař. pom. nar. 1876

22/4 vyskytly se ve zdejší obci plané neštovice u dítko Frant. Buriana, dítko se po lékařském ošetření uzdravilo.

10/5 byla zde přehlídka změny držebností ve které geometr Židlický zaměřil část stavebního místa stodoly Ant. Čepla č. 11

20/5 vyslání byli obec zást. ku schůzi akčního výboru pro vyvlastění lesů velkostatku Zámek Žďár, členové Josef Sláma, Tomáš Konrád a Stan. Straka.

27/5 byla prohlídka dostavby kolny Rudolfa Ondráčka č. 25 kterou stavěl stavitel Šír z N. Města.

6/7 ohlášení k pobytu ve zdejší obci: Dr. Emanuel Cimler lékař z Vídně s chotí Margaretou roz. Linsbauerovou, též Alex Linsbauer inženýr z Vídně s chotí a synem Alexem, pak Hanna Linsbauerová.

10/7 zemřel ve zdejší obci architekt – inženýr Arnošt Linsbauer ve věku 31 roků na tuberkulosu plic; pohřeb konal se 13/7 z domu smutku na hřbitov v Obyčtově, do rodinné hrobky. Pohřbu zučastnil se hasičský sbor jakož i sbory z okolních obcí Řečice, Obyčtova, Sazomína, Hlinného, návštěva byla veliká.

Zvěčnělý zasloužil se jako člen zdejšího sboru tím že vypracoval plán na stavbu zdejšího hasič. skladiště a jinak pomáhal radou a pomocí ve sboře.

25/8 odstěhoval se ze zdejší obce dosavadní správce školy Josef Pavlíček po 12cti letém působení do Nové Vsi. Na jeho místo nastoupil Frant. Pail dosavadní učitel v Obyčtově.

25/8 vypsaný byly nové volby do obecního zastupitelstva, k nimž podaná společná kandidátka a to 5 mandátů rolníci 5 mandátů domkaři a 2 mandáty dělníci. z toho byli 4 republikáni, 4 lidovci, 4 soc. dem.

Byli navrženi a zvoleni:

Nevrkla Frant. rolník č. 4

Linsbauer Erich spravce č. 1

Konrád Tomáš domkař č. 32

Smejkal Mořic strojník č. 50

Straka Stanislav rolník č. 48

Sláma Josef domkař č. 19

Poledna Josef dělník č. 15

Sochor Josef rolník č. 9

Novák Adolf domkař č. 5

Prokop Václav domkař č. 40

2/10 konala se ustavující schůze obecního zástupitelstva složili slib věrnosti republice a vykonaná volba obecní rady.

starostou zvolen Stanislav Straka

náměstkem zvolen Linsbauer Erich

I radní Konrád Tomáš

II radní Smejkal Mořic

Zvolená nová finanční komise v níž zasedali Jindřich Smejkal rolník č. 27 za předsedu, Burian Frant. č. 26, Linsbauer Erich č. 1, Prokop Václav č. 40, Kříž Frant. č. 30, Novák Adolf č. 5. Pokladníkem obce zvolen Sochor Josef č. 9. Rozpočet na rok 1923 vykazoval tyto číslice: Potřeba: 8956, uhrada 5932, schodek 3024 Kč, přírůstek 182 procent.

Pan Jiří Wenke dřívější prokurista zdejšího dvora daroval pro zdejší míst. osvět. knihovnu vícero svazku knih a časopisů k uctění památky své zemřelé choti Marie.

12/12 Jmenovaná byla pro zdejší obec komise pro sestavování volič seznamů: Josef Sochor č. 9, Nevrkla Frant. č. 4, Prokop Václav č. 40 a Mořic Smejkal č. 50.

26/11 zemřela Anna Nováková domkařka č. 5 nar. 26/9 1851 následkem stáří.

26/12 zvolená knihovní rada pro míst. osvět. knihovnu Sochor Josef č. 9, Kříž č. 30, Prokop Václ. Letoší počasí bylo na jaře mrazivé tak že brambory pomrzly a květ žita také dosti pomrzl, žita byly řídké a málo sypali. Celková úroda byla menší jako jiná léta sklídila se však ve zdravém a suchém zrnu. Ceny obilí byly: žito 120 Kč 100 kg; oves 80-90 Kč 100 Kč, brambory jedlé 26 až 30 Kč, průmysl. 20-24 Kč 100 Kg, len byl placen 150-160 Kč 100 Kg.

Na vánoční svátky právě když lidé šli na jitřní mši byla veliká sněhová bouře že lidé se museli vraceti domů.

31/12 při soupisu dobytka v obci byl následující stav zvířectva: 16 koní – 11 hříbat, 1 býk, 68 krav, 19 jalovic přes rok, 12 jalovic pod rok, 17 volů, 32 koz, 4 prasnice, 49 úžitkových prasat, 294 slepic.

Dle sdělení zpracováno ve škrobárně vlastních bramborů 168305 kg; cizích 122785 kg; z toho vyrobeno: veleprima škrobu 51930 kg, zadního škrobu 3360 kg a smetků 502 kg.

1924

25/1 povolena p. Linsbauerovi vývážka obecního rybníka Panciny jelikož přílišným nánosem rybníka ryby trpěli.

½ Počalo přidělové řízení luk zvaných „Hanýška“ patřící velkostatku Zámek Žďár ve výměře asi 20 měř, a přiděl do vlastnictví požadovalo více zdejších domkařů, přiděl však konečně uskutečněn nebyl z důvodu že louky tyto jsou mezi panskými lesy zaenklavované.

22/2 vykáceno bylo vedle silnice Bohdalec Jamy u Cihelny 6 velkých javorových stromů a vysázeny byly mladé stromy. Obec prodala stromy ve veřejné dražbě a složila 194 Kč.

18/3 ustaveno ve zdejší obci meliorační družstvo, do ustavujícího výboru zvoleni: Linsbauer Erich, Nevrkla Frant., Ondráček Rudolf, Košťál Stanislav, Sochor Josef. Za předsedu zvolen Košťál Stanislav. Do družstva přistoupilo 14 členů se 235 mírami. Ku hospodář. spolku ve Žďáře přistoupilo 12 členů.

9/4 Zemský úřad v Brně přiznal nám že Pavlína Kalábová služka ve Vídni přísluší do zdejší obce, obec branila se proti tomuto nařízení 7 roků a odvolávala se. Dohledacím úřadem bylo dle výkazu o sčítání lidu zjištěno že tato osoba vzešla asi ze čtvrtého kolena pochází z Marie Kalábové z č. 7 bývalé „Kazamáty“, kde je nyní zahrada p. Linsbauera. Marie Kalábová byla dcera rol. z č. 21 zde.

11/4 byl jmenován starosta Straka členem okres. silničního výboru ve Žďáře.

15/5 na žádost obce byl přidělen p. Nevrklovi subvenční kanec z Pravčic u Hulína za cenu 1300 Kč; zemědělská rada v Brně dala obci subvenci 800 Kč.

15/6 vydražena byla tráva na obecní louce „Kančík“ za cenu 380 Kč Rudolfem Ondráčkem č. 25

23/6 zřízená byla zesílená ponocenská služba ve zdejší obci vzhledem ku zmáhajícím se požárům.

4/8 slavili se zdejší kapli zlatou svatbu p. Emanuel Cimler doktor – lékař z Vídne se svojí paní Margaretou rozenou Linsbauerovou.

11/8 vypukla ve zdejší obci nákaza červanky u prasat a uhynulo 15 kusů, ostatní byly očkovány ochromým serem a nákaza pominula.

12/8 zemřela ve zdejší obci Anna Horká z č. 11 nar. 15/12 1842 stářím.

20/9 počal se stavěti kanál že školního sklepu jelikož ve sklepě stála ustavičně voda. Celkem položeno 46 cementových rour jež vyustují na návsi do odpadové strouhy. Školní studně u kaple jelikož měla nezdravou vodu byla při tom zasypaná. Celkový náklad na kanál byl 1300 Kč. Pracováno za dozoru předsedy školní rady Jos. Sochora a starosty obce Straky.

2/10 zemřela Karolína Krutzká kuchařka v č. 1 nar. 20/1 1849.

15/10 provedl se nový nájem obecních polí na další 6ti leté období, a jelikož nájemci přišli s návrhem že na nájem přidají 100 procentní příražku a zaplatí veškeré daně a dávky z obecnosti, byl nájem obec. zástupitelstvem za těchto podmínek schválen. Při tom byly odebrány obecní pozemky dosavadním nájemcům a to Frant. Křížovi č. 30 a Rudolfu Ondráčkovi č. 25 a přiděleny potřebnějším nájemcům, dřívější nájem činil 676 Kč nyní bude výnos 2101,57 Kč. Na tento rok vykazoval rozpočet obecní: Potřebu 7872 Kč, úhradu 4684 Kč, schodek 3188 Kč, příražka činila 182 procent domovní a 243% ostatní. Počasí v tomto roce bylo příznivé vzrůstu obilnin, i bramborů, bylo více dešťů následkem toho velice rostli jedné houby a obývatelé sbírali je a prodávali tak že někteří slušný obnos vydělali.

Brambory byly letos přece méně úrodné proti loňsku a cena jejich se pohybovala, jedlé 100 kg 30-40 Kč, průmyslové 30-35.

Žito platilo se 200 Kč 100 kg, oves 145 Kč 100 kg, len 300-350 Kč 100 kg.

Dle sdělení bylo spracováno ve zdejší škrobárně bramborů vlastních 203990 kg, cizích 85010 kg, celkem 289000. Z toho vyrobeno: veleprima škrobu 48800 kg, zadního škrobu 4675 kg a smetků 510 kg.

31/12 při sčítání dobytka v obci bylo napočítáno: 22 koní, 131 kusů hovězího dobytka z toho: 70 krav, 15 jalovic, 11 volů a 34 kusů mladých telat.

Letoší zima byla bohatá na sníh a na silnicích bylo nutno vyhazovati.

Rev. 4/4 1925 Jos. Herzog školdozorce.

1925

18/1 Ohledaná novostavba Stanislava Košťála domu č. 2 a uznaná obytnou. Letošího roku nařízena kontumace psů ve zdejší obci.

8/2 zvolená nová místní školní rada a to Sochor Josef č. 9 předsedou, Kříž Frant. č. 30 místopředsedou, členové Josef Sláma č. 19, Sochor Jakub č. 34

16/2 zemřel ve zdejší obci Sochor Tomáš obecní chudý nar. 21/12 1850 kterého obec živila dům od domu.

28/2 Usneseno obec zást. aby nemanž. dítě Emil Ondráček ponecháno bylo v opatrování v Brně za plat. 40 Kč. měsíčně.

4/3 prohlášen soudem za mrtvého Frant. Skryja z č. 18 který se z války nevrátil.

3/6 zemřel ve zdejší obci Josef Pospíšil šafář u dvora nar. 22/7 1880 přisl. do Oslavice následkem vnitřní choroby.

Letos na jaře počal stavěti hasičské skladiště zdejší sbor za součinnosti všech činných členů, stavbu prováděl stavitel Fyšer z Velké Meziříče, stavba skončena 10 září 1925 a stál materiál Kč 4149, práce stavitele stála 2400 Kč. Větší počet dřeva darovala Firma A. Linsbauer a velkostatek Zámek Žďár, Parní pila pana Dr. Dúreho v Radešíně slevila na dodaných latích a deskách.

26/7 konala se ve zdejší obci volba do obec. honebního výboru a zvoleni:

Košťál Stanislav č. 2, předsedou, Smejkal Jindřich č. 27, Kříž Frant. č. 30, Nevrkla Frant. č. 4, Sochor Jakub č. 34, Konrád Tom. č. 32, Stanislav Straka rol. č. 48.

Při stavbě hasič. skladiště provedl stavitel Fyšer též opravu školy která byla od strany záchodů silně poškozena, též byla provedena omítka a bílení kaple z venku což stálo 267 Kč.

16/9 zvolen do kostelního výboru v Obyčtově zástupce zdejší obce p. Josef Sochor rol. č. 9.

25/10 usneseno obec. zást. vybírat poplatky za vystavení dobytčího pasů na krytí prohlížeče zvířat a sice z malých kusů 1 Kč z velkých 2 Kč.

28/10 konala se oslava svátku svobody u lipky svobody na vesnici, přednášku měl správce školy Frant. Pail.

3/11 vykonaná dražba obecní honitby ve zdejší obci a vydražil ji Frant. Nevrkla za cenu 1400 Kč; dříve byla ponechána firmě A. Linsbauer za držení chovných býků. Obec si musela obstarati chovného býka a dáti jej do držení Frant. Nevrklovi č. 4.

15/11 konaly se volby do poslanecké sněmovny a měli ve zdejší obci následující výsledek do poslanecké sněmovny:

	strana lidová	51 hlas
	strana Republikánská	45 hlasů
	strana komunistická	18 hlasů
	strana čes. sociál.	1 hlas
do senátu:	strana lidová	43 hlasy
	strana republikánská	42 hlasy
	strana komunistická	17 hlasů
	stana čes. sociál.	1 hlas

Voličů bylo 135 z toho 62 mužů a 73 žen.

27/11 zemřela Marie Chrástová dělnice č. 46 nar. 24/2 následkem stáří.

3/12 zemřela Marie Klímová dělnice nar. 21/1 1855.

Rozpočet na tento rok vykazuje potřebu 10868 Kč, úhradu 4074 Kč; schodek 7140 Kč; velký schodek zavinila stavba kanálu škol. sklepa. Přířažka obecní činí: 260%

Ve zdejší škrobárně zpracovány byly pouze vlastní brambory.

Letoší počasí bylo příznivé na vzrůst polních plodin, jenom leny utrpěly pozdními dešti a většinou pohnily. Ceny plodin pohybovali se následovně: Žito za 100 kg 100 Kč, oves 135 Kč. ječmen 130 Kč, brambory 35 Kč. jedlé průmyslové 30-34 Kč, len 70 až 100 Kč. Při dobývání bramborů přišlo špatné počasí padal sníh tak že část bramborů byla pod sněhem až sníh roztál teprve se mohlo dobývat.

Rozmohly se ve zdejší obci krysy pyžmové a poškodily hráze rybníků. Dle sčítání dobytka dne 31 prosince vykazoval soupis dobytka tyto číslice: 23 koní, 157 kusů hovězího dobytka, 1 ovce, 52 koz, 110 prasat, 56 králíků, 567 kusů drůbeže, 2022 kusů ryb.

Rev. 7/5 1926 Jos. Herzog okr. školdoz.

1926

29/1 zemřel v Bratislavě někdejší prokurista zdejšího dvora Jiří Wenke úředník stát. drah.

31/1 zemřela ve zdejší obci v č. 28 v Kříbech Antonie Kunova dělnice nar. 4/4 1844 stářím.

19/2 zemřel v Kříbech č. 33 výměnkář Josef Novotný nar. 6/4 1861 stářím.

27/3 Zem. úřad v Brně přípisem č. 6221 ze dne 24/3 1926 zrušuje nadaci Weignerovu na kapli v Hodíškově Kč. 240 a schvaluje že obnosu toho bylo použito jednou pro vždy na opravu kaple.

26/4 zrušena kontumace psů okr. úřadem.

10/5 zemřela ve zdejší obci Kateřina Polednová dělnice nar. 25/11 1860 stářím.

14/5 zemřel válečný invalida Alex Novotný z č. 33 nar. 14/5 1890.

Hasičský sbor zdejší pořídil si novou výzbroj v ceně 4100 Kč. jež sebral ponejvíce na příspěvkách členských a výpůjčkou.

31/5 povolil hasič. sbor zavěsiti skřín na výhlašky na svoje nové skladiště.

15/6 Ustanoven náhradní ponocný pro zostřenou hlídku za 500 Kč na 6 měsíců.

15/6 Vydražena tráva z louky „Kančík“ za 410 Kč drobnými ucházeči domkaři.

18/6 zaměřeny byly odprodané částice obecních pozemků, úředním geometrem, občanům Skryjové Antonii č. 18, část zahrady Šamlovi Františku č. 16 dvorek Konrád Jakub č. 24 zahrádku, Novák Adolf č. 5 zahrádku, jež tito dostali odkoupiti od obce za cenu 2 Kč za 1 m².

28/6 Starosta Straka dostal 6 měsíční dovolenou v úřadování a vedení agendy. Pověřen náměstek Erich Linsbauer.

19/7 zemřel ve zdejší obci Karel Jůda domkař nar. 1/10 1849 stářím. Zemřelý byl dlouholetým obecním sluhou.

9/8 opět nařízena kontumace psů.

18/8 dle výkazu podaného Mor. zem. výboru činily výpůjčky obce dle stavu 1/7: Výpůjčka k upsání IV stát. půjčky Kč 12774,53; výpůjčka na konto nevyplacených příražek 4600 Kč.

31/8 zvolená nová knihovná rada: Frant. Kříž č. 30, Jos. Sochor č. 9, Prokop Václav.

31/8 odchází zdejší správce školy Frant. Pail na nové působiště do Obyčtova a správou zdejší školy pověřen Jindřich Rozsypal z Nového Města na Moravě.

3/9 Usnesením obec. zástupitelstva byla zvolenou komisí úprava cesty spojovací Hodíškov – Jamy zaměřená.

10/10 na žádost zdejší obce přijata byla do opatrovny zem. ústavu v Drnovicích zdejší příslušnice Marie Sochorova dcera Frant. a Josefy Sochorových, jež trpěla nevléčitelnou chorobou.

28/10 oslaven byl svátek osvobození ve školní budově, přednášku měl správce školy Rozsypal.

Rozpočet obce vykazoval na tento rok potřebu: 20524 Kč úhradu: 12601 Kč, schodek 7923 Kč, přírůžka 551 procent. Počasí v tomto roce bylo z jara deštivé a studené, obilí narostlo ale žito byly zase zubaté následkem dešťů špatně odkvetly a málo sypali, oves sypal dosti, Brambory však utrpěli dešti a bylo jich málo 10-15 metráků na 1 ha, brambory byly z toho důvodu drahé jedlé až 75-80 Kč 100 kg.

Zdejší továrna nepracovala jelikož veškeré brambory odprodala pro konsum. Ceny obilí: žito 150 až 200 Kč za 100 kg, oves 120 až 150 Kč za 100 kg.

1927

27/1 dosavadní správce školy Jindřich Rozsypal byl odvolán ze zdejší školy a na toto místo byl presentován Jan Slezák dosavadní správce školy ve Sklenném.

14/2 Ve zdejší škole počala řádit chřipka, 10 dětí onemocnělo, okresní správa uzavřela školu na deset dní.

Proti opravě školní budovy která se prováděla v roce 1925, totiž jak oprava záchodů tak postavení žondru na dříví, byl podán ze strany občanů protest, který byl dne 16/3 t.r. zemský výbor moravský vyřídil v ten smysl že místní školní rada nemá sama peníze na opravu vypůjčovati, jinak opravu schválil.

14/3 byly vyloženy obecní účty za rok 1926 a vykazují příjem 15147 K vydání 15132 Kč. hotovost pokladniční 15 Kč

20/3 usneslo se obecní zástupitelstvo postupovati společně s Obcí Obyčtovem ohledně koupí poleší Polák od Velkostatku Zámek Žďár.

V roce 1926 usneslo se obecní zástupitelstvo zdejší obce sedmi lasy, přenechati rybník "Pancinu" z volné ruky firmě A. Linsbauer za cenu 600 Kč. proti tomuto usnesení bylo podáno ze strany občanů odvolání k zem. výboru v Brně který usnesení obecního zástupitelstva zrušil a nařídil veřejnou dražbu.

25/4 t. r. konala se dražba na tento rybník a vydražil jej p. Engrhalt řezník z Křížanova na dobu 6 roků za cenu 750 Kč ročně.

15/5 Tráva z louky „Kančík vydražena byla za cenu 410 Kč. drobným žadatelům.

9/6 o 6 hod. večer vypukl v domku č. 40 Václava Prokopa dělníka, oheň jež strávil celý domek, při hašení vypomáhali mimo domácího sboru sbory z Řečice a Radeš. Svratky, příčina požáru nebyla zjištěna, poškozený byl pojištěn.

9/6 Zdejší správce školy byl se školními dětmi v počtu 22 v Brně kde navštívili „Špilberk a Národní divadlo; firma Linsbauer poskytla dětem příležitost na dráhu.

29/6 Hasičský sbor pořádal slavnost otevření a posvěcení hasič. skladiště a sošky sv. Floriana ve skladišti. Farář Karel Čupr měl nejdříve v kapli místní bohoslužby a pak v průvodu hasičů nesena byla soška ku skladišti a zavěšena do skřínky. Po obřadech vysvěcení skladiště měl p. parář promluvu v níž děkoval za oběti které obyvatele v zájmu ochrany bližního přinášejí, pak byla přednáška župního jednatele řídicího Šustáčka z Jam.

23/7 zřízeno bylo řádné mrchoviště obecní na parcele č. 257 u Rozsocháče.

15/8 Mezi 7 a 8 hodinou ranní zastřelil Mořic Smejkal strojník v továrně č. 50 ve svém bytě svoji manželku Annu z vojenské kulovnice ranou do srdce tak že byla ihned mrtva, kulka projela skrze blanu srdeční a uvízla v páteřní kosti, pak se odebral do továrny kde položil kulovnici na nádrž pro špinavý škrab a stoje ranou do hlavy druhou koulí se usmrtil.

Smejkal učinil tento čin v návalu nepřičetnosti jelikož mezi manželi byla delší čas nedorozumění stran manželské věrnosti. Smejkal byl stár 63 roků, jeho manželka 65 let. Manželé byli pochováni do společného hrobu.

15/9 bylo schváleno odprodej části obecních pozemků Frant. Šamlovi č. 16 z parc. 726 plocha 229 m² za cenu 343,50 Kč.

Antonii Skryjové č. 18 z parc. 731 plochu 126 m² za cenu 261 Kč.

Martě Linsbauerové č. 15 z parc. 726 plochu 31 m² za cenu 46,50 Kč. Peníze uloženy kmenovému jmění.

20/9 usneseno obec zástupitelstvem a finanč. komisí přistoupiti na elektrisaci obce a žádati za vypůjčku 100000 Kč k zem. úřadu.

2/10 provedena nová volba obecního zástupitelstva jež vypsána byla okresním úřadem, po dohodě důvěrníků stran složená jednotná kandidátka v níž zvolení byli:

Sochor Josef č. 9 za repub. str.

Kříž Frant. rol. č. 30

Horký Frant. rol. č. 37

Ondráček Frant. č. 21

Sláma Josef domkař č. 19

Straka Stanislav rol. za lid. str.

Sochor Jakub domkař

Konrád Tomáš

Košťál Stanislav rol.

Linsbauer Erich správce

Ambrož Frant. šafář za str. komun.

Prokop Václav dělník č. 40

V ustavující schůzi složen slib věrnosti republice a vykonaná volba obecní rady jež vykonaná lístky.

Za starostu zvolen Košťál Stanislav rol. č. 2 náměstkem Linsbauer Erich radními Konrád Tomáš č. 32 a Sochor Josef č. 9.

Obec zdejší měla z doby války válečnou půjčku kterou převedla na českoslov. IV státní půjčku v obnosu 12300 Kč. Tyto cenné papíry prodala letos obec Brněnské bance fil. v Novém Městě za 10100 Kč, k tomuto obnosu přidala obec ušetřený obnos z obecních přírážek za rok 1924-25-26 a splatila dluh u spořitelny Města Žďáru v obnosu 12600 Kč který byl ve válce vypůjčen na upsání válečné půjčky.

Počasí v tomto roce bylo zase nepříznivé jaro bylo velice studené 12/5 udeřil mráz tak že rozkvetlé stromy zvláště třešně zmrzly, v červnu a červenci bylo tepleji tak že na obilí bylo příznivě zvláště bramborů se urodilo tento rok 50 q po míře, žito poškodil poněkud mráz v květu sypalo méně 35 až 50 kg mandel oves sypal 70-90 kg mandel.

Ceny obilí: žito 100 kg = 200 Kč až 220, oves 120 až 170, ječmen 150 až 170, brambory jedlé 25 až 35 Kč, brambory průmysl. 25 až 30, len 100 kg 250 až 350 Kč.

V továrně na škrob spojil se p. Linsbauer s p. statkářem Dúřem z Radešína a p. Starým z Podolí ku společné kampani: vyrobeno bylo 26 vagonu veleprýma škrobu který byl umlet na moučku 1 vagon zadního škrobu a ½ vagonu kalového škrobu.

2/5 zemřel ve zdejší obci Jakub Klíma domkař nar 22/4 1850 v Obyčtově který vypomáhal při zvířecích nemocech.

13/7 zemřel ve zdejší obci Jiří Strankmüller hostinský č. 14 nar. 24/4 1852 v Jihlavě na močovou nemoc, zemřelý obchodoval zde od roku 1886.

1928

10/2 Zvolená byla nová finanční komise obecní Ondráček Rudolf předsedou, Linsbauer Erich, Straka Stanislav, Nevrkla Frant., Sláma Josef, Burian František.

Schváleny účty obecní za rok 1927 jež vykazují: Příjem: 29906,39 Kč, vydání 24047,23.

10/2 Prodán byl dražbou domek č. 12 v Hodíškově majetek to Ladislava Honzíka domkaře zde; budova byla prodaná za 16600 Kč louka v Maňkovech v katastru obce Řečice ve výměře 2 ½ míry, za 4200 Kč za míru t. j. 10500 Kč kterou koupil A. Čech z Řečice. Pak vlastní pozemek ve Vlikové ve výměře 2 ¼ míry za 2500 Kč za míru celkem 6875 Kč, které pole koupil Ant. Čepel domkař č. 11. Budovu koupil Ant. Kabrda dělník č. 6. Honzík rozprodal různé nářadí a odstěhoval se do obce Cirilova okres Vel. Meziříčí kde koupil usedlost.

18/2 Místní osvět. komise pořádala ve škol. budově divadelní večer za řízení p. učitele Slezáka, výtěžek věnován na pořízení jeviště.

10/3 Ustavil se v obci divadelní kroužek který si vzal za úkol podporovati snahy ochotnického divadla, a pořízení nového jeviště. K tomu účelu byla ze strany obce poskytnuta podpora v obnose 500 Kč. za tyto peníze bylo objednáno plátno na kulisy koupeny latě a prkna. Byly dány ku stolaři Slámovi k vypracování rámu kulisových. Koupěna barva, a natažené plátno místními činiteli vkusně omalováno..

13/3 hrál se již na novém jevišti divadelní kus „Naše Máňa“ jež se velice vydařil divadlo řídil správce školy Slezák.

18/3 Obecní zástupitelstvo usneslo se zříditi jubilejní lesík na parcele č. 228/2 na oslavu 10 letého trvání státu československého sázenice byly darovány velkostatkem Zámek Žďár.

5/4 Nákladní auto řezníků z Třebíče zřítilo se při jízdě k Bohdalci, u mostu do Panciny a muselo býti volskými potahy vytaženo neštěstí na životech se nestalo.

15/4 Po odstěhovavším se Ladislavu Honzíkovi vydražili si dílce obec. pozemků následující: Ant. Kabrda 2 dílce, Frant. Peňáz 1, Ant. Čepel 1, a jeden dílec přidělen Kristýně Skryjové zdarma jako příspěvek obce na výživu.

13/6 Zdejší obcí projížděl náš první prezident republiky československé Tomáš Garik Masaryk, směrem z Nového Města přes Město Žďár, Vatín, Sazomín, Ostrov n. Osl. Naše obecní zástupitelstvo občané, a školní dívky šly přivítati p. presidenta do obce Sazomína. Pan prezident byl všude nadšeně přivítán zvláště školní dívky jásali že vyděli tatíčka Masaryka.

15/7 Letošního roku následkem velkého sucha rozmohli se ve zdejší obci a okolí housenky zvané „gamma“ jež zničily řepy a leny někde úplně, ňat na řepě byla úplně ožraná len vyrostl ale při zakládání květu byl tento úplně ožrán že zůstali pouze stvolky. Pokusy zničit housenky byly bezúčelné, jako lavina přelézali z pole na pole a pak i ňat z bramborů na jetelové hlavičky ožrali tak že jetel neměl žádné semeno.

15/7 Schválen byl obec. zástupitelstvem rozpočet na rok 1929 jež vykazuje tyto číslice: přírůžka obecní ve výši 500 procent, do rozpočtu toho vloženy byly úroky a úmor z elektrisační výpujčky pro tento rok projektovatené, jelikož ale k elektrisaci nedošlo vybírala se přírůžka 200 procentní.

17/8 v panském lese „Vubec“ nalezen byl na stromě oběšený muž dle zjištění Josef Chrást výměnkář z Bohdalce, mrtvola již byla v rozkladu, byl pohřben na obecní útraty na hřbitově v Obyčtově. Tento zemřelý byl dříve majitelem domku č. 10 zde, který prodal p. Linsbauerovi a odstěhoval se do Bohdalce. Syn zemřelého hradil pak obci pohřební útraty.

17/9 Ustavila se komise pro postavení pomníku padlým ve světové válce do kteréhož komitétu i obec zvolila svého zástupce. V komitétu zasedali: Jan Slezák učitel, Linsbauer Erich správce dvora, Ondráček František č. 21, Sochor Josef č. 9, Stanislav Straka č. 48, Marie Konrádová č. 32, sl. Ludmila Sochorová č. 9.

Komitét převzal obnos Kč 1000 z různých darů na pomník který obec dosud spravovala. Komitét usnesl se provésti veřejnou sbírku po obci k tomu účelu, pro tuto sbírku pověření Linsbauer Erich a Stanislav Straka, sbírka se velice vydařila dík porozumění občanů: Stujž zde vyjmenovaní dárcové a obnosy:

Marta Linsbauerová č. 1 darovala Kč 200

Erich Linsbauer č. 1 Kč 50

Stanislav Košťál rolník č. 2 Kč 60

Magdalena Klímová č. 3 Kč 100

Nevrkla František č. 4 Kč 20

Novák Adolf č. 5 Kč 50

Sochorová Marie č. 9 Kč 100

Peňáz Frant. č. 10 Kč 10

Machova Františka č. 10 Kč 5

Čepl Antonín č. 11 Kč 20

Kabrda Antonín č. 12 Kč 10

Juda Teodor č. 13 Kč 10

Jůdová Marie traf. č. 13 Kč 10

Strankmüllerová Albína č. 14 Kč 10

Šamla Frant. č. 16 Kč 10

Sláma Josef č. 19 Kč 25

Dočekal Jakub č. 20 Kč 25

Jůda Jan č. 21 Kč 100
Konrád Jakub č. 24 Kč 20
Ondráček Rudolf č. 25 Kč 100
Burian František č. 25 Kč 100
Smejkal Jindřich č. 27 Kč 40
Rejtková Albína č. 29 Kč 20
Kříž František č. 30 Kč 50
Německý Jakub výměnkář č. 30 Kč 500
Jůda Metoděj č. 31 Kč 10
Konrád Tomáš č. 32 Kč 25
Novotný Josef č. 33 Kč 20
Sochor Jakub č. 34 Kč 40
Horký František č. 37 Kč 60
Prokop Václav č. 40 Kč 10
Jůdová Marie č. 13 Kč 10
Stanislav Straka č. 48 Kč 100
Slezák Jan učitel č. 49 Kč 30

Celkem vybráno Kč 1900.-

U kameníka Kravky ve Žďáře objednan pomník za cenu Kč 3300.- v tom zahrnuta cena vyrytí písma na desku, relief hlava Kristova.

25/10 pomník dovezen a při stavbě bezplatně vypomáhali: J. Německý, Karel Dočekal, Frant. Kříž, Ant. Čepl, Stan. Straka.

28/10 Byl pomník slavnostně odhalen a posvěcen, toho dne sloužena v kapli farářem Čuprem slavnostní mše za padlé vojíny. Člen komitétu Straka odevzdal pak pomník obci k opatrování.

2/12 provedli se volby do okresního a zemského zástupitelstva v celé republice výsledky ve zdejší obci byly:

Do okresního zástupitelstva:

Republikanská strana	49 hlasů
lidová	33 hlasů
komunistická	21 hlasů
národ. sociál.	2 hlasy
živnostenská	1 hlas

Do zemského zástupitelstva:

Republikanská strana	50 hlasů
lidová	31 hlasů
komunistická	18 hlasů
narod. sociál.	2 hlasy
živnost.	1 hlas

K volbě oprávněných voličů bylo 52 mužů a 67 žen, volby se zúčastnilo 49 mužů a 58 žen. Počasí letošního roku bylo velice suché a teplé a obilí bylo průměrné jen brambory se těžko dobývali jelikož půda byla suchem ztvrdlá.

Obilí dosti sypalo: žito 100 kg jeden mandel, oves 70-80 kg jeden mandel a brambory 10-15 q po míře.

Ceny obilí: žito 100 kg Kč 180, oves 160 Kč, jedlé brambory 40 Kč, průmyslové 30 Kč, len 130 Kč.

Ve zdejší škrobárně zpracoval majitel pouze svoje brambory a část bramborů p. Důře z Radešina.

1929

15/2 pořádal místní osvětový sbor přednášky se světelnými obrazy od okres. osvět. sboru Žďár.

3/3 Pořádána všemi míst. korporacemi slavnost narozenin Pana Presidenta Masaryka ve školní budově, přednášel řídící Slezák.

20/6 Dovežena byla nově koupená stříkačka pro míst. hasič. sbor od firmy Hasič. závody Čechy u Prostějova za cenu 11000 Kč. Cena byla uhrazena z částí hotovostí a z části výpůjčkou.

5/7 Přešla přes obec veliká bouřka s krupobitím které obec jen málo poškodilo za to okolní obce utrpěli.

27/10 konaly se volby do národního shromáždění, před kterými byly v obci rušné politické schůze.

Výsledky volební byly:

Do poslanecké sněmovny:

lidová strana 37 hlasů

soc. dem. 34 hlasů

republikánská 32 hlasů

Do senátu:

lidová strana 35 hlasů

republikánska 35 hlasů

sociál. demokr. 34 hlasů

14 voličů nedostavilo se k volbě.

28/10 Oslaven byl svátek svobody ve školní budově všemi místními korporacemi. Pak šel průvod k pomníku padlých kde byla slavnost pietním způsobem skončena. Slavnosti zúčastnilo se hojně obывatel obce.

Letošního roku zemřeli v obci: Novotný Oldřich č. 33 z Křibů 1 rok starý na tělesnou slabost, Štrankmüller Karel vyučený číšník z č. 14 ve stáří 20 roků na tuberkulosu plic.

Počasi v tomto roce: na začátku roku byly silné mrazy až 28 stupňu Celsia ovocné stromové mrazem velmi utrpělo, tak že z jara kůra ze stromů se loupala a mnoho stromové poschlo. V naší obci tímto asi 60 stromů ovocných zašlo. Sněhové vanice byly velké tak že z jara musel se vyhazovati sníh na okresních silnicích a pomocí pluhů se naježděné koleje rozorávali, celkový náklad 900 Kč stálo vyhazování obec.

Žně a úroda byly obstojné, zvláště byla hojná úroda brambor.

Ceny obilí: žito 110-115 Kč, oves: 90-105 Kč, bramobry jedlé 15-18 Kč, průmysl 13-15 Kč za 100 kg, len 80-140 Kč.

Zdejší škrobárna zpracovala svoje brambory.

1930

7/3 Ve zdejší obci oslaveny byly 80 leté narozeniny p. presidenta Masaryka letoší rok slavnostním způsobem tím že na tuto upomínku zasazena byla v předsíni školní budovy bronzová plaketa pana presidenta Masaryka zakoupena obci za 60 Kč. V předvečer slavnosti byl lampionový průvod po vesnici

a v uvedený den byla slavnost všech korporací v obci ve školní budově. Přednášku měl správce školy Slezák. Školní děti přednesli pěkné básně a zpěvy.

10/3 Místní osvětová komise sehrála za přispění místní mládeže hru „Žena Legionářova“ za režie spr. šk. Slezáka. Návštěva byla veliká a kus se velice vydařil.

V květnu prodal p. Linsbauer svůj pozemek u „Staré Paseky“ ve výměře 32 mír různým zájemcům: každému po 4 mírách a to: Jindřichu Klímovi rol. č. 8 v Obyčtově, Jůdovi Františku domkaři v Obyčtově, Metoději Křížovi domkaři v Obyčtově, Frant. Chalupovi krejčímu v Obyčtově, Frant. Musilovi rolníku č. 7 v Obyčtově, Frant. Fialovi domkaři v Obyčtově, Frant. Šamlovi domkaři v Hodíškově a Rudolfu Ondráčkovi rol. č. 25 v Hodíškově. Pozemek prodal průměrně za 2300 Kč 1 míru.

15/7 Zdejší farář Karel Čupr odchází po 15 letém působení ve zdejší farnosti na nové působiště do Černé Hory u Blanska a nastupuje za něj administrátor Frant. Burian.

25/8 Nastoupil nový farář na faru Obyčtovskou Martin Lebeda dosavadní farář v Nemčičkách u Židlochovic.

31/8 Růžena Burianová dámská krejčová sbourala svůj domek č. pop. 26 zde a postavila nový domek stavitelem Maškem ze Žďáru za 50 000 Kč.

1/9 Počala se stavěti primerní elektrická linka z Řečice do Hodíškova a transformátor.

10/9 Usneslo se Meliorační družstvo zdejší počítí s melioraci a opatřiti výpůjčku k tomu účelu v obnosu Kč 68000. Jelikož nebylo možno peníze opatřiti proto se stavbou nemohlo se počítí. Od 28/8 do 2/9 konaly se ve zdejším kraji vojenské manévry které klidnou naší vísku rozvířili. Několik pluku pěchoty a dělostřelectva tábořilo ve zdejší obci. Na kopci u kříže Frant. Ondráčka č. 18 byl hlavní stán vojenský.

Jelikož bylo ještě místem obilí na polích bylo částečně poškozeno a vojenskou správou po vyšetření jednotlivcům nahrazeno.

1/11 Počala se stavěti sekunderní síť elektrická po obci.

Obec musela si opatřiti obnos Kč 88400 ve spořitelním spolku v Obyčtově na úhradu nákladů elektrisačních. Po obci bylo zříezno 6 elektrických světel veřejných.

Obec musela zakoupiti z výše uvedených peněz 25 podílů zapadomor. elektráren v Brně za 5000 Kč a za 30500 obligací. Přípojky zřídily si tyto domy: č. 1 čtyřvodičovou, č. 2 čtyřvodičovou, číslo 3 třívodičovou, č. 4 čtyřvodičovou, č. 9 čtyřvodičovou, č. 11 na pohon a světlo na pohon a světlo ještě tyto čísla: 14, 18, 21, 25, 30, 32, 48, pouze na světlo čísla 40 a 49 škola. Práce prováděli monterš Cejnek a Kučera domovní instalaci prováděli: Trefulka a Vrša ze Žďáru a Zapadomor. elektrárny. Peníze byly vypůjčeny v obnosu Kč 88400 u spořitelního a zálož. spolku v Obyčtově jako hypotekární výpůjčka. Ministerstvo veř. prací slíbilo 50 procent. subvence.

Rozpočet zpracovaný na rok 1931 činí: Potřeba 23957 Kč, úhrada 10913 Kč, schodek Kč 13044 k úhradě vybírá se 350% přirážka. Zbytek Kč 4742 požadován jest z vyrov. fondu od zemského úřadu.

Ku krytí schodku musely býti zavedeny v obci tyto dávky z úředních úkonů, z karet, ze psů, ze zabijaček, z piva a lihovin.

Letošního roku došel šestiletý nájem z obec. polí a dohodou ujednáno s domkaři že přidají na celý dřívější nájem Kč 700.- tak že se nájem zvýšil z Kč 2100 na 2800 Kč tato dohoda byla schválena zástupitelstvem ze dne 31/12 1930.

28/10 byla pořádaná oslava svátku svobody všemi korporacemi ve školní budově, přednášel správce školy.

Počasi v tomto roce bylo většinou velice suché tak že obilí velice zakrnělo leny a řepy uschly úplně, žito sklídili se za sucha až na ovesné žně počalo pršet tak že skrovné ovsy porostly na pokladech a zrno bylo zčernalé. Ceny hospodářských plodin klesali, nastávala hospodářská krize: Ceny obilí v tomto roce: žito platilo se za 100 kg 80 Kč, oves 70 Kč a len 30 Kč.

27/10 strhla se ve zdejším kraji obrovská vychřice spojená se sněhovou vanicí sních byl vlhký a nalepil se na větve stromů a následkem velké tíže na větvích zvláště smrkových porostů do 40 roků polámáno bylo v lesích na 50 procent stromoví, stromy lámali se v půli jako třísky. V lesích leželo dřeva že nebylo možno projíti, byla to pohroma kterou staří lidé nepamatovali. Velkostatek Zámek Žďár měl v revíru Polák tolik dřeva na zpracování že musel pozvati drvaře až ze slovenska, škody lesní v revíru Polák činili asi 15000 m³. Napadlo 1 ½ m sněhu i selské lesy byly velice poškozeny.

1/12 Bylo sčítání obyvatel Republiky a v naší obci napočteno bylo 222 obyvatel a 43 obytných domů.

1931

Na začátku t. r. převzal státní pozemkový úřad v Praze lesní objekty od Velkostatku Zámek Žďár ve výměře 5000 hektarů za 2000 Kč za 1 ha. Převzat byl i zdejší revír Polák, k řízení tohoto objektu ustavilo se Lesní družstvo v Přibyslavě složené z podílníků obcí rozložených v oblasti jednotlivých revírů a to Polák, Slavkovice, Sklenné, Veselí, Račín, Ransko. Naše obec přistoupila k družstvu s devíti podíly a Kč 1000 celkem 9000 Kč.

Zdejší patronát Obyčtov převzalo též lesní družstvo.

Zřízeno též elektrické světlo do farního kostela v Obyčtově a tento byl uvnitř opraven za příčinou biřmovacích obřadu biskupa Brněnského Dr. Kupky který navštívil i zdejší kapli kde byl obývatelstvem vřele uvítán.

Obecní zástupitelstvo povolilo novostavbu Frant. Jaškovi zedníku na horním výpustku ve výměře 800 m² a tento zaplatil za tento pozemek 800 Kč, Jakubu Sochorovi odprodán byl též díl zahrady u jeho stavení č. 43/34, též Marie Sochorová č. 9 odkoupila část zahrádky před výměnkem č. 39.

27 září konaly se nové volby obecního zástupitelstva zdejší obce:

Volby provedli se opět dohodou tří důvěrníků a složená jednotná kandidátka bez voleb: 5 lidovců, 5 republikánů, 2 sociál. dem. Zvolení byli: Sochor Josef č. 9, Nevrkla Frant. č. 4, Ondráček Frant č. 21, Linsbauer Erich č. 1, Stanislav Straka č. 48, Dočekal Jakub č. 20, Košťál Stanislav č. 2, Sochor Jakub č. 34, Rejtek Vilém č. 29, Prokop Václav č. 40, Sochor Petr dělník č. 43

8/11 konala se ustavující schůze tohoto zástupitelstva a členové složili slib Republice: pak zvolen starosta obce Stanislav Straka, Linsbauer Erich náměstkem, Košťál Stanislav radním, a Nevrkla Frant. radním.

28/10 oslaven byl svátek svobody všemi korporacemi v obci ve školní budově. O Vánocích se hráli zdejší ochotníci divadlo ve školní budově „Za cizí hříchy“ za řízení správce školy Slezáka návštěva byla četná i z Obyčtova.

Oceněn byl majetek obce k ekvivalentu na Kč 83000 – dluhy jest zatížen: 92900 Kč, t. j. elekrika 84400 Kč, nová stříkačka 6000 Kč, na opravu nové střechy školní budovy vypůjčeno Kč 2500.

Počasí v tomto roce bylo ze začátku bouřlivé a velké spousty sněhové znesnadnili komunikaci, a jelikož půda pod sněhem nebyla umrzlá byly ozimy částečně vyhynuty; z jara nastalo pak sněhu tak že obilí bylo řídké a většina metlice.

Následkem suchého počasí rozmohli se polní myši které na kulturách mnoho škod nadělali a museli se ničit různými otravnými prostředky.

K podzimu zvláště v ovesných žních přišly deště tak že oves se sklídl špatného zrna.

Ceny obilí byly letošního roku žito: 140 Kč, oves 80 Kč, ječmen 100 Kč, brambory jedlé 18-20 Kč, průmyslové 12-14 Kč za 100 kg. Len nebyl skoro kupován a cena jeho v některých případech byla Kč 20 za 100 kg. Ve zdejší škrobárně se letos brambory nespracovali.

1932

15/2 byla zjištěna nákaza spály u několika dítek ve zdejší obci a nákaze podlehla mladá nádejná dcera zdejšího správce dvora Alžběta Linsbauerová žačka 4 třídy stát. reálky v Novém Městě.

14/7 opět vyskytla se nákaza spály u dítek v č. 15 dělníků u statku p. Linsbauera a opět podlehlo nákaze čtyřleté dítě Zdenka Stachrová, ostatní onemocnění se uzdravili.

Rozpočet obce pro rok 1933 vykazuje: Potřebu 23000 Kč, úhradu 11000 Kč schodek činí 12000 Kč.

17/10 pořádaná byla ve zdejší obci zábava která měla rušnou dohru u okres. soudu ve Městě Žďáře.

28/12 Podaná byla žádost melioračního družstva zdejšího k ministerstvu zemědělství o prodloužení začátku meliorace jelikož nebylo možno v důsledku nedostatků peněžních prostředků práce započítati. Ministerstvo však žádost tuto zamítlo čímž byla myšlenka meliorační oddálena.

Opravena byla část cesty obecní od silnice u Sochorových až ku školy a řádně kamenem vyštětovaná a vyštěrkovaná, zemský úřad poskytl nám na tuto opravu subvenci Kč 1400.

Roční účet obce vykazoval: příjem Kč 20662, vydání Kč 20553.

Příjmy dělili se následovně:

Příjem z obecního majetku Kč	4273,43
subvence zemská	1164,20
Příražky a dávky	7303,99
Výdaje: obecní hospodářství	1665
školství	2704
Sociální péče	1004
Zdravotnictví	150

Počasí v tomto roce: bylo mírnější méně sněhu a více deště v letních měsících. Obilí bylo pěkné a vykazovalo pěkný výnos: žito mělo výnos 18-20 q 1 ha. Brambory byly též pěkné a vykazovali slušnou sklizeň. Ceny obilí: žito 55 až 60 Kč za 100 kg, oves 50 až 60 Kč, brambory jedlé 18-20 Kč, průmyslové 17 Kč.

Ve zdejší škrobárně se nepracovalo. Len nebyl obchodován.

1933

27/3 vydraženy byly obecní rybníky Pancina a Návesník za cenu 300 Kč na 3 léta firmě A. Linsbauer zde.

9/4 zvolená nová místní školní rada pro období 1933-1937 a to: Josef Sochor jako předseda, Linsbauer Erich, Jůda Teodor, Nevrkla František.

14/5 povoleno bylo okresním úřadem v Novém Městě aby obec směla použití kmenového jmění v obnosu Kč 4000 na zakoupení lesních podílů lesního družstva v Přibyslavi.

Letošního roku uchytila se ve zdejší obci v jetelech povázka a zničila mnoho jetele asi 50 měr v celé obci.

Letošního roku začal spor o koncesi hostinskou mezi St. Košťálem rol. č. 2 a Žofii Košťálovou, zemský úřad přidělil koncesi Žofii Košťálové č. 14.

Na žádost Stanislava Straky dosavadního starosty obce sprostilo jej obecní zástupitelstvo a okres. úřad funkce starosty a zvolilo si nového starostu Františka Ondráčka rolníka č. 21 zde za radní zvolení byly Sochor Jakub č. 34 a Ondráček Frank. rolník č. 18 zde za pokladníka obecního zvolen po odstoupivším Vilému Rejtkovi Sochor Josef rolník č. 9.

Počasi letošního roku byly silné mrazy a bylo dosti sněhu, v polovici ledna však přišly deště a veškerý sníh se roztál a byly z toho v obci zátopy sklepů. Po hromnicích opět počalo mrznouti. Během roku bylo počasí příznivé na vzrůst obilí tak že bylo pěkné a dobře sypalo: v důsledku toho poklesly ceny obilí: žito se platilo 70 Kč za 100 kg, oves 48-50 Kč, ječmelé brambory 26-28 Kč, průmyslové 20-24 Kč, len se letos obchodoval za cenu 50-60 Kč.

Letos ještě bylo na polích hodně myší až do zimy tak zvaných hrabošů nařízeno okres. úřadem soustavně je ničit. Při otravování těchto myší utrpělo ptactvo, zvěř a kočky které zdechlé myši sbíraly.

Přípisem zem. úřadu v Brně č. 34998 ze dne 7/9 1933 povoleno obci býti členem les. družstva. Rozpočet na rok 1934 vykazoval Potřebu: 27978 Kč, úhradu 17559 Kč, schodek 10419 Kč, přírůstek ku krytí schodku byla 350 procent.

1934

Na zaměstnání zdejšího dělnictva bylo lesním družstvem v Přibyslavi poskytnuta práce v lesích tím že zbylé dříví z polomů z roku 1930 bylo škrabáno a prodáváno jako papírky.

Družstevní líhovar v Obyčtově odkoupil od lesního družstva 1500 m³ palivového dřeva k pálení místo uhlí, tak že dříví z polomů se v revíru Polák rozešlo, a cena dřeva se zvýšila na 40-45 Kč za 1 m³.

1/3 nastoupil v úřad nový starosta Frant. Ondráček rolník č. 21 jelikož byl zemským úřadem schválen.

30/3 vyhořel v osadě Kříby v č. 33 Josef Novotný domkař, v noci o 3 hod k ránu, vzňal se jeho domek a shořel do základů, Novotný si nezachránil ani obleků, ba shořela mu i jeho jediná kráva. Novotný byl pojištěn u rolnické pojišťovny v Brně a obdržel pojištění 13000 Kč; vystavěl domek na jiném místě svého pozemků jelikož dřívější místo shořelé bylo na mokřině.

Jelikož hospodářské produkty byly v nízké ceně tak zvaná hospodářská krize a práce rolníka nebyla dostatečně odměněná, zavedla vláda Republiky Čsl. obilní monopol a stanovila pevné ceny obilí, čímž zemědělcům zvýšil se příjem a mohli svou režii lechčeji vypláceti.

15/8 zemřela ve zdejší obci v č. 4 výměnkářka vdova Marie Nevrklová nar. 30/6 1857 trpěla dlouhý čas revmatismem.

31/12 zemřel ve zdejší obci Jakub Konrád domkař č. 24 ve stáří 58 let, byl částečně válečným invalidou a zemřel následkem váleč. nemoci.

Počasí v tomto roce bylo mírné suché a studené. Silné mrazy které přicházeli v květnu a červnu poškodily třikrát vzrůstající brambory tak že se zdálo že bude slabá úroda. Koncem června však teplý déšť pomohl dalším vzrůstu tak že se opět pěkně rozložili o více stonkách a nasadily hojně brambor že úroda byla nad průměrná. Obilí též silně nočními mrazy zakrnělé po červnovém dešti se zotavilo a dalo průměrnou sklizeň, žito následkem pomrznutí květu méně sypalo.

Ceny obilí byly stanoveny obilním monopolem: žito 107,50 Kč za 100 kg, oves 105,50 Kč, ječmen 115 Kč, brambory jedlé 27-30 Kč za 100 kg, průmyslové 20-22 Kč.

Jelikož byla velká nabídka bramborů, klesli tyto později na Kč 15-17 za 100 kg. Zdejší továrna na škrob letošního roku nepracovala.

28/10 pořádaly zdejší korporace společnou slavnost výročí našeho osvobození ve školní budově za hojně účasti obyvatele obce. Rozpočet na rok 1935 vykazoval: Potřebu Kč 24100, úhradu Kč 15081, schodek Kč 8119 ku krytí schodku vybírala se 250 proc. přírážka.

1935

2/2 konala se ve zdejší obci valná hromada Hasič. sboru při níž starostou sboru zvolen Josef Sláma domkař č. 19, náčelníkem Karel Nevrkla rol. syn č. 4

3/2 sehráli místní ochotníci divadlo za řízení řídícího Slezáka ve školní budově, čistý výnos byl dán míst. osvětové komisi na splátku jeviště.

6/2 zemřeli ve zdejší obci dva občané a to Prokop Košťál rolník č. 2 ve stáří 70 roků na zápal plic a Antonín Sochor dělník u dvora č. 43 na rakovinu žaludku ve stáří 68 roků, oba měli společný pohřeb.

7/3 pořádala míst. osvětová komise a ostatní korporace v obci oslavu narozenin pana presidenta Masaryka ve školní budově za velké účasti obecnstva.

V říjnu zemřel Vilem Rejtek rol. syn z č. 29 zde, svobodný ve stáří 28 roků na tuberkulosu plic, jelikož býval delší čas členem a trubačem sboru doprovodil jej sbor ku hrobu.

28/10 konala se ve škole zdejší oslava svátku svobody za účasti všech korporací v obci, řídící školy předvedl s dětmi školními několik výstupu souvisejících se dnem našeho osvobození, což učinilo u obecnstva, jehož byl plný školní sál, nadšení. Obec pořídila si k tomuto dni nový státní prapor (vlajku).

19/5 konaly se volby do senátu a poslanecké sněmovny, dne 26 května pak do okresních a zemských zástupitelstev jež měli ve zdejší obci následující výsledek:

Do senátu a poslanecké sněmovny 19/V:

Strana republikánská, senát 75 hlasů, posl. sněm. 77 hlas

Strana lidová, senát 19 hlasů, posl. sněmovna: 22 hlasů

Strana soc. dem., senát 11 hlasů, posl. sněmovna 11 hlasů

26/V Do okresního a zemského zástupitelstva:

Strana republ. okr. zást. 74 hlasů, zem. zást. 73 hlasů

Strana lidová okres. zást. 25 hlasů, zem. zást. 26 hlasů

Strana soc. dem: okres. zást. 11 hlasů, zem. zást. 11 hlasů

Jelikož se dosavadní prezident osvoboditel T. G. Masaryk ze zdravotních důvodů vzdal funkce presidenta republiky, a navrhl vládě za svého nástupce pana Dr. Eduarda Beneše, konala se v listopadu na hradě ve vladislavském sále nová volba presidenta republiky. Volbu provedlo národní shromáždění a velkou většinou hlasů 340 zvolen byl za presidenta Republiky Dr. Eduard Beneš dosavadní ministr věcí zahraničních.

Počasí na začátku roku bylo mírné a deštivé koncem ledna počal padati sníh a mrzlo silně.

Koncem měs. března počalo se pracovati v poli, počasí bylo v setí teplé a suché, tak že se dobře obilí a brambory zaseli jelikož ale bylo málo deště obilí slabě rostlo až v červenci přišel kýžený déšť který všemu ještě prospěl, tak že byla slušná úroda: žito sypalo: 400 kg po míře, oves 350, len vydal 400 kg po míře. Len byl posledně prudkým deštěm zalit a půda ztvrdla tak že měl malý výnos. Brambory také utrpěli suchem, zůstali drobné, celkový výnos byl menší proti loňsku asi 20-25 q po míře.

Ceny obilí stanovil obilní monopol stejné jako loni, cena lnu byla 90 až 150 Kč za 100 kg ve stonkách.

Cena bramborů byla následkem menší úrody vyšší a platilo se za jedlé žlutomasé 30 až 33 Kč za 100 Kg, za průmyslové Kč 25 za 100 kg.

Měsíc listopad byl teplý a suchý a mohly se všechny polní práce dobře vykonati. Obecní účty za rok 1934 vykazovali v naší obci: Příjem Kč 23854, vydání 23305 Kč, zůstatek Kč 323.

Zima byla letošního roku až do konce roku mírná bez sněhu a mrazů.

Četla dne 29 listop. 1936 R. Jandová, rev. kr.

V tomto roce se narodili ve zdejší obci:

Konrádová Jarmila 13. 1. v č. 29

Dočekalová Františka 1. 2. v č. 20

Míchalová Žofie 8. 5. v č. 34

Šamlovi František a Marie 8. 5. v č. 16 (dvojčata)

Sochorová Zdeňka 17. 5. v č. 43

Kolouch Jindřich 8. 9. v č. 41

Veideman Ladislav 12. 11. v č. 15

Sochor Zdeněk nar. 18. 7. 1934 v Brně, zemřel.

1936

25 ledna t. r. zemřela ve zdejší obci v č. 20, 26 letá žena domkaře Ladislava Dočekalová rodem z Bohdalce růstali 3 malé děti, kojeneček a dvě do 2 roků.

4 února při slabém ledě na rybníku Pancině klouzala se 8 letá Vlasta Weidemanová dcera deputátů, v půli rybníka led se pod ní probořil a padla do vody držíc se kraje ledu, na led nebylo možno dospělému vstoupiti, odhodlal se mladý domkař Frant. Konrád z č. 24 pomocí žebřů které dával jeden za druhým na slabý led, dostal se až k dítěti které chytilo se za žebř, a vytáhl je až ku břehu a tak je zachránil.

11/2 zemřela Marie Konrádová svobodná služka, 70 roků stará z č. 32 mrtvicí.

7/3 konala se ve školní budově důstojná oslava narozenin pana presidenta osvoboditele Masaryka za hojně účasti občanů, oslavu řídil správce školy Slezák, účinkoval sbor školních dětí.

29/5 konala se ve zdejší škole oslava jmenin pana presidenta Beneše, prapory státní byly vyvěšeny.

2/6 byla ve zdejší obci konaná zákonná revize obecního hospodářství od okresního úřadu revize provedena za léta 1923 až 1936, při této revisi nalezeno vše v úplném pořádku, až na dluhující příračky v obnosu přes 3000 Kč které někteří liknaví poplatníci zůstali dlužní.

17/6 zemřel tragickou smrtí v č. 36 svobodný Karel Nevřkla rol. syn, trpěl trdnomyslností ze světové války a následkem toho v rozrušení mysli se oběsil. Zemřelý byl spoluzakladatelem zdejšího hasič. sboru a delší čas jeho velitelem. Sbor hasičů doprovodil jej ku hrobu.

12/7 odbývá se jako každý rok poutní slavnost ve zdejší kapli, a jelikož silně přšelo byla smutná za účasti místních občanů. Hudba která měla hráti též při hasič. výletě byla odkázaná vzhledem k nepříznivému počasí.

28/10 konala se ve školní budově oslava výročí naší samostatnosti, sbor školních dětí řídil správce školy Slezák, veřejné budovy byly okrášleny prapory. Počasí v letoším roce ve zdejších kraji bylo více vlhké a pošmourné, nezdravé, sněhu bylo málo. Obilí dosti pěkně rostlo ale následkem častých dešťů začalo poléhati již některé před odkvětem, zvláště žito následkem toho byla prázdná neb zrnka slabého a špatné jakosti, někteří lidé sežínali žito na krmení, dobytka.

Při sklízni pícnin byl dosti pohodlný čas za to při sklízni žňové bylo deštivo, i ovsy špatně odkvetly a zrno bylo špatnější, obilí sypalo polovici proti loňsku.

Bramborů se urodilo za to dosti, tak že cena jejich klesla na 12 až 16 Kč za 100 Kg.

Leny letošního roku následkem deštů se zaplevelili a polehly tak že byli špatné jakosti, cena byla od 40 do 100 Kč za 100 kg.

Ceny obilí byli monopolní, snížili se asi o 8 Kč na 100 kg jako srážky na vydržování agendy monopolu. Práce polní se všechny řádně udělali jelikož ještě měsíc listopad byl pohodlný až ku konci počalo mrznouti a velké mlhy se ve zdejšímu kraji vytvářovali.

V listopadu t. r. vyskytla se mezi dětmi zdejšími nemoc nakažlivá „záškrť“ asi v devíti případech bohudík skončil však jen jeden případ smrtí u dítěte manželů Jaškových č. 7, tři děti byly zavezeny do nemocnice v Poličce.

V listopadu podala zdejší majitelka dvora Marta Linsbauerová žádost za zemědělské vyrovnání následkem dluhového zatížení.

Výroční účty obecní za rok 1935 vykazovali: Příjem 22350 Kč, výdaje 22067 Kč, obec měla cenné papíry 200 Kč náhradní rentu, za 5000 Kč akcie Západomor. Elektráren, podíly lesního družstva v Přibyslavi za 9000 Kč a za 20000 Kč obligací 5ti proc. Z.M. E v Brně. Kmenové jmění v obnosu Kč 4000 použila obec na zakoupení hoře jmenovaných lesních podílů. Dluh obce činil koncem t. r. 67000 na zřízení elektriky a 5570 na lesní podíly vypůjčené u spoř. spolku v Obyčtově.

Revidováno dne 14. listopadu 1937. Růž. Jandová, rev. obec. kronik

1937

V lednu letošního roku bylo počasí měkké sníh se proměňoval ve vodu a přšelo, sněhu bylo napadeno $\frac{3}{4}$ metru.

24/2 usneseno obecním zástupitelstvem pronajati opět obecní pozemky na další 6ti leté období, a to veřejnou dražbou za vyvolací cenu 50 Kč za jednu míru, jenom několika bezemkům byly ponechány každému 2 familie za vyvolací cenu 50 Kč za 1 míru a to byli: Frant. Jašek č. 7, Josefa Konrádová č. 24, Metoděj Jůda č. 31, Václav Prokop č. 40, Kabrda Antonín č. 12, Burianová Růžena. Usneseno dále aby obecní louka celá byla rozdělena na 15 dílků a tyto dílky byly oceněny a dány do veřejné dražby. Dražba vykonaná za napjaté nálady neboť domkaři měli důmění že jím to velcí rolníci vyhází hodně vysoko, ukázalo se však že nikdo neměl toho smýšlení aby se malým životní prostředky tak ztížili; a každý dražitel přihodil na svoji familii 5 Kč k vyvolací ceně, a ta mu zůstala. Dvě familie byly odebrány a to Antonínu Čeplovi č. 11 v kopaninách a přidělená žadateli Josefu Hlávkovu dělníku č. 6, dále odebraná familie Josefu Šamlovi v kopaninách a přidělena Frant. Jaškovi zedníku č. 7 za vyvolací ceny.

Louky byly jednotlivé dílce vydraženy průměrně za 50 až 60 Kč jeden dílec. Po dražbě nastal v obci úplný klid. 1. 4. Z jara při setí obilí padal většinou sníh a bylo studené deštivé počasí, obilí špatně scházelo.

27/5 V naší farnosti byl letos učiněn klid při oslavě slavnosti Božího Těla že kněz zase navštívil všechny oltáře postavené venky i oltář p. Jůdy č. 20 který nebyl po dvě léta před tím navštěvován.

V měsíci červnu přišly prudké deště tak že žita silně polehly a zrno zčernalo.

Katolická omladina ve farnosti obyčtovské světila svůj první prapor, kmotrou byla paní Pospíšilová choť ředitele školy ve Žďáře.

5/7 Pouť Cirilometodějská konala se ve zdejší obci za pěkného počasí, při slavné mši sv. hrála dechová hudba, odpoledne měli hasiči výlet.

22/7 počaly ve zdejší obci žitné žně, obilí bylo polehlé tak se špatně seklo.

6/8 na zdejší statek č. 1 dosazen byl okresním soudem ve Žďáře vnucený správce Jos. Sedlák ze Žďáru který sklídlil v čas veškerou úrodu.

16/8 Odstěhoval se ze zdejší obce po sedmiletém působení správce školy Jan Slezák do nového působiště Bučovic. Slezák byl velký milovník divadla který pořádal a zvelebil zdejší divadlo, na něj budou činovníci dlouho s láskou vzpomínati, na jeho místo presentován byl ve zdejší škole pan Jaroslav Vencálek z Radešínské Svratky.

Ovesné žně byly dosti mokré a zrno po sklízni bylo také hodně začernalé. Řepy byly postiženy housenkami běláská, které lupení úplně ožraly, tak že zůstali malé a nevivnuté, taktéž bylo housenkami poškozeno i hlávkové zelí.

14/9 zemřel na svém sídle v Lánech o 3 hod. 29 min ráno náš pan president osvoboditel Tomáš Garik Masaryk. Zdejší obecní zástupitelstvo ve schůzi pietní toho dne uctilo památku zvěčnělého jako našeho čestného občana a byla tlumočena soustrast čsl. vládě prostřednictvím okres. úřadu v Novém Městě.

19/4 pořádal místní osvětový sbor s místními korporacemi tryznu na pamět zemřelého presidenta osvoboditele Masaryka při niž přednesli pietní básně žáci zdejší školy, a správce školy přednesl vhodnou slavností přednášku. Navštěva byla veliká, zapěny společně národní hymny, pomník padlých byl slavnostně ověnčen.

28/10 Pořadaná byla slavnost našeho osvobození ve školní budově při čemž sehráli školní dívky za řízení správce školy Vencálka hru „ V boji o poklad“. Navštěva byla velká a hra se velice líbila.

Počasí v podzimu bylo příznivé tak že vybírání brambor kterých byla hojná úroda bylo příznivé, cena brambor pohybovala se od 13 do 18 Kč za metrák.

Obilí letos sypalo dosti zvláště ovsy, žita byly částečně poškozeny rží tak že vývyn zrna byl zmenšen, ceny obilí dle cen obilního monopolu se poněkud zvýšily: žito Kč 127, oves 110 Kč za 100 kg. Leny se letošního roku vydařili a cena jejich byla 140-150 Kč za 100 kg.

7/11 konala se veřejná dražba na zdejší honitbu ketou vydražil zdejší správce dvora p. Erich Linsbauer za 1360 Kč ročně.

Revidováno dne 20. listopadu 1938 Růž. Jandová, revisor obec. pamět. knih.

1938

6/1 místní osvětová komise zdejší sehrála divadlo ve školní budově za řízení místního správce školy Jaroslava Vencálka, místní ochotníci sehráli hru „Neříkej hochu že máš mě rád“ hra se velice vydařila a byla přítomná hojná účast místního obyvательства, vybráno bylo 150 Kč.

Toho dne byla velká sněhová bouře že nebylo lze z cizích obcí divadlo navštívit, napadlo až 40 cm sněhu.

Zdejší rolník František Nevřkla č. 4 rozprodával část svých pozemků z důvodů finančních aby zaplatil dluh do spořitelny ve Žďáře. Prodal 2 díly na Kosovech jež koupili: zadní kosovní pole asi 6 měr Antonín Míchal domkař č. 34 zde a přední kosovní: bratři Teodor a Metoděj Jůdovi z Hodíškova z č. 13 a 31 také 6 mír.

Zahumenici u Pazderny asi 18 mír a chalupu pazderny koupil Antonín Míchal kovář t. č. usedlý v Jamách; ve Vlikové díl vedle okresní silnice ve výměře 7 mír koupil Antonín Čepel domkař č. 11 zde. Cena pozemků pohybovala se mezi 1800 až 2000 Kč za jednu míru.

2/2 usneseno obecním zástupitelstvem zakoupiti od pí Linsbauerové domek č. 43 zde pro obecní chudobinec za cenu 12000 Kč což bylo ihned provedeno, kupní cena a obnos 3000 Kč vypůjčeny byly ve spořitelním spolku v Obyčtově na pozemkovou knihu obce.

26/2 zemřela zdejší chudá Františka Machová ve věku 92 rodačka z Fryšavy; téhož dne zemřel zdejší rolník Ciril Sochor č. 9. ve věku 82 roků.

28/2 pořádala zdejší omladina po 3 dny ve zdejším hostinci ostatkovou zábavu ve prospěch hasičů.

7/3 bylo místním hasič. sborem a místní osvětovou komisí oslaveno narození presidenta Osvoboditele Masaryka, děti ve škole provedly akademii za řízení správce školy Vencálka.

8/3 byla podaná majitelkou zdejšího dvora žádost za vyrovnací řízení které bylo věřiteli zamítnuto.

10/3 Paní Marta Linsbauerová prodala svojí továrnu na škrob sousedící s naší vesnicí č. 46 a část pozemků vedle továrny ležících jakož i rybník zvaný Pilný v celkové výměře asi 40 měr za cenu 210 tisíc Kč společnosti pro spracování brambor, tato společnost sestávala z lihovarů Obyčtov – Nové Město, dále hospodářská družstva v Novém Městě a Žďáře. Společnost nechala továrnu řádně opravit, strojní součástky byly vyměněny.

28/3 Učiněna sbírka v obci pro zahraniční Čechy jež vynesla 100 Kč.

1/5 konal se na návsi před skladištěm tábor a čten byl manifest národní rady Československé z Prahy k udržování národní kázně, účastnilo se 80 až 100 osob.

1/6 Provedeny byly nové volby do obecního zástupitelstva, které domluveny byly dohodou tří důvěrníků stran republikánské, lidové a českých socialistů, zvoleni byli následující občané: ze strany

republikánské: Ondráček Frank č. 18, Ondráček František č. 21, Čech František č. 32, Šamla Josef č. 16, Dočekal Karel č. 20, Vencálek Jaroslav učitel; ze strany lidové: Vácha František č. 48, Sláma Josef č. 19, Míchal Antonín č. 34, ze strany čes. socialistů: Jašek Frant. č. 7, Prokop Václav č. 40, Kabrda Antonín č. 12. Starostou zvolen František Ondráček č. 21, náměstkem Ondráček Frank č. 18, radními Vácha František č. 48, Jašek František č. 7. Vzhledem k tomu že se volby nekonaly lístky dáno bylo obcí na obranu státu 50 Kč po obcích vybráno k tomu účelu 300 Kč.

7/6 O stavební místa na výpustku v obecní trati zažádali Arnošt Straka z Obyčtova, Konrád František z Hodiškova, Václav Kabrda též z Hodiškova, Stach Josef z Rousměrova, dále Jaroš Jan z Obyčtova a Veideman Leopold. Cena pozemků stavebních byla 1 a 2 Kč za 1 m². Všichni hoře uvedení postavili si domky vedle silnice k Hlinnému mimo Weidemana který pro nedostatek peněz tento rok nestavěl.

24/6 Byl podepisován manifest k obraně státu vzhledem k vážné době pro národ, manifest obsahoval 2 miliony podpisů.

1/7 zvolená nová finanční komise: Linsbauer Erich, Straka Stanislav, Ondráček Frank č. 18, Prokop Václav, Míchal Antonín, předsedou zvolen byl Stanislav Straka.

5/7 konala se ve zdejší kapli cirilometodějská pouť za hojné účasti lidu, mši sv. sloužil Matěj Lebeda farář Obyčtovský.

10/7 Primice pátera Jana Klímy z Obyčtova bylo přítomno ve zdejším chrámě hojně obecnstva.

8/9 zemřel náhle na vesnici v Obyčtově zdejší syn domkaře Ciril Novotný z č. 33.

24/9 Vzhledem k vážným státním těžkostem a nátlaku Sudetských Němců s přivtělení k říši německé, nařídil prezident republiky všeobecnou mobilisaci vojáků do 40 let, ze zdejší obce nastoupilo 16 mužů, čtyři byli povoláni dřívě. Ihned na to konaná byla v Berlíně schůze tří mocností, a to Německa, Francie a Anglie a po předchozím prozkoumání našich poměrů v Republice Anglickým zmocněncem Runcianem usnesla se tato delegace aby naše Republika postoupila část obývanou většinou německým obyvatelstvem Německu, což bylo také učiněno a sudetské území až po Plzeň postoupeno říši Německé též i na Moravě byly části území postoupeny. V důsledku toho vzdal se prezident Beneš президенství, vlády republiky ujal se generál Syrový. President Beneš odjel do Ameriky.

Též dozor nad naší republikou převzala německá říše, když naše vojsko bylo rozpuštěno a veškerou výzbroj převzala německá posádka z říše.

Letošní počasí bylo dosti nepříznivé v lednu a únoru byly větry a sněhové vanice, březen počal příznivěji tak že koncem března počalo se setí během setí a vegetace bylo sucho až na začátku července počalo pršet, vzhledem k suchu brambory se špatně vyvynuli.

Žitné žně zastihly deště tak že bylo nutno vše dávat do panáků pak ale po 15 srpnu byly za suché dni tak že se žito dostali dobře domů. Ovesné žně zasáhla opět vlna deště tak že na pokladech silně prorostly, též místem ječmeny prorostly.

Žito dobře sypalo 50 kg mandel, oves však byl černý a mnoho ho na poli vypadalo tak že málo sypal a byl méněcenný k prodeji. Ceny obilí byly jak loni jen oves platil se méně pouze 60-70 Kč za 100 kg, brambory následkem menší úrody platili se více 20-24 Kč za 100 kg. Leny byly polehlé ale pevné a platilo se 100-150 Kč za 100 kg.

Podzim byl pohodlný pro setí žita a ostatní práce. Koncem roku vyskytla se ve zdejší obci slintavka a kulhavka která se rozšířila po celé obci jenom asi 3 dvorce nebyly postiženy. O dobytek obývatelé přišli asi 3 kusy ostatní kusy ozdravěli avšak dojivost u krav byla zničena, a mléko se nemohlo delší čas potřebovati.

Revidováno dne 27. listopadu 1939, Růž. Jandová, okr. rev. pam. kn."

V tomto roce se narodili:

Váchová Vlasta 4. 3. 1938 dcera rolníka č. 48

Kabrdová Alžběta 30. 3. 1938 dcera domkaře č. 12

Jašek Jaroslav 27. 12. 1938 syn dělníka č. 7

1939

Začátkem roku počala teprve tuhá zima, mrzlo a počal padati hojně sníh, nejvíce sněhu napadlo v měsíci březnu byli vanice a studeno 15 st. pod n.

Z 13 na 14 března 1939 v noci obsadilo německé vojsko další území Čech a Moravy které zbylo po odstoupení území Sudetského v září minulého roku, též Slovensko odtrhlo se od bývalé Republiky a zřídilo si svůj samostatný stát pod patronátem Německé říše, z území Čech a Moravy zřídila Německá říše protektorát řízený protektorem Neuratem, který sídlil v Praze; dne 15 března t. r. byl přítomen v Praze na hradě vůdce Německé říše který prohlásil že zřizuje protektorát nad Čechami a Moravou a že dává Čechům autonomii aby se mohli národnostně a hospodářsky vyvíjet. Vojsko republiky Čsl. bylo všechno trvale propuštěno domů a veškerou bezpečnost provádělo vojsko říše Německé. Též i soukromné zbraně kromě loveckých pušek byly odevzdány na nejbližší četnické stanici.

Začátkem dubna počalo pěkné počasí a počalo se seti.

Dne 23 dubna t. r. dal popud státní president Emil Hácha který s malým parlamentem řídil státní správu v Protektorátě aby rozeštvané a bijící se politické strany v národě byly rozpuštěny a aby se utvořila jedna národní strana pod názvem „Národní souručenství“.

Tato výzva měla ohlas a byl proveden soupis v celém Protektorátě o přistoupení mužů k této straně.

Ve zdejší obci za součinnosti tří důvěrníků dřívějších politických stran v obci a to Josefa Sochora rol. č. 9 za stranu republikánskou, Stanislava Straky rol. č. 48 za stranu lidovou, Antonína Šamly děl. č. 16 za stranu čs. soc. a příbrání zdejšího učitele Jar. Vencálka byl zvolen přípravný výbor za předsednictví místního starosty Frant. Ondráčka rol. č. 21; tento výbor učinil nábor v obci a přistoupilo tehdy k Národnímu souručenství 62 mužů od 21 roků; do mladého národního souručenství přistoupilo 8 členů. Vedoucím v národ. souručenství v místě byl starosta obce, okresním vedoucím ve Žďáře byl Fr. Hutař. Příspěvky byly určeny 5 K chudší 2 K.

Následkem hoře uvedené změny ve státě počali někteří vkladatelé vybírat hromadně vklady, vláda Protektorátu však nařídila zákonem vypláceti každému žadateli jenom 500 K týdně.

27/4 zemřela Marie Šamlová manželka domkaře č. 16 zde ve stáří 68 roků.

19/5 snesla se nad zdejší obcí silná bouře s krupobitím, které však vzhledem že padaly s deštěm neudělali velké škody.

Letoší počasí bylo příznivé na vzrůst obilnin tak že žito ovsy a ječmeny narostly vysoké a daly hojně zrna, obilí sklizeno bylo suché a zdravé a sypalo žito: 60 kg jeden mandel, oves 70 kg, ceny za obilí byly dle obilního monopolu s příražkou: žito 140 K za 100 kg, oves 125 K.

Brambory narostly pěkné až 35 metráků po míře sklízeli se však za dosti deštivého počasí.

V č. 1, hodně brambor na hromadách v poli pomrzlo jelikož nebylo v čísle dostatek potahů a nemohli se z pole odvézt.

Letošího roku zřídilo Družstvo pro spracování bramborů které koupilo škrobárnu p. Linsbauera provoz v této škrobárně jelikož tato byla z venčí i uvnitř velkým nákladem opravena; družstvo přijímalo brambory k spracování za cenu dle škrobnatosti, asi 29 K za 100 kg, bylo přijato asi 50 vagonů brambor a vyrobeno 823 q škrobu. Správcem škrobárny byl Jindřich Padalík z Obyčtova.

25/8 zemřel zdejší chudý Josef Poledna ve stáří 78 roků v zem. nemocnici v Brně kde je pochován.

Letos úroda lnu byla znehodnocena jelikož přišly podzimní deště tak že se nemohl uležený len dostati suchý domů.

23/11 zemřel náhle zdejší rolník na výměnku Jan Júda č 21 když šel večer z Bohdalce u osady Kříbů srdeční mrtvici, ve stáří 75 roků.

21/11 již počalo mrznouti a začal padati sníh tato brzká zima zastíhla ještě mnoho polních prací nedodělaných zvláště v č. 1. Též vojenský odvod koní německou komisí, která odebrala 2 koně a to č. 1 jednoho a č. 21 jednoho snížil výkonnost polních prací. Ceny koní stanoveny odvodní komisí na 9500 K za jednoho. Mimo toho bylo klasifikováno ještě 5 koní které nebyly odebrány.

Od 1 října bylo obývatelstvo zásobováno na odběrné lístky vzhledem k tomu aby obývatelstvu dostalo se stejnoměrného zásobování, někteří obývatelé kteří měli peníze dělali si zásoby což bylo tímto znemožněno.

Říše Německá dostala se do války s Anglií a Francií kteréž stály veškerý zahraniční dovoz k nám uzavřeli čímž se muselo s potravinami šetřiti.

V tomto roce prováděly se novostavby domků Marie Konrádova z č. 24 úřednice z Prahy a její společníci vystavěli jednoposchoďový úhledný domek na trati „Šefránice, vedle silnice k Hlinnému, zakoupil si část pozemku ve výměře 800 m² Josef Ondráček z č. 18 na stavbu domku, na svojím zakoupeném pozemku vedle silnice k továrně vystavěl si kovářskou dílnu, chlív a stodolu Antonín Míchal kovář č. 6, od tohoto Ant. Míchala odkoupili si část pozemku Frant. Kříž rol. č. 30 a Ant. Čepel č. 11 a postavili si zde velké stodoly. Frant. Vácha č. 48 postavil na svém pozemku novou stodolu, též Frant. Ondráček č. 21 postavil novou stodolu. Adolf Novák domkař č. 5 rozbíral svůj domek a

postavil novou stodolu; Stanislav Košťál rolník č. 2 zakoupil od obce kus pastviny na výpustku a míní zde postavit rodinný domek.

Podzimní polní práce vykonali se všechny jelikož bylo od 5 až do 15 prosince pohodlné počasí pak začaly opět velké mrazy koncem roku bez sněhu tak že veškerá půda silně promrzla, promrzali zdi že brambory ve sklepích uskladněné počali zmrzati.

Letošího roku byl darován větší obnos na zřízení drátěného plotu kolem pomníků padlých jež sebralo sdružení Katol. žen v Hodíškově.

1940

Ve zdejší kraji byla letos krutá zima, paliva bylo málo tak že v bytech trpěli lidé zimou. Brambory i ve sklepích pomrzly.

Jelikož v sousedním Německu počala nová válka i my jsme to cítily, jelikož nám poroučel živel německý, vše se muselo přispusobit německým zákonům, někteří mladí museli na práci do Německa na výrobu zbraní, od nás šel Antonín Šamla stolař. pomocník, František Míchal stolař. pomocník, kteří to také zaplatili životem.

Statek č. 1 Marty Linsbauerové byl zabrán německou správou z Ronova n. Sázavou kde byla centrála a při tom též zabrali statek č. 4 Frant. Nevrkly z důvodu že prý se na těchto statcích nerentabilně hospodařilo.

Letoší úroda byla prostřední, a muselo se vše odevzdávat podle předpisu na kontigent že hospodáři zbylo málo.

Němci na statku Linsbauera počali racionelně hospodařit, umělými hnojivy zvýšily výnos z pozemků a docílili ve vzrůstu náležitý pokrok. Hůře bylo s hovězím dobytkem jelikož se nedal hned nakoupiti a proto dovezli sem dobytek z jiných svých statků kterých měli na okrese našem několik. Na obdělání pozemků jelikož zde bylo málo koní a asi tři páry starých volů přivezli si traktor kterým lány polí obdělávali. Vrchní dohled na statek měl vrchní ředitel Langer ze Zámku Žďáru, dozor v místě měl praktikant Marek. Jelikož zde nebylo dosti pracovních sil byli sem přikazováni deputátníci z jiných dvorů a byli to nejvíce podřadní lidé, práce šla pomalu, brambory na poli Vubec zůstali na polích v krechtách tak že hodně pomrzly a v zimě je vozili do místní škrobárny.

Škrobárna zdejší spracovala 50 vagonů bramborů na škrob, následkem pomrznutí brambor byl malý přírustek škrobu.

Vyskytl se zde záškrt u školních dětí avšak úsilím obvod. lékaře brzy byla nákaza zdolána, v nemocnici v Třebíči narodil se Marii Čechové syn a hned zemřel. František Jašek starší a Košťálová Marie kteří žili ve společné domácnosti byli přijati do domovského svazku Zámku Žďáru, Antonín Košťál dosavadní zdejší příslušník byl přijat do Jinošova okr. Třebíč. Kabrda Frant do Vatína, Sylvestr Smejkal do Bobruvky. V roce 1940 bylo ve zdejší obci napočítáno 238 obывatel.

Do zdejší obce došli deputátníci Ježek František, Šuska Josef a Mužátko František s rodinami ku zdejšímu dvoru. Ferdinandu Strakmüllerovi povolená koncese hostinská v č. 14. Opravena cesta u školy a dány cementové roury na svod vody.

Narození: Josef Mužátko 26. 1. v č. 43, Jarmila Ondráčková 14. 4. v č. 21, Eva Sochorová 19. 5. v č. 43, Anna Dočekalová 9. 6. v č. 20, Jaroslav Vencálek 6. 8. v č. 49, Václav Kabrda 15. 9. v č. 8, Hedvika Míchalová v č. 34

1941

Provedena byla oprava střechy školní budovy a byla pokryta plechem ze strany severní a východní, na úhradu toho byla zjednaná výpůjčka z kmen. jmění obce v obnosu 6000 K. Vyskytl se opět záškrt u Růženy Strakové a Míchalové Žofie děti se však brzy uzdravili.

Rolníkům kteří vlastní větší výměru lesa byl předepsán kontigent dodávky dřeva pro vojenské účely, z lesů zdejšího dvora bylo pokáceno 80 pev. metrů dřeva na dodávku. Jelikož lesní družstvo v Přibyslavi v kterémž družství je i naše obec členem se dostala pod nucenou správu němců byly rozděleny před převzetím němců, ušetřené peníze obcím a naše obec dostala K 16504. _

Jelikož byl letošší rok příznivý počasím byla úroda na polích slušná, a dobře se sklídila, byli však předepsány přísné dodávky obilí, několika rolníkům vyhynulo žito následkem sněhových závějů a dostali náhradu na nové jarní osetí 1043 K.

Obec musela dáti příznání k ekvivalentu a činilo celkové jmění obce 93222 K; dluhy 66588 K, čisté jmění k zdanění zůstalo 26634 K.

Obci bylo předepsaná dodávka bramborů 1860 q.

Karel Dočekal č. 20 udělal přístavbu chlévu a seníku při svém stavení a odkoupil od obce část stavební plochy.

Košťál Stanislav č. 2 odkoupil od obce na výpustku část pastviny ve výměře 400 m² na stavbu domku. Adolf Baar rolník ze Slovenska byl okresním úřadem v Novém Městě přiřknut domov. právem do zdejší obce.

Jelikož Jiřina Špačková nemanž. dcera Ludmile Šaclové neuposlechla aby se řádně chovala byla dána do ústavu pro mladistvé.

Josef Ondráček z Brna odkoupil od obce část staveb. pozemku ve výměře 2000 m² na stavbu rodinného domku na par. 238, který postavil. Veideman Leopold odkoupil od obce 300 m² pozemku na par. 238 na rozšíření staveb. místa. Kříž Frant. č. 30 koupil 800 m² Dočekal Frant. č. 20 koupil 800 m² stavebního místa od obce, poslední tři kupitelé nestavěli jelikož neměli dostatek staveb. materiálu. R. Burianové č. 26 prodáno 30 m² stav. pl.

Ve zdejší skrobárně bylo přijato 657 q brambor z nichž bylo vyrobeno 1081 q škrobu, brambory byly dodány z Obyčtova, Ostrova, Řečice a Hodiškova. Bylo úředně zavedeno národní souručenství jak starých osob tak i mladých, každý člen dostal legitimaci, v tom měla býti jakási kulturní práce, jelikož bylo obyvateľstvo stísněno současnou válkou nic se neprovádělo, jen občas nějaké přednášky se přečetli na nátlak úředního nařízení, jak se mají češi chovat loiálně k německému okupantu.

Vzhledem k tomu že v Praze byl zabit německý místodržitel protektorátu Čech a Moravy Heidrich byla nařízená policejní hlášení všech občanů v obci a každá změna musela se osobně hlásit do Jihlavi na gestapo.

Obecní příjmy v tomto roce byly Kč 41455, vydání 38854 K.

V tomto roce se narodili: Ludmila Řezníčková nar. 22. 4. v č. 29, Anna Šamlová 20. 6. v č. 16 která zemřela, Marie Strankmüllerová 28. 6. v č. 14, Věra Mužátkova nar. 25. 8. v č. 43.

Zemřelí: Prokop Josef dělník u zdejšího dvora nar. 11/3 1861. Vyskytl se záškrt u dětí: Růženy Strakové č. 42 a Žofie Míchalové č. 34 neměl však vážných následků. Byla provedena nařízená sbírka na něm. červený kříž a vynesla 91 K. výsledek značil že obyvateľé nemají na tomto díle zájmu.

Kulturní život úplně se zastavil jen občas soukromná přednáška některého občana z okresu a tajné poslouchání zahraničního rozhlasu občany povzbudila.

1942

Začátkem tohoto roku byla silná zima. Obec naše musela ohlásit počet zvonů a váhu jejich. Náš zvon „Sv. Antonín ulitý v roce 1876 na zdejší kapli, nákladem Ant. Klímy faráře v Pozořících ve váze 108 kg, byl nám Hytlerovskou vládou odebrán, zvon tento měl líbezný hlas že jej bylo slišet při zvonění do okolních obcí. Lidé nařikali ale nebylo nic platno, mimo toho náš zvonek, umíráček ve váze 10 kg měli jsme též odevzdati, jeli jsme s ním na okresní úřad, kde nám jej po veliké prosbě přece vyloučili z dodávky tak že nám zůstal sloužiti dále, tento zvonek je přivežený ze zrušeného kláštera v Praze.

Pisatel byl v Praze v Libni kde byl velký sklad odebraných zvonů náš zvonek ani dva zvony z Obyčtovského kostela tam nebyly. Bylo tam na 300 zvonů, některé farní úrady přece zvony dostali zpět; dozorce skladu mě řekl že bylo odvezeno mnoho zvonů do Hamburku v Německu, tam však pro velikou vzdálenost nebylo možno jeti, cesta do Prahy byla až po převratě.

Zavedeny statkové archy pro zemědělce které čtvrtletně byly doplňovány, koupě, prodej, osetí, a byly na okres zasílány ku kontrole.

Zaplombovány byly úřední všechny odstředívky v obci a všechno mléko bylo nařízeno dodati do mlékárny.

V tomto roce bylo nařízeno aby určitý počet mužů nastoupil na uhelné doly v Mor. Ostravě, z naší obce museli nastoupiti Straka Arnošt dělník, Kabrda Václav dělník, Mužátko František dělník a Ludvík Novotný z č. 33.

Antonín Šamla stolař. pomocník z č. 16 byl povolán na práce do něm. továren, ten však utrpěl tam mnoho strastí tak že byl poslán domů duševně zničený a v nepříčetnosti se 22/7 t. r. oběsil v lese Chlumku a je pochován v Radeš. Svatce. Zemřela Vincencie Konrádová dělnice u dvora nar. 1882, Krystýna Skryjová vdova z č. 24 nar. 1863. V tomto roku se narodili: Jan Kabrda 24. 5. který zemřel, Drahomíra Strankmüllerová nar. 20. 9. v č. 14 a Vlastimil Šuska nar. 10. 10. v č. 15.

Ve zdejší škrobárně spracovalo se v tomto roce 13824 q bramborů, a vyrobeno bylo 2939 q čistého skrobu který hodně přispěl na zásobování obyvatel.

Úroda obilí byla přiměřená, bramborů se urodilo hojně.

1943

Zima byla mírná a sněhu málo. Následkem silného tlaku elektřiny v transformatoru, vyšlehl ze zásuvky ve stodole č. 16 Josefa Šamly oheň od toho se vzňala tam uskladněná sláma a domek celý vyhořel, též byla poškozená střecha školy. Šamla dostal uhradu pojištění a příspěvek Z. M. E. jako odškodné, jelikož se některým občanům nelíbilo že tento domek je nevhodný na návsí, navrhli poškozenému aby si vyměnil stavební místo na výpustku od obce což on učinil, jelikož ale nemohl sehnati ve válce stavební materiál, bydlel prozatím v obecním domku a krávy měl v klenuté stáji sbořeniště.

23/6 nalezen byl v lese Chlumku oběšený Antonín Šamla z č. 16 a byl pohřben na hřbitově v Radeš. Svatce.

Zamřel Jakub Německý výměnkář 76 roků starý v č. 30; a jeho manželka Františka Německá 79 roků. Zemřela Anna Ondráčková výměnkářka v č. 25 – 75 roků stará.

V tomto roce se narodili: Josef Stach 26. 3. v č. 38

Bohumila Prokopová 30. 3. v č. 40

Stanislav Košťál 8. 5. v č. 2

Alena Mužátková 30. 8. v č. 43

Alena Špačková 21. 11. v nemocnici

Jelikož nebylo dostatek mléka a másla pro zásobování měst a vojska, nařídilo okresní hejtmanství zaplombování veškerých odstředivek v obci a veškeré mléko muselo se odvádět do mlékaren odkud se dostávalo máslo pro rodiny ovšem smíšené. Jelikož v obcích v pohraničí udělala vychřice spousty

polomů byly z každé obce určení občané na spracování, ze zdejší obce Krejčí Richard č. 39 a Konrád František č. 35.

Nařízená byla kontrola dojných krav v obci. Obilí pěkně narostlo ale následkem velkých bouřek a větrů silně polehlo, tak že se velmi špatně sekalo.

Tento rok v květnu pomrzly dvakrát vzešlé brambory, přes to opět nasadily stromky, byly však drobné.

Jelikož věrní Čechové rádi poslouchali rozhlas zahraniční na krátkých vlnách z Londýna kde byla ustavená naše Československá vláda němci to spozorovali a nechali u všech aparátu odejmou krátké vlny, přes to si každý majitel radia pomohl různými prostředky aby slyšel naše České zástupce zvlášť pres. Beneše.

17/4 Bombardovali Americká létadla Plzeň a až u nás se okna třásla otřesem vzduchu.

Obilí sypalo dobře a nařízená dávka mohla se dodati, bramborů bylo však méně. Do zdejší škrobárny dodáno 4312 q a bylo vyrobeno škrobu 605 q.

Na nucené práce v uhelných dolech byly od nás povoláni Arnošt Straka č. 23, Mužátko Frant. č. 43 a Novotný Ludvík č. 33.

Počala persekuce českých občanů, po smrti protektora Heidricha, dávány bez důvodu do koncent. táborů a mnoho jich bylo popraveno, tak v Kaunicových kolejích v Brně zastřelen byl ředitel hospodářského družstva v Novém Městě Frant. Mikeš rolník z Radňovic který od nás vždy kupoval obilí též hasič. okres. Velitel Boháček z Německého oba legionáři z první světové války.

1944

Začátkem roku napadly spousty sněhu tak že byla nařízena pracovní povinnost házení. Byly odebrány katastrální mapy obecní do Prahy kde byly němci zničeny, naše mapa též. Zřízena byla v Ostrově lidová hospodářská škola kam museli naše dítky po 14ctém roků choditi ještě do praktického vyučování.

Následkem dlouho trvající války vzrostla v mládeži nevázanost, jelikož bylo dosti peněz které se ustavičně tiskly a neměli žádnou cenu proto se rozmohlo opilství a radovánky, ačkoliv byla doba kdy musel člověk plakat.

Jakmile letošního roku rusové zatlačili němce k Brnu byla silným bombardováním poškozena Z. M. Elektrárna a dva měsíce jsme nesvítili ani radia nemohli hrát tak že jsme o světě nic nevěděli, jen detonace střel a létadla nám dávali vědění že se nám blíží hrozná zkouška.

V roce tomto se ve zdejší obci narodili:

Marie Váchová nar. 15. 4. v č. 48

Marie Míchalová nar. 25. 10. v č. 34

Karel Jůda nar. 7. 4. v č. 13

Marta Řezníčková nar. 16. 12. v č. 29

Josef Ondráček nar. 11. 2. v č. 46

Jitka Dočekalová nar. 1. 12. v č. 20 která zemřela 22/12 téhož roku, zemřela též dcera Marie Laubové dělnice v 8 letech Olga, a Věra Truhlářová dcera dělníka v 2 letech.

V tomto roce byla přiměřená úroda obilí a brambor bylo také dosti, bramborů se vyvezlo na zásobení měst asi 40 vagonů a do škrobarny dodáno bylo 9995 q z čehož se vyrobilo škrobu 1687 q.

Jelikož za všechny výrobky bylo hojně placeno mohli si lidé ukládati do spořitelen kde se soustředilo hodně vkladů, které zase plynuly na vraženou válku němci rozpoutanou.

Pronajat byl rybník obecní zvaný „Pancina“ rybářskému spolku v Novém Městě za roční nájemné 1000 Kčs. Němci byla nařizovaná dodávka dobytka a koní. Do zdejší obce na zdejší dvůr dosazeni byly noví deputátnici: Laub František s 5ti členou rodinou, Novotný Bohuslav se svou družkou Truhlářovou, Mach Vít s 3 členou rodinou; též byl sem dosazen nový správce dvora Josef Chýška z Pelhřimova a nový šafář J. Trávník s rodinou který bydlel v č. 36.

Richard Krejčí obchodník který měl obchod v tomto čísle přestěhoval se do č. 39

Obytné stavení tak zvaná „Psotovna“ zřítla se celá jelikož ji dvůr neopravoval.

Zemřela Sochorová Františka dělnice u dvora č. 43. Marta Linsbauerová byla dána do opatrování v sanatoriu na Moravci.

1945

Zima byla mírná a sněhu málo.

Tento rok bylo vše rozrušeno jelikož válka se tlačila do středu Moravy.

Obývatelé ze strachu před hladem schovávali si obilí do děr a sklepů, někteří zlí lidé to zneužívali a kradli.

Přes obec přecházelo německé vojsko které ustupovalo před Ruskou armádou; v březnu i naše okolí hlavně Nové Město a Žďár byly napadeny Ruskými a Americkými letadly, letadla křížovali nad naší obcí a lidé ze strachu se schovávali.

Němci táhli s vozy přes naši obec a odhazovali různé předměty a potraviny házeli je do rybníka Panciny, lidé sbírali částky rozsypané mouky a cukru jelikož byl malý příděl. Partyzáni kteří v našich lesích mařili a stěžovali Němcům jejich ústup, poručili nám aby jsme společně káceli stromy přes silnici aby ústup byl nemožný, my jsme poslechli a na silnici k Obyčtovu nakáceli jsme stromy přes silnici, k Hlinnému v rozsocháči též byly nakáceny stromy, přes to Němci přejížděli s tanky a vozy po polích.

Konečně 10 května Němci silně utíkali po našich silnicích a ruská armáda maršála Malinovského přiblížila se od Kříbu do naší obce, to bylo spousta vojska děl, tanků, pěších a obyvateľstvo naše s radostí stálo v zástupech kolem silnice a vítali je radostným „Na Zdar“. Někteří obyvateľé radostí, stříleli po obci z pušek které Němci zahazovali při útěku.

Hned byli veškeré německé nápisy na silnicích v obci strhány, rozbyty, obrazy Hytlera a Háchy byly ze škole vyhozeny a rozšlapány, národní prapory vyvěšeny. Ihned byly stanoveny revoluční národní výbory šesti členné: Vácha Frant. č. 48, Jašek Frant. č. 7, Konrád Frant. č. 35, Míchal Antonín č. 6, Horký Frant. č. 37, Arnošt Straka č. 23.

Část ruské armády usadilo se ve zdejší obci která potřebovala potraviny, což činilo národnímu výboru velké starosti. Přes to porozuměním míst. obyvateľstva byla tato věc zdolaná.

Jelikož se rodina Linsbauerová přihlásila za německé příslušníky byl tento statek převzat národní správou do opatrování a později byl zkonfiskován.

Bývalý správce dvora Josef Chýška když byl četnictvem vyšetřován se na záchodku budovy dne 4. 6. zastřelil a je pochován v Obyčtově, měl asi z dřívějšího působiště protinárodní čin. nalezen na sobě.

Revoluční národní výbor hoře jmenovaný po těžké práci kterou musel prodělati s rozeštvaným lidem byl po jednoměsíčním těžkém úřadování, doslovně vyhozen, při nové revoluční volbě ve školní budově, kde se sešli různí partneři kteří sem byli vnucenou německou správou dvora nasazení. Začátkem července bylo třeba u dvora mnoho práce jelikož ještě 80 měr brambor bylo nutno osázet a to byla hlavní chyba býv. míst. nár. výboru že nutil lidi do práce.

Při druhé revoluční volbě byl zvolen předsedou Fr. Nevrkla č. 4 a 11 členů ponejvíce z řad dělníků u dvora.

Správcem skonfiskovaného dvora byl jmenován Adolf Baar, došlý sem ze Slovenska.

Hovězí dobytek na dvoře nezůstal žádný vše odvezla Rudá armáda na zásobování, koně byly též odebrány a místo toho dáni na práci koně z býv. německé armády kterých zde bylo v obci na 600 kusů.

Po jednoměsíční službě odešel správce Baar ze služby a správcem byl jmenován Frant. Konrád dělník. Obilí bylo dosti pěkné a vzhledem k pěknému počasí sklídilo se vše dobře, brambory byly drobnější, louky však utrpěli mnoho, koňmi z něm. armády které všechno spásli, jetele odvezla rudá armáda na krmení.

V naší obci zřízená byla vojenská prádelna Ruského vojska v rybníku Pancina se vše pralo tak že zde bylo ubytováno na 300 vojínů a žen které si brali potraviny na zásobování z obce.

V roce 1945 narodili se zde: Ferdinand Strakmüller č. 14 nar. 9. 6. a Marta Mužátková nar. 16. 4. která brzy zemřela.

O zkonfiskovanou půdu ze statku Marty Linsbauerové č. 1, na kterém bylo v roce 1945 společně hospodařeno, podali si pro rok 1946 žádosti za příděl: Stach Josef č. 38, Kabrda Václav č. 8, Míchal Antonín č. 34, Burianová Růžena č. 26, Straka Arnošt č. 23, Jůda Metod č. 31, Konrád Frant. č. 24, Konrád Frant. č. 35, Veideman Leopold č. 41, Dočekal Karel č. 20, Řezníček Josef č. 29, Kabrda Antonín č. 12, Čepl Antonín č. 11, Jůda Teodor č. 13, Novotný Josef č. 33, Horký Frant. č. 37, Vácha Frant. č. 48, Kříž Frant. č. 30, Klíma Josef č. 3, Konrád Jakub č. 1.

Celková výměra půdy byla role 92 ha, zahrada 0,32, louky 13,50 ha, pastva 1,83 ha, lesy 44,18 ha, rybníky 7,84 ha, zastavěné plochy 0,82 árů.

Plocha v katastru obce Řečice ve výměře 13 ha byla dána k rozdělení občanům v této obci.

Výměru lesů a rybníků vzala si státní správa v opatrování.

V tomto roce přijala zdejší škrobárna 9017,60 q brambor škrobnatosti 17,5 % a vyrobeno bylo 1670 q bílého škrobu. V tomto roce bylo dodáno obilí: žita a pšenice 428 q, olejnin 69 q, bramborů pro konzum 3100 q, jatečného dobytka 7500 kg, prasat 5000 kg.

V tomto roce bylo mezi lidmi tolik peněz a jakmile nastal převrat všechno se ukládalo do záložen jelikož do 30/10 staré peníze platili a po tomto dni od 1. XI. byly vydávány nové Čsl. Koruny. Ve spořitelním spolku v Obyčtově bylo uloženo za 3 měsíce 6 milionů K. z celé kolatory. Každý jednotlivec dostal výměnou na osobu 500 Kčs za staré, se kterými musel začít nově hospodařit, ostatní staré K. byly bezúročně vázány.

Došlo oznámení že zdejší příslušník a rodák Jan Skryja strážmistr v Lanžhotě byl němci v koncentračním táboře umučen, zanechal mladou vdovu a dítě.

1946

V tomto roce bylo jarní počasí příznivé a všechno obilí mohlo se řádně do polí zadělati. Na zdejším skonfiskovaném statku Linsbauerově byla zřízena národní správa, národním správcem byl dělník Frant. Konrád č. 35 v Hodiškově který vedl hospodářství; dne 2 května 1946 byla tato správa zrušena, jelikož celý objekt byl rozparcelován a spravován jednotlivými přídělci.

Rybníky ve výměře 7 ha byly zabrány státní správou rybniční, nájemcem rybníků byl Jelínek Jos. z Křížanova, lesy statku ve výměře 45 ha, byly pod dohledem místního národního výboru a nebylo o nich rozhodnuto komu je přidělí, míst. nár. výbor měl podanou žádost o přidělení lesů pro obec.

16/5 vypsány byly volby do národního shromáždění. Ve zdejší obci obdrželi hlasů: komunisté 35, lidová str. 39, nár. socialisté 40, soc. demokraté 12. Dle toho zřízen byl nový národní výbor a to: komunisté 3 mandáty, lidová strana 4 mandáty, nár. socialisté 4 mandáty, soc. demokraté 1 mandát.

Mandáty obsazeny následovně:

komunisté: Míchal Antonín kovář č. 6, Čepl Rudolf zemědel. č. 11, Konrád Frant. zemědělec č. 24.

lidová strana: Vácha František rolník č. 48, Jůda Karel cestař č. 13, Míchal Antonín rolník č. 34, Horký František rolník č. 37

Národní sociálisté: Nevrkla Frant. rolník č. 4, Košťál Stanislav rolník č. 2, Ondráček Frant. rolník č. 21, Vencálek Jaroslav říd. učitel

Soc. demokráté: Jašek František zedník č. 7

Při volbě předsednictva zvoleni byli při druhém hlasování: Vácha František předsedou 7 hlasy, Míchal Antonín č. 6 náměstkem 7 hlasy, Ondráček Frant. č. 21 radou.

Po rozparcelování statku odstěhovali se do pohraničí Mužátko František dělník z č. 43, Novotný Bohuslav dělník č. 44, Mach Vít dělník z č. 1, Ježek Jaroslav býv. šafář č. 46, Frant. Kříž syn Frant. Kříže rol. č. 30 zde, Trávník Jos. byvalý poklasný a šafář z č. 36. Též se odstěhovala Anežka Chýšková vdova po zastřeleném býv. správci dvora Jos. Chýškovi; Adolf Baar na Slovensko. Americký červ. kříž „Unra“ poskytoval naší postižené vlasti příspěvky v různém šactvu které bylo měsíčně rozdělováno pro chudé v obci.

Úroda v naší obci byla výdatná jak obilninami tak i brambory, díky příznivému počasí. Obec dodala pro veřejné zásobování 410 q žita, 600 q brambor pro zásobování. Naše obec utrpěla škodu němci způsobem, odebraný zvon v ceně 12000 Kčs, katastr. mapu v ceně 5000 Kčs. Bývalý člen revoluč. nár. výboru Jos. Laub dělník, bydlící v č. 41 v Hodiškově, byl odsouzen kraj. soudem v Jihlavě k 5 rokům žaláře, při nucené práci. Syn správce zdejšího skonfiskovaného dvora Erich Linsbauer sloužil za okupace v německé armádě byl při zroucení německé armády zajat Rusy a po půl roce v Rusku byl poslán zpět do Republiky a pracoval v táboře zajatců v Brně, pak byl na revers propuštěn ku svým rodičům bydlících v Radňovicích, kde pracoval na statku Mykešovém.

Do zdejší škrobárny bylo přijato 7873 q bramborů a vyrobeno bylo škrobu 1235 q. Kulturní život v obci se málo projevoval jelikož politické strany se mezi sebou škodlivě svářili že nebylo možno společně pracovat.

Zřízen byl v obci svaz české mládeže který byl složen většinou z jedné politické strany tak že klidně pracoval.

Místní osvětová knihovna byla používána čtenáři a byla doplněna několika svazky knih, byla též pořízená nová skříň na knihy.

1947

Rok 1947 začal velkou zimou a vanicemi tak že v lednu byly všechny silnice zaváty a museli se v únoru dobrovolnou prací místních občanů vyhazovati.

Jarní práce se počali konati brzy koncem března, žita byli pěkně jen na mokřých polích vyhnuly, práce jarní v dubnu a květnu se vykonali pěkně za sucha, jaro začalo suchým počasím až v červnu přišel malý déšť, tak že půda vyschla úplně, přes to že obilí bylo zaseto do velmi suché půdy, dobře se drželo, ač nenarostlo jak jiná léta.

Žito bylo ve žních tak suché že se při sečení lámalo, přes to sypalo 8-10 q na 1 ha, jetele a louky byly sprahlé že bylo o 1/3 píce méně jak jiná léta, brambory následkem sucha zůstali drobné, ovsy byly též krátké; sklizeň byla velmi rychlá jelikož bylo stále sucho.

Předepsaná dodávka chlebového obilí 450 q byla obcí splněna, oves nebyl dodán žádný, byl ponechán na výživu dobytka.

Kulturní činnost v obci byla malá, stále byly pořádány politické schůze za malé účasti občanů.

Svaz české mládeže pořádal 2 divadelní představení a 2 taneční zábavy, zřídili si podlahu v zahradě č. 1 pro taneční zábavy.

Místní národní výbor usnesl se zříditi a prodloužiti elektrickou linku do osady Kříby která též se připojila na družstevní škrobárnu, náklad byl 75000 Kčs. Obývatelé Kříbu přispěli na tento obnos 30000 Kčs. Koncem listopadu počala linka pracovati.

Místní národní výbor usnesl se zříditi si telefonní linku do obce Obyčtova, rozpočet byl 18200 Kčs. místní obývatelé sebrali příspěvek k tomu účelu 14000 Kčs zbytek byl obstarán výpůjčkou. Vykáceli se různé přebytečné stromy v álejích a na cestě do lesa Vubce, jež vyneslo obnos 12000 Kčs, který byl použit na opravu návsi a kanalisaci.

Těž se počal stavěti nový dřevník u školy jelikož starý byl sešlý.

Domkař Josef Šamla který vyhořel v roce 1943 nemohl nové stavení postavit na výpustku jelikož nemohl sehnati materiál a dělníci v důsledku toho měl svůj dobytek ve shořelé části domku a sám bydlel v domku obecním č. 43, proto nemohla se veškerá práce na návsi provesti.

Ve zdejší kapli sloužil nám nový farář Kadeřábek Jan každý měsíc mši sv., o pouti 5 července byla slavná mše za doprovodu hudební kapely ze Radeš. Svratky, odpoledne konal svaz místní mládeže výlet do zahrady č. 1.

Podzimní setí bylo provedeno zase za suchého počasí až v listopadu, některé suchem nevzešly. Začátkem prosince přišel sníh který se roztál a dal částečnou vlahu ozimům.

Přídělci přidělených polí od statku Linsbauerova pracovali dobře, následkem velkého sucha měli malou úrodu.

V tomto roce se zde narodili:

František Vácha syn rolníka č. 48

Marie Kudrnová dcera správce škrobárny č. 46

Karel dočekal syn domkaře č. 20

Zemřel Jan Jaroš důchodce v č. 17

Ve zdejší škrobárně spracovalo se větší množství bramborů na škrob.

V tomto roce zřízen byl v obci veřejný radiový rozhlas se dvěma ampliony za 25900 Kčs od firmy Jurák v Brně, aparát byl umístěn v kulturním domě v č. 1 a oba tlampače byly umístěny na střeše domu ve vykých střechy. Hlášení bylo pěkně slyšet na obě strany vesnice, zvláště když byly gramofonové desky s pěknými pochody se to zvláště mladým líbilo.

Na stroj dostali jsme státní příspěvek 15000 Kčs, zbytek jsme museli vypůjčiti.

1948

Letoší zima byla mírná na sníh slabá, leden byl mírný a deštivý. Jarní počasí nastalo začátkem března, tak že se mohlo v poli pracovat. Následkem odstoupení členů vlády v parlamentě strany lidové a národně socialistické, ustavila se vláda z lidu, nastal revoluční převrat. V obci ustavil se akční výbor který převzal veškeré řízení obce, v obecním zástupitelstvu provedl očistu. Akční výbor sestával z 9 členů:

Za stranu	KSČ:	1)	Míchal Antonín č. 6 kovář	předseda
	KSČ	2)	Čepl Rudolf č. 11 rolník	člen
	S.Č.M	3)	Prokop Josef č. 40 dělník	jednatel
	KSČ	4)	Kabrda Antonín č. 12 rolník	člen
	Č.S.	5)	Novák Karel č. 1 krejčí	člen
	S.D.	6)	Konrád Frant. č. 35 dělník	člen
	S.D.	7)	Straka Arnošt č. 23 rolník	náměstek
	VRO.	8)	Jašek Frant. č. 7 zedník	člen
	Č.S.L.	9)	Vácha Frant. č. 48 rolník	člen

Též veškeré komise byly přeměněny.

V měsíci březnu dodány byly ze zdejší obce 300 q brambor pro aprovisaci ze sklizně 1947.

Při jarních odvodech byl odveden k vojsku Josef Prokop dělník č. 40.

Začátkem dubna byla zde komise od pozemkového úřadu a přidělila obci lesy po němce Martě Linsbauerové které byly skonfiskovány ve výměře 44 hektary. Cena nebyla stanovena až po odhadu.

V důsledku že malí domkaři kteří měli dřívě pronajaté obecní pozemky, dostali přiděl polí od zkonfiskovaného statku č. 1, pustili nájem polí obecních tak že zůstalo 1,60 ha pole v kopaninách, nepoužito a bylo nutno obecním výborem toto spracovat a obset.

Jarní práce šli hladce spracovat následkem pohodlného počasí, a do konce dubna bylo vše obseto. Vláhly jarní však bylo málo a srážek vodních málo. V květnu navštívilo 8 občanů zdejších zeměděl. výstavu v Praze.

Následkem jarního sucha vyhynulo hodně brambor že ani nevzešli, zvláště v č. 9 měli polovici brambor zničených, žita a ovsy též trpěli suchem.

Koncem července přišel kýžený déšť s bouří a padlo dosti vlahy, což prospělo bramborům a obilninám, žita však trochu polehli, a žně se oddálili. V tomto měsíci konány ve zdejší farnosti misie od Kapucínu z Brna.

Ve zdejší škrobárně družstevní spracováno bylo v tomto roce 9144 q 40 kg brambor z čehož se vyrobilo 1552 q 50 kg hodnotného škrobu.

Ve zdejší obci bylo v tomto roce oseto 51 hektaru žita a 8 ha 60 ár pšenice.

Předepsáno bylo na dodávku: žita 550 q a dodáno bylo 410 q, krmného obilí dodáno 92 q. Brambor dodáno 1695 q, mléka 20000 l, masa dodáno 30000 kg.

Letošího roku byla provedena oprava školní budovy, dány nové okna, postaven nový dřevník, opraveny komíny, zřízen nový plot před školou a upravena cesta vedle školy. K tomu účelu byla učiněna výpůjčka u Záložny – Kampeličky v Obyčtově v obnose 50000 Kčs. Též byly do třídy pořízeny nové lavice pro školní děti na kteréž přispěl stát podporou. Radost kerou měla obec že budou jí přiděleny lesy ze záboru velkostatku Marty Linsbauerové se přeměnila v žalost neboť tyto lesy ve výměře 44 ha, byly přiděleny lesnímu družstvu v Přibyslavi, ač se o to místní občané velice starali aby obec tímto přídělem se zvelebila.

Stavba telefonu o kterou obec v roce 1947 žádala a peníze v obnosu 18000 Kčs splatila nebyla v tomto roce provedena.

Upraveno bylo skladiště pro sklad umělých hnojiv a uhlí z chléva velkostatku č. 1. Ministerstvo průmyslu přispělo naší obci na doplnění elektrisace obce osady Kříbů obnos Kčs 30000.

Sňatky ve zdejší obci: Alois Burian a Antonie Filipová z Řečice, Frant. Dočekal a Věra Součková z Rousměrova, Božena Horka a František Prudek z Bohdalce.

Narození v tomto roce v obci:

Burianová Dobroslava č. 26 dne 17. 11. 1948 porod N.M.

Křízová Marie č. 30 dne 3. 5. 1948

Veideman Jaroslav č. 41 dne 4. 10. 1948 por. N. Město

Ze zdejší obce odešli: Marie Stará do Čes. Lípy, Jiřina Špačkova z č. 43 do Brna za prací.

Památkový úřad státní v Brně přípisem ze dne 27. 10. 1948 č. 3270 sdělil obci o knihách z konfiskátu Marty Linsbauerové že nemají kulturní hodnotu, upozorňuje však že mají být v těchto knihách archívalie pergamenová listina z r. 1478 kterou opat Linhart potvrzuje Vavřínovi, synu Ondry z Řečice dědičné držení rychty v Hodiškově, dále pak zápisová kniha rychtáře Matěje Kalába a jiné zápisy jež měli vztah k obci a ku zřízení továrny na škrob, na tyto listiny upozorněn byl okresní nár. výbor v Novém Městě, tyto důležité archívalie nebyly však v knihách nalezeny, je možno že majitel Linsbauer uložil tyto v Horáckém museu v N. Městě. Ve spisech které odebral okresní školní výbor ve Žďáře v roce 1954 byly některé črty a zápisky architekta Aleše Linsbauera.

1949

Počasí v lednu bylo mírné a málo sněhu únor byl na sníh již bohatší, v březnu a dubnu bylo málo vláhy tak že se rychle selo obílí, dešťů jarních bylo málo.

Zaseto bylo vše podle osevního plánu, podzimní olejninu a řepka, následkem mále vlahy vyhynuli tak že se museli oseti náhradními plodinami. Podzimní plodiny žito a souřež byly obstojné, oves následkem sucha byl špatnější hodnota zrna byla malá, brambory následkem jarních mrazíků dvakrát v údolích pomrzly a celkový stav následkem sucha byl slabý. Zemědělci podepsali smlouvy o dodávkách hospodářských produktů pro stát a většinou tyto splnili.

Předpisy dodávek byly následující:

u žita: 550 q, u ovsa: 150 q, u ječmene 150 q, u brambor 4500 q, u mléka 69400 l, u vajec 45000 kusů, u skotu 19250 kg, u prasat 11250 kg, u drůbeže 315 kg, u sena 4500 kg.

Svaz české mládeže upravil si divadelní místnost v konfiskované budově č. 1 v sále prolomil zeď do kuchyně a tam si zřídil jeviště, kde pořádal již v lednu divadelní představení, v červnu pořádal svaz Č. M. taneční zábavu v zahradě č. 1 kde si zřídil prkenou podlahu, dne 7 července pořádal svaz opět poutovou zábavu a hudba při mši sv. v kapli též zahrála.

Lesních plodů borůvek a hříbků bylo letos málo pro suché počasí.

Letošního roku došlo ku stavbě telefonního spoje z Ostrova n. Osl. do Hodiškova dne 1/11 1949 byla obec připojená na síť. Celková stavba stála 22000 Kčs. Krajský nár. výbor v Jihlavě povolil nám na stavbu příspěvek 14000 Kčs. Při stavbě sloupů vypomáhali místní občané.

V důsledku že okres. nár. výbor vyzýval obce k zakládání nových rybníků usnesl se místní nár. výbor zřídit nový rybník na louce obecní par. č. 234 kde dříve již stával rybník a proto upravila se dostatečně hráz rybníka a dány nové roury a šlanýř ke spouštění. Zemský národní výbor povolil nám na toto zřízení rybníka 10000 Kčs.

Rybník byl pronajat na 6 roků J. Zikuškovi z Radonína u Žďáru ve výměře 1,50 ha.

Byly v tomto roce opraveny veřejné cesty po obci celá oprava byla rozpočtena na 15000 Kčs jež byla kryta příspěvkem kraj. nár. výboru v Jihlavě.

Při valné hromadě míst. hasič. sboru byl zvolen nový náčelník sboru Frant. Konrád č. 35 a přistoupilo ku sboru 8 nových členů.

Zakoupeny nové pracovní obleky u Hasič. Ústředny v Brně za cenu 12 tisíc Kčs.

Bylo zřízeno nové skladiště na stroje v domě č. 1 bývalý chlév, jelikož staré skladiště bylo sešlé, šindelová krytina nebyla natíraná a tím hnila.

Konfiskovaná půda z velkostatku Marty Linsbauerové byla dána letošního roku do vlastnictví jednotlivých přidělcům v počtu 32 a byly jim dodány dekrety předsedou okres. nár. výboru Dostálem.

Obec má též přidělený dům č. 1 a k tomu přilehlou zahradu pak 2 ha pozemků na trati psotovně k účelu školní zahrady.

Byly očkované děti do 14 roků proti nákaze tuberkulosity.

Bylo provedeno nové policejní hlášení na nových předepsaných tiskopisech. Změněny byly kultury zemědělské půdy z č. 21, 18, 2 z pastvin na les.

Sňatky ve zdejší obci byly v tomto roce:

Hedvika Ondráčková č. 25 s Mirosl. Ambrožem ze Žďáru, Vlasta Vaidemanová č. 41 s Jarom. Koskem úř. ze Žďáru.

Narození byly v roce 1949:

Dočekalová Jaroslava v č. 20, nar. 28/2 1949

Dočekalová Vlasta v č. 17, nar. 29/1 1949

Křížová Marta v č. 30, nar. 22/12 1949

Zemřeli:

Sochor Jakub výměnkář z č. 34 nar. 1876 zemř. 24/12 1949.

Sdružené spolky a míst. nár. výbor pořádal 2 přednášky na počest narození presidenta Gotvalda a generalisima Stalina na kterých promluvil správce školy J. Vencálek.

Ve zdejší škrobárně bylo v tomto roce spracováno 6200 metr. centů brambor a z toho vyrobeno bylo 1200 q (jeden tisíc dvě stě q veleprima škrobu.

Z pamětní knihy obce Obyčtova jsem zachytil že nynější kostel v Obyčtově postaven byl v roce 1718 od Václava Vejmluvy opata v Zámku Žďáře, je stavěn v půdorysu Želva. V roce 1784 byl zde po zrušení kláštera ve Žďáře, první farář Kvido Schöbl, bydlel v č. 26 v Obyčtově nebylo totiž fary, zemřel v r. 1811.

Stanislav Straka

1950

Rok 1950 byl většinou suchý z jara bylo více srážek deštových a v létě málo čímž bylo poškozeno setí ovsů a otav. Vegetace ostatních plodin byla normální žita a brambory dali pěknou sklizeň ovsy byly slabé málo slámy, otavy následkem sucha byly slabé.

Přes to dodávky obilí a ostatních plodin byly splněny na 100 %. V tomto roce bylo předepsáno pro obec žita 472 q a splněno 496 q; ječmene 25 q, splněno 26 q ovsu předepsáno 230 q – dodáno 230 q. Dodávky sena s slámy, vajec, mléka, drůbeže byly splněny úplně až na 3 občany.

Pěstování prasnic 21 kusů, mělo velký vliv na splnění kontingentu masa.

Úpravou a pokrytím kulturního domu který měl schátralou šindelovou střechu, byl kulturní život v obci veselejší. Oprava byla provedená v létě od 1/7 do 30/10 1950 což stálo náklad 72786 Kčs mimo toho bylo vypomáháno bezplatně občany a zvlášt Svazem české mládeže a hasič. sborem. Svaz čes. mládeže pořádal každý měsíc členské schůze, pořádal v sále domu 2 divadla a 2 taneční zábavy v zahradě domu, pořádaný kurzy ruštiny, dále byly zde pořádaný oslavy narození pres. Gotvalda, oslava vel. říjnové revoluce, schůze přátel SSSR, schůze strany KSČ. Pro místní kapli pořízen byl zvonek 50 kg ze zvonárny z Brna, náklad byl asi 8000 Kčs jež byl darován od místních občanů při sbírce. Asi 4 občané odepřeli na tento účel přispěti.

Sbor dobr. hasičů byl nově obnoven z mladých členů, náčelníkem zvolen byl Konrád Frant. č. 35.

Opravena byla místní školní budova, byla pokryta z jedné polovice eternitem, a plechem, zdi školy opraveny a olíčeny, vchod opraven. Do kulturního domu přenesená byla veřejná obecní knihovna která byla dříve ve třídě školní.

V kulturním domě byli v 1. poschodí dva nájemci Jaromír Kosek a Bohuslav Silný z Brna. V přilehlých hospodář. staveních kultur. domu byly zřízeny skladiště pro umělá hnojiva a uhlí, též na seníku budov bylo zřízeno skladiště sena a slámy kam se uskladňovalo z okolních dědin.

Místní národní výbor vysázel 1 ha pole na tak zvané americe lesem jelikož půda byla mokrá a neurodná.

Provedená nová reorganisace MNV a přihrány byli dvě ženy do výboru Jos Ondráčková č. 21 a Marie Čechová č. 32, ostatní členové zůstali tak že byl 15 členný výbor po prověrce.

Provedená nová volba předsedy a náměstka. Předsedou byl zvolen Frant. Vácha č. 48, náměstkem Jůda Metoděj ml. č. 31.

Při podzimních polních pracích vypomáhali pracovní brigády u Josefa Sochora č. 9 při sklizni žita a brambor, vypomáhalo 50 lidí a 4 potahy. V čas žní byly konány noční hlídky požární. Stanice SNB v Ostrově byla zrušena a naše obce byla přidělena do Bobrové.

V hostinci č. 14 Strankmüller byla zřízená prodejna osadního zboží „Jednota“.

Letošního roku bylo v obci sčítání lidu a budov bylo zde: 49, neobydleny 4, obyvatel bylo 194 čechů.

Zakoupen byl psací stroj pro obce za 11 tisíc Kčs značka „Zbrojovka Brno“.

Konány společné prohlídky, v porostech bramborů proti výskytu mandelinky bramborové.

Státní dlužní ústav převzal náš obecní dluh v obnosu 12800 Kčs když obecní hospodářství přešlo do státní správy.

Zřízen byl v obecní kanceláři obecní archiv kde jsou uloženy veškeré staré spisy obecní.

MNV odprodal Teodoru Jůdovi č. 13 část pozemku asi 1000 m² na parcele č. 276 na postavení rodinného domku.

Všichni občané od 15 roků museli si obstarati nové občanské legitimace.

Sňatky Ondráček Rudolf č. 25, Helena Košťál č. 2. ; Vařák Bohum. ze Žďáru a Kabrdová Marie č. 12.

Narození byly v tomto roce:

Prudek Frant. 21. 9. 1950 v č. 37 rodiče Prudek Frant. Božena

Ondráček Hedvika 13. 10. 50 č. 25 Ondráček Rudolf Helena

Kosekova Vlasta 16. 11. 50 č. 1 Kosek Jaromír Vlasta

Dočekalova Jarmila 21. 9. 50 č. 43 Dočekal Frant. Věra

Burian Jiří 24. 3. 50 č. 26 Burian Alois Antonie

Jůdová Marie 15. 2. 50 č. 13 Jůda Karel Miroslava

Zemřeli: Konrádová Lucie 78 roků stará v č. 32

Košťálová Božena 60 roků stará v č. 2

Novák Adolf 65 roků starý v č. 5

Ve zdejší škrobárně bylo spracováno tento rok 18000 metr. centů brambor a vyrobeno bylo z toho 3350 q škrobové moučky, která byla dodávaná do různých textilních továren.

1951

Počasí letošního jara bylo příznivé že se mohlo brzy jeti do pole již v březnu se seli ovsy a začátkem dubna sázeli se brambory.

SČM pořádalo na zdejšímu rybníku Pancina hokejové zápasy s různými družstvy okolních dědin. Strana KSČ pořádala v zimě a na jaře schůze členstva.

10/2 pořádaná byla schůze „rozmluva občanů se školou v níž provedli školní dítky pěkné výstupy a deklamace.

SČM pořádal divadlo v kulturním domě, při čemž byly pořádány hovory s občanstvem.

Hasič. sbor místní pořádal též divadlo v kult. domě. Pořádaná taneční zábava v zahradě Kult. domu všech složek v obci.

30/5 Počalo se v obci uměle oplozování krav a jalovic „inseminace“ starý býk byl prodán, k oplozování dojížděla stanice z Nového Města.

Pořádaná cirilometodějská pouť ve zdejší obci, při níž pořádaná taneční zábava SČM.

Hospodářské družstvo N. Město uskladňovalo zde ve statku č. 1 seno a slámu z vesnic: Řečice, Bohdalec, Bobrůvka, Radešín jako dodávku státní, v továrně na škrob bylo zase uskladněno na půdě 6 vagonů žita z dodávek předepsaných obci. Obilí bylo dodáno všemi obyvatelem dle předpisu jenom č. 2, 4 a 9 nemohli dodávku splnit a proto jim bylo veškeré obilí odebráno aniž jim zůstalo něco na výživu, nedostali ani potrav. lístky. V č. 9 byl proveden svoz obilí brigádou a i mlácení obilí provedeno společnými pracemi za což byli brigádníci zaplacení z výnosu dodávek po 20 Kčs na 1 hodinu.

Vybírání brambor bylo provedeno v č. 2 a 9 zase pomocí brigádníků i odvoz do škrobárny byl proveden.

Brambory letos dosti sypali a dodávka z obce byla celá splněná, začátkem října přišli dva dny mrazy tak že některé brambory byly v brázdách poškozeny a pak to v továrně ve sklepě silným zapařením část shořela.

Letoší úroda obilí byla u žita průměrná u ovsů však byla slabá následkem málo dešťových srážek, leny byly průměrné, pícniny byly též slabší. V důsledku že byly přes naší obec zavedeny dvě autobusové linky t. j. z Ostrova do Nového Města a z Bobrové do Žďáru, usnesl se MNV zřídit si čekárnu zděnou u Sochorového kříže na křižovatce a za přispění lesního družstva v Přibyslavi byla čekárna postavena a dětmi ráno vždy vyhledávaná.

Opravena byla též mostní váha na dvoře velkostatku č. 1.

Jelikož byly zřízeny Žďárské slévárny bylo potřebí hodně pracovních sil do těchto sléváren a proto že zdejší obce odešli za prací do Žďáru více děvčat a hochů celkem asi 10 též do Chirany továrny kovového zboží v Novém Městě odcházeli.

Narození byly ve zdejší obci v tomto roce:

Dne 23. 3. Dočekal Karel z č. 20 který 25/4 1951 zemřel

8.6. Míchal Antonín z č. 6 syn kováře

11. 10. Kudrnová Jana z č. 46 dcera správce škrob.

Zemřeli v tomto roce:

Dočekalová Jarmila nar. 21/9 1950 zemř. 19/1 1951 z č. 41

Jarošová Anna nar. 25/7 1897 v Řečici zemř. 30/7 1951 z č. 17

Hlávková Františka nar. 1/9 1876 v Hodiškově z č. 35 zemř. 2/4 1951

Sochor Zdeněk nar. 18/8 1934 zemřel 23/11 1951 v Jihlavě z č. 44

Ze zdejší obce odešli:

Kabrdová Marie prov. Vařák do Žďáru

Dočekal Frant. s rodinou do Rousměrova

Júdová Anežka prov. Novotná do Pohledce

Veideman Josef a Kosek Vladimír odešli k vojsku

Váchova Růžena provd. Vyhnánek do Kolína

Ve zdejší škrobárně bylo spracováno 16518 q brambor z nichž bylo vyrobeno 2400 q škrobu, jež byl vyvážen do různých textilních továren.

1952

Leden byl mírný na počasí, za to únor a březen byl na sních bohatý a mrazy byly větší, též v dubnu a květnu bylo studené počasí, tak že květ na stromech hodně pomrzl, následkem studeného počasí nemohli včely z úlů a stromy v květu nemohli se opelit; květ se stromů ponejvíce opadl a ovoce nebylo tento rok jenom švestky jelikož kvetly později.

Koncem května bylo několik srážek deštových. Začátkem května počalo se seti, jelikož počalo suché počasí, suchem trpěli zvláště brambory; žita při květu utrpěli částečně mrazíky.

V únoru byly zde slavnosti na počest Českosovětského přátelství, a přednášky byly ve školní budově. Letoší rok nebyla zde žádná pout, jelikož byl v ten den pracovní.

Na 1 máje byly zde oslavy svátku práce a schůze ČSM.

Na svátek M. J. Husa byla zde oslava ve školní budově. Ku dni 27 října byla zde ve škole veřejná oslava 35 výročí velké říjnové revoluce, dne 9 listopadu byl štafetou zaslán fonogram do Prahy, ve kterém se veškeré složky v obci uvolil provést socialistické závazky.

Ku dni 21/12 na narozeniny Generalisima Stalina při veřejné schůzi občanů bylo založeno jednotné zeměděl. družstvo, ku kterému přistoupilo 24 občanů zemědělců; předsedou zvolen Metoděj Jůda č. 31.

Žně počaly v obci koncem července, jelikož bylo příhodné suché počasí, odbily se rychle, ovesné žně ihned po žitných.

Bylo provedeno společné mláčení po skupinách tak že do konce září byly dodávky splněny na 100%. Obilí sypalo normálně u žita byl výnos menší následkem pomrznutí květu. Ze zdejší obce bylo dodáno na výživu dělnictva: 550 q žita, 360 q ovsa, 10 q ječmene, 6 q pšenice. U Josefa Sochora rol. č. 9 byly práce polnohospodářské provedeny za pomoci brigady, kterouž práci dostali zaplatiti z výnosu hospodářství.

Výpomocné práce orání, sečení obilí provedla v obci strojní stanice v Bohdalci, s dobrým úspěchem.

Osetí ozimů provedli občané u Josefa Sochora společnou práci, seťové obilí sehnáno bylo svépomocí u místních občanů, jelikož Sochorovy žádné obilí nezbylo, jeho výnos byl malý a stěžil kryl dodávku. Josef Sochor č. 9 vzhledem ku zdravotnímu svému stavu nabídl v prosinci MNV svůj statek k dalšímu obhospodařování.

V listopadu vyskytla se ve zdejší obci nákaza slintavky a kulhavky v č. 10, 13, 14, 27; proto byl veškerý dobytek hovězí v obci očkovan proti této nemoci, v č. 13 uhynula jedna jalovice v této naze, koncem měsíce nákaza v obci zanikla.

Sklizeň brambor byla obtížná jelikož bylo nepříznivé deštivé počasí; Výnos byl podnormální. Dodávky bramborů byly z obce splněny na 96 %. Zdejší družstevní škrobárna převedena byla v září na Amylon v Havlíčkově Brodě.

Škrobárna přijímala brambory na škrob z více obcí obvodu a z lihovarů.

Spracováno bylo: 24840 q

vyrobeno bylo škrobu: 6000 q

Na kulturním době byla provedena oprava hromosvodů, též na druž. stodolách, na školy a kapli za pomoci brigád, celkový náklad byl 25000 Kčs, příspěvek od státu byl 15000 Kčs.

Při obecním hospodaření činil příjem: 179936 Kčs, výdaje: 192104 Kčs.

Schůze KSČ odbývali se každý týden, též schůze rady konali se každý týden vždy v pátek. Schůze plena MNV konala se jednou za měsíc. Schůze komisí zemědělské, zásobovací jednou za 14 dní.

Zemřeli tento rok v obci Smejkal Jindřich nar. 1869 a Josef Sláma č. 19 nar. 1876.

Narozeni byly: Křížová Růžena v č. 30

3 ženy provdány: Prokopová Marie č. 40 do Žďáru, Novotná Milada č. 33 do Kněževse, Kabrdová Anna č. 12 do Brna

1953

Počasí v letoším roce bylo pro úrodu nepříznivé. Leden byl dosti mírný na zimu, avšak v únoru počalo mrznouti a napadlo hodně sněhu, až do 15. 3. chodili velké mrazy až 15 % cels. pod nůlou.

Dne 11. 5. když počaly stromy kvésti, teplota opět poklesla pod nulu, střešňové květy i část jabloní zmrzly, tak že nebylo ovoce, peckové ovoce kvetlo později tak že ovoce švestek bylo, též zasetý len dne 1. 5. vzešlý též utrpěl mrazy a zatrávnil se, srážek vodních bylo málo, tak že byl rok hodně suchý.

5. 3. došla zpráva že zemřel vůdce ruského národa Josef Vitalinovič Stalín, smrt jeho přišla náhle a zapůsobila drtivou ránou na československý lid v obci byly vyvěšeny smuteční prapory, byla smuteční schůze plena MNV a byly zaslány kondolenční telegramy.

15. 3. došla opět zpráva že zemřel náš president soudruh Klement Gotvald, o 11 hod. večer na hradě v Praze; byly vyvěšeny smuteční prapory, byla schůze plena MNV a občanů na které bylo vzpomenuo zásluh soudruha Gotvalda o náš stát, 3. minutovým tichem byla uctěná památka jeho.

1. květen oslaven byl v obci slavností v kulturním domě zpěvy škol. dětí, za řízení uč. Vencálka; též děti súčastnili se manifestace v N. Městě.

8. 5. byla společná schůze plena s obyvatelem a oslavili naše osvobození společně.

Svazem Č. mládeže a hasič. sborem pořádány byly 4 taneční zábavy v obci v kultur. domě za hojně účasti občanů i cizích hostů.

1.6. Následkem měnové reformy byla stanovena výměna nových peněz jak uložených tak hotových jelikož byly vydány nové bankovky i drobné peníze. Výměna provedena byla v záložně 1-ku 5 a kdo měl hotové peníze doma dostal výměnu 1 ku 50. tím byli postíženy nejvíce kdo nechal peníze si uschovány doma a nedal je do záložny.

15. 5. Konala se veřejná schůze místních zemědělců ve které referenti okres. nár. výboru Dvořák a vysvětlovali založení jednotného zemědělského družstva v obci, po referátu přihlásilo se do družstva 18 občanů, předsedou zvolen byl v této schůzi Jůda Metoděj ml. z č. 31.

Jelikož družstvo mělo ihned přejít do III typu měla se provést technická úprava půdy zemědělské v obci, z této příčiny dostavil se do zdejší obce, technický úředník z Jihlavy. Jakmile prohlásil že provede úpravu půdy scelení honu a zahumenky, většina členů s tím nesouhlasila a vystoupili z družstva tím nemohl úředník věc tuto provést a odejel.

Před příchodem tech. úř. když se počalo seti obilí vzali si družstevníci na starost statek č. 9 – Josefa Sochora ve výměře 38 ha celkové výměry, jelikož tento hospodář ve stáří 66 roků, nemaje dětí,

svobodný nemohl sám práci tu zdati, bez čeládky. Jelikož minulý rok 1952, musel odevzdati veškerou sklizeň na dodávky ani se mu nedostalo, museli družstevníci pro jarní setí, obstarati oves, brambory, lněné semeno, umělá hnojiva, čímž si udělali dluh u St. banky 50000 Kčs = v nové měně 10000 Kčs. Při společné práci na tomto statku nebylo možno docílit aby všichni společně spolupracovali; byly práce opožděně spracovány, byla přibraná na orání a sečení obilí strojní stanice z Jam, čímž se výdaje zvyšovali, celková sklizeň byla podnormální následkem jarního studeného počasí a sucha, len ještě poškodili kroupy.

Za tento rok strženo bylo z tohoto statku:

Za žito	4000 Kčs	za seno	175,90 Kčs
za dříví	281 Kčs	za brambory	3750 Kčs
za slámu	176 Kčs	za dobytek	1965 Kčs

Zbytek úrody ponechán ve statku: žito 12 q, ovsa 10 q, brambor 150 q.

Leny bylo sklizeno asi 90 q, který zůstal k dodávce pro jaro jelikož byl podřadný, bylo v něm hodně trávy. Dluh 10720 Kčs byl v bance vyrovnán, zůstala dlužná částka 4000 pro strojní stanici.

Úroda celkem v obci byla řádně sklizena, vzhledem k příznivému podzimnímu počasí i orba byla všechno provedena, bylo pohodlné počasí až do 15 prosince.

Dodávky státu byly plněny správně, u žita ovsa a brambor, též u živočišné produkce snažili se obývatelé vykonati dodávky, svědomitě aby tím podpořili výživu dělnictva.

V letních měsících červenci a srpnu bylo zde 35 letních hostí na dovolené, část z různých rodin a 15 dělnických rodin, kteří bydleli ve stanech u rybníka „Lůže“ v Kříbech.

Narození byli v tomto roce v obci:

Júřdová Jarmila nar. 24. 9. 1953 v č. 13

Kosková Ivana nar. 16. 10. 1953 v č. 1

Konrádová Jindra nar. 4. 2. 1953 v č. 10

Zemřela Ondráčková Otilie manželka rol. č. 18 nar. 1895. Odvedeni k vojsku při ročních odvodech byli: Šamla František z č. 16, Veideman Ladislav z č. 41, Stach Jaroslav z č. 38, který ihned nastoupil. K vojenské pres. službě nastoupili branci odvedeni v roce 1952: Čech František z č. 32, Straka Karel z č. 23. Za dodaný len ze statku č. 9 bylo strženo 3000 Kčs z čehož byly zaplaceny mzdy dělníků na statku.

Ve zdejší škrobarně bylo zpracováno: 346 vagonů brambor z toho vyrobeno bylo: 93 vagonu vlhkého škrobu, 42 vagonu suchého škrobu, 1 vagon krupic. škrobu.

1954

Začátkem měsíce ledna bylo zjištěno revisí že ve zdejší jednotě č. 14, prodejna potravin byl shledná schodek v pokladně 50000 Kčs ve staré měně, stanice SNB vyšetřovala různé osoby v obci a hlavně prodáváčku nemohli však zjistiti pachatele.

13/1 vypukl požár v domku č. 40 v 21 hodině večer sněhu bylo hodně napadeného, který požár mírnil. Obyvatelé a hasiči vynesli z domku veškerý nábytek obilí, a dobytek ve chlévě, jelikož šel jižní vítr nebylo obav že se požár rozšíří. Oheň dle vyšetření policie nastal krátkým elektr. spojením. Pohořelý dostal pojištění 18000 Kčs; tak že si postavil během léta nové stavení na témž místě.

15/2 V únoru pořádalo dělnictvo zdejší škrobarny ples v kultur. domě, za hojně účasti omladiny.

27/2 Státní kino pořádalo zde v kultur. doma několikeré filmové představení pro mládež i dospělé, k 6 výročí čsl. pracujícího lidu pořádaná byla v kultur. domě slavnost zpestřena zpěvem škol. dětí a přednáškami, ve školní budově pořádány byly též oslavy našeho osvobození za velké říjnové revoluce.

10/3 Zřízená výkrmna hovězího dobytka ve zdejších dvoře, za řízení HD ve Žďáře dobře prosperovala zastavěno 60 kusů mladého dobytka, asi 12 kusů bylo již letos odevzdáno pro zásobování, výkrm prováděl Václav Kabrda z č. 8 zde.

25/3 Vzhledem k nařízeným volbám do obcí, okresů a kraje byla zvolená volební komise, která prováděla přípravy pro tyto volby, místní akční výbor nár. fronty navrhl pro volby do obce 9 občanů, z místní obce, jež byli: Veideman Josef dělník č. 41, Jůda Metoděj č. 31 zemědělec, Straka Arnošt č. 23 zemědělec, Dočekal Karel č. 20 zemědělec, Kříž Bohumil č. 30 zemědělec, Prokop Václav č. 40 zemědělec, Kabrda Antonín č. 12 zemědělec, Průdek Frant. č. 37 zemědělec, Čepl Rudolf č. 11 zemědělec.

Hoře jmenovaní byli zvolení ač né jednohlasně do MNV. Při ustavující schůzi zvolen byl předsedou MNV Dočekal Karel č. 20, tajemníkem obecním Jůda Metoděj č. 31, pokladníkem obecním Frant. Průdek č. 37, nový výbor počal úřadovati 26. 5. 1954. Do okresního nár. výboru zvolená Marie Zavřelová dělnice z Bohdalce.

Počásí letošního roku bylo stále proměnlivé, začátkem roku byly velké mrazy 15-20 % pod 0., napadlo pak hodně sněhu, tak že museli stát. rozhrnovači pracovat stále na sjízdnosti silnic, ještě 15. 4. byla zde velká sněhová bouře, setí pro velké mokro nemohlo se prováděti až koncem dubna, brambory sázeli se po částech až mokro přestalo.

Během sklizňových prací bylo počasí též proměnlivé, tak že se práce musela vykonávat rychle kdy byl příhodný čas, koncem září přišli dva mrazíky a poškodili místem vyorané brambory. Úroda obilí byla slabší proti loňsku, následkem nestáلهo počasí v době květu, brambory měli zase velké mokro čímž úroda byla slabší, v mokrych polích podnormální; leny se vydařili letos dobře. Jelikož bylo málo pracovních sil pro zemědělské práce nemohla se všechny podzimní práce vykonati, hlavně u Jos. Sochora č. 9 kde mu zůstal nepoklizený len, otava a jetel.

6/7 Okr. nár. výbor ve Žďáře odebral veškeré spisy ve zdejších archivu chované a odvezl do Žďáru byli v tom: staré matriky obecní z r. 1866, umrtní knihy, protokoly MNV z let 1920 až 1940 a veškeré spisy po zemřelém architektu Aleši Linsbauerovi.

10/9 Zřízen byl telefon do zdejší škrobárny po sloupech míst. telefonu, telefonní stanice místní byla přeložena z č. 48 do č. 14 místní prodejny.

V letoším roce vyskytli se ve zdejší obci dva případy mandelinky bramborové v č. 32 a 26 rozšíření bylo desinfekcí zastaveno.

Zemřeli: Čepl Antonín č. 11 nar. 1879 v Jamách

Košťál Stanislav č. 2, nar. 1895 v Hodiškově

Míchalová Marie č. 6 nar. 1902 manželka kováře

Narození: Burian Alois č. 26 nar. 2. 1. 1954

Prudek Antonín č. 37 nar. 28. 1. 1954

Jůda Jiří č. 31 nar. 20. 4. 1954

Jašek Miroslav č. 7 nar. 4. 7. 1954

V tomto roce dokončena byla stavba dvoukolejné dráhy z Havl. Brodu přes Žďár, Ostrov n. Osl., Křížanov, Tišnov a počalo se na ní jezdit, provoz udržoval se na jedné koleji jelikož druhá kolej nebyla položena, tím naše obec získala bližší stanici nástupní v Ostrově n. Osl. asi 45 minut vzdálené.

Provdání byli z obce Novotný Ludvík č. 33 do Bukové, Novotný Josef č. 33 oženil se na svoji usedlost s manželkou z Bohdalova, Strakova Zdenka č. 23 provdala se za dělníka Spuchláka.

Ve zdejší škrobárně byly provedeny větší adaptace strojů a zařízení, zpracováno bylo 320 vagonů brambor, z toho vyrobeno 90 vagonů vlhkého škrobu, 40 vagonů suchého škrobu.

Dodávky státní pro výživu obyvательства byly konány svědomitě jak v rostlinné tak živočišné výrobě, jen u č. 2, 4, 9, 18 dodávky částečně pokulhávali následkem nižších hektarových výnosů.

1955

Každých 14 dnů byly v obci pořádány kina pro děti i pro dospělé, pojízdným státním kinem. Před vánocemi konala zdejší škola slavnost vánočního stromku, školní dívky zpívali krásné koledy a deklamovánky; pak byla nádílka dětí, jež poskytli rodiče škol. dětí.

V červenci byla zde slavnost Cirilometodějská v kapli, večer pak omladina oslavila hudebním večírkem.

Jarní práce začali opožděně jelikož byly jarní měsíce duben a květen studené, a deštivé, obilí bylo zaseto, brambory a koncem května; ozimní obilí bylo místy vyhynuté následkem velkých sněhových závějů, přes to dobře odkvetly a slušně sypali, v druhé polovici července počali žně a obilí se dobře sklídilo, brambory sypali podprůměrně proti loňsku, leny se též vydařili. V č. 9 musela všechny polní práce i sázení brambor obstarati strojní traktorová stanice, tento hospodář přišel o jednoho koně, tak že měl pouze jednoho.

Dodávky státku splnila obec na 85 procent. Větší rolníci č. 4, 9, 18 a 2 zůstali část dodávek dlužni.

Ve zdejší obci byl několikrát podniknut nábor na založení J.Z.D. avšak k tomu pro neúčast zemědělců nedošlo; pak hovořeno o založení stát. statku na usedlostech č. 2, 4, 9, 18 avšak letošního roku k tomu nedošlo.

4 zemědělci z naší obce a to č. 2, 4, 9, 18 byli voláni před stát. prokuráturu do Žďáru, jelikož nesplnili předepsané dodávky státu.

Ondráček č. 18 byl odsouzen ku 6 měsícům žaláře a ztrátu majetku, Nevřkla č. 4 ku třem měsícům vězení a 300 Kčs pokuty, Sochor č. 9 a Košťálová č. 2 byly ponechány bez trestu. Tím asi dojde ku zcelení pozemků a založení stát. statku.

U zdejší škole byly dány nové odkapové roury, provedla se částečná oprava cest na vesnici provedena kanalizace pod návesníkem, zřízena byla nová podlaha v kulturním domě.

Záložna reifeisenova v Obyčtově, která byla založena v roce 1909, a která byla nyní přeměněna na jednatelství státní spořitelny ve Žďáře, byla 15. prosincem t. r. zrušena, jelikož neměla předepsanou vkladovou účast, domek který si záložna v roce 1930 zřídila, převzala místní obec Obyčtov za kancelář MNV, v záložně bylo t. č. 70000 Kčs úspor.

Zemřeli t. r. v obci Klímová Magda rolnice č. 3, nar. 1883 srdeční mrtvici

František Šamla výměnkář č. 16 nar. 1869 sešlostí věkem, zemřelý byl v první světové válce starostou obce a velice se zasloužil o ochranu vojínů i jejich manželek.

V lednu bylo mírné počasí a málo sněhu až v únoru napadl silně sníh, mrazy 14% pod nulou, silnice se udržovali v provozu k přepravě dělníků, v listopadu opět začali mrazy 15% tak že poškodily dosud nevyorané brambory.

Stav dobytka v obci koncem roku: 29 koní, 244 kusů skotu, 185 prasat, 28 koz, 18 ovcí, 902 slepic, 59 hus.

Narození byli v tomto roce: Kosek Rostislav č. 1 nar. 2. 9. 1955, Prokop Josef č. 17 nar. 2. 2. 1955.

Ve zdejší škrobárně bylo přijato 302 vagonů bramborů a vyrobeno bylo 68 vagonů vlhkého škrobu a 40 vagonů suchého škrobu.

Provdali se Marie Dočekalová z č. 20 s Blahoslavem Korábem z Radeš. Svatky a Květoslava Dočekalová z č. 20 s Jaroslavem Blahou ze Skleného.

1956

Každý měsíc pořádalo zde stát. putovní kino zábavné filmy jak pro děti tak i pro dospělé.

Svaz mládeže pořádal přednášky v kulturním domě a též jednu taneční zábavu. Pořádány přednášky místního rodičovského sdružení a strana KSČ pořádala též měsíční přednášky.

Hasič sbor pořádal v kultur. domě taneční zábavu. Svaz mládeže pořádal na rybníku Pancina hokejové zápasy při pěkném večerním osvětlení, které si mládež elektricky zařídila. Pořádány zápasy s okolními obcemi a to Bohdalcem, Řečicí, Obyčtovem.

Počasí v lednu bylo mírné mrazy a málo sněhu, únor byl na mrazy větší až 25 stup. pod nul, sněhu 10 cm.

Za několik dní při těchto mrazech byly učiněny velké škody na ovoci, bylo hodně stromů, švestkových, střešňových, hruškových zničeno, též brambory ve sklepích tento mráz udělal velké škody.

V dubnu a květnu bylo pěkné suché počasí že se polní práce mohly pěkně vykonati, ornice byla proschlá. Ostatní měsíce byly vzrůstu osení příznivé tak že veškeré obilí pěkně vzrostlo a řádně odkvetlo.

Žita byly krásně urostlé a sypali průměrně 20 q z 1 ha, ovsy následkem chladného počasí zůstali menší ve slámě avšak v zrna sypali též obstojně 18 q. Leny byly též pěkné, brambory následkem suchého počasí pěkně narostly. Sena se sklídili pěkně, otavy však následkem brzkého zimního počasí nemohli se řádně sklídit a některé tam zůstali. Dodávky obilí pro stát byly splněny 100 %. Bylo zde několik schůzí zemědělců za příčinou založení JZD nedocíleno však nikdy kladných výsledků.

Proto okres. nár. výbor ve Žďáře dal popud k založení státního statku v obci z důvodu že čtyři grunty v obci a to č. 2, 4, 9 a 18 nemohli zdolatí předepsané dodávky proto je přebral st. statek k obhospodařování. Aby byla větší výměra polí přebrán byl celý dvůr Linsbauera a k arondaci scelení pozemků všichni přídělci konf. majetku museli se uvolit, k přeměně jiných pozemků a 4 zemědělci nechali tyto pozemky bez náhrady za jiné. Setí ozimů se tím zdrželo jelikož se veškerá nově přidělená půda soukr. hospodařicím musela odměřovati. Výměra zem. půdy st. staku byla 165 ha. Státní statek (farma) byl řízen správcem na stát. statkem v Mirošově J. Hatlákem.

Skladové stodoly jež měli přídělci k užívání převzal celé stát. statek, též chlévy jež byly dřívě pronajaty hosp. družstvu ve Žďáře jako výkrmna dobytka převzal též stát. statek, kamž bylo přivedeno část dobytka a 4 koně, 2 koně z č. 4, 1 kůň z č. 2, a 1 kůň z č. 18 ostatní 4 koně z těchto gruntu přišly k odporažení jako k tahu neschopné. Dělníků měl st. statek z č. 2 tři osoby, z č. 4 dvě osoby, z č. 10, dvě osoby z č. 9 – jedna osoba, mezi tím přišel do obce ze Slovenska Adolf Baar který též začal pracovati u st. statku, jako dozorce byl Frant. Konrád z č. 35.

Zařízen byl chov prasat, 10 prasnic, jeden kanec, a 30 prasat na výkrm.

Stav dobytka u st. statku koncem roku 1956: 30 prasat, z toho 12 prasnic a jeden kanec, hovězí dobytek 28 kusů, z toho 5 krav a dva voly, sedm koní.

V soukromém sektoru bylo dobytka: hovězí 161 kusů, z toho 87 krav, prasat 152 kusů z toho 12 prasníc a jeden kanec, husí bylo k 31/12 45 kusů, slepic 710 kusů, koz 27 kusů, ovcí 5, koní 24. Celková výměra zemědělské půdy v soukromném sektoru byla 175 ha 16 a.

V tomto roce se ve zdejší obci narodili:

č. 6 Míchal Pavel nar. 12. 10. 1956 otec Ant. Míchal a Bohuslava

č. 37 Prudek Bohumil nar. 12. 4. 1956 otec František a Božena

č. 23 Straka Karel nar. 8. 8. 1956 otec Karel a Marie

č. 31 Jůdová Ludmila nar. 6. 4. 1956 otec Metoděj a Ludmila

Zemřeli v obci v tomto roce:

č. 43 Jašková Josefa nar. 13. 12. 1874 ve Fryšavě dělnice

č. 37 Prudková Božena nar. 15. 12. 1930 v Hodiškově manželka Frant. Prudka dělníka a zemědělce, tato zemřela náhle po porodu syna v nemoc. v N. Městě.

Zdejší škrobárna spracovala na škrob hodně bramborů jak z naší vesnice tak z Hlinného, Obyčtova, Ostrova, též sem byly dováženy brambory až z Krásňovsi a Kněževse, továrna je opatřena moderními stroji a pracuje na elektrický pohon, sušení škrobu provádí se pomocí páry z parního kotle, který žene též veškeré pumpy vodní.

Ve škrobárně spracováno bylo tento rok 34415 q brambor, z toho vyrobeno bylo vlhkého škrobu: 7939 q, z toho usušeno bylo 5000 q.

V sezoně pracuje v továrně 12 dělníků vesměs malozemědělci z naší obce.

1957

Počasí začátkem roku bylo mírné, bylo málo sněhu mrazy se pohybovali 10-12 st. pod nul až do konce ledna. V únoru napadlo více sněhu, který zůstal do 15 března při mrazu 4-6 st. pod nul., v druhé polovici března počalo slunečné počasí a sníh ponenáhlu roztál, tak že koncem března počalo se pracovat v poli a sel se oves, v dubnu počali se sázeti i brambory, v druhé polovici května přišli však mrazíky tak že vzešlé brambory místem pomrzli, při tom bylo stále sucho tak že jarní obilí hodně utrpělo na vzrůstu. V půli červnu přišel kyžený déšť tak že se obilí zlepšilo, i porost na lukách se zlepšil. Deště potrváli do 20. 7., ovsy a leny však zůstali již krátké.

Stromy ovocné květy dobře avšak následkem mrazů a sucha plody opadávali, švestky a střešně vůbec pomrzly při květu že ani žádné ovoce nedali.

V lednu a unoru byla dobře promrzlá voda na rybníku Pancině, měli školní děti velmi pěkné bruslení a dospělí hráli „hokej“ s okolními mládežnickými sbory s Bohdalce, Řečice, Ostrova.

Místní osvětová beseda pořádala v kulturním domě různé přednášky a filmové představení, za rok 1957 provedla MOB 6 významných přednášek a oslav k památným dnům a to k MDZ k 9 květnu, KOŘSR oslavy, při nichž veškerý kulturní program přednesli žáci a pionýři zdejší národní školy. Při oslavě k OŘSR byl proveden slib pionýrů. Svaz požárníků a ČSM se hráli v lednu divadelní hru „Na letním bytě“, čistý zisk byl rozdělen mezi ČSPO a ČSM.

Před Vánočními svátky uspořádala škola slavnost „Děda mráze“.

Při oslavě 40 let trvání sociální revoluce v Rusku projížděla zdejší obcí štafeta směrem k Ruským hranicím, Místní osvětová beseda se školními dětmi provedla v příjezdu do obce uvítání, celým průjezdem obcí byl silnice okrášlena prápory ČSL a SSSR.

Školní děti přenášeli štafetu průjezdem obce. ČSM pořádala v kulturním domě 2 taneční zábavy. Při CM pouti v obci za pěkného počasí hrála za přispění mládeže hudba z Hamrů, která hrála též večer při zábavě. Ve zdejší obci provedeno bylo ochranné očkování dětí proti záškrtu, neštovicím a dětské obrně.

Chřipková epidemie v říjnu řádila v obci 16 dětí školních onemocnělo i dospělé, průběh nemoci prošel však u všech onemocnělých bez následků.

Opravena byla návěs u školy dány část vedle cesty cementové roury k odpadu vody z Ondráčkového kopce, staveniště po Jos. Šamlovi bylo pomocí občanů urovnáno.

Byly pořádány předvolební schůze k nastávajícím volbám do obecních, okresních a krajských národních výborů, akčním výborem byla složená kandidátka členů míst. nár. výboru. V kandidátce navržení byli:

Kosek Jaromír úředník KSČ

Prokop Václav dělník u SS

Stach Josef zemědělec č. 38

Míchal Antonín zemědělec č. 34

Míchal Antonín kovář č. 6

Procházka Frant. dělník č. 11

Kříž Bohumil dělník č. 30 u SS

Prudek František dělník č. 37 ve škrobárně

Konrád František správce u SS

Za 8 dní provedeny byly volby a kandidátka byla zvolená většinou hlasů, též obě kandidátky do okres. a kraj. národních výborů byly odhlasovány většinou hlasů.

Po reklamační lhůtě byla provedena volba předsedy a tajemníka, předsedou zvolen byl Míchal Antonín č. 34, tajemníkem Kosek Jaromír. Prokop Václav členem rady, pokladníkem Karel Nevrkla, finanč. ref. Procházka Fr., zeměděl. ref. Prudek Frant., osvětov. ref. Kříž Bohumil, ref. pro výstavbu obce Prokop Josef.

Skáceny byly u kaple 2 kaštanové stromy které zde stály od postavení kaple a stínili velmi zdivo a střechu, jeden strom dostal zvoník Jůda Karel, druhý Václav Kabrda za práci u obce.

Sbor požárníků se usnesl oblíti kapli zdejší a obec se usnesla zříditi kolem kaple nový plot, jelikož starý byl již pohnilý. Pro nedostatek materiálu ku stavbě plotu letos nedošlo jen drátěný plot byl zakoupen.

Státní statek opravil hlavní stavení domu č. 1 všechna okna byla daná nová, nová omítka provedena a celá budova obytná byla vkusně obílená.

Žně žitné počali letos později jelikož časté deště v červnu prodloužili sklizeň sena a obilí, sena byla průměrná, jelikož deštěm hodně tráva zhustla, žně žitné byly dobré vše se za sucha sklídilo, výnos u žita byl normální hůře bylo u ovsu, jelikož jarní zimou a suchem zůstal krátký, při sklizni pak začalo špatné počasí s přeháňkami a lidé brali oves domů málo suchý aby jím neporost, tak že jakost slámy ku krmení byla podřadná, oves sypal podprůměrně. Brambory se dostávali domů za suchého počasí avšak sklizeň byla nižší pro jarní sucha a mrazy. Leny byly krátké a špatné jakosti, otavy byly obstojné. Leny byly zasety sokrom. sektor. 5 ha, SS. 6 ha.

Dodávky byly zdejšími zemědělci splněny v obilí dle výhlašky ONV všechny na 108 procent i brambory byly splněny.

Jelikož letoší podzim byl příznivý byly všechny polní práce řádně vykonány.

St. statky měli též všechny polní práce při sklizni do konce listopadu splněny, při výpomoci místních obывatel, též brigadníci vypomáhali asi 3 dny při sklizni brambor.

St. statky zvýšili koncem osevního roku svou výměru o 52 ha, t.j. 5 usedlostí č. 8, 12, 21, 25, 30, 33, někteří zemědělci přihlásili se dobrovolně předat svoje usedlosti SS jen usedlosti č. 8, 25, 33 byly podle par. 50 skonfiskovány. SS přebrali od zemědělců i veškerý živý a mrtvý inventář mimo části které nebyly vhodné další životnosti.

Při arondaci půdy postihly změny kultur čísla 13, 20, 41, 48 kteří dostali část jiných pozemků a luk od členů přistoupých ku SS.

Letošího roku byla dostavena dvoukolejná dráha Havl. Brod – Tišnov – Brno; byla položena druhá kolej, denně jezdí zde 60 vlaků. MNV zakoupil několik kubíků šterku od MNV v Novém Městě a za pomoci občanů opravil cestu po návsi od č. 9 až ku škole.

K 31. 12. 1957 obhospodařuje ČSSS celkem 215 ha půdy z čehož jest 160 ha orné půdy a 211 ha zemědělské půdy.

Soukromý sektor k témuž dni obhospodařuje: 148 ha celkové půdy, z čehož jest 90 ha orné půdy a 123 ha zemědělské půdy.

Soukromý sektor měl k 31. 12. 1957 celkem: 131 kusů hovězího dobytka z čehož bylo 71 krav; vepřového bravu celkem 156 kusů, z toho 12 prasnic.

Ve zdejší škrobárně přijato bylo 40000 q bramborů, z toho vyrobeno 9300 q vlhkého škrobu, z toho se usuší na škrob moučku 5800 q.

Vlastní příjem bramborů bylo 22000 q ostatek do 40000 q byla reexpedice z okolních lihovarů.

Ve zdejší obci zemřeli v roce 1957: Ondráček František rolník č. 21 ve stáří 57 r. na žaludeční neduh; Straková Františka manž. zemědělců č. 23 ve stáří 50 roků též na žaludeční neduh, Křížová Františka manželka rol. č. 30 ve stáří 77 roků raněná mrtvicí.

Narození byly v roce 1957:

Ondráček Rudolf syn rol. č. 25

Kosková Jana dcera úř. č. 1

Nevrklová Zdenka dcera děl. č. 4

Provdali se v tomto roce:

Konrádová Růžena č. 23 s Fr. Kinclem, dělníkem z Bobrové

Nevrkla Zdeněk č. 4 s Marií roz. Zelenou z Bohdalce

1958

Začátkem roku bylo počasí mírné bez mrazů ku konci měsíce bylo studeněji a napadlo 10 cm sněhu.

Únor byl též na zimu mírný až začátkem března začaly tuhé mrazy, sněhu bylo málo a v půli březnu mrazy dostoupili na 15% a začal padati hodně snůh, na silnicích muselo se stroji prohazovati.

Začátkem dubna bylo ještě vlhké počasí 15 května byla zde a v okolí větrná bouře padaly kroupy nejvíce byla poškozena obec Bohdalec kde bylo vichrem poškozeno 10 domů ve zdejší obci škod nebylo.

28 května o 3 hod. odpoledne přišla nad naši krajinu větrná bouře která hrozně poškodila zdejší lesy a to u obrázků k Obyčtovu les Sochorů č. 9, les Ondráčků č. 25, les Košťálů č. 2, les Míchálů č. 34, les Padalíků z Obyčtova a část lesa lesního družstva v Přibyslavi, vychřice zničila celé tyto výměry, strom byly částečně vyvráceny s pařeny, ostatní zpřelámany tak že nezůstal ani jeden strom zdravý. Poškozeno a zničeno bylo v našem katastru na 30 ha lesů, vychřice šla pruhem a zasáhla i lesy k Hlinnému les Kroužek z č. 18 část Mičaka, les Hájek majetek č. 25, 48 a 14. Tyto lesy vzala vychřice

z polovice. Část domků na západní straně obce byla též poškozena výchrem a to č. 34, 42, 16, 17, 48, z domů byla odnešena část křídlice a rozbita, z vile č. 42 byla celá plechová střecha i s krovy stržena a odnesená do údolí na louky žleby. Pojišťovna po přezkoumání, zakoupila poškozeným novou krytinu a domky byly opraveny. O Vánocích nebyl letos zimní ráz jelikož váł jižní vítr a bylo měkké počasí že ani led na rybníků dobře nezmrzl tak že mládež si nezabruslila ani na lyžích nemohla jezdit při malém poprašku sněhu. V lednu byli všichni občané voláni na prohlídky rentgenem v Novém Městě stran plicních chorob a rengen byl zdarma.

V lednu pořádá ČSM v sále kulturního domu taneční zábavu.

Každý měsíc byly promítány svazarmem do 5. 4. kina v sále kulturního domu. MNV zakoupil pro místní potřebu vlastní kinoaparát, na to přispěli a darovali požárníci a ČSM po 500 Kčs. Každou sobotu jsou promítány krátké filmy a filmové noviny. Pořádány byly schůzky s mladými pionýry jež řídila Míchalová z č. 34 studující vyšší hospodářské školy ve Velk. Meziříčí. Místní nár. výbor přeložil si úřadovnu do zadní místnosti kult. domu, jelikož SS zřídili si kancelář v první jizbě, rozhlas byl důkladně opraven a přeložen do nové kanceláře.

Na rybníku Pancina zřízeno bylo mládeži pěkné kluziště kde byl hrán mládeží čile hokej a navštěvovali jej i mládež z cizích obcí.

Do zdejší školy chodilo letos 17 dětí do Nového Města jedilo autobusy 11 dětí.

MNV vzal si za úkol opravit plot kolem kaple a zlepšit park, proto byly kaštaný a lípy které hodně zakrývali budovu kaple pokáceny a spracovány na dřevo, stromy tyto byly vysázeny v roce 1885.

Začátkem dubna přes to že bylo ještě vlhké počasí, začalo se seti oves a jařiny, občas při tom padal ještě sníh, koncem dubna začali se sázeti brambory.

První máj oslaven byl zdejšími pionýry v Novém Městě kde bylo súčasťně hodně korporací při průvodu.

MNV, škola a NF provedli 9 května slavnost k osvobození naší republiky od faš.

Stavba vodovodu: Prokop Václav a Strankmüller Ferd. provedli si samočinný vodovod ze studny bývalé psotovny, čímž si ulechčili donášení vody ze studny u č. 20.

Na spracování lesní pohromy vyžádalo si lesní družstvo v Přibyslavi 50 vojínů kteří spracovali část Nové paseky ostatní lesy byly spracovány dělníky z různých obcí aby si nadělali kleště pro topení. Část lesní pohromy zůstala neobdělána jelikož přišly polní práce a spracovala se až v podzimu a v zimě. Sklizeň sena provedla se pěkně za pěkného počasí a úroda byla normální.

Jelikož se ve zdejší obci vyskytla mandelinka bramborová byly prováděny prohlídky kultur bramborových.

12/7 byla ve zdejší obci poutní slavnost v kapli, sloužena mše sv. farářem z Jam. O pouti pořádal Svazarm taneční zábavu v zahradě kulturního domu, hráli hudebníci z Bobrové kteří též zahráli při pobožnosti u kaple.

Letos přistoupili nektěří občané dobrovolně k stát. statku se svými polnostmi a to: Míchal A. č. 34, Stach J. č. 38, Strankmüller č. 14, Jůda M. č. 31, Jůda K. č. 13, Konrád Fr. č. 24, Burian Al. č. 26, Horký

Fr. č. 37, Smejkal J. č. 27, z toho důvodu provedena byla arondace půdy v obci, a zbytek soukromě hospodařících zemědělců byl odkázán na změnu svých pozemků které většinou dostali na trati v Kosovech, a to zemědělci č. 3, 20, 29, 32, 48 a 16. Louky jím byly přiděleny na tzv. Měkaších. Žita byly sklizeny za pěkného a suchého počasí výnos žita byl prostřední.

Sklizeň ovsů byla již špatnější jelikož počalo deštivé počasí, tak že zrno místem porostlo, výnos byl též prostřední.

Brambory se pak klidili v pěkném počasí ale výnos jejich byl podnormální následkem studeného jarního počasí, zůstali drobné. Jeteliny a otava sklizeny byly též v pěkném počasí. Na stát. statku prováděli se žňové práce pomocí kombajnéru, tak že obilí vymláceno bylo přímo na poli. Ovsy byly dávány do panáků, vše se zpracovalo ve žních mechanisač. prostředky.

Stát. statky vybírali brambory pomocí brigád z Novoměstské školy jedenáctiletky, též vypomáhali i místní občané kteří měli dříve vybrano.

Letos bylo ve zdejších lesích hojně borůvek tak že sem přicházeli občané z cizích obcí nasbírat si borůvek pro vlastní potřebu. Houby letos málo rostli následkem chladných nocí.

Na oslavu výročí velké říjnové socialistické revoluce byly pořádány oslavy ve zdejší obci v kulturním domě za řízení řídicího školy Vencálka, ve kterých zdejší školní žáci a pionýři, jakož i svazarm provedli pěkné písně a deklamace za hojné účasti občanstva, byly vyvěšeny prapory. Svazarm pořádal spolu s pionýry mikulášskou estrádu, čistý zisk věnován na zakoupení pionýrské vlajky.

Letoší podzim až do konce listopadu byl příznivý že se mohli veškeré polní práce řádně vykonati a hlavně mohl se dobytek ustavičně pásti, čímž se ušetřilo krmivo.

Dodavky obilí státu byly řádně splněny brambory též jen u mléka někteří občané zůstali pozadu a zaplatili náhradu v penězích.

Letoší prosinec byl ve znamení odvozu dřeva z poškozených lesů, vše bylo koňskými potahy přitahováno k silnici aby auta mohli provést odvoz na dráhu, tak že ze všech okolních obcí měli rolníci kteří vlastnili koně dobrý výdělek; z lesů zdejšího katastru bylo vyveženo 16000 kubických m dřeva, kulatina papírky, dolovina a palivové dřevo.

Při zpracování dřeva bylo používáno motorových pil tak že práce šla velmi od ruky. Dělníci a odvozci byly řádně placeny. Klesť po brigádnickém zpracování dřeva byla pak správou polesí prodávaná za levnou cenu soukromníkům na topení.

Ve zdejší škrobárně se tento rok zpracovali: 500 vagonů brambor z různých obcí Řečice, Jamy, Radostín, vyrobeno bylo:

112 vagonů vlhkého škrobu, z tohoto množství bylo vyrobeno 60 vagonů suchého škrobu.

K 1 lednu 1958 měli soukromně hospodařící zemědělci 131 kusů hov. dobytka, z toho 71 krav, vepřového bravu měli 116 kusů, z toho 12 prasnic.

Proto že během roku někteří zemědělci přišli do ČSSS, změnil se stav u zbylých zemědělců na 54 kusů hov. dobytka, z toho 31 krav, 78 kusů vepř. bravu, z toho 3 prasnice. Stav půdy ku konci roku 1958:

ČSSS obhospodařuje 277,30 ha zem. půdy, z toho orné půdy 214,32 ha. Soukromný sektor obhospodařuje 51,08 ha zem. půdy, z toho orné půdy 39,03 ha.

V obci se tohoto roku narodili:

Prokopova Dagmar č. 17 dne 24/2, otec Josef

Straka Zdeněk v č. 23 dne 3/2, otec Karel

Jůda Zdeněk v č. 31 dne 25/7, otec Metoděj

Novotná Marie v č. 33 dne 31/5, otec Josef

Kincl Rostislav v č. 35 dne 24/4, otec Stanislav

Zemřela Košťálová Julie v č. 2 ve stáří 60 roků. Ze zdejší obce odešel Baar Adolf dělník u ČSSS, s manželkou Žofií a dvěma dětmi do Jakubovic okr. Vel. Meziříčí.

Přistěhovali se do zdejší obce:

Vojtěch Matěj s manž. Marií a dvě děti, jako krmič u ČSSS

Vingl Adolf s manž. Anežkou jako správce ČSSS

Tomeš Miroslav s manželkou a 1 dítě, traktorista ČSSS

Provdali se:

Sochorová Věra z č. 44 se Sklenářem Ant. dělníkem z Bohdalce

Čech František č. 32 s Boženou roz. Smažil z Bobrůvky

1959

Dne 18. ledna pořádali zaměstnanci zdejší škrobárny v kulturní jizbě ples, který byl hodně navštíven mnoha občany jak zdejší obce, tak i z okolích obcí.

Dne 8. března byla uspořádána slavnost k MDŽ. Referát přednesla s. A. Zavřelová z Bohdalce, kulturní program (tanec, zpěvy, básně) předvedli žáci a pionýři zdejší národní školy pod vedením řed. školy Jaroslava Vencálka a vedoucí PO Hedviky Míchalové. 5 matek obdrželo od MNV odznak mateřství 3. stupně za výchování 5 a více dětí. Za MNV promluvil o významu MDŽ tajemník s. Jaromír Kosek. Všechny přítomné vdané ženy byly podarovány žáky nár. školy v počtu 34 jabloňovými květy. Přítomno bylo 90 občanů.

Dne 26. dubna byla v kulturní jizbě provedena slavnost k 10. výročí založení PO-ČSH. Referát za školu přednesl řed. školy Jaroslav Vencálek, za MNV s. taj. Jaromír Kosek. Bohatý program za vedení

s vedoucí PO Hedviky Míchalové. Tato obdržela za dosud z 5 vedoucích PO odměnu, knihu, jako nejlepší a svědomitá vedoucí. PO převzala do péče krásnou pionýrskou vlajku. Slavnosti bylo přítomno 60 občanů.

Dne 30. dubna v předvečer 1. máje uspořádali Svazarmovci, ČSM a PO za účasti 40 občanů Táborák Míru. Veselé kulturní vločky předvedli Svazarmovci a pionýři.

Dne 9. května byla v kulturní jizbě uspořádána slavnost ke 14. výročí osvobození naší vlasti slavnost, na níž referát přednesl ředitel školy Jaroslav Vencálek a kulturní program pod vedením vedoucí PO s. Hedviky Míchalové pionýři a Jiskry.

Dne 8. listopadu byla uspořádána v kulturní jizbě oslava ke 42. výročí VŘSR. Referát přednesl ředitel školy Jaroslav Vencálek, kulturní program pionýři a Jiskry. Přítomno bylo 60 občanů.

Dne 11. října po výroční schůzi farmy státního statku, oddělení Mirošov, byla pionýry zdejší nár. školy za vedení s. Hedviky Míchalové uspořádána estráda, jejíž pásmo bylo vyplněno písněmi, básněmi, tanci, veselými výstupy a hádankami. Přítomno bylo 110 občanů.

Dne 8. prosince byl v kulturní jizbě uspořádán Pionýrský slib. Slib skládali 2 žáci 3. post. ročníku Hedvika Ondráčková a Antonín Michal. Slib provedla vedoucí PO Hedvika Míchalová a předseda ČSM Stanislav Ondráček a 2 svazačky. Referát přednesl řed. školy Jaroslav Vencálek, kulturní program pionýři a Jiskry.

Dne 30. května byla v kulturní jizbě uspořádána Osvětovou besedou a ČSČK zdravotnická přednáška, na níž přednášela o výživě a stravě s. Marie Pospíšilová z Nového Města na Mor. Přednáška byla doplněna promítáním filmů o výrobě mléčných výrobků a o čistotě při výrobě mléka v kravínech. Účast 48 občanů.

Dne 11. července při pouti pořádali Svazarm na zahradě státního statku tradiční pouťový výlet. Účast občanů i mládeže z okolí byla velká. Účast 210 občanů.

Dne 31. ledna uspořádal ČSPO v kul. jizbě ples. Účast průměrná 110. Dne 21. února pořádal Svazarm taneční zábavu v kulturní jizbě. Účast 90 občanů.

Dne 25. dubna pořádal ČSM v kulturní jizbě taneční zábavu. Účast 150 občanů.

Dne 14. srpna pořádal Svazarm na zahradě stát. statku Zahradní karneval. Hrála STS Velké Meziříčí. Účast 200 občanů. Dne 12. července byla při pouti uspořádána na poli proti kovárně Jezdecká akademie Jezdeckým oddílem ze Žďáru.

MNV pořádal v době od 11. ledna do 1. března Všenárodní přípravu CO. Průměrná účast občanů byla 80 občanů. Po absolvování kurzu, kde přednášejícími byli Jaroslav Vencálek, s. Marie Pospíšilová, ČSČK, Prokop Josef a Jaromír Kosek, obdrželi účastníci osvědčení. Ti občané, kteří se nezúčastnili školení v zimním termínu od 4. listopadu do 16. prosince. Průměrná návštěva 25 občanů.

Dne 24. března SČSP uspořádal v místním hostinci besedu o SSSR, kterou vedla s. ref. Hlávková ze Žďáru, jež se zúčastnila zájezdu do SSSR. Účast 16 občanů.

Dne 11. května byla SČSP v místním hostinci uspořádána přednáška o astronautice. Referoval s. Hynek ze Žďáru. Účast 14 občanů.

Dne 15. prosince uspořádala OB v kulturní jizbě přednášku o ochraně rostlin a ovocných stromů. Referovala ing. Míčkova. Přednáška byla doplněna filmem o chorobách rostlin a ovocných stromů. Účast 26 občanů.

Dne 29. prosince byla OB uspořádána přednáška na téma „Pověry ve zdravotnictví“. Referoval s. prim. Hendrych z Nového Města na Mor. Účast 58 občanů.

V tomto roce bylo promítáno 41 celovečerních filmových představení, při nichž byly promítány vždy i krátké poučné filmy a na pol. fil. představeních filmové novinky. Tyto filmy navštívilo celkem 1531 občanů. Průměrná návštěva na 1 film činila 37 občanů. Celkem bylo za rok uspořádáno 76 různých osvětových podniků, jež navštívilo asi 4330 občanů.

Místní lidová knihovna měla ke dni 31. prosince 1959 744 svazků. Celkem bylo vypůjčeno za rok 265 knih 30 čtenáři. Knihovníkem jest řed. školy Jaroslav Vencálek. Půjčovalo se v měsících leden až duben a listopad a prosinec.

Na generální opravu školy bylo přiděleno okresním národním výborem ve Žďáře nad Sáz. 10000 Kčs. Za tuto částku byla provedena fasáda celé školy, dány nové hlavní dveře, opraveno schodiště před hlavními dveřmi, dané nové okno do komory, dána nová betonová podlaha do komory, zhotoven přístřešek nad hlavními dveřmi a zhotoven chodník z betonových dlaždic. Opravu prováděl Okresní komunální podnik ve Žďáře nad Sáz. za vedení stavitele Františka Nečase. Oprava byla prováděna o hlavních prázdninách.

Na návrh ředitele školy se usnesli požárníci, že brigádnicky postaví před školou drátěný plot v rámech na betonové podezdívce v délce 32 m. Železné trubky, písek a cement financoval MNV. Drátěný plot v rámech si opatřila škola ze svého rozpočtu. Protože vedoucí statku A. Virgl odepřel povoz, dováželi požárníci sami na korbách a povoze kamení, písek. Celkem 12 brigádníků odpracovalo 410 hodin. Z nich Stach Jaroslav 51 h, Šamla František 17 h, Ondráček František 21 75 h, Weidemann Ladislav 50 h, Weidemann Jaroslav 35 h, Prokop Josef 32 h, Kosek Jaromír 12 h, Prokop Václav 14 h, Stach Josef 24 h, Štrankmüller Ferdinand ml 5 h, Vencálek Jaroslav 80 h, Prokopec Ladislav 12 hodin. Ostatní požárníci se brigády nezúčastnili. Na další úpravě terénu pro okrasný trávník a květiny odpracoval ještě Jaroslav Vencálek 100 hod a Františka Vencálková 50 hod.

Farma Hodíškov, jejíž vedením byl Ad. Virgl, patří do oddělení Mirošov a ředitelství Křižanov. Žito bylo posečeno kombajny – poprvé – oves samovazy. Sláma po kombajnech zůstala většinou na poli. Sklizeň bramborů provedli skoro úplně žáci z jedenáctileté střední školy v Novém Městě na Mor. Jim dávali st. statky svačinu a oběd. Na podzim po ukončení prací provedli st. statky vystruhování všech luk na katastru Hodíškova. Délka struh byla asi 5 km. Rozvezení hlíny ze struh po lukách však provedeno nebylo. Louky zůstaly nadále nerovné a málo vhodné pro strojové sečení.

Ke zdejšímu státnímu statku přistoupili k 1. říjnu tito dosud soukromě hospodařící zemědělci: Michal Antonín čp. 6, Rudolf Čepl čp. 11, Josef Šamla čp. 16, Karel Dočekal čp. 20, Josef Řezníček čp. 29, a František Čech čp. 32. Dosud soukromě hospodařící zemědělci a to František Vácha, František Řezníček a Karel Michal obhospodařují jen 18,11 ha zeměd. půdy a z toho 13,08 ha orné půdy. Socializace obce byla přistoupením 6 zemědělců prakticky skončena.

Škrobárna zahájila kampaň 1. října. Pracovalo se na 2 směny. Celkem bylo zpracováno 500 va bramborů a vyrobeno bylo 12900 q vlhkého škrobu. Z něho bylo vyrobeno 6400 q škrobu suchého.

V tomto roce bylo zrušeno Lesní družstvo Přibyslav a celá jejich lesní plocha ve výměře asi 5000 ha byla přidělena státním lesům. Naše obec byla též podílníkem Les. dr. Přibyslav. Měla 9 podílů a 1000 Kčs, celkem 9000 Kčs.

V tomto roce si koupil František Bláha, dělník Žďasu, od obce na parcele 234/1 pozemek ve výměře 918 m² a postavil si na něm rodinný domek.

Dosavadní stav parku byl hodně zanedbaný, tyčkový nižší plot zcela zchátralý. Rada MNV v rámci akce zvelebování měst a vesnic si především vzala za úkol upravit park. Odstraněn byl sešlý plot a provedena povrchová úprava. Bylo naveženo aspoň 100 vozů hlíny, aby povrch byl vyrovnán a připraven k osetí trávničkem a k osázení květinami a růžemi. Na brigádnických pracích se podílelo aspoň 50 občanů, kteří zdarma odpracovali asi 800 hodin. Kol parku byl do 10. července ještě postaven v rámech drátěný plot na betonové sloupky, do nichž byly zasazeny železné trubky a na ně připevněny rámy.

Dne 28. 1. se narodila Jaroslava Čechová, dcera Františka Čecha čp. 32, traktorista, dne 14. 8. se narodila Helena Kinclová, dcera dělníka Poz. staveb, čp. 35, dne 9. 9. se narodil Vladimír Virgl, syn ved. statku čp. 1, dne 4. 10. se narodila Milena Tomšová, dcera traktoristy st. statků čp. 1.

V tomto roce zemřeli: Antonín Kabrda čp. 12, dělník stát statků na mrtvici, 60 roků stár, Kateřina Sochorová, vdova čp. 34 v 78. roku na mrtvici, Arnošt Straka, dělník st. statků čp. 23 ve věku 60 roků na žaludeční nemoc.

V tomto roce se provdala Františka Dočekalová čp. 20 za Jana Beneše z Rousměrova.

1960

V roce 1960 bylo uspořádáno celkem 6 přednášek. Dne 26. ledna OB přednáška na téma „Význam spánku a sny“, kterou měl s. Pelan. Dne 3 února byla přednáška na téma „Boj o prodloužení lidského věku“, kterou měl rovněž s. Pelan. Dne 26. dubna byla přednáška na téma „Co je to fašismus“, kterou měl Slavíček. K volbám měl přednášku dne 19. května Jar. Vencálek a dne 26. května Štácha a Kudílek. Dne 19. července byla přednáška na téma „Boj proti TBC, kterou měl s. J. Slezák. Na těchto 6 přednáškách bylo účastno 210 občanů. Průměrná návštěva na 1 film byla 35 občanů.

V roce 1960 byly uspořádány 3 oslavy a to: dne 13. března k MDŽ. Referoval Jar. Vencálek, program předvedli žáci národní školy. Účast 40 občanů.

Dne 9. května k 15. výročí osvobození naší vlasti RA. Referoval Jar. Vencálek, program předvedli žáci národní školy.

Dne 8. listopadu k 43. výročí VŘSR. Referoval Jar. Vencálek a program předvedli žáci nár. školy. Celkem bylo účastno 172 občanů a to na 1. 40, na 2. 65 a na 3. 67. Průměrná návštěva jest 57 občanů.

Dne 19. ledna uspořádala Myslivecká společnost ples. Hrála hudba z Bobrůvky, účast 120.

Dne 9. dubna ČSM uspořádal tan. zábavu, na níž účinkovala hudba z Hamrů. Účast 100. Dne 10. července uspořádal tradiční pouťový zahradní výlet na zahradě státního statku. Účinkovala hudba z Hamrů, účast 250. Dne 22. října ČSM uspořádal tan. zábavu, na níž účinkovala hudba z Bobrůvky, účast 100. Dne 12. listopadu ČSM uspořádal tan. zábavu, na níž účinkovala hudba z Hamrů, účast 120.

Dne 26. listopadu uspořádali novomanželé Ondráček František a Marie tan. zábavu, na níž účinkovala Bartošova hudba z Ostrova. Na těchto 6 zábavách bylo 725 účastníků. Průměrná návštěva 121 účastníků.

Dne 14 února uspořádal ČSM z Řečice estrádu, na níž bylo 40 účastníků. Estráda byla velmi slabé úrovně.

Dne 8. prosince uspořádal ČSM z Hodíškova estrádu, na níž bylo 45 účastníků. Rovněž slabá úroveň.

Dne 16. června uspořádaly státní statky se SČSP z Bohdalce společný 2denní vlet do jižních Čech na zámek Hlubokou a p. Z Hodíškova bylo 15 účastníků.

Dne 31. srpna uspořádaly státní statky výlet do sev. Čech. Účastnilo se jej 28 občanů z Hodíškova.

V roce 1962 bylo promítnuto celkem 45 celovečerních filmových představení, která navštívilo celkem 1718 občanů. Průměrná návštěva jest 38 občanů. Při každém filmu byl ještě promítán krátký poučný film a u poloviny filmů ještě filmové noviny.

Celkem v roce 1962 64 různých osvětových podniků, jež navštívilo 2950 občanů.

Dne 12. června se konaly volby poslanců do místních okresních a krajských národních výborů a do národního shromáždění. V bohatě květinami vyzdobené volební místnosti, jež byla v kulturní jizbě, odvolilo 119 voličů, kteří všichni volili pro navržené kandidáty do všech výborů do NS. Volby začaly v 7 hodin a skončily ve 12³⁵ hod. Velká většina se zúčastnila voleb manifestačně, u školy byl sraz voličů a slavnostním průvodem se odebrali k volbě. Během voleb stála ve vol. místnosti dvojice pionýrů, kteří dali každému voliči na upomínku kytičku. V 11 hodin přijela hudba z Ostrova a dala volbám slavnostní a veselý ráz.

Do MNV byli zvoleni: Antonín Míchal čp. 34, Václav Prokop, Metoděj Juda, Jaroslav Vencálek, František Kudrna, Josef Prokop, Antonín Sklenář, Stanislav Kincl a Kristýna Weidemannová. Z nich byl pak Antonín Míchal předsedou, Metoděj Juda tajemník a Václav Prokop a Jaroslav Vencálek člen rady. Při MNV byly ustaveny následující komise: finanční, předseda Ant. Sklenář, zemědělská, př. Václav Prokop, školská a kulturní, př. Jaroslav Vencálek a pro výstavbu, zdravotnictví a soc. zabezpečení, př. Jos. Prokop, kom. veř. pořádku, př. A. Míchal, funkční období je 4 leté.

Do ONV za obvod Ostrov k němuž náležejí obce Ostrov, Obyčtov a Hodíškov, byl zvolen Bohuslav Kudílek, skladník JZD z Ostrova, 45 let starý, bezpartijní.

Do KNV byla zvolena Anežka Táborská, dělnice Tokožu, 41 let stará, bezpartijní.

Do Národního shromáždění byl zvolen Zdeněk Smékal, technický úředník Žďasu, 39 let starý.

Spartakiáda: Od 20. června do 6. července se konala v Praze II celostátní spartakiáda. Ze zdejší se zúčastnilo této spartakiády 10 cvičenců, buď jako naši nebo Svazarmovci. Byli to: Stanislav Ondráček, Josef Stach, František Kudrna, Karel Juda, Ferdinand Štrankmüller, Drahomíra Štrankmüllerová, Bohuslava Prokopová, Marie Michalová, Marta Konrádová a Ludmila Konrádová.

V tomto roce měla místní lidová knihovna k 31. 12. 780 svazků. Během roku bylo půjčeno 393 knih 39 čtenářům, z nich 7 bylo z řad mládeže. Přibylo 31 knih, ubyly 4 knihy. Na 1 čtenáře připadá 10 knih.

Na generální opravu školy bylo v tomto roce dána částka 10000 Kčs. Tuto akci provádě okresní komunální podnik ve Žďáře nad Sáz. Byly provedeny následující práce: ve 2 pokojích daná nová podlaha na betonový podklad, do bytu a do sklepa 4 nové dveře, nové dřevěné schody na půdu, opraveny byly oba komíny, opraveny na beton schody do sklepa a malba ve třídě, v pokojích a na chodbách. Podle smlouvy nebyl proveden nátěr dveří. Tyto práce stály 9400 Kčs.

Zvelebovací akce obce: 1) U školy podél cesty vedle zahrady stát. statku byl postaven drátěný plot v rámech v délce 25 m. Na této akci pracovali František Ondráček a Ladislav Weidemann po 10 hodinách. Na urovnání terénu pracoval Jar. Vencálek a odpracoval 20 hodin. Kolem celé školy natřel Jar. Vencálek plot a odpracoval 80 hodin.

2. Před školou a v parku byla provedena výzdoba: zaset trávník, kolem travníku růžová a květinová výzdoba. Kolem pomníku jest 80 růží růžových, před školou 100 růží červených. Pro jarní květeny bylo vysázeno asi 700 tulipánů. V trávníku v parku bylo vysázeno 9 jalovců a 1 stříbrný smrk. Před školou byly vysázeny 4 jalovce, 2 tuje a 1 stříbrný smrk a 1 smuteční vrba. Po celý rok bylo pečováno o pěkný vzhled, byl často sekán trávník, plety cestičky, okopávány růže a vysazovány a okopávány květiny.

3. Po vichřice v roce 1958 byla poškozena kaple, hlavně střecha. Od Františka Váchy byly vyzvednuty za honitbu peníze v částce 10000 Kčs a zedníky, pracujících na kravíně stát. statku za tuto částku obileny zdi. Střecha byla pokryta plechem okr. komun. podnikem ve Žďáře na částku.....

4. Na návsi bylo pokračováno v kanalisaci. Podél cesty bylo dáno rour 50 ø. Přes návesník, který byl hlavně podél cesty vedle parku stále mokrý, byly dány roury 30 ø napříč a voda odvedena do hlavního kanálu podél cesty. Délka asi 30 m. Ještě byly položeny drenážní trubky na odvodnění mokrých míst. Po této úpravě bylo vysázeno 30 ovocných stromků a to třešní, jabloní a švestek. ČSM na podzim dal kolem těchto stromků drátěné pletivo.

Na všech uvedených akcích se zúčastnilo celkem 62 brigádníků, kteří odpracovali celkem 1350 hodin. ani 1 hodinou se nezúčastnili těchto zvelebovacích akcí osoby nebo rodiny: Mužátko Karel, Tomšova, Jaškova, Kabrdova čp. 8, Sochorova čp. 9, Kabrdova čp. 12, Blahova, Kinclova, Novotného, Průdek Fr. a Michal Karel.

Prodej obecního domku čp. 43: Dne 22. 5. 1959 rada MNV prodala na žádost Jakubovi Konrádovi obecní dům čp. 43, v němž v posledních letech bydlel Adolf Novák. Protože rozhodnutí rady o prodeji domku nebylo pro různé překážky vyřizováno a žadatel uplatňoval různé námitky, bylo s konečnou platností o prodeji radou MNV jednáno dne 23. 12. 1960 a dům byl žadateli prodána za 4000 Kčs, které stanovil okresní národní výbor.

Dne..... uzavřel sňatek Ladislav Weidemann čp. 41, dělník ve Žďásu s

V tomto roce se narodila jen Libuše Křížova a to 15. 10., dcera Boh. Kříže čp. 30.

V tomto roce zemřeli: Teodor Juda čp. 15 důchodce, Metoděj Juda čp. 31 důchodce, František Nevrkla čp. 4 zaměstnanec st. statků, Hlávka čp. 35 důchodce a Aloisie Slámová čp. 19 v domácnosti.

Dnem 1. 10. vstoupil ke státním statkům dosud soukromě hospodařící zemědělec František Řezníček s 3,90 ha zeměd. půdy, z toho orné 2,39 ha. Téměř celá obec jest zapojena do stát. statku až na Františka Váchu, čp. 48, jenž obhospodařuje 12,69 ha zem. půdy a Karla Michala, který obhospodařuje 1,52 ha zem. půdy a to pouze orné.

Dne 25 září bylo na schůzi pléna MNV za účasti Boh. Kudílka, zástupce okres. nár. výboru založen při MNV devítičlenný Výbor žen. Předsedkyní byla zvolena Helena Ondráčková, jednatelkou Marie Straková, pokladníkem Emile Prokopová. Další členky jsou Anna Tomšová, Kristýna Weidemannová, Věra Sklenářová, Marie Kudrnová, Antonie Burianová a Hedvika Míchalová. Výbor žen založen proto, aby jednak řešil a projednával úkoly svého celoročního plénu, jednak aby spolupracoval s MNV a řešil a projednával úkoly uložené mu MNV.

Ze zdejší obce vstoupili do TJ Jiskra Bohdalec Josef Prokop, Zdeněk Nevrkla, Jaroslav Prokop, Metoděj Prokop. Tato jednota vyvíjí činnost hlavně v zimním období a zúčastňuje se pravidelně okresní soutěže v hokeji. V této sezoně působil Josef Prokop jako trenér hok. oddílu. Za dorostence hrají ze zdejší obce Josef Stach, František Kudrna a Ferdinand Štrankmüller.

Z přebytku kina byly do sálu kulturní jizby pořízeny v částce 985 Kčs závěsy na 2 okna a 2 dveře. Do místní lidové knihovny koupena záclona na okno v částce 50 Kčs též z finančních prostředků kina. Na jeviště byly koupeny závěsy – červený popelník – v částce 70 Kčs. ČSM zakoupil ze svých finančních prostředků oponu z červeného tyftýnu za 800 Kčs.

První televizor si koupil na začátku roku Leopold Weidemann. Během roku si koupili televizor František Kudrna, Bohumil Kříž a Metoděj Juda.

1961

Dne 26. ledna uspořádala OB přednášku o SSSR a Bulharsku, kterou přednesl prof. z 12 leté školy v Novém Městě na Mor., který SSSR a Bulharsko navštívil v roce minulém. Bylo 23 posluchačů.

Dne 1. února byla přednáška o dopravě, kterou přednesl s. VB J. Polívka. Pořadatelem byl Svazarm. Účastnilo se 42 občanů.

Dne 26. února byla přednáška o sčítání obyvatelstva, kterou přednesl s. řed. nár. školy Jar. Vencálek. Přednáška informovala občany o významu sčítání obyvatelstva a bytů a způsobu vyplňování sčítacích listin. Účast 70 občanů.

Dne 10. března přednesla dr. Rýdlova přednášku na téma „Jak prodloužíme život“. Byla to přednáška o správné výživě. Na přednášce bylo 38 občanů.

Dne 11. května byla OB uspořádána přednáška na téma „40 let KSČ“. Na přednášce, kterou přednesl řed. nár. školy Jar. Vencálek, bylo přítomno 18 občanů.

Dne 2. června uspořádala OB přednášku o SSSR, na které bylo 14 občanů.

Oslavy: Dne 8. března uspořádaly státní statky oslavu k MDŽ. Ženy podarovány květinami.

Dne 9. května uspořádala OB, MNV a škola oslavu k 16. výročí osvobození naší vlasti RA. Přednášel Jar. Vencálek, kulturní program předvedli žáci zdejší školy. Účastno bylo 60 občanů.

Dne 7. listopadu byla OB provedena oslava k 44. výročí VŘSR. Přednášel Jar. Vencálek, kul. program přednesli žáci zdejší školy. Bylo přítomno 38 občanů.

Dnem 1. března bylo započato se sčítáním obyvatelstva. Sčítáním bylo zjišťováno i zaměstnání, sociální rozvrstvení, vybavení domácnosti, domy a jejich vybavení. Sčítání provedl sčítací komisař Stanislav Kincl, dělník Pozemních staveb, čp. 35. Kromě toho řed. školy byl sčítacím revizorem pro obce: Hodíškov, Podolí, Dlouhé, Křídla a Nová Ves.

V tomto roce bylo celkem promítnuto 33 kin, jež navštívilo celkem 866 občanů. Průměrná návštěva je 26 občanů.

ČSM uspořádal 29. ledna ples, Svazarm o pouti 9. 7. na zahradě st. statku pouťovou zábavu a 5. srpna ČSM na zahradě st. statku výlet.

Dne 15. dubna uspořádala ČSM estrádu, na níž účinkovali členové ČSM Radešín.

Dne 8. dubna uspořádala taneční zábavu ČSM. Dne 22. dubna uspořádala taneční zábavu VŽ. Zdejší MLK měla k 31. 12. 806 svazků. Za rok byl přírůstek 25 svazků. Bylo 47 čtenářů, z toho 14 mládež. Půjčeno bylo celkem 392 knih. Průměr na 1 čtenáře 8,3 knih.

V tělovýchovné jednotě Jiskra Bohdalec hráli v okresní hokejové soutěži 4 hokejisté z Hodíškova za muže a to: Zdeněk Nevrkla, Josef Prokop, Jaroslav Prokop a Metoděj Prokop. Za dorost hráli: Ferdinand Štrankmüller, Josef Stach, František Kudrna a František Juda.

Dne 3. prosince byly v kulturní jizbě provedeny volby soudců, jichž se zúčastnilo 123 voličů. Byla to 100 % účast. Byli zvoleni 4 lidoví soudci a 1 soudce z povolání. Lidoví soudci: Josef Chalupa, nar. 1923, bytem Ostrov n. Osl. č. 152, dělník Žďasu, člen KSČ; František Klíma nar. 1895, bytem Ostrov n. Osl. – Suky č. 18, člen KSČ; Anna Polívková, nar. 1929, bytem v Ostrově n. Osl. č. 146, v domácnosti, bezpartijní; Roman Novák, nar. 1906, bytem Obyčtov 88, člen záv. stráže n. p. Žďasu, člen KSČ; Soudce z povolání Jaroslav Pospíchal, nar. 1931, soudce u okr. soudu ve Žďáře n. Sáz.

Zvelebování obce

V tomto roce byly provedeny následující zvelebovací akce:

1. Po obci byl rozveden místní rozhlas. Nové 3 ampliony byly dány k domu č. 13, na Štrankmüllerovu zahradu a na stodolu R. Ondráčka. Aby bylo rozhlas slyšet všude, je potřeba ještě aspoň 2 amplionů, které by zvukově zasáhly část severovýchodní a jihozápadní.
2. Podél cesty od školy k Pancině bylo 12 betonových rour \varnothing 50. Byla tam ukončena kanalizace pod obecním sadem.

3. Podél okresní silnice na „Vejpustku“ bylo započato s kanalizací a položeno bylo z 210 m 62 m betonových rour \varnothing 40 a 32 m bet. rour \varnothing 20 jako spojky z domů k odpadovým šachtám. Zhotoveny byly 2 odpadové šachty s kanálovými mřížemi. Další práce nemohly být prováděny, protože nebylo finančních prostředků na nákup potřebného materiálu, jako bet. rour, cementu, písku a kanálových mříží. Tyto akce provádělo 48 občanů za vedení Jos. Prokopa. V parku a kolem pomníku byla po celý rok prováděna náležitá úprava, aby vzhled byl stále pěkný. Sekl se trávník, ošetřovaly se růže a květiny. Celkem odpracováno zdarma asi 1500 hodin.

Státní statky obhospodařují 561 ha zem. půdy. Z toho je 435 ha orné půdy, 112 ha luk a 6 ha pastvin. Na 35 ha žita byla provedena dvoufázová sklizeň. Protože za nařádkované obilí 17 přšelo, muselo být všechno otáčeno a stavěno do panáků. Plán výnosu obilnin byl 21,25 q z 1 ha, skutečnost byla 22,72 q. Brambory byly nasázeny na 51 ha. Dodáno bylo 50 va. Bylo připraveno 57 va. siláže. Bylo sklizeno 37,45 va sena. Plán sklizně z luk byl z 1 ha 28 q, sklizeno bylo 33 q, z pastvin byl plán 14 q, sklizeno bylo 16 q. Podle plánu mělo být vyrobeno 1680 m³ kompostu, skutečnost 2100 m³. Podle plánu měl mít statek 300 ks hov. dobytka. Měl 292 kusů. Krav mělo být 163, měl 138 kusů. Prasníc mělo být 40, bylo jich 38 a kromě toho bylo 21 prasniček. Podle plánu mělo být vyrobeno 310 208 l mléka. Vyrobeno bylo 309 483 l. Na dodávku mělo být dodáno 257 oval, dodáno bylo 243 261 litrů. Plán dojivosti byl 6,24 l na 1 krávu a den, skutečně bylo docíleno 6,80 l na 1 krávu a den. Do 30. 6. 1961 měl být hotový kravín a produkční stanice pro prasnice. Tyto stavby však skončeny nebyly. U hov. dobytka byl přírůstek na 1 kus a den 0,55 kg. Vyrobeno bylo celkem 27 320 kg masa. 1 prasnice dala průměrně za rok 13 prasat. Denní přírůstek u prasat byl 0,51 kg. Plán byl 0,43 kg. Na živočišné výrobě byl celkem zisk 44 873 Kčs. Vedoucím statku byl Karel Mužátko.

Dne 1. února t. r. se narodil Vlastimil Sklenář, čp. 44, dne 24. dubna Karel Nevrkla, čp. 4. Blanka Blahová dne 15. srpna čp. 10, Hana Mužátková 20. září čp. 1 a Jaroslav Hanych 19. prosince.

Dne 21. května zemřel Jindřich Smejkal ve věku 49 let, čp. 27, Josef Sochor dne 6 listopadu ve věku 73, čp. 9.

V tomto roce uzavřeli sňatky: Alžběta Kabrdová čp. 12 s Janem Pelikánem z Ostrova nad Oslavou, šofer ČSAD, František Ondráček čp. 21 s Marií Chromou z Vatína, Marta Konrádová čp. 36 s Janem Minářem z Obyčtova, šofer Zeleniny, Jiřina Konrádová čp. 36 za Bohumila Judu z Obyčtova, dělníka.

Zima byla mírná, málo sněhu, teploty kolem 0°. Jaro začalo nepříznivě, byly vánice. Jarní práce začaly v březnu.

1962

Dne 9. května byla oslava k 17. výročí osvobození naší vlasti RA. Pořadatelem OB, MNV a škola. Přednášel Jar. Vencálek, kulturní program předvedli žáci zdejší školy.

Dne 7. listopadu byla oslava k 45. výročí VŘSR, na níž přednášel Jar. Vencálek a kulturní program přednesli žáci zdejší školy.

V listopadu byla zdravotnická přednáška, kterou přednesl dr. Sekora, doplněnou filmem. Pořadatelem byl Československý kříž.

V tomto roce byla kina promítána jen v 1. čtvrtletí. Bylo celkem promítnuto 7 kin. Celkem navštívilo těchto 7 kin 177 občanů. Protože návštěva se stále zhoršovala a příjmy nekryly všechna vydání spojená s promítáním, bylo další promítání filmů zastaveno. Příčinou stále se zmenšující návštěvnosti jest rozšiřující se počet televizorů.

Dne 20. ledna uspořádal VŽ k kulturní jizbě ples. Bylo asi 100 návštěvníků.

O pouti 15. 7. uspořádal pouťovou zábavu na zahradě st. statku Svazarm. Bylo asi 350 návštěvníků.

Dne 10. června se zúčastnil zdejší sbor požární ochrany soutěže požárníků v Bohdalci. Této soutěže se zúčastnilo 14 požárních sborů. Náš sbor získal za vedení velitele Antonína Sklenáře krásné 2. místo, když 1. místo získala Bobrová. Byla to soutěž okrsková.

Jako vítěz okrsku Obyčtov se zdejší sbor zúčastnil okresní soutěže v Radešínské Svatce, jíž se zúčastnilo z celého okresu Žďár nad Sáz. celkem 40 sborů. Náš sbor se umístil v silné konkurenci na 8. místě.

Koncem ledna a v únoru se rozšířila v obci chřipková epidemie. Onemocnělo mnoho dospělých i dětí. Pololetní prázdniny byly proto prodlouženy o 14 dní. 2 pololetí začalo místo 5 února až 19. února.

K 31. prosinci měla knihovna 871 svazků. Za rok byl přírůstek 65 knih. Bylo celkem 43 čtenářů, kteří vypůjčili 362 knih.

Dne 23. 9. se narodil František Ondráček, čp. 21, dne 3. 11. se narodila Miluše Šamlová, čp. 16, dne 7. 1. se narodila Božena Stachová čp. 38, dne 17. 11. se narodila Bohumila Judová.

Na podzim – v listopadu se přistěhoval do zdejší obce nový vedoucí stát. statku Čeněk Svoboda z Kláštera č. 78, okres Plzeň – jih. Nastoupil místo po dosavadním vedoucím Karlu Mužátkovi, jenž byl funkce vedoucího na zdejším st. statku zbaven a ustaven vedoucím na st. statku ve Vlachovicích.

3. února uzavřeli sňatek František Šamla, čp. 16 s Jaroslavou Judovou z Obyčtova.

Dne 13. ledna zemřela Anděla Sochorová, čp. 44, dělnice n. p. Chirana. Dne 2. února zemřela Anna Kabrdová čp. 12. Dne 19. února zemřel František Konrád, čp. 35, byl nalezen mrtev ve stáji stát. statku v čp. 4.

Dne 11. 5. se přihlásil k trvalému pobytu zdejší obce Jiří Bárta do pop. čís. 19.

Dne 17. listopadu uzavřeli sňatek Jan Kučera z Vatína, dělník v n. p. Žďas s Vlastou Štrankmüllerovou, čp. 14, účetní st. statku.

1963

Dne 9. května byla oslava k 18. výročí osvobození naší vlasti v kul. jizbě, na níž kul. program přednesli žáci zdejší školy. Proslov měl řed. školy Jar. Vencálek.

Dne 7. list. byla uspořádána oslava ve zdejší škole k 46 výročí VŘSR, na níž kul. program předvedli žáci zdejší školy a proslov měl Jar. Vencálek.

Dne 8. března uspořádaly stát. statky oslavu k MDŽ pro své zaměstnané ženy. Kromě pohoštění byly ženy podarovány květinami.

V roce 1963 měla knihovna 29 čtenářů, z toho 7 mládeže. Bylo půjčeno 507 svazků. průměr na 1 čtenáře 17,5 svazku. Přibylo 42 svazků. K 31. 12. měla knihovna 913 svazků.

Dne 1. 5. 1963 se narodila Eva Nevrková, dne 15. 4. 1963 Jaroslav Ondráček, dne 16. 8. 1963 František Čech, 2. 1. 1963 Jarmila Stieberová.

1964

VŽ pořádal 18. ledna ples – menší účast.

5 a 6 února – sněhová vichřice

6 února uhynulo ve St. statku 6 krav – dinocil

14 února – volby – účast 100 %

1 března – veřejná schůze – stavba Jednoty, vedoucím při stavebních pracích Josef Prokop.

27 února zemřela Čeplová Juliana

24. července zemřela Rejtková Albína

Narození: 19. ledna Sklenářová Věra

Kabrda Lubomír 23. dubna

Kučerová Vlasta 1. května

Prokop Jaroslav 21. května

Prokop Pavel 6. srpna

Šamla František 17. října

Blahová Vlasta 18. prosince

1965

Narození: Košťálová Jana 15. října

V tomto roce vyasfaltovaná silnice obcí.

1966

Narození: Štrankmüllerová Dáša 19. listopadu

Sklenář Libor 27. listopadu.

Úmrtí: Konrádová Josefa 20. května zemřela ve věku 82 let.

Výstavba: Jednota

1967

Narození: Kučera Jan 5. července

Kabrda Jiří 25. srpna

Košťálová Lenka 30. října

Ondráčková Jana 20. listopadu

Úmrtí: Stach Josef 20. května

Vencálek Jaroslav 14. ledna – zemřel náhle – srdeční mrtvice.

1968

Narození: Kudrnová Drahomíra 7. ledna

Pelikán Miloslav 9. dubna

Strankmüllerová Hana 8. června

Tálský Jaromír 7. srpna

Prokopová Eva 3. listopadu

Úmrtí: Straka Stanislav 28. května – první kronikář obce

Konrád Jiří

Výstavba: rozbourání hasičské zbrojnice.

Stavba bytové jednotky.

Vystavění nové čekárny. U čekárny zasazena 1. 11. „Lípa Svobody“. Zasadily ji děti zdejší školy, ke dni promluvila s. Košíková, děti přednesly básně a zazpívaly písně. Na škole učí ředitelka Albína Košíková.

Výbor žen a československý červený kříž dal finanční prostředky na nadílku pro děti, v kult. jizbě, konané 22. XII. Program připravily děti ZDŠ. Bylo vybráno 134 Kčs na dobrovol. vstupném. 130 Kčs věnovaly děti spolu s přísp. řed. školy, celkem 244 Kčs na výstavbu SOS vesničky v Brně. Tyto vesničky se v r. 1969 mají stavět pro opuštěné děti a mají mít rodinný charakter. První bude v Doubí u Kar. Var, kde přišli s touto krásnou iniciativou.

1969

Narození: Doležal Milan 13. února

Košťálová Marie 15. listopadu

Místní lidová knihovna má 970 svazků.

Bytová jednotka se čtyřmi byty je dokončena. První nájemník je A. Kryštof s rodinou .

29. a 30. listopadu – nové osvětlení obce.

1970

Narození: Šamlová Jitka

Pelikán Jiří

Kabrda Milan

Sňatek: Jiří Burian

Marie Judová

Ředitelkou zdejší školy je s. Jirků z Nového Města na Moravě.

1971

Narození: Burian Libor 8. 3.

Beneš Rudolf 5. 8.

Kabrda Milan 27. 4.

Ondráčková Pavla 15. 11.

Úmrtí: Ondráčková Marie

Sňatek: Kudrnová Jana

Ředitelkou zdejší školy je Jaroslava Ováři z Hlinného.

Předsedou národního výboru v Hodíškově je

Karel Straka – traktorista st. statku

Sklenář Antonín – tajemník

Burianová Zdena – pokladník

Ondráček František

Šamla František

Kincl Stanislav

Prokop Jaroslav

1974

Počasí na počátku roku bylo mírné, sníh začal padat až koncem ledna. V měsíci dubnu se začalo pracovat v poli, počasí bylo v setí teplé a suché. Měsíce červenec a srpen byly však příliš deštivé, a tak si mládež prázdnin moc neužila. Žně se též protáhly do prvních dnů měsíce září. Ani při vybírání brambor nebylo počasí příznivé. Museli být pozváni brigádníci, aby se brambory vůbec vybraly.

Katastrální výměra obce činila k 1. 1. 1974 514 ha. Z toho zemědělské půdy bylo 339 ha – orná půda činila 259 ha, louky 70 ha, pastviny 10 ha – lesní půdy bylo 164 ha a vodní plocha představovala 11 ha.

Oslavy 30. výročí Slovenského národního povstání a 57. výročí VŘSR proběhly za spolupráce MNV a SSM. Zúčastnila se jich většina občanů a mládeže.

Výstavba požárního domu letos pokračovala, i když mnoho občanů se jí nezúčastnilo. Mládež za spolupráci MNV upravila náves, zbudovala volejbalové hřiště a celý prostranství oplotila. V čistotě bylo též udržováno okolí autobusové čekárny. Výstavbu rodinného domku ukončil též Kříž Bohumil čp. 31. Povolena byla též výstavba rekreačních chat u lesa Rosocháče. O povolení žádal:

Chrást Jiří bytem Brno

Vít Jiří bytem Bystřice n. Pernštýnem

Žiška Jan bytem Brno

Pouť se v naší obci konala 14/7 za pěkného počasí. Dopoledne byla v kapli mše za účasti pana faláře z Obyčtova. Odpoledne a večer měli místní požárníci v zahradě pouťový výlet. Večer se však strhla silná bouře, která napáchala mnoho škod.

10. srpna pořádala zahradní výlet mládež. Avšak ani mládeži se výlet nevydařil, neboť opět pršelo.

10. 7. zemřel v lese František Šamla z čp. 16. Byl tam nalezen pozdě večer v lese za Škrobárnou. Zemřel na mrtvici.

Z naší obce se odstěhovala rodina Prokopova z čp. 17 a to do Nového Města. Do jejich domku se nastěhoval zem. dělník Toman František s rodinou z Jam. Dále se odstěhovala rodina Pelikánova a to do Obyčtova. Do bytovky se přistěhoval ze Zahradiště Brever Petr s manželkou.

Do základní vojenské služby odešel Novotný Oldřich z čp. 33. K odvodům byl povolán ročník 1956 a to Stieber Vladimír čp. 42, Chmelík Ladislav čp....., Straka Karel čp. 23 a Míchal Pavel čp. 6.

Ředitelkou místní školy byla Jaroslava Ovari z Hlinného. Školu navštěvovalo v roce 1974-75 17 žáků.

Narození: Tálská Hana 5. 6. čp. 34

Hektarové výnosy roku 1974:

ječmen 42 q/ha

oves 37 q/ha

pšenice 36 q/ha

brambory 270 q/ha

řepa 700 q/ha

kukuřice – siláž 420 q/ha

Dojivost v letošním roce činila 8,5 l na dojnici. Roční užitkovost na 1 prasnici byla 20 ks selat.

1975

V obci Hodiškov bylo k 1. 1. 1975 191 obyvatel, z toho 75 žen, 72 mužů a 44 dětí do 15 let. V obci bylo též 18 osobních automobilů, televizor byl v každé rodině.

Počasí: I v letošním roce byla zima mírná a sníh, který napadl, poměrně brzo roztál. V důsledku toho byly jarní práce na polích včas skončeny. Letní měsíce byly slunné a teplé. Žně začaly 13. srpna a díky dobrému počasí a snaze kombajnérů, skončily za čtrnáct dnů. Také všechny podzimní práce – vybírání brambor, sklizeň řepy a silážní kukuřice – byly včas skončeny. Zima se přihlásila již kolem 20. listopadu. Napadlo poměrně dost sněhu a mrazy se blížily k bodu -20°C . Kolem Vánočních svátků však zima povolila.

Výnosy:

žito 34 q/ha

oves 31 q/ha

ječmen 40 q/ha

pšenice 32 q/ha

brambory 240 q/ha

řepa 500 q/ha

kukuřice – siláž 450 q/ha

Stav hospodářských zvířat:

skot 200 ks, z toho krav 140; prasata 430 ks, z toho prasnic 100

Mechanizační prostředky: traktory – 10; obilní kombajny SK 4 a SK 5; bramborový kombajn E – 676.

V letošním roce přestal soukromně hospodařit Vácha Frant. z čp. 48 a svoje pozemky předal k užívání státnímu statku. V obci nadále soukromně hospodaří pouze Míchal Karel, a to na rozloze 1,38 ha.

Narození:

Křížová Jana dne 6. května,

Tomanová Marta

Burianová Lenka

Úmrtí: Nevrklová Marie dne 9. 5., nar. 16. 8. 1896.

Odstěhoval se Juda Jiří z čp. 30, nar. 20. 4. 1954 do Radešínské Svratky a Jůda Karel z čp. 13. nar. 7. 4. 1944 do Žďáru n. Sázavou. Oba v důsledku svatby.

Do základní vojenské služby odešel Chmelík Ladislav nar. v roce 1956 a Stieber Vladimír nar. 1956, z vojny se vrátil Vařák Miloslav ročník 1954. K odvodu šel Ondráček Rudolf – ročník 1957.

Výstavba: Tálský Jaroslav čp. 34 započal s přestavbou rodinného domku. Přestavbu dokončil Burian Jiří čp. 26. U lesa Rosocháče byla dokončena výstavba 3 rekreačních, započatá v roce 1974.

Kulturní činnost: Začátkem roku pořádala místní skupina ČČK ples, kterého se zúčastnilo mnoho přespolních a většina místních občanů. Hrála hudba „Mexiko“ z Řečice. 13. července byla v naší obci pouť. Počasí bylo pěkné a proto účast občanů byla velká. Večer pořádali požárníci tradiční Pouťový výlet. Zúčastnilo se ho přes 500 občanů.

V letošním roce se v honidbě poprvé vyskytl větší počet černé zvěře. Člen mysliveckého sdružení Nevrkla Karel čp. 4 jeden kus zastřelil. Při letošních podzimních honech bylo celkem střeleno 57 zajíců a 22 bažantů. Výskyt menšího množství bažantů byl způsoben nepřízní počasí v době sezení v jarních měsících.

V průběhu roku v naší obci přibýly další tři osobní auta a to v čp. 42, 35 a v čp. 16. Počet automobilů se tak zvýšil na počet 21.

1976

Počasí: Začátek roku nepřipomínal vůbec zimu. Zprvu bylo velmi málo sněhu. Potom přišla sněhová vichřice, která napáchala hodně škody v lesích. Následky této vichřice byly odstraňovány po celý rok. Největší škody byly v lese Hubci a za škrobárnou. V únoru pak vládlo zimní počasí. Kolem 25. února přišla obleva, po které se již zima nespamatovala. Pěkné počasí mělo za následek brzké zasetí jařin; konec dubna, květen a pak přes celé léto bylo velké sucho – teploměr vystupoval každý den až na 30 °C. Díky teplu a suchu byly žně v naší obci ukončeny 23. 8., byly ovšem slabší výnosy. Nebýt dešťů

počátkem září, byla by pravděpodobně velká neúroda brambor. Chumelit se začalo kolem 20. listopadu, sníh se však brzo stratil a napadl až před Vánocemi.

Kultura: 17. 1. 1976 pořádali v našem kulturním domě požárníci z Obyčtova ples. Hrála jim hudba Mexiko z Řečice.

21. 2. pořádala Ples MS ČČK, hudba MEZ Nedvědice. Při obou plesích byla velká účast místního i přespolního obyvatelstva.

Školní: 26. 2. proběhlo školení CO. Přednášel lektor ze Žďáru. PO a SSM se zúčastnili oslav 1. máje v Novém Městě. Tradičního pouťového výletu, který se konal 10., 11. července se zúčastnilo mnoho obyvatelstva. Hrála hudba MEZ Nedvědice a OZS V. Meziříčí. 24. 7. pořádala zábavu organizace SSM.

Svatby: Jašek Miroslav, nar. 1954, student, odstěhoval se do Nového Města; Michal Antonín, nar. 1951, student, odstěhoval se do Olomouce.

Narození: Křížová Bohumila, 13. 10.

Úmrtí: V Obyčtově zemřel pan farář Jan Kadeřábek, který tam působil od roku 1941. V naší obci sloužil mše při slavnostních příležitostech, zejména o poutích.

Výstavba: Talský Jaroslav pokračoval s přestavbou rodinného domku. Na jaře a přes léto byla prováděna oprava silnice Hodiškov - Hlinné. Po celou dobu opravy byla silnice uzavřena. U lesa Rosocháče byla postavena další rekreační chata, nyní jich tam stojí již 5. Před naší poutí byla provedena celková oprava kaple. Svůj bývalý rodinný domek čp. 30 prodal Kříž Bohumil, který již bydlel v novém domku, zájemci z Brna.

Odvody: Odvedeni byli branci z ročníku 1958: Stieber Miloš, Straka Zdeněk, Juda Zdeněk a Kincl Rostislav. Z vojenské služby se vrátil Novotný Oldřich.

